

Program studiów

Instytut:	Instytut Historii i Archiwistyki
Kierunek:	historia
Poziom studiów:	II stopnia
Forma studiów:	studia niestacjonarne
Rok akademicki:	2026/27

Spis treści

Charakterystyka kierunku	3
Wskaźniki	5
Kierunkowe efekty uczenia się	8
Matryca pokrycia efektów (kierunkowe i standard kształcenia)	11
Matryca kierunkowych efektów uczenia się w odniesieniu do form zajęć i sposobu zaliczenia, które pozwalają na ich uzyskanie	36
Plan studiów	46
Treści programowe	57

Charakterystyka kierunku

Informacje podstawowe

Nazwa instytutu:	Instytut Historii i Archiwistyki
Nazwa kierunku:	historia
Poziom:	II stopnia
Profil:	ogólnoakademicki
Forma:	studia niestacjonarne
Język studiów:	polski
Klasyfikacja ISCED:	0222

Dziedzina/-y nauki, do której/-ych przyporządkowany jest kierunek studiów

Dziedzina nauk humanistycznych

Przyporządkowanie kierunku do dyscyplin, do których odnoszą się efekty uczenia się

Historia	100%
----------	------

Charakterystyka kierunku

Specjalności:

nauczycielska: historia i wiedza o społeczeństwie

antropologia historyczna

Wybór specjalności następuje wraz z początkiem I semestru I roku studiów.

Warunkiem uruchomienia specjalności na danym kierunku studiów jest zgłoszenie się co najmniej 20. uczestników spośród studentów studiujących na tym kierunku.

Warunki przyjęcia na studia

Warunkiem przyjęcia na studia jest posiadanie dyplomu ukończenia studiów I stopnia oraz pozytywny wynik postępowania kwalifikacyjnego, przeprowadzonego w oparciu o konkurs dyplomów. Studia przewidziane dla absolwentów studiów I stopnia z dziedziny nauk humanistycznych oraz społecznych.

UWAGA!

Student, który chce uzyskać uprawnienia do nauczania, a nie mają przygotowania w zakresie psychologiczno-pedagogicznym oraz dydaktycznym obowiązkowo realizują dodatkowy moduł ogólnego przygotowania psychologiczno-pedagogicznego oraz dydaktycznego w ramach dodatkowych punktów ECTS.

Sylwetka absolwenta

Absolwent posiada:

1. pogłębioną i wszechstronną wiedzę z zakresu historii Polski i świata od czasów najdawniejszych do współczesności, a także historii lokalnej, szczególnie w odniesieniu do Krakowa i Małopolski, którą potrafi wykorzystać w pracy zawodowej;
2. pogłębioną wiedzę i umiejętności potrzebne do prowadzenia samodzielnych badań z zakresu nauk pomocniczych historii i nauk pokrewnych, w szczególności humanistycznych, które może wykorzystać w pracy na rzecz lokalnej społeczności, a także prowadząc własną działalność gospodarczą;
3. pogłębione umiejętności w zakresie krytyki, analizy i interpretacji źródeł, formułowania oraz rozwiązywania złożonych problemów badawczych, kierowania zespołem oraz upowszechniania wyników badań w zróżnicowanej formie i środowiskach;
4. umiejętności posługiwania się w pogłębionym stopniu językiem specjalistycznym historii w mowie i piśmie wraz ze znajomością różnych form wypowiedzi i pisarstwa historycznego;

5. umiejętność posługiwania się współczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi;
6. umiejętność tłumaczenia i analizy tekstów sporządzonych w języku łacińskim;
7. umiejętność posługiwania się językiem obcym nowożytnym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy;
8. pogłębioną umiejętność korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych i zasobów Internetu w zakresie realizacji celów badawczych oraz w pracy zawodowej,
9. świadomość ciągłego dokształcania się i rozwoju kulturalnego w procesie uczenia się przez całe życie.

Uzyskiwane kwalifikacje oraz uprawnienia zawodowe

Absolwenci specjalności nauczycielskiej: historia i wiedza o społeczeństwie, posiadają przygotowanie merytoryczne, psychologiczno-pedagogiczne i dydaktyczne (teoretyczne i praktyczne) uprawniające do:

1. nauczania w szkole podstawowej i ponadpodstawowej przedmiotów: historia, wiedza o społeczeństwie oraz innych, wprowadzonych decyzją Ministra Edukacji przedmiotów, odpowiadających efektom uczenia zapisanych w planach i programach studiów realizowanych na kierunku historia.

2. podjęcia pracy w placówkach:

- edukacyjnych i oświatowych,
- naukowych, zajmujących się różnymi aspektami badania dziejów,
- popularyzujących wiedzę historyczną,
- zajmujących się ochroną i promocją dziedzictwa kulturowego, w tym w muzeach,
- regionalnych (np. miejsca pamięci, centra i ośrodki kultury, fundacje, Lokalne Grupy Działania),
- związanych z aktywnością w przestrzeni społecznej i politycznej.

Absolwenci specjalności antropologia historyczna posiadają przygotowanie do podjęcia pracy w:

- domach i centrach kultury,
- muzeach, skansenach, galeriach sztuki, salonach wystawowych,
- instytucjach regionalnych (np. muzea, miejsca pamięci, centra i ośrodki kultury, fundacje, Lokalne Grupy Działania),
- mediach ogólnokrajowych i samorządowych,
- stowarzyszeniach prowadzących działalność na rzecz rozwoju kultury, ochrony i zabezpieczenia dziedzictwa kulturowego i promujących wiedzę historyczną.

Powiązanie kierunku z misją i strategią Uczelni

Program studiów na kierunku Historia (II stopień, specjalność nauczycielska: historia i wiedza o społeczeństwie) jest ściśle powiązany z misją Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, który jako uczelnia o tradycjach pedagogicznych kształci nowoczesne kadry dla systemu edukacji oraz aktywnie uczestniczy w wyznaczaniu kierunków jego rozwoju. Szczególne znaczenie ma fakt, że w zakresie specjalności nauczycielskiej (historia i wiedza o społeczeństwie) kierunek przygotowuje przyszłych nauczycieli, wyposażając ich w pogłębioną wiedzę historyczną, kompetencje dydaktyczne, psychologiczno-pedagogiczne oraz umiejętności niezbędne do pracy w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych. Program studiów rozwija jednocześnie zdolności badawcze, krytyczne myślenie, kompetencje komunikacyjne oraz umiejętność wykorzystania nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych, odpowiadając na wyzwania współczesnej edukacji i rynku pracy. Kształcenie obejmuje także zagadnienia związane z kształtowaniem postaw obywatelskich, ochroną i popularyzacją dziedzictwa kulturowego oraz odpowiedzialnością społeczną, co wpisuje się w strategiczne cele uczelni dotyczące doskonałości kształcenia, rozwoju systemu edukacji oraz służby społeczeństwu. Dzięki temu absolwenci kierunku są przygotowani nie tylko do przekazywania wiedzy historycznej, lecz również do aktywnego współtworzenia nowoczesnej edukacji i budowania świadomego społeczeństwa obywatelskiego.

Wskaźniki programu

Nazwa	nauczycielska: historia i wiedza o społeczeństwie	antropologia historyczna
Potwierdzenie, że dla studiów niestacjonarnych nie więcej niż 50% liczby punktów ECTS określonej dla programu tych studiów realizowanych jest w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	86/184 (46.74%)	41/122 (33.61%)
Potwierdzenie, że program studiów o profilu ogólnoakademickim obejmuje zajęcia związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową, w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS, określonej dla programu tych studiów	157/184 (85.33%)	97/122 (79.51%)
Potwierdzenie – na podstawie planu studiów, że student ma możliwość wyboru zajęć, którym łącznie przypisano liczbę punktów ECTS nie niższą niż 30% ECTS określonych dla programu tych studiów.	79/184 (42.93%)	13/122 (10.66%)
Potwierdzenie – na podstawie planu studiów, że student realizuje zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych i/lub społecznych, którym przypisano nie mniej niż 5 punktów ECTS	0	0
Potwierdzenie, że liczba punktów ECTS uzyskanych w programie studiów poprzez realizację zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość jest nie wyższa niż 75% ogólnej liczby punktów ECTS w programie studiów o profilu ogólnoakademickim	0/184 (0%)	0/122 (0%)
Liczba punktów ECTS w programie	184	122
Liczba godzin w programie	1821	791
Pozostałe godziny w kontakcie	338	250
Liczba ECST w grupie B. Przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne	24	
Liczba godzin w grupie B.1. Psychologia	165	
Liczba godzin w grupie B.2. Pedagogika	150	
Liczba godzin w grupie B.3. Praktyki zawodowe	60	
Liczba ECTS w grupie C. Podstawy dydaktyki i emisja głosu	7	
Liczba godzin w grupie C. Podstawy dydaktyki i emisja głosu	120	
Liczba ECTS w grupie E. Przygotowanie dydaktyczne do nauczania kolejnego przedmiotu lub prowadzenia kolejnych zajęć	9	
Liczba godzin w grupie E. Przygotowanie dydaktyczne do nauczania kolejnego przedmiotu lub prowadzenia kolejnych zajęć, podgrupa E.1. Dydaktyka przedmiotu nauczania lub zajęć	55	

Nazwa	nauczycielska: historia i wiedza o społeczeństwie	antropologia historyczna
Liczba godzin w grupie E. Przygotowanie dydaktyczne do nauczania kolejnego przedmiotu lub prowadzenia kolejnych zajęć, podgrupa E.2. Praktyki zawodowe	75	
Liczba ECTS w grupie D. Przygotowanie dydaktyczne do nauczania pierwszego przedmiotu lub prowadzenia pierwszych zajęć	42	
Liczba godzin w grupie D. Przygotowanie dydaktyczne do nauczania pierwszego przedmiotu lub prowadzenia pierwszych zajęć, podgrupa D.1. Dydaktyka przedmiotu nauczania lub zajęć	585	
Liczba godzin w grupie D. Przygotowanie dydaktyczne do nauczania pierwszego przedmiotu lub prowadzenia pierwszych zajęć, podgrupa D.2. Praktyki zawodowe	90	
Wykłady	170/1821 (9.34%)	145/791 (18.33%)
Ćwiczenia audytoryjne	425/1821 (23.34%)	455/791 (57.52%)
Ćwiczenia konwersatoryjne	40/1821 (2.2%)	25/791 (3.16%)
Ćwiczenia laboratoryjne	0/1821 (0%)	0/791 (0%)
Seminaria	30/1821 (1.65%)	30/791 (3.79%)
Praktyka zawodowa	210/1821 (11.53%)	120/791 (15.17%)
E-learning	32/1821 (1.76%)	32/791 (4.05%)

Efekty uczenia się

Wiedza

Absolwent/ka

Kod	Treść	PRK
ANT_W01	pogłębioną i usystematyzowaną wiedzę z zakresu antropologii historycznej, kulturowej, emocji, państwa i władzy	HIS_ANT
ANT_W02	pogłębioną wiedzę dotyczącą dziedzictwa kulturowego poszczególnych epok historycznych	HIS_ANT
ANT_W03	pogłębioną wiedzę z zakresu historii społecznej	HIS_ANT
ANT_W04	pogłębioną wiedzę dotyczącą regulacji prawnych i instytucji ochrony dóbr kultury	HIS_ANT
ANT_W05	metodologię badań regionalistycznych	HIS_ANT
ANT_W06	pogłębioną wiedzę dotyczącą rozwoju kultury w poszczególnych epokach historycznych	HIS_ANT
ANT_W07	działalność muzeów i innych instytucji kultury	HIS_ANT
ANT_W08	wpływ różnych wydarzeń na dzieje człowieka, antropologii emocji, a także uwarunkowań i ograniczeń biologicznych w rozwoju cywilizacyjnym człowieka	HIS_ANT
ANT_W09	w sposób pogłębiony kierunki i nurty rozwoju kultury i sztuki w dziejach człowieka oraz interpretuje zjawiska historyczne, społeczne, kulturowe i ekonomiczne z perspektywy antropologicznej	HIS_ANT
HIS_ANT	Antropologia historyczna	
HIS_PN	Przygotowanie do nauczania	
K_W01	w pogłębionym i uporządkowanym stopniu wiedzę z zakresu historii umożliwiającą specjalizację w wybranych obszarach badań historycznych oraz jej twórcze zastosowanie w działalności zawodowej	P7U_W, P7S_WG, P7S_WK
K_W02	w pogłębionym i rozszerzonym stopniu terminologię z zakresu historii w jej powiązaniu z naukami humanistycznymi i społecznymi	P7U_W, P7S_WG, P7S_WK
K_W03	w pogłębionym stopniu związku i konteksty występujące w historii Polski i powszechnej, od czasów najdawniejszych do współczesności	P7U_W, P7S_WG
K_W04	w pogłębionym stopniu związku między zdarzeniami a procesami politycznymi, społecznymi, gospodarczymi i kulturowymi w danej epoce	P7U_W, P7S_WG
K_W05	charakterystyczne dla danej epoki wydarzenia, procesy, postaci mające wpływ na dzieje regionu, kraju, Europy i świata	P7U_W, P7S_WG, P7S_WK
K_W06	w pogłębionym i uporządkowanym stopniu metody analizy i interpretacji wytworów kultury materialnej i duchowej.	P7U_W, P7S_WG
K_W07	w stopniu pogłębionym główne nurty obecne w współczesnej metodologii historii oraz historii historiografii	P7U_W, P7S_WG
K_W08	możliwości zastosowania wyników badań historycznych do zrozumienia problemów współczesnego świata	P7U_W, P7S_WK
K_W09	pogłębione słownictwo w powiązaniu z zasadami gramatyki języka łacińskiego pozwalające na zrozumienie i tłumaczenie czytanych tekstów	P7U_W, P7S_WG
K_W10	pogłębione metody i sposoby tłumaczenia tekstów dotyczących zagadnień z nauk historycznych przynajmniej w jednym języku obcym nowożytnym oraz tekstów źródłowych w języku właściwym dla badanej dziedziny, a także zasady związane z ochroną prawa autorskiego	P7U_W, P7S_WG, P7S_WK
K_W11	zmienność poglądów związanych z badaniami historycznymi i wpływ tego procesu na popularyzację historii oraz debatę publiczną	P7U_W, P7S_WK

Kod	Treść	PRK
K_W12	wybrane zagadnienia dotyczące historii i kultury (w tym sztuki) oraz tożsamości mniejszości etnicznych, narodowych i kulturowych w Polsce i na świecie	P7U_W, P7S_WK
PN_W01	sposoby włączania do nauczania edukacji muzealnej i kulturowej oraz związanej z popularyzacją wiedzy historycznej	HIS_PN
PN_W02	metody autoprezentacji w zawodzie nauczyciela	HIS_PN

Umiejętności

Absolwent/ka

Kod	Treść	PRK
ANT_U01	wykorzystywać zdobytą wiedzę w celu prawidłowego formułowania ocen i opinii w wyjaśnianiu zjawisk; szanuje prawo jednostki do samodzielnych ocen w oparciu o zasadę wielości prawd historycznych	HIS_ANT
ANT_U02	wykorzystywać warsztat pracy do pozyskiwania wiedzy z poszanowaniem prawa autorskiego	HIS_ANT
ANT_U03	promować i popularyzować dziedzictwo kulturowe poszczególnych epok historycznych w środowisku lokalnym	HIS_ANT
ANT_U04	wykorzystać język naukowy w dyskusji naukowej i popularnonaukowej oraz w pracy badawczej	HIS_ANT
ANT_U05	podejmować działania na rzecz ochrony dóbr kultury	HIS_ANT
ANT_U06	współpracować z muzeami oraz innymi instytucjami kultury oraz popularyzującymi wiedzę historyczną w oparciu o przyjęte zasady etyki zawodowej	HIS_ANT
ANT_U07	wyjaśnić wpływ różnych wydarzeń na dzieje człowieka z wykorzystaniem pogłębionych metod badawczych	HIS_ANT
K_U01	w sposób pogłębiony gromadzić oraz opracowywać materiały źródłowe, a następnie wykorzystywać je w prowadzonych badaniach	P7U_U, P7S_UW, P7S_UU
K_U02	samodzielnie zdobywać wiedzę, rozwijać umiejętności badawcze oraz planować własne uczenie się przez całe życie.	P7U_U, P7S_UO, P7S_UU
K_U03	planować, organizować i kierować pracą indywidualną zespołową.	P7U_U, P7S_UO
K_U04	przygotowywać profesjonalne teksty w języku ojczystym (szczególnie z poprawnym zastosowaniem różnorodnych typów pisarstwa historycznego) z zastosowaniem pogłębionego warsztatu badawczego historyka.	P7U_U, P7S_UW
K_U05	opatrzyć przypisami oraz przygotowywać do publikacji złożone teksty, zgodnie z zasadami krytyki historycznej	P7U_U, P7S_UW, P7S_UK, P7S_UU
K_U06	wykorzystując zdobyte kompetencje i doświadczenia badawcze w zakresie historii formułować w sposób krytyczny i uzasadniać własne opinie ustne i pisemne, dotyczące wybranych zagadnień historycznych	P7U_U, P7S_UW, P7S_UK, P7S_UU
K_U07	stosować technologie informacyjne oraz multimedialne z wykorzystaniem baz internetowych, przede wszystkim w zakresie prowadzonych badań naukowych oraz działań popularyzacyjnych.	P7U_U, P7S_UW
K_U08	opracowywać dane dotyczące historii, stosując m.in. metody statystyczne oraz tworząc bazy danych.	P7U_U, P7S_UW
K_U09	przekazywać i propagować w środowisku lokalnym i regionie pogłębioną wiedzę z zakresu historii.	P7U_U, P7S_UW
K_U10	dokonywać pogłębionej analizy materiału źródłowego z zastosowaniem znajomości języka łacińskiego	P7U_U, P7S_UW, P7S_UK

Kod	Treść	PRK
K_U11	komunikować się w jednym języku nowożytnym (napoziome B2+) w mowie i piśmie z wykorzystaniem pogłębionej terminologii z zakresu nauk historycznych i pokrewnych	P7U_U, P7S_UW, P7S_UK
K_U12	przewodzić debatę	P7U_U, P7S_UK
PN_U01	współpracować z muzeami i innymi instytucjami kultury oraz popularyzującymi wiedzę historyczną	HIS_PN
PN_U02	dokonać autoprezentacji	HIS_PN

Kompetencje społeczne

Absolwent/ka

Kod	Treść	PRK
ANT_K01	samodzielności i niezależności w myśleniu, szanując jednocześnie prawo innych do posiadania odrębnego zdania na dany temat	HIS_ANT
ANT_K02	samodzielnego poszukiwania informacji, ale także współpracy w grupie osób zajmujących się historią promować i popularyzować dziedzictwo kulturowe poszczególnych epok	HIS_ANT
ANT_K03	inspirowania środowiska, w którym funkcjonuje, do wdrażania innowacji w zakresie podejmowanych działań zawodowych (także związanych z popularyzacją historii)	HIS_ANT
ANT_K04	przewodzenia dyskusji naukowych i popularnonaukowych z poszanowaniem ich uczestników oraz podejmowania pracy badawczej	HIS_ANT
K_K01	stosowania w życiu zawodowym oraz w popularyzacji historii zasady etyki naukowej, w tym poszanowania cudzej własności intelektualnej.	P7U_K, P7S_KK, P7S_KO, P7S_KR
K_K02	doceniania roli nauk historycznych i pokrewnych dla kształtowania więzi społecznych na poziomie lokalnym i krajowym	P7U_K, P7S_KK, P7S_KR
K_K03	aktywnego uczestniczenia w życiu kulturalnym Polski i regionu oraz w dyskusjach i debatach i przekazywaniu ten sposób wiedzy historycznej osobom zainteresowanym historią.	P7U_K, P7S_KO, P7S_KR
K_K04	szanowania odmienności poglądów wynikających z różnym podłożem narodowym, etnicznym i kulturowym, a także wynikających z mentalności epoki oraz prowadzenia dyskusji i polemiki w sposób etyczny i kulturalny.	P7U_K, P7S_KK, P7S_KO, P7S_KR
K_K05	stałego podnoszenia poziomu wykształcenia, ciągłego poszerzania swoich kompetencji, w celu przystosowania się do zmiennej rzeczywistości, a także krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści.	P7U_K, P7S_KK, P7S_KO, P7S_KR
PN_K01	współpracy ze szkołami, muzeami oraz innymi instytucjami kultury oraz popularyzującymi wiedzę historyczną w oparciu o przyjęte zasady etyki zawodowej	HIS_PN

Matryca pokrycia efektów uczenia się - wersja rozszerzona

2026/27/N/M/HA/HIS/HWS

Przedmiot	Specjalność	Obligatoryjność	Semestr	Efekty
Metodologia historii		O	1s	K_W01, K_W02, K_W07, K_W08, K_W11, K_U01, K_U02, K_U03, K_U04, K_U06, K_U08, K_U09, K_U12, K_K01, K_K02, K_K04,
Statystyka historyczna		O	1s	K_W01, K_W02, K_W03, K_W04, K_W05, K_W10, K_W11, K_W12, K_U01, K_U02, K_U03, K_U08, K_K01, K_K03, K_K04, K_K05,
Historia historiografii		O	1s	K_W01, K_W03, K_W09, K_U04, K_K05,
Historia ustroju Polski		O	1s	K_W01, K_W02, K_W03, K_W04, K_U01, K_U02, K_U06, K_K01, K_K04, K_K05,
Translatorium z j. łacińskiego (poziom B2+)		O	1s	K_W01, K_W02, K_W09, K_W12, K_U02, K_U07, K_U10, K_K01, K_K05,
Język obcy dla celów akademickich - B2+		OF	1s	K_W02, K_W10, K_U01, K_U02, K_U06, K_U11, K_K01, K_K04, K_K05,
Metodyka badań w zakresie historii 1		O	1s	K_W01, K_W02, K_W05, K_U01, K_U02, K_U07, K_K03,
Szkolenie BHK		O	1s	K_W08, K_U03, K_K05,
Szkolenie biblioteczne		O	1s	K_W01, K_U01,
Emisja głosu	nauczycielska: historia i wiedza o społeczeństwie	F	1s	O.W13, O.U15, O.U16, C.W7, C.U7, C.U8, C.K2,
Wprowadzenie do psychologii	nauczycielska: historia i wiedza o społeczeństwie	F	1s	B.1.W1, B.1.W2, O.W2, B.1.W3, B.1.W4, B.1.W5, B.1.U1, B.1.U2, B.1.U3, B.1.U4, B.1.U5, B.1.U7, O.W12, B.1.K1, O.W14, B.1.K2, O.U1, O.U3, O.U18, O.K1, O.K2, O.K3,
Dydaktyka ogólna	nauczycielska: historia i wiedza o społeczeństwie	F	1s	O.W5, O.W6, O.U11, O.U13, O.U18, O.K1, O.K2, C.W1, C.W2, C.W3, C.W4, C.W5, C.W6, C.W7, C.U1, C.U2, C.U3, C.U4, C.U5, C.U6, C.U8, C.K1, C.K2,

Przedmiot	Specjalność	Obligatoryjność	Semestr	Efekty
Komunikacja interpersonalna	nauczycielska: historia i wiedza o społeczeństwie	F	1s	B.1.W1, O.W1, B.1.W3, O.W3, B.1.W4, O.W4, B.1.W5, B.1.U2, B.1.U3, O.W8, B.1.U4, B.1.U5, B.1.U6, B.1.U7, O.W12, B.1.U8, B.1.K1, O.W14, B.1.K2, O.U1, O.U2, O.U3, O.U5, O.U6, O.U7, O.U8, O.U9, O.U10, O.U15, O.U18, O.K1, O.K2, O.K3, O.K6, O.K7,
Wprowadzenie do pedagogiki	nauczycielska: historia i wiedza o społeczeństwie	F	1s	O.W1, O.W2, O.W3, O.W4, O.W8, O.W9, O.W14, O.W15, B.2.W1, O.U1, B.2.W2, B.2.W3, B.2.U3, B.2.U4, B.2.K1, B.2.K3, B.2.K4, O.U18, O.K1, O.K5, O.K6, O.K7,
Dydaktyka historii w szkole ponadpodstawowej: teoria i praktyka 1	nauczycielska: historia i wiedza o społeczeństwie	O	1s	K_W02, K_W03, K_W04, K_W05, K_W08, K_U02, K_U03, K_U09, K_K02, K_K03, K_K05, D.1.W1, D.1.W2, D.1.W3, D.1.W5, D.1.W6, D.1.W7, D.1.W8, D.1.W9, D.1.W10, D.1.U1, D.1.U2, D.1.U3, D.1.U4, D.1.U5, D.1.U6, D.1.U9, D.1.U10, D.1.U11, D.1.K1, D.1.K6, D.1.K7, D.1.K9,
E-szkola – projektowanie zajęć multimedialnych	nauczycielska: historia i wiedza o społeczeństwie	O	1s	K_W01, K_W02, K_W03, K_U01, K_U06, K_U07, K_U08, K_U09, K_K01, K_K05,
Konwersatorium dydaktyczne z historii	nauczycielska: historia i wiedza o społeczeństwie	O	1s	K_W01, K_W03, K_W06, K_W11, K_U01, K_U06, K_U07, K_U09, K_K01, K_K02, K_K03, D.1.W2, D.1.W5, D.1.U5, D.1.U7, D.1.K1, D.1.K2, D.1.K5,
Metodyka oprowadzania wycieczek edukacyjnych	nauczycielska: historia i wiedza o społeczeństwie	O	1s	K_W01, K_W02, K_W06, K_W07, K_W08, K_W12, K_U02, K_U03, K_U06, K_U07, K_U09, K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05,
Wybrane problemy polityki publicznej w Rzeczypospolitej Polskiej – aspekty edukacyjne	nauczycielska: historia i wiedza o społeczeństwie	O	1s	K_W01, K_W02, K_W08, K_U02, K_U07, K_U08, K_U09, K_K01, K_K02, K_K03, E.1.W2, E.1.W15, E.1.U1, E.1.U2, E.1.U3,
Praca nauczyciela - wychowawcy w szkole	nauczycielska: historia i wiedza o społeczeństwie	F	2s	O.W6, B.2.W1, O.U2, B.2.W4, O.U6, B.2.W7, O.U7, B.2.U1, O.U8, B.2.U2, O.U9, B.2.U3, O.U10, O.U11, B.2.U5, O.U13, B.2.U7, B.2.K1, B.2.K2, B.2.K3, B.2.K4, O.K1, O.K2, O.K3, O.K5, O.K7,
Dydaktyka historii w szkole podstawowej: teoria i praktyka	nauczycielska: historia i wiedza o społeczeństwie	F	2s	D.1.W2, D.1.W4, D.1.W5, D.1.W6, D.1.W14, D.1.U5, D.1.U7, D.1.U8, D.1.U9, D.1.K1, D.1.K3, D.1.K7, D.1.K8,

Przedmiot	Specjalność	Obligatoryjność	Semestr	Efekty
Psychologia rozwojowa	nauczycielska: historia i wiedza o społeczeństwie	F	2s	B.1.W1, B.1.W2, O.W2, B.1.W3, O.W3, B.1.U1, O.W6, B.1.U2, O.W7, B.1.U5, O.W10, B.1.U6, O.W12, B.1.K1, B.1.K2, O.U1, O.U3, O.U4, O.U7, O.U9, O.U10, O.U11, O.U12, O.U15, O.U18, O.K1, O.K2, O.K3, O.K4, O.K5, O.K6, O.K7,
Dydaktyka historii w szkole podstawowej: teoria i praktyka	nauczycielska: historia i wiedza o społeczeństwie	F	2s	D.1.W2, D.1.W4, D.1.W5, D.1.W6, D.1.W14, D.1.U5, D.1.U7, D.1.U8, D.1.U9, D.1.K1, D.1.K3, D.1.K7, D.1.K8,
Praktyka psychologiczno-pedagogiczna	nauczycielska: historia i wiedza o społeczeństwie	F	2s	B.3.W1, O.K1, B.3.W2, O.K2, B.3.W3, B.3.U1, B.3.U2, B.3.U3, B.3.U4, O.K7, B.3.U5, B.3.U6, B.3.K1,
Dydaktyka historii w szkole ponadpodstawowej: teoria i praktyka 2	nauczycielska: historia i wiedza o społeczeństwie	O	2s	K_W01, K_W02, K_W08, PN_W01, PN_W02, K_U02, K_U06, K_U07, PN_U01, PN_U02, K_K01, K_K02, K_K04, D.2.W1, D.2.U1, D.2.U2, D.2.U3, D.2.K1,
Dydaktyka wiedzy o społeczeństwie w szkole ponadpodstawowej: teoria i praktyka 1	nauczycielska: historia i wiedza o społeczeństwie	O	2s	E.1.W2, E.1.W3, E.1.W4, E.1.W10, E.1.W14, E.1.U1, E.1.U2, E.1.U3, E.1.U4, E.1.U5, E.1.U7, E.1.U8, E.1.U9, E.1.K1, E.1.K4, E.1.K8,
Konwersatorium dydaktyczne z wiedzy o społeczeństwie	nauczycielska: historia i wiedza o społeczeństwie	O	2s	E.1.W1, E.1.W2, E.1.W8, E.1.U3, E.1.U7, E.1.U10, E.1.K2, E.1.K5, E.1.K7,
Edukacja muzealna i kulturowa	nauczycielska: historia i wiedza o społeczeństwie	O	2s	K_W06, K_W12, PN_W01, K_U02, K_U03, PN_U01, K_K03, K_K05, PN_K01,
Historia starożytna		O	2s	K_W01, K_W02, K_W03, K_W05, K_W06, K_W07, K_W08, K_W09, K_U01, K_U02, K_U04, K_U05, K_U07, K_U08, K_U09, K_K01, K_K03, K_K04, K_K05,
Historia średniowieczna		O	2s	K_W02, K_W05, K_U01, K_U03, K_K04,
Demografia historyczna		O	2s	K_W01, K_W02, K_W03, K_W04, K_W05, K_W11, K_U01, K_U08, K_K01, K_K02, K_K04, K_K05,
Metody badań regionalnych		O	2s	K_W01, K_W02, K_W03, K_W04, K_W05, K_W06, K_U01, K_U02, K_U06, K_U09, K_K01, K_K02, K_K03, K_K05,
Prawo w Rzeczypospolitej Polskiej		O	2s	K_W01, K_W02, K_W04, K_U01, K_U02, K_U03, K_U07, K_K01, K_K05,
Metodyka badań naukowych w zakresie historii 2		F	2s	K_W01, K_W05, K_W06, K_U01, K_U02, K_U04, K_K01, K_K05,

Przedmiot	Specjalność	Obligatoryjność	Semestr	Efekty
Diagnoza edukacyjna	nauczycielska: historia i wiedza o społeczeństwie	F	3s	O.W7, B.2.W5, B.2.W6, B.2.U5, B.2.U6, B.2.U7, O.U14, B.2.K1, B.2.K2, B.2.K3, O.K5,
Dydaktyka wiedzy o społeczeństwie w szkole podstawowej: teoria i praktyka	nauczycielska: historia i wiedza o społeczeństwie	F	3s	K_W03, K_W12, E.1.W1, E.1.W2, E.1.W3, E.1.W4, E.1.W5, E.1.W6, E.1.W7, E.1.W8, E.1.W9, E.1.W10, E.1.W11, E.1.W12, E.1.W14, E.1.W15, E.1.U1, E.1.U2, E.1.U3, E.1.U4, E.1.U5, E.1.U7, E.1.U8, E.1.U10, E.1.K1, E.1.K2, E.1.K4, E.1.K7, E.1.K8,
Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE)	nauczycielska: historia i wiedza o społeczeństwie	F	3s	O.W4, O.W5, O.W6, O.W10, O.W15, B.2.W1, O.U1, O.U2, O.U3, B.2.W4, O.U4, B.2.W5, B.2.W6, B.2.U5, O.U12, B.2.U6, B.2.K1, B.2.K2, B.2.K3, B.2.K4, O.K1, O.K2, O.K3, O.K4, O.K7,
Dydaktyka wiedzy o społeczeństwie w szkole ponadpodstawowej: teoria i praktyka 2	nauczycielska: historia i wiedza o społeczeństwie	O	3s	K_W02, K_W03, K_W08, K_U02, K_U03, K_U07, K_K03, K_K04, E.2.W1, E.2.U1, E.2.U3, E.2.K1,
Praktyka zawodowa w szkole podstawowej – nauczanie historii	nauczycielska: historia i wiedza o społeczeństwie	F	3s	D.2.W1, D.2.U1, D.2.U2, D.2.U3, D.2.K1,
Psychologia kliniczna	nauczycielska: historia i wiedza o społeczeństwie	F	3s	B.1.W1, B.1.W2, O.W2, B.1.W3, O.W3, B.1.W5, O.W5, B.1.U1, O.W6, B.1.U2, O.W7, B.1.U5, O.W10, O.W11, B.1.U7, O.W12, B.1.U8, B.1.K1, O.W14, B.1.K2, O.U1, O.U3, O.U5, O.U6, O.U9, O.U11, O.U12, O.U14, O.U15, O.U18, O.K1, O.K3, O.K4, O.K6, O.K7,
Pozaszkolna edukacja historyczna	nauczycielska: historia i wiedza o społeczeństwie	O	3s	K_W02, K_W03, K_W04, K_W05, K_W09, K_U01, K_U03, K_U05, K_U09, K_K02, K_K03, K_K04, D.1.K2, D.1.K4,
Sztuka autoprezentacji w zawodzie nauczyciela	nauczycielska: historia i wiedza o społeczeństwie	O	3s	K_W01, K_W02, K_W04, PN_W02, K_U01, K_U03, K_U04, K_U07, K_U09, PN_U02, K_K01, K_K03, K_K04, K_K05,
Praktyka zawodowa w szkole podstawowej – nauczanie wiedzy o społeczeństwie	nauczycielska: historia i wiedza o społeczeństwie	F	3s	E.2.W1, E.2.W3, E.2.U1, E.2.U2, E.2.K1,
Samorząd terytorialny w Polsce po 1945 r.	nauczycielska: historia i wiedza o społeczeństwie	O	3s	O.W1, O.W6, O.W8, O.W9, O.W15, O.U2, O.U3, O.U4, O.U8, O.U10, O.U13, O.U18, O.K1, O.K5, O.K6,
Praktyka zawodowa w szkole ponadpodstawowej – nauczanie historii	nauczycielska: historia i wiedza o społeczeństwie	O	3s	K_W02, K_W05, K_U02, K_U06, K_U09, K_K01, K_K03, K_K04, K_K05, D.2.W1, D.2.W2, D.2.W3, D.2.K1,

Przedmiot	Specjalność	Obligatoryjność	Semestr	Efekty
Historia nowożytna		O	3s	K_W01, K_W02, K_W03, K_W04, K_W06, K_W07, K_W08, K_U01, K_U02, K_U03, K_U04, K_U06, K_U09, K_U11, K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05,
Historia XIX wieku		O	3s	K_W01, K_W02, K_W03, K_W05, K_W06, K_W10, K_U01, K_U02, K_U03, K_U06, K_K01, K_K04, K_K05,
Historia powszechna XX wieku		O	3s	K_W01, K_W02, K_W04, K_W05, K_U02, K_U03, K_U07, K_K01, K_K04,
Aktywność obywatelska i przedsiębiorczość w życiu publicznym		O	3s	K_W04, K_W08, K_W12, K_U02, K_U03, K_U09, K_K02, K_K03, K_K05,
Pierwsza pomoc przedmedyczna	nauczycielska: historia i wiedza o społeczeństwie	F	4s	O.W11, O.U17, O.K1,
Praktyka zawodowa w szkole podstawowej – nauczanie wiedzy o społeczeństwie	nauczycielska: historia i wiedza o społeczeństwie	F	4s	D.1.W1, D.1.W2, D.1.U1, D.1.U2, D.1.U3, D.1.K5, D.1.K6,
Historia w przestrzeni publicznej	nauczycielska: historia i wiedza o społeczeństwie	O	4s	K_W01, K_W02, K_W03, K_W06, K_W07, K_W08, K_U02, K_U03, K_U04, K_U06, K_U07, K_U09, K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05,
Pozaszkolna edukacja społeczna	nauczycielska: historia i wiedza o społeczeństwie	O	4s	K_W12, PN_U01, O.W1, O.W4, O.W8, O.W9, O.W14, O.W15, O.U1, O.U2, O.U3, O.U4, O.U9, O.U18, O.K2, O.K3, O.K4, O.K7,
Przemiany społeczne i gospodarcze w Polsce i na świecie – aspekty edukacyjne	nauczycielska: historia i wiedza o społeczeństwie	O	4s	K_K02, O.W4, O.W6, O.W8, O.W14, O.W15, O.U2, O.U3, O.U4, O.U6, O.U7, O.U8, O.U14, O.U18, O.K6,
Zarys historii sztuki	nauczycielska: historia i wiedza o społeczeństwie	O	4s	K_W02, K_W12, K_U02, K_K05,
Praktyka zawodowa w szkole ponadpodstawowej – nauczanie przedmiotu wiedza o społeczeństwie	nauczycielska: historia i wiedza o społeczeństwie	O	4s	K_W02, K_W04, K_U02, K_U03, K_U07, K_K04, K_K05, E.2.W1, E.2.U1, E.2.U2, E.2.U3, E.2.K1,
Historia Polski XX wieku		O	4s	K_W01, K_W02, K_W03, K_W04, K_W05, K_W08, K_W11, K_W12, K_U01, K_U03, K_U06, K_U07, K_U08, K_U09, K_U11, K_U12, K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05,
Historia XXI wieku		O	4s	K_W02, K_W03, K_U02, K_U09, K_K03, K_K04,
Archiwa i biblioteki dla historyka		O	4s	K_W01, K_W06, K_U01, K_K01,

Przedmiot	Specjalność	Obligatoryjność	Semestr	Efekty
Historia doktryn politycznych i prawnych		O	4s	K_W01, K_W02, K_W03, K_W07, K_U01, K_U02, K_U03, K_U06, K_K01, K_K04, K_K05,
Polska w strukturach międzynarodowych po 1945 r.		O	4s	K_W01, K_W02, K_U02, K_U03, K_K01, K_K04,
Egzamin dyplomowy (niewypełniony)		O	4s	

2026/27/N/M/HA/HIS/ANT

Przedmiot	Specjalność	Obligatoryjność	Semestr	Efekty
Metodologia historii		O	1s	K_W01, K_W02, K_W07, K_W08, K_W11, K_U01, K_U02, K_U03, K_U04, K_U06, K_U08, K_U09, K_U12, K_K01, K_K02, K_K04,
Statystyka historyczna		O	1s	K_W01, K_W02, K_W03, K_W04, K_W05, K_W10, K_W11, K_W12, K_U01, K_U02, K_U03, K_U08, K_K01, K_K03, K_K04, K_K05,
Historia historiografii		O	1s	K_W01, K_W03, K_W09, K_U04, K_K05,
Historia ustroju Polski		O	1s	K_W01, K_W02, K_W03, K_W04, K_U01, K_U02, K_U06, K_K01, K_K04, K_K05,
Translatorium z j. łacińskiego (poziom B2+)		O	1s	K_W01, K_W02, K_W09, K_W12, K_U02, K_U07, K_U10, K_K01, K_K05,
Język obcy dla celów akademickich - B2+		OF	1s	K_W02, K_W10, K_U01, K_U02, K_U06, K_U11, K_K01, K_K04, K_K05,
Metodyka badań w zakresie historii 1		O	1s	K_W01, K_W02, K_W05, K_U01, K_U02, K_U07, K_K03,
Szkolenie BHK		O	1s	K_W08, K_U03, K_K05,
Szkolenie biblioteczne		O	1s	K_W01, K_U01,
Wstęp do antropologii kulturowej	antropologia historyczna	O	1s	K_W01, K_W02, K_W03, K_W04, K_W05, K_W06, K_W09, K_W11, K_U01, K_U08, K_U09, K_U10, K_K01, K_K04,

Przedmiot	Specjalność	Obligatoryjność	Semestr	Efekty
Dziedzictwo kulturowe epok	antropologia historyczna	O	1s	K_W01, K_W02, K_W03, K_W08, K_W09, K_U01, K_U02, K_U03, K_U05, K_U08, K_U09, K_U10, K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05,
Historia społeczna	antropologia historyczna	O	1s	ANT_W01, ANT_W02, ANT_W03, ANT_W06, ANT_W08, ANT_W09, K_W01, K_W03, K_W04, ANT_U01, ANT_U07, K_U01, K_U02, K_U03, K_U07, K_U08, K_U09, K_U10, ANT_K01, ANT_K02, ANT_K03, ANT_K04, K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05,
Podstawy muzealnictwa	antropologia historyczna	O	1s	ANT_W01, ANT_W02, ANT_W04, ANT_W06, ANT_W07, K_W02, K_W03, K_W04, K_W06, K_W08, ANT_U01, ANT_U07, K_U01, K_U03, K_U07, K_U10, ANT_K01, ANT_K02, ANT_K04, K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05,
Zagospodarowanie obiektów dziedzictwa kulturowego w regionie	antropologia historyczna	O	1s	ANT_W04, ANT_W07, K_W01, K_W02, K_W05, K_W06, K_W07, K_W08, K_W09, K_W10, K_U01, K_U02, K_U03, K_U08, K_U10, K_K01, K_K02, K_K03, K_K04,
Historia starożytna		O	2s	K_W01, K_W02, K_W03, K_W05, K_W06, K_W07, K_W08, K_W09, K_U01, K_U02, K_U04, K_U05, K_U07, K_U08, K_U09, K_K01, K_K03, K_K04, K_K05,
Historia średniowieczna		O	2s	K_W02, K_W05, K_U01, K_U03, K_K04,
Demografia historyczna		O	2s	K_W01, K_W02, K_W03, K_W04, K_W05, K_W11, K_U01, K_U08, K_K01, K_K02, K_K04, K_K05,
Metody badań regionalnych		O	2s	K_W01, K_W02, K_W03, K_W04, K_W05, K_W06, K_U01, K_U02, K_U06, K_U09, K_K01, K_K02, K_K03, K_K05,
Prawo w Rzeczypospolitej Polskiej		O	2s	K_W01, K_W02, K_W04, K_U01, K_U02, K_U03, K_U07, K_K01, K_K05,
Metodyka badań naukowych w zakresie historii 2		F	2s	K_W01, K_W05, K_W06, K_U01, K_U02, K_U04, K_K01, K_K05,
Antropologia emocji – człowiek, kryzys, konflikt	antropologia historyczna	O	2s	K_W01, K_W04, K_W05, K_W08, K_W09, K_W10, K_U01, K_U03, K_U04, K_U05, K_U06, K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05,
Dziedzictwo kulturowe wsi polskiej	antropologia historyczna	O	2s	K_W01, K_W02, K_W03, K_W05, K_U01, K_U03, K_U05, K_U08, K_U09, K_K01, K_K02, K_K03, K_K05,

Przedmiot	Specjalność	Obligatoryjność	Semestr	Efekty
Muzeum jako instytucja kultury	antropologia historyczna	O	2s	ANT_W04, ANT_W06, ANT_W07, ANT_W09, K_W01, K_W04, K_W05, K_W07, K_W08, K_W09, K_W11, K_W12, ANT_U05, ANT_U06, ANT_U07, K_U06, K_U08, K_U09, K_U10, K_U11, ANT_K01, ANT_K04, K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05,
Regulacje prawne i instytucje ochrony dóbr kultury	antropologia historyczna	O	2s	K_W01, K_W02, K_W04, K_W07, K_W08, K_W10, K_W11, K_W12, ANT_U01, ANT_U02, ANT_U03, ANT_U06, K_U01, K_U02, K_U08, K_U09, ANT_K03, K_K01, K_K03, K_K04,
Metodologia badań regionalistycznych	antropologia historyczna	O	3s	ANT_W03, ANT_W05, K_W01, K_W02, K_W03, K_W04, K_W06, K_W07, K_W08, ANT_U03, ANT_U04, ANT_U06, K_U01, K_U02, K_U03, K_U04, K_U06, ANT_K03, ANT_K04, K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05,
Antropologia państwa i władzy	antropologia historyczna	O	3s	K_W01, K_W02, K_W03, K_W04, K_W05, K_W08, K_W09, K_U01, K_U04, K_U05, K_U07, K_U08, K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05,
Historia kulturowa miasta	antropologia historyczna	O	3s	K_W01, K_W03, K_W05, K_W06, K_W07, K_W12, K_U01, K_U02, K_U04, K_U05, K_U08, K_U10, K_U12, K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05,
Obiekty dziedzictwa kulturowego UNESCO	antropologia historyczna	O	3s	ANT_W06, ANT_W07, ANT_W09, K_W01, K_W02, K_W03, K_W04, K_W05, K_W06, ANT_U01, ANT_U05, ANT_U06, K_U01, K_U02, K_U03, K_U04, K_U05, K_U06, K_U08, ANT_K03, K_K01, K_K02, K_K04,
Praktyka zawodowa w placówce kultury (np. muzea, lokalne ośrodki kultury, galerie sztuki, miejsca pamięci)	antropologia historyczna	O	3s i 4s	ANT_W04, ANT_W06, ANT_W07, ANT_W09, K_W01, K_W02, K_W03, K_W08, K_W09, K_W12, ANT_U01, ANT_U02, ANT_U03, ANT_U04, ANT_U05, ANT_U06, ANT_U07, K_U02, K_U03, K_U04, K_U05, K_U06, K_U07, K_U08, K_U09, ANT_K01, ANT_K02, ANT_K03, ANT_K04, K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05,
Historia nowożytna		O	3s	K_W01, K_W02, K_W03, K_W04, K_W06, K_W07, K_W08, K_U01, K_U02, K_U03, K_U04, K_U06, K_U09, K_U11, K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05,
Historia XIX wieku		O	3s	K_W01, K_W02, K_W03, K_W05, K_W06, K_W10, K_U01, K_U02, K_U03, K_U06, K_K01, K_K04, K_K05,
Historia powszechna XX wieku		O	3s	K_W01, K_W02, K_W04, K_W05, K_U02, K_U03, K_U07, K_K01, K_K04,

Przedmiot	Specjalność	Obligatoryjność	Semestr	Efekty
Aktywność obywatelska i przedsiębiorczość w życiu publicznym		O	3s	K_W04, K_W08, K_W12, K_U02, K_U03, K_U09, K_K02, K_K03, K_K05,
Historia Polski XX wieku		O	4s	K_W01, K_W02, K_W03, K_W04, K_W05, K_W08, K_W11, K_W12, K_U01, K_U03, K_U06, K_U07, K_U08, K_U09, K_U11, K_U12, K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05,
Historia XXI wieku		O	4s	K_W02, K_W03, K_U02, K_U09, K_K03, K_K04,
Archiwa i biblioteki dla historyka		O	4s	K_W01, K_W06, K_U01, K_K01,
Historia doktryn politycznych i prawnych		O	4s	K_W01, K_W02, K_W03, K_W07, K_U01, K_U02, K_U03, K_U06, K_K01, K_K04, K_K05,
Polska w strukturach międzynarodowych po 1945 r.		O	4s	K_W01, K_W02, K_U02, K_U03, K_K01, K_K04,
Egzamin dyplomowy (niewypełniony)		O	4s	
Styloznawstwo	antropologia historyczna	O	4s	K_W01, K_W03, K_W04, K_W05, K_U03, K_U04, K_U05, K_U06, K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05,
Człowiek, gospodarka i przewrót techniczny	antropologia historyczna	O	4s	K_W01, K_W02, K_W03, K_W04, K_W06, K_W08, K_U01, K_U02, K_U03, K_U07, K_K01, K_K03, K_K04, K_K05,
Turystyka i edukacja muzealna – muzea i galerie sztuki	antropologia historyczna	O	4s	ANT_W04, ANT_W06, ANT_W07, K_W01, K_W02, K_W03, K_W07, K_W09, K_W10, K_W11, ANT_U02, ANT_U03, ANT_U06, K_U01, K_U07, K_U09, K_U10, K_U11, K_K01, K_K02, K_K04, K_K05,

Kierunkowe efekty uczenia się

2026/27/N/M/HA/HIS/HWS

Kod	Treść	Suma - O	Suma - F	Suma
K_W01	w pogłębionym i uporządkowanym stopniu wiedzę z zakresu historii umożliwiającą specjalizację w wybranych obszarach badań historycznych oraz jej twórcze zastosowanie w działalności zawodowej	25	1	26

Kod	Treść	Suma - O	Suma - F	Suma
K_W02	w pogłębionym i rozszerzonym stopniu terminologię z zakresu historii w jej powiązaniu z naukami humanistycznymi i społecznymi	29	1	30
K_W03	w pogłębionym stopniu związki i konteksty występujące w historii Polski i powszechnej, odczasów najdawniejszych do współczesności	17	1	18
K_W04	w pogłębionym stopniu związki między zdarzeniami a procesami politycznymi, społecznymi, gospodarczymi i kulturowymi w danej epoce	13	0	13
K_W05	charakterystyczne dla danej epoki wydarzenia, procesy, postaci mające wpływ na dzieje regionu, kraju, Europy i świata	12	1	13
K_W06	w pogłębionym i uporządkowanym stopniu metody analizy i interpretacji wytworów kultury materialnej i duchowej.	9	1	10
K_W07	w stopniu pogłębionym główne nurty obecne w współczesnej metodologii historii oraz historii historiografii	6	0	6
K_W08	możliwości zastosowania wyników badań historycznych do zrozumienia problemów współczesnego świata	12	0	12
K_W09	pogłębione słownictwo w powiązaniu z zasadami gramatyki języka łacińskiego pozwalające na zrozumienie i tłumaczenie czytanych tekstów	4	0	4
K_W10	pogłębione metody i sposoby tłumaczenia tekstów dotyczących zagadnień z nauk historycznych przynajmniej w jednym języku obcym nowożytnym oraz tekstów źródłowych w języku właściwym dla danej dziedziny, a także zasady związane z ochroną prawa autorskiego	2	1	3
K_W11	zmienność poglądów związanych z badaniami historycznymi i wpływ tego procesu na popularyzację historii oraz debatę publiczną	5	0	5
K_W12	wybrane zagadnienia dotyczące historii i kultury (w tym sztuki) oraz tożsamości mniejszości etnicznych, narodowych i kulturowych w Polsce i na świecie	8	1	9
PN_W01	sposoby włączania do nauczania edukacji muzealnej i kulturowej oraz związanej z popularyzacją wiedzy historycznej	2	0	2
PN_W02	metody autoprezentacji w zawodzie nauczyciela	2	0	2
K_U01	w sposób pogłębiony gromadzić oraz opracowywać materiały źródłowe, a następnie wykorzystywać je w prowadzonych badaniach	19	2	21
K_U02	samodzielnie zdobywać wiedzę, rozwijać umiejętności badawcze oraz planować własne uczenie się przez całe życie.	25	2	27
K_U03	planować, organizować i kierować pracą indywidualną i zespołową.	20	0	20
K_U04	przygotowywać profesjonalne teksty w języku ojczystym (szczególnie z poprawnym zastosowaniem różnorodnych typów pisarstwa historycznego) z zastosowaniem pogłębionego warsztatu badawczego historyka.	6	1	7
K_U05	opatrzyć przypisami oraz przygotowywać do publikacji złożone teksty, zgodnie z zasadami krytyki historycznej	2	0	2
K_U06	wykorzystując zdobyte kompetencje i doświadczenia badawcze w zakresie historii formułować w sposób krytyczny i uzasadniać własne opinie ustne i pisemne, dotyczące wybranych zagadnień historycznych	13	1	14
K_U07	stosować technologie informacyjne oraz multimedialne z wykorzystaniem baz internetowych, przede wszystkim w zakresie prowadzonych badań naukowych oraz działań popularyzacyjnych.	15	0	15

Kod	Treść	Suma - O	Suma - F	Suma
K_U08	opracowywać dane dotyczące historii, stosując m.in. metody statystyczne oraz tworząc bazy danych.	7	0	7
K_U09	przekazywać i propagować w środowisku lokalnym i regionie pogłębioną wiedzę z zakresu historii.	16	0	16
K_U10	dokonywać pogłębionej analizy materiału źródłowego z zastosowaniem znajomości języka łacińskiego	1	0	1
K_U11	komunikować się w jednym języku nowożytnym (na poziomie B2+) w mowie i piśmie z wykorzystaniem pogłębionej terminologii z zakresu nauk historycznych i pokrewnych	2	1	3
K_U12	przewodzić debatę	2	0	2
PN_U01	współpracować z muzeami i innymi instytucjami kultury oraz popularyzującymi wiedzę historyczną	3	0	3
PN_U02	dokonać autoprezentacji	2	0	2
K_K01	stosowania w życiu zawodowym oraz w popularyzacji historii zasady etyki naukowej, w tym poszanowania cudzej własności intelektualnej.	23	2	25
K_K02	doceniania roli nauk historycznych i pokrewnych dla kształtowania więzi społecznych na poziomie lokalnym i krajowym	14	0	14
K_K03	aktywnego uczestniczenia w życiu kulturalnym Polski i regionu oraz w dyskusjach i debatach i przekazywaniu w ten sposób wiedzy historycznej osobom zainteresowanym historią.	18	0	18
K_K04	szanowania odmienności poglądów wynikających z różnym podłożem narodowym, etnicznym i kulturowym, a także wynikających z mentalności epoki oraz prowadzenia dyskusji i polemik w sposób etyczny i kulturalny.	21	1	22
K_K05	stałego podnoszenia poziomu wykształcenia, ciągłego poszerzania swoich kompetencji, w celu przystosowania się do zmiennej rzeczywistości, a także krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści.	23	2	25
PN_K01	współpracy ze szkołami, muzeami oraz innymi instytucjami kultury oraz popularyzującymi wiedzę historyczną w oparciu o przyjęte zasady etyki zawodowej	1	0	1

2026/27/N/M/HA/HIS/ANT

Kod	Treść	Suma - O	Suma - F	Suma
ANT_W01	pogłębioną i usystematyzowaną wiedzę z zakresu antropologii historycznej, kulturowej, emocji, państwa i władzy	2	0	2
ANT_W02	pogłębioną wiedzę dotyczącą dziedzictwa kulturowego poszczególnych epok historycznych	2	0	2

Kod	Treść	Suma - O	Suma - F	Suma
ANT_W03	pogłębioną wiedzę z zakresu historii społecznej	2	0	2
ANT_W04	pogłębioną wiedzę dotyczącą regulacji prawnych i instytucji ochrony dóbr kultury	5	0	5
ANT_W05	metodologię badań regionalistycznych	1	0	1
ANT_W06	pogłębioną wiedzę dotyczącą rozwoju kultury w poszczególnych epokach historycznych	6	0	6
ANT_W07	działalność muzeów i innych instytucji kultury	6	0	6
ANT_W08	wpływ różnych wydarzeń na dzieje człowieka, antropologii emocji, a także uwarunkowań i ograniczeń biologicznych w rozwoju cywilizacyjnym człowieka	1	0	1
ANT_W09	w sposób pogłębiony kierunki i nurty rozwoju kultury i sztuki w dziejach człowieka oraz interpretuje zjawiska historyczne, społeczne, kulturowe i ekonomiczne z perspektywy antropologicznej	4	0	4
K_W01	w pogłębionym i uporządkowanym stopniu wiedzę z zakresu historii umożliwiającą specjalizację w wybranych obszarach badań historycznych oraz jej twórcze zastosowanie w działalności zawodowej	34	1	35
K_W02	w pogłębionym i rozszerzonym stopniu terminologię z zakresu historii w jej powiązaniu z naukami humanistycznymi i społecznymi	29	1	30
K_W03	w pogłębionym stopniu związku i konteksty występujące w historii Polski i powszechnej, od czasów najdawniejszych do współczesności	24	0	24
K_W04	w pogłębionym stopniu związku między zdarzeniami a procesami politycznymi, społecznymi, gospodarczymi i kulturowymi w danej epoce	20	0	20
K_W05	charakterystyczne dla danej epoki wydarzenia, procesy, postaci mające wpływ na dzieje regionu, kraju, Europy i świata	18	1	19
K_W06	w pogłębionym i uporządkowanym stopniu metody analizy i interpretacji wytworów kultury materialnej i duchowej.	12	1	13
K_W07	w stopniu pogłębionym główne nurty obecne we współczesnej metodologii historii oraz historii historiografii	10	0	10
K_W08	możliwości zastosowania wyników badań historycznych do zrozumienia problemów współczesnego świata	16	0	16
K_W09	pogłębione słownictwo w powiązaniu z zasadami gramatyki języka łacińskiego pozwalające na zrozumienie i tłumaczenie czytanych tekstów	11	0	11
K_W10	pogłębione metody i sposoby tłumaczenia tekstów dotyczących zagadnień z nauk historycznych przynajmniej w jednym języku obcym nowożytnym oraz tekstów źródłowych w języku właściwym dla badanej dziedziny, a także zasady związane z ochroną prawa autorskiego	6	1	7
K_W11	zmiennosc poglądów związanych z badaniami historycznymi i wpływ tego procesu na popularyzację historii oraz debatę publiczną	8	0	8
K_W12	wybrane zagadnienia dotyczące historii i kultury (w tym sztuki) oraz tożsamości mniejszości etnicznych, narodowych i kulturowych w Polsce i na świecie	8	0	8
ANT_U01	wykorzystywać zdobytą wiedzę w celu prawidłowego formułowania ocen i opinii w wyjaśnianiu zjawisk; szanuje prawo jednostki do samodzielnych ocen w oparciu o zasadę wielości prawd historycznych	5	0	5

Kod	Treść	Suma - O	Suma - F	Suma
ANT_U02	wykorzystywać warsztat pracy do pozyskiwania wiedzy z poszanowaniem prawa autorskiego	3	0	3
ANT_U03	promować i popularyzować dziedzictwo kulturowe poszczególnych epok historycznych w środowisku lokalnym	4	0	4
ANT_U04	wykorzystać język naukowy w dyskusji naukowej i popularnonaukowej oraz w pracy badawczej	2	0	2
ANT_U05	podejmować działania na rzecz ochrony dóbr kultury	3	0	3
ANT_U06	współpracować z muzeami oraz innymi instytucjami kultury oraz popularyzującymi wiedzę historyczną w oparciu o przyjęte zasady etyki zawodowej	6	0	6
ANT_U07	wyjaśnić wpływ różnych wydarzeń na dzieje człowieka z wykorzystaniem pogłębionych metod badawczych	4	0	4
K_U01	w sposób pogłębiony gromadzić oraz opracowywać materiały źródłowe, a następnie wykorzystywać je w prowadzonych badaniach	29	2	31
K_U02	samodzielnie zdobywać wiedzę, rozwijać umiejętności badawcze oraz planować własne uczenie się przez całe życie.	24	2	26
K_U03	planować, organizować i kierować pracą indywidualną i zespołową.	23	0	23
K_U04	przygotowywać profesjonalne teksty w języku ojczystym (szczególnie z poprawnym zastosowaniem różnorodnych typów pisarstwa historycznego) z zastosowaniem pogłębionego warsztatu badawczego historyka.	11	1	12
K_U05	opatrywać przypisami oraz przygotowywać do publikacji złożone teksty, zgodnie z zasadami krytyki historycznej	9	0	9
K_U06	wykorzystując zdobyte kompetencje i doświadczenia badawcze w zakresie historii formułować w sposób krytyczny i uzasadniać własne opinie ustne i pisemne, dotyczące wybranych zagadnień historycznych	13	1	14
K_U07	stosować technologie informacyjne oraz multimedialne z wykorzystaniem baz internetowych, przede wszystkim w zakresie prowadzonych badań naukowych oraz działań popularyzacyjnych.	12	0	12
K_U08	opracowywać dane dotyczące historii, stosując m.in. metody statystyczne oraz tworząc bazy danych.	16	0	16
K_U09	przekazywać i propagować w środowisku lokalnym i regionie pogłębioną wiedzę z zakresu historii.	15	0	15
K_U10	dokonywać pogłębionej analizy materiału źródłowego z zastosowaniem znajomości języka łacińskiego	9	0	9
K_U11	komunikować się w jednym języku nowożytnym (na poziomie B2+) w mowie i piśmie z wykorzystaniem pogłębionej terminologii z zakresu nauk historycznych i pokrewnych	4	1	5
K_U12	przewodzić debatę	3	0	3
ANT_K01	samodzielności i niezależności w myśleniu, szanując jednocześnie prawo innych do posiadania odrębnego zdania na dany temat	4	0	4
ANT_K02	samodzielnego poszukiwania informacji, ale także współpracy w grupie osób zajmujących się historią promować i popularyzować dziedzictwo kulturowe poszczególnych epok	3	0	3

Kod	Treść	Suma - O	Suma - F	Suma
ANT_K03	inspirowania środowiska, w którym funkcjonuje, do wdrażania innowacji w zakresie podejmowanych działań zawodowych (także związanych z popularyzacją historii)	5	0	5
ANT_K04	prowadzenia dyskusji naukowych i popularnonaukowych z poszanowaniem ich uczestników oraz podejmowania pracy badawczej	5	0	5
K_K01	stosowania w życiu zawodowym oraz w popularyzacji historii zasady etyki naukowej, w tym poszanowania cudzej własności intelektualnej.	32	2	34
K_K02	doceniania roli nauk historycznych i pokrewnych dla kształtowania więzi społecznych na poziomie lokalnym i krajowym	20	0	20
K_K03	aktywnego uczestniczenia w życiu kulturalnym Polski i regionu oraz w dyskusjach i debatach i przekazywaniu w ten sposób wiedzy historycznej osobom zainteresowanym historią.	22	0	22
K_K04	szanowania odmienności poglądów wynikających z różnym podłożem narodowym, etnicznym i kulturowym, a także wynikających z mentalności epoki oraz prowadzenia dyskusji i polemik w sposób etyczny i kulturalny.	29	1	30
K_K05	stałego podnoszenia poziomu wykształcenia, ciągłego poszerzania swoich kompetencji, w celu przystosowania się do zmiennej rzeczywistości, atakże krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści.	27	2	29

Matryca pokrycia efektów

Efekty uczenia się standardu

2026/27/N/M/HA/HIS/HWS

Kod	Treść	Suma - O	Suma - F	Suma
B.1.W1	podstawowe pojęcia psychologii: procesy poznawcze, spostrzeganie, odbiór i przetwarzanie informacji, mowę i język, myślenie i rozumowanie, uczenie się i pamięć, rolę uwagi, emocje i motywacje w procesach regulacji zachowania, zdolności i uzdolnienia, psychologię różnic indywidualnych - różnice w zakresie inteligencji, temperamentu, osobowości i stylu poznawczego.	0	4	4
O.W1	podstawy filozofii wychowania i aksjologii pedagogicznej, specyfikę głównych środowisk wychowawczych i procesów w nich zachodzących	2	2	4

Kod	Treść	Suma - O	Suma - F	Suma
B.1.W2	proces rozwoju ucznia w okresie dzieciństwa, adolescencji i wczesnej dorosłości: rozwój fizyczny, motoryczny i psychoseksualny, rozwój procesów poznawczych (myślenie, mowa, spostrzeganie, uwaga i pamięć), rozwój społeczno-emocjonalny i moralny, zmiany fizyczne i psychiczne w okresie dojrzewania, rozwój wybranych funkcji psychicznych, normę rozwojową, rozwój i kształtowanie osobowości, rozwój w kontekście wychowania, zaburzenia w rozwoju podstawowych procesów psychicznych, teorie integralnego rozwoju ucznia, dysharmonie i zaburzenia rozwojowe u uczniów, zaburzenia zachowania, zagadnienia: nieśmiałości i nadpobudliwości, szczególnych uzdolnień, zaburzeń funkcjonowania w okresie dorastania, obniżenia nastroju, depresji, krystalizowania się tożsamości, dorosłości, identyfikacji z nowymi rolami społecznymi, a także kształtowania się stylu życia.	0	3	3
O.W2	klasyczne i współczesne teorie rozwoju człowieka, wychowania, uczenia się i nauczania lub kształcenia oraz ich wartości aplikacyjne	0	4	4
B.1.W3	teorię spostrzegania społecznego i komunikacji: zachowania społeczne i ich uwarunkowania, sytuację interpersonalną, empatię, zachowania asertywne, agresywne i uległe, postawy, stereotypy, uprzedzenia, stres i radzenie sobie z nim, porozumiewanie się ludzi w instytucjach, reguły współdziałania, procesy komunikowania się, bariery w komunikowaniu się, media i ich wpływ wychowawczy, style komunikowania się uczniów i nauczyciela, bariery w komunikowaniu się w klasie, różne formy komunikacji - autoprezentację, aktywne słuchanie, efektywne nadawanie, komunikację niewerbalną, porozumiewanie się emocjonalne w klasie, porozumiewanie się w sytuacjach konfliktowych.	0	4	4
O.W3	rolę nauczyciela lub wychowawcy w modelowaniu postaw i zachowań uczniów	0	4	4
B.1.W4	proces uczenia się: modele uczenia się, w tym koncepcje klasyczne i współczesne ujęcia w oparciu o wyniki badań neuropsychologicznych, metody i techniki uczenia się z uwzględnieniem rozwijania metapoznania, trudności w uczeniu się, ich przyczyny i strategie ich przezwyciężania, metody i techniki identyfikacji oraz wspomagania rozwoju uzdolnień i zainteresowań, bariery i trudności w procesie komunikowania się, techniki i metody usprawniania komunikacji z uczniem oraz między uczniami.	0	2	2
O.W4	normy, procedury i dobre praktyki stosowane w działalności pedagogicznej (wychowanie przedszkolne, nauczanie w szkołach podstawowych i średnich ogólnokształcących, technikach i szkołach branżowych, szkołach specjalnych i oddziałach specjalnych oraz integracyjnych, w różnego typu ośrodkach wychowawczych oraz kształceniu ustawicznym)	2	3	5
B.1.W5	zagadnienia autorefleksji i samorozwoju: zasoby własne w pracy nauczyciela - identyfikacja i rozwój, indywidualne strategie radzenia sobie z trudnościami, stres i nauczycielskie wypalenie zawodowe.	0	3	3
O.W5	zagadnienie edukacji włączającej, a także sposoby realizacji zasady inkluzji	0	3	3
B.1.U1	obserwować procesy rozwojowe uczniów.	0	3	3
O.W6	zróżnicowanie potrzeb edukacyjnych uczniów i wynikające z nich zadania szkoły dotyczące dostosowania organizacji procesu kształcenia i wychowania	2	5	7
B.1.U2	obserwować zachowania społeczne i ich uwarunkowania.	0	4	4
O.W7	sposoby projektowania i prowadzenia działań diagnostycznych w praktyce pedagogicznej	0	3	3
B.1.U3	skutecznie i świadomie komunikować się.	0	2	2
O.W8	strukturę i funkcje systemu oświaty - cele, podstawy prawne, organizację i funkcjonowanie instytucji edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych, a także alternatywne formy edukacji	3	2	5

Kod	Treść	Suma - O	Suma - F	Suma
B.1.U4	porozumieć się w sytuacji konfliktowej.	0	2	2
O.W9	podstawy prawne systemu oświaty niezbędne do prawidłowego realizowania prowadzonych działań edukacyjnych	2	1	3
B.1.U5	rozpoznawać bariery i trudności uczniów w procesie uczenia się.	0	4	4
O.W10	prawa dziecka i osoby z niepełnosprawnością	0	3	3
B.1.U6	identyfikować potrzeby uczniów w rozwoju uzdolnień i zainteresowań.	0	2	2
O.W11	zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych oraz odpowiedzialności prawnej nauczyciela w tym zakresie, a także zasady udzielania pierwszej pomocy	0	2	2
B.1.U7	radzić sobie ze stresem i stosować strategie radzenia sobie z trudnościami.	0	3	3
O.W12	procesy komunikowania interpersonalnego i społecznego oraz ich prawidłowości i zakłócenia	0	4	4
B.1.U8	zaplanować działania na rzecz rozwoju zawodowego na podstawie świadomej autorefleksji i informacji zwrotnej od innych osób.	0	2	2
O.W13	podstawy funkcjonowania i patologie aparatu mowy, zasady emisji głosu, podstawy funkcjonowania narządu wzroku i równowagi	0	1	1
B.1.K1	autorefleksji nad własnym rozwojem zawodowym.	0	4	4
O.W14	treści nauczania i typowe trudności uczniów związane z ich opanowaniem	2	4	6
B.1.K2	wykorzystania zdobytej wiedzy psychologicznej do analizy zdarzeń pedagogicznych.	0	4	4
O.W15	metody nauczania i doboru efektywnych środków dydaktycznych, w tym zasobów internetowych, wspomagających nauczanie przedmiotu lub prowadzenie zajęć, z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych uczniów	3	2	5
B.2.W1	system oświaty: organizację i funkcjonowanie systemu oświaty, podstawowe zagadnienia prawa oświatowego, krajowe i międzynarodowe regulacje dotyczące praw człowieka, dziecka, ucznia oraz osób z niepełnosprawnościami, znaczenie pozycji szkoły jako instytucji edukacyjnej, funkcje i cele edukacji szkolnej, modele współczesnej szkoły, pojęcie ukrytego programu szkoły, alternatywne formy edukacji, zagadnienie prawa wewnątrzszkolnego, podstawę programową w kontekście programu nauczania oraz działania wychowawczo-profilaktyczne, tematykę oceny jakości działalności szkoły lub placówki systemu oświaty.	0	3	3
O.U1	obserwować sytuacje i zdarzenia pedagogiczne, analizować je z wykorzystaniem wiedzy pedagogiczno-psychologicznej oraz proponować rozwiązania problemów	1	6	7
B.2.W2	rolę nauczyciela i koncepcje pracy nauczyciela: etykę zawodową nauczyciela, nauczycielską pragmatykę zawodową - prawa i obowiązki nauczycieli, zasady odpowiedzialności prawnej opiekuna, nauczyciela, wychowawcy i za bezpieczeństwo oraz ochronę zdrowia uczniów, tematykę oceny jakości pracy nauczyciela, zasady projektowania ścieżki własnego rozwoju zawodowego, rolę początkującego nauczyciela w szkolnej rzeczywistości, uwarunkowania sukcesu w pracy nauczyciela oraz choroby związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela.	0	1	1

Kod	Treść	Suma - O	Suma - F	Suma
O.U2	adekwatnie dobierać, tworzyć i dostosowywać do zróżnicowanych potrzeb uczniów materiały i środki, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, oraz metody pracy w celu samodzielnego projektowania i efektywnego realizowania działań pedagogicznych, dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych	3	3	6
B.2.W3	wychowanie w kontekście rozwoju: ontologiczne, aksjologiczne i antropologiczne podstawy wychowania; istotę i funkcje wychowania oraz proces wychowania, jego strukturę, właściwości i dynamikę; pomoc psychologiczno-pedagogiczną w szkole - regulacje prawne, formy i zasady udzielania wsparcia w placówkach systemu oświaty, a także znaczenie współpracy rodziny ucznia i szkoły oraz szkoły ze środowiskiem pozaszkolnym.	0	1	1
O.U3	rozpoznawać potrzeby, możliwości i uzdolnienia uczniów oraz projektować i prowadzić działania wspierające integralny rozwój uczniów, ich aktywność i uczestnictwo w procesie kształcenia i wychowania oraz w życiu społecznym	3	5	8
B.2.W4	zasady pracy opiekuńczo-wychowawczej nauczyciela: obowiązki nauczyciela jako wychowawcy klasy, metodykę pracy wychowawczej, program pracy wychowawczej, style kierowania klasą, ład i dyscyplinę, poszanowanie godności dziecka, ucznia lub wychowanka, różnicowanie, indywidualizację i personalizację pracy z uczniami, funkcjonowanie klasy szkolnej jako grupy społecznej, procesy społeczne w klasie, rozwiązywanie konfliktów w klasie lub grupie wychowawczej, animowanie życia społeczno-kulturalnego klasy, wspieranie samorządności i autonomii uczniów, rozwijanie u dzieci, uczniów lub wychowanków kompetencji komunikacyjnych i umiejętności społecznych niezbędnych do nawiązywania poprawnych relacji; pojęcia integracji i inkluzji; sytuację dziecka z niepełnosprawnością fizyczną i intelektualną w szkole ogólnodostępnej, problemy dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu i ich funkcjonowanie, problemy dzieci zaniedbanych i pozbawionych opieki oraz szkolną sytuację dzieci z doświadczeniem migracyjnym; problematykę dziecka w sytuacji kryzysowej lub traumatycznej; zagrożenia dzieci i młodzieży: zjawiska agresji i przemocy, w tym agresji elektronicznej, oraz uzależnień, w tym od środków psychoaktywnych i komputera, a także zagadnienia związane z grupami nieformalnymi, podkulturami młodzieżowymi i sektami.	0	2	2
O.U4	projektować i realizować programy nauczania z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych uczniów	3	2	5
B.2.W5	sytuację uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi: specjalne potrzeby edukacyjne uczniów i ich uwarunkowania (zakres diagnozy funkcjonalnej, metody i narzędzia stosowane w diagnozie), konieczność dostosowywania procesu kształcenia do specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów (projektowanie wsparcia, konstruowanie indywidualnych programów) oraz tematykę oceny skuteczności wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	0	2	2
O.U5	projektować i realizować programy wychowawczo-profilaktyczne w zakresie treści i działań wychowawczych i profilaktycznych skierowanych do uczniów, ich rodziców lub opiekunów i nauczycieli	0	2	2
B.2.W6	zasady pracy z uczniem z trudnościami w uczeniu się; przyczyny i przejawy trudności w uczeniu się, zapobieganie trudnościom w uczeniu się i ich wczesne wykrywanie, specyficzne trudności w uczeniu się - dysleksja, dysgrafia, dysortografia i dyskalkulia oraz trudności w uczeniu się wynikające z dysfunkcji sfery percepcyjno-motorycznej oraz zaburzeń rozwoju zdolności, w tym językowych i arytmetycznych, i sposoby ich przezwyciężania; zasady dokonywania diagnozy nauczycielskiej i techniki diagnostyczne w pedagogice.	0	2	2
O.U6	tworzyć sytuacje wychowawczo-dydaktyczne motywujące uczniów do nauki i pracy nad sobą, analizować ich skuteczność oraz modyfikować działania w celu uzyskania pożądanych efektów wychowania i kształcenia	1	3	4
B.2.W7	doradztwo zawodowe: wspomaganie ucznia w projektowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej, metody i techniki określania potencjału ucznia oraz potrzebę przygotowania uczniów do uczenia się przez całe życie.	0	1	1
O.U7	podejmować pracę z uczniami rozbudzającą ich zainteresowania i rozwijającą ich uzdolnienia, właściwie dobierać treści nauczania, zadania i formy pracy w ramach samokształcenia oraz promować osiągnięcia uczniów	1	3	4

Kod	Treść	Suma - O	Suma - F	Suma
B.2.U1	wybrać program nauczania zgodny z wymaganiami podstawy programowej i dostosować go do potrzeb edukacyjnych uczniów.	0	1	1
O.U8	rozwijać kreatywność i umiejętność samodzielnego, krytycznego myślenia uczniów	2	2	4
B.2.U2	zaprojektować ścieżkę własnego rozwoju zawodowego.	0	1	1
O.U9	skutecznie animować i monitorować realizację zespołowych działań edukacyjnych uczniów	1	4	5
B.2.U3	formułować oceny etyczne związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela.	0	2	2
O.U10	wykorzystywać proces oceniania i udzielania informacji zwrotnych do stymulowania uczniów w ich pracy nad własnym rozwojem	1	3	4
B.2.U4	nawiązywać współpracę z nauczycielami oraz ze środowiskiem pozaszkolnym.	0	1	1
O.U11	monitorować postępy uczniów, ich aktywność i uczestnictwo w życiu społecznym szkoły	0	4	4
B.2.U5	rozpoznawać sytuację zagrożeń i uzależnień uczniów.	0	3	3
O.U12	pracować z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z dziećmi z trudnościami adaptacyjnymi związanymi z doświadczeniem migracyjnym, pochodzącymi ze środowisk zróżnicowanych pod względem kulturowym lub z ograniczoną znajomością języka polskiego	0	3	3
B.2.U6	zdiagnozować potrzeby edukacyjne ucznia i zaprojektować dla niego odpowiednie wsparcie.	0	2	2
O.U13	odpowiedzialnie organizować pracę szkolną oraz pozaszkolną ucznia, z poszanowaniem jego prawa do odpoczynku	1	2	3
B.2.U7	określić przybliżony potencjał ucznia i doradzić mu ścieżkę rozwoju.	0	2	2
O.U14	skutecznie realizować działania wspomagające uczniów w świadomym i odpowiedzialnym podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych	1	2	3
B.2.K1	okazywania empatii uczniom oraz zapewniania im wsparcia i pomocy.	0	4	4
O.U15	poprawnie posługiwać się językiem polskim i poprawnie oraz adekwatnie do wieku uczniów posługiwać się terminologią przedmiotu	0	4	4
B.2.K2	profesjonalnego rozwiązywania konfliktów w klasie szkolnej lub grupie wychowawczej.	0	3	3
O.U16	posługiwać się aparatem mowy zgodnie z zasadami emisji głosu	0	1	1
B.2.K3	samodzielnego pogłębiania wiedzy pedagogicznej.	0	4	4
O.U17	udzielać pierwszej pomocy	0	1	1
B.2.K4	współpracy z nauczycielami i specjalistami w celu doskonalenia swojego warsztatu pracy.	0	3	3

Kod	Treść	Suma - O	Suma - F	Suma
O.U18	samodzielne rozwijać wiedzę i umiejętności pedagogiczne z wykorzystaniem różnych źródeł, w tym obcojęzycznych, i technologii	3	6	9
B.3.W1	zadania charakterystyczne dla szkoły lub placówki systemu oświaty oraz środowisko, w jakim one działają.	0	1	1
O.K1	posługiwania się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w działalności zawodowej, kierując się szacunkiem dla każdego człowieka	1	10	11
B.3.W2	organizację, statut i plan pracy szkoły, program wychowawczo-profilaktyczny oraz program realizacji doradztwa zawodowego.	0	1	1
O.K2	budowania relacji opartej na wzajemnym zaufaniu między wszystkimi podmiotami procesu wychowania i kształcenia, w tym rodzicami lub opiekunami ucznia, oraz włączania ich w działania sprzyjające efektywności edukacyjnej	1	7	8
B.3.W3	zasady zapewniania bezpieczeństwa uczniom w szkole i poza nią.	0	1	1
O.K3	porozumiewania się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk i o różnej kondycji emocjonalnej, dialogowego rozwiązywania konfliktów oraz tworzenia dobrej atmosfery dla komunikacji w klasie szkolnej i poza nią	1	6	7
B.3.U1	wyciągać wnioski z obserwacji pracy wychowawcy klasy, jego interakcji z uczniami oraz sposobu, w jaki planuje i przeprowadza zajęcia wychowawcze.	0	1	1
O.K4	podejmowania decyzji związanych z organizacją procesu kształcenia w edukacji włączającej	1	3	4
B.3.U2	wyciągać wnioski z obserwacji sposobu integracji działań opiekuńczo-wychowawczych i dydaktycznych przez nauczycieli przedmiotów.	0	1	1
O.K5	rozpoznawania specyfiki środowiska lokalnego i podejmowania współpracy na rzecz dobra uczniów i tego środowiska	1	4	5
B.3.U3	wyciągać wnioski, w miarę możliwości, z bezpośredniej obserwacji pracy rady pedagogicznej i zespołu wychowawców klas.	0	1	1
O.K6	projektowania działań zmierzających do rozwoju szkoły lub placówki systemu oświaty oraz stymulowania poprawy jakości pracy tych instytucji	2	4	6
B.3.U4	wyciągać wnioski z bezpośredniej obserwacji pozalekcyjnych działań opiekuńczo-wychowawczych nauczycieli, w tym podczas dyżurów na przerwach międzylekcyjnych i zorganizowanych wyjść grup uczniowskich.	0	1	1
O.K7	pracy w zespole, pełnienia w nim różnych ról oraz współpracy z nauczycielami, pedagogami, specjalistami, rodzicami lub opiekunami uczniów i innymi członkami społeczności szkolnej i lokalnej	1	7	8
B.3.U5	zaplanować i przeprowadzić zajęcia wychowawcze pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych.	0	1	1
B.3.U6	analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczane w czasie praktyk.	0	1	1
B.3.K1	skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i z nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy.	0	1	1
C.W1	usytuowanie dydaktyki w zakresie pedagogiki, a także przedmiot i zadania współczesnej dydaktyki oraz relację dydaktyki ogólnej do dydaktyk szczegółowych.	0	1	1

Kod	Treść	Suma - O	Suma - F	Suma
C.W2	zagadnienie klasy szkolnej jako środowiska edukacyjnego: style kierowania klasą, problem ładu i dyscypliny, procesy społeczne w klasie, integrację klasy szkolnej, tworzenie środowiska sprzyjającego postępom w nauce oraz sposób nauczania w klasie zróżnicowanej pod względem poznawczym, kulturowym, statusu społecznego lub materialnego.	0	1	1
C.W3	współczesne koncepcje nauczania i cele kształcenia - źródła, sposoby ich formułowania oraz ich rodzaje; zasady dydaktyki, metody nauczania, treści nauczania i organizację procesu kształcenia oraz pracy uczniów.	0	1	1
C.W4	zagadnienie lekcji jako jednostki dydaktycznej oraz jej budowę, modele lekcji i sztukę prowadzenia lekcji, a także style i techniki pracy z uczniami; interakcje w klasie; środki dydaktyczne.	0	1	1
C.W5	konieczność projektowania działań edukacyjnych dostosowanych do zróżnicowanych potrzeb i możliwości uczniów, w szczególności możliwości psychofizycznych oraz tempa uczenia się, a także potrzebę i sposoby wyrównywania szans edukacyjnych, znaczenie odkrywania oraz rozwijania predyspozycji i uzdolnień oraz zagadnienia związane z przygotowaniem uczniów do udziału w konkursach i olimpiadach przedmiotowych; autonomię dydaktyczną nauczyciela.	0	1	1
C.W6	sposoby i znaczenie oceniania osiągnięć szkolnych uczniów: ocenianie kształtujące w kontekście efektywności nauczania, wewnętrzny system oceniania, rodzaje i sposoby przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów zewnętrznych; tematykę oceny efektywności dydaktycznej nauczyciela i jakości działalności szkoły oraz edukacyjną wartość dodaną.	0	1	1
C.W7	znaczenie języka jako narzędzia pracy nauczyciela: problematykę pracy z uczniami z ograniczoną znajomością języka polskiego lub zaburzeniami komunikacji językowej, metody porozumiewania się w celach dydaktycznych - sztukę wykładania i zadawania pytań, sposoby zwiększania aktywności komunikacyjnej uczniów, praktyczne aspekty wystąpień publicznych - poprawność językową, etykę języka, etykietę korespondencji tradycyjnej i elektronicznej oraz zagadnienia związane z emisją głosu - budowę, działanie i ochronę narządu mowy i zasady emisji głosu.	0	2	2
C.U1	zidentyfikować potrzeby dostosowania metod pracy do klasy zróżnicowanej pod względem poznawczym, kulturowym, statusu społecznego lub materialnego.	0	1	1
C.U2	zaprojektować działania służące integracji klasy szkolnej.	0	1	1
C.U3	dobierać metody nauczania do nauczanych treści i zorganizować pracę uczniów.	0	1	1
C.U4	wybrać model lekcji i zaprojektować jej strukturę.	0	1	1
C.U5	zaplanować pracę z uczniem zdolnym, przygotowując go do udziału w konkursie przedmiotowym lub współzawodnictwie sportowym.	0	1	1
C.U6	dokonać oceny pracy ucznia i zaprezentować ją w formie oceny kształtującej.	0	1	1
C.U7	posługiwać się zgodnie z zasadami aparatem emisji głosu.	0	1	1
C.U8	poprawnie posługiwać się językiem polskim.	0	2	2
C.K1	twórczego poszukiwania najlepszych rozwiązań dydaktycznych sprzyjających postępom uczniów.	0	1	1
C.K2	skutecznego korygowania swoich błędów językowych i doskonalenia aparatu emisji głosu.	0	2	2

Kod	Treść	Suma - O	Suma - F	Suma
D.1.W1	miejsce danego przedmiotu lub rodzaju zajęć w ramowych planach nauczania na poszczególnych etapach edukacyjnych.	1	1	2
D.1.W2	podstawę programową danego przedmiotu, cele kształcenia i treści nauczania przedmiotu lub prowadzonych zajęć na poszczególnych etapach edukacyjnych, przedmiot lub rodzaj zajęć w kontekście wcześniejszego i dalszego kształcenia, strukturę wiedzy w zakresie przedmiotu nauczania lub prowadzonych zajęć oraz kompetencje kluczowe i ich kształtowanie w ramach nauczania przedmiotu lub prowadzenia zajęć.	2	3	5
D.1.W3	integrację wewnątrz- i międzyprzedmiotową; zagadnienia związane z programem nauczania - tworzenie i modyfikację, analizę, ocenę, dobór i zatwierdzanie oraz zasady projektowania procesu kształcenia oraz rozkładu materiału.	1	0	1
D.1.W4	kompetencje merytoryczne, dydaktyczne i wychowawcze nauczyciela, w tym potrzebę zawodowego rozwoju, także z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnej, oraz dostosowywania sposobu komunikowania się do poziomu rozwoju uczniów i stymulowania aktywności poznawczej uczniów, w tym kreowania sytuacji dydaktycznych; znaczenie autorytetu nauczyciela oraz zasady interakcji ucznia i nauczyciela w toku lekcji; moderowanie interakcji między uczniami; rolę nauczyciela jako popularyzatora wiedzy oraz znaczenie współpracy nauczyciela w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym.	0	2	2
D.1.W5	konwencjonalne i niekonwencjonalne metody nauczania, w tym metody aktywizujące i metodę projektów, proces uczenia się przez działanie, odkrywanie lub dociekanie naukowe oraz pracę badawczą ucznia, a także zasady doboru metod nauczania typowych dla danego przedmiotu lub rodzaju zajęć.	2	2	4
D.1.W6	metodykę realizacji poszczególnych treści kształcenia w obrębie przedmiotu lub zajęć - rozwiązania merytoryczne i metodyczne, dobre praktyki, dostosowanie oddziaływań do potrzeb i możliwości uczniów lub grup uczniowskich o różnym potencjale i stylu uczenia się, typowe dla przedmiotu lub rodzaju zajęć błędy uczniowskie, ich rolę i sposoby wykorzystania w procesie dydaktycznym.	1	2	3
D.1.W7	organizację pracy w klasie szkolnej i grupach: potrzebę indywidualizacji nauczania, zagadnienie nauczania interdyscyplinarnego, formy pracy specyficzne dla danego przedmiotu lub rodzaju zajęć: wycieczki, zajęcia terenowe i laboratoryjne, doświadczenia i konkursy oraz zagadnienia związane z pracą domową.	1	0	1
D.1.W8	sposoby organizowania przestrzeni klasy szkolnej, z uwzględnieniem zasad projektowania uniwersalnego: środki dydaktyczne (podręczniki i pakiety edukacyjne), pomoce dydaktyczne - dobór i wykorzystanie zasobów edukacyjnych, w tym elektronicznych i obcojęzycznych, edukacyjne zastosowania mediów i technologii informacyjno-komunikacyjnej; myślenie komputacyjne w rozwiązywaniu problemów w zakresie nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć; potrzebę wyszukiwania, adaptacji i tworzenia elektronicznych zasobów edukacyjnych i projektowania multimediów.	1	0	1
D.1.W9	metody kształcenia w odniesieniu do nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć, a także znaczenie kształtowania postawy odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej.	1	0	1
D.1.W10	rolę diagnozy, kontroli i oceniania w pracy dydaktycznej; ocenianie i jego rodzaje: ocenianie bieżące, semestralne i roczne, ocenianie wewnętrzne i zewnętrzne; funkcje oceny.	1	0	1
D.1.W14	warsztat pracy nauczyciela; właściwe wykorzystanie czasu lekcji przez ucznia i nauczyciela; zagadnienia związane ze sprawdzaniem i ocenianiem jakości kształcenia oraz jej ewaluacją, a także z koniecznością analizy i oceny własnej pracy dydaktyczno-wychowawczej.	0	2	2
D.1.U1	identyfikować typowe zadania szkolne z celami kształcenia, w szczególności z wymaganiami ogólnymi podstawy programowej, oraz z kompetencjami kluczowymi.	1	1	2
D.1.U2	przeanalizować rozkład materiału.	1	1	2

Kod	Treść	Suma - O	Suma - F	Suma
D.1.U3	identyfikować powiązania treści nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć z innymi treściami nauczania.	1	1	2
D.1.U4	dostosować sposób komunikacji do poziomu rozwojowego uczniów.	1	0	1
D.1.U5	kreować sytuacje dydaktyczne służące aktywności i rozwojowi zainteresowań uczniów oraz popularyzacji wiedzy.	2	2	4
D.1.U6	podejmować skuteczną współpracę w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym.	1	0	1
D.1.U7	dobierać metody pracy klasy oraz środki dydaktyczne, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, aktywizujące uczniów i uwzględniające ich zróżnicowane potrzeby edukacyjne.	1	2	3
D.1.U8	merytorycznie, profesjonalnie i rzetelnie oceniać pracę uczniów wykonywaną w klasie i w domu.	0	2	2
D.1.U9	skonstruować sprawdzian służący ocenie danych umiejętności uczniów.	1	2	3
D.1.U10	rozpoznać typowe dla nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć błędy uczniowskie i wykorzystać je w procesie dydaktycznym.	1	0	1
D.1.U11	przeprowadzić wstępną diagnozę umiejętności ucznia.	1	0	1
D.1.K1	adaptowania metod pracy do potrzeb i różnych stylów uczenia się uczniów.	2	2	4
D.1.K2	popularyzowania wiedzy wśród uczniów i w środowisku szkolnym oraz pozaszkolnym.	2	0	2
D.1.K3	zachęcania uczniów do podejmowania prób badawczych oraz systematycznej aktywności fizycznej.	0	2	2
D.1.K4	promowania odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej.	1	0	1
D.1.K5	kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym grupowego rozwiązywania problemów.	1	1	2
D.1.K6	budowania systemu wartości i rozwijania postaw etycznych uczniów oraz kształtowania ich kompetencji komunikacyjnych i nawyków kulturalnych.	1	1	2
D.1.K7	rozwijania u uczniów ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej oraz logicznego i krytycznego myślenia.	1	2	3
D.1.K8	kształtowania nawyku systematycznego uczenia się i korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu.	0	2	2
D.1.K9	stymulowania uczniów do uczenia się przez całe życie przez samodzielną pracę.	1	0	1
D.2.W1	zadania dydaktyczne realizowane przez szkołę lub placówkę systemu oświaty.	2	1	3
D.2.W2	sposób funkcjonowania oraz organizację pracy dydaktycznej szkoły lub placówki systemu oświaty.	1	0	1
D.2.W3	rodzaje dokumentacji działalności dydaktycznej prowadzonej w szkole lub placówce systemu oświaty.	1	0	1

Kod	Treść	Suma - O	Suma - F	Suma
D.2.U1	wyciągnąć wnioski z obserwacji pracy dydaktycznej nauczyciela, jego interakcji z uczniami oraz sposobu planowania i przeprowadzania zajęć dydaktycznych; aktywnie obserwować stosowane przez nauczyciela metody i formy pracy oraz wykorzystywane pomoce dydaktyczne, a także sposoby oceniania uczniów oraz zadawania i sprawdzania pracy domowej.	1	1	2
D.2.U2	zaplanować i przeprowadzić pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych serię lekcji lub zajęć.	1	1	2
D.2.U3	analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczane w czasie praktyk.	1	1	2
D.2.K1	skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy dydaktycznej oraz rozwijania umiejętności wychowawczych.	2	1	3
E.1.W1	miejsce danego przedmiotu lub rodzaju zajęć w ramowych planach nauczania na poszczególnych etapach edukacyjnych.	1	1	2
E.1.W2	podstawę programową danego przedmiotu, cele kształcenia i treści nauczania przedmiotu lub prowadzonych zajęć na poszczególnych etapach edukacyjnych, przedmiot lub rodzaj zajęć w kontekście wcześniejszego i dalszego kształcenia, strukturę wiedzy w zakresie przedmiotu nauczania lub prowadzonych zajęć oraz kompetencje kluczowe i ich kształtowanie w ramach nauczania przedmiotu lub prowadzenia zajęć.	3	1	4
E.1.W3	integrację wewnątrz- i międzyprzedmiotową; zagadnienia związane z programem nauczania - tworzenie i modyfikację, analizę, ocenę, dobór i zatwierdzanie oraz zasady projektowania procesu kształcenia oraz rozkładu materiału.	1	1	2
E.1.W4	kompetencje merytoryczne, dydaktyczne i wychowawcze nauczyciela, w tym potrzebę zawodowego rozwoju, także z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnej, oraz dostosowywania sposobu komunikowania się do poziomu rozwoju uczniów i stymulowania aktywności poznawczej uczniów, w tym kreowania sytuacji dydaktycznych; znaczenie autorytetu nauczyciela oraz zasady interakcji ucznia i nauczyciela w toku lekcji; moderowanie interakcji między uczniami; rolę nauczyciela jako popularyzatora wiedzy oraz znaczenie współpracy nauczyciela w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym.	1	1	2
E.1.W5	konwencjonalne i niekonwencjonalne metody nauczania, w tym metody aktywizujące i metodę projektów, proces uczenia się przez działanie, odkrywanie lub dociekanie naukowe oraz pracę badawczą ucznia, a także zasady doboru metod nauczania typowych dla danego przedmiotu lub rodzaju zajęć.	0	1	1
E.1.W6	metodykę realizacji poszczególnych treści kształcenia w obrębie przedmiotu lub zajęć - rozwiązania merytoryczne i metodyczne, dobre praktyki, dostosowanie oddziaływań do potrzeb i możliwości uczniów lub grup uczniowskich o różnym potencjale i stylu uczenia się, typowe dla przedmiotu lub rodzaju zajęć błędy uczniowskie, ich rolę i sposoby wykorzystania w procesie dydaktycznym.	0	1	1
E.1.W7	organizację pracy w klasie szkolnej i grupach: potrzebę indywidualizacji nauczania, zagadnienie nauczania interdyscyplinarnego, formy pracy specyficzne dla danego przedmiotu lub rodzaju zajęć: wycieczki, zajęcia terenowe i laboratoryjne, doświadczenia i konkursy oraz zagadnienia związane z pracą domową.	0	1	1
E.1.W8	sposoby organizowania przestrzeni klasy szkolnej, z uwzględnieniem zasad projektowania uniwersalnego: środki dydaktyczne (podręczniki i pakiety edukacyjne), pomoce dydaktyczne - dobór i wykorzystanie zasobów edukacyjnych, w tym elektronicznych i obcojęzycznych, edukacyjne zastosowania mediów i technologii informacyjno-komunikacyjnej; myślenie komputacyjne w rozwiązywaniu problemów w zakresie nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć; potrzebę wyszukiwania, adaptacji i tworzenia elektronicznych zasobów edukacyjnych i projektowania multimediów.	1	1	2

Kod	Treść	Suma - O	Suma - F	Suma
E.1.W9	metody kształcenia w odniesieniu do nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć, a także znaczenie kształtowania postawy odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej.	0	1	1
E.1.W10	olę diagnozy, kontroli i oceniania w pracy dydaktycznej; ocenianie i jego rodzaje: ocenianie bieżące, semestralne i roczne, ocenianie wewnętrzne i zewnętrzne; funkcje oceny.	1	1	2
E.1.W11	egzaminę kończące etap edukacyjny i sposoby konstruowania testów, sprawdzianów oraz innych narzędzi przydatnych w procesie oceniania uczniów w ramach nauczanego przedmiotu.	0	1	1
E.1.W12	diagnozę wstępną grupy uczniowskiej i każdego ucznia w kontekście nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć oraz sposoby wspomagania rozwoju poznawczego uczniów; potrzebę kształtowania pojęć, postaw, umiejętności praktycznych, w tym rozwiązywania problemów, i wykorzystywania wiedzy; metody i techniki skutecznego uczenia się; metody strukturyzacji wiedzy oraz konieczność powtarzania i utrwalania wiedzy i umiejętności.	0	1	1
E.1.W14	warsztat pracy nauczyciela; właściwe wykorzystanie czasu lekcji przez ucznia i nauczyciela; zagadnienia związane ze sprawdzaniem i ocenianiem jakości kształcenia oraz jej ewaluacją, a także z koniecznością analizy i oceny własnej pracy dydaktyczno-wychowawczej.	1	1	2
E.1.W15	potrzebę kształtowania u ucznia pozytywnego stosunku do nauki, rozwijania ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej, logicznego i krytycznego myślenia, kształtowania motywacji do uczenia się danego przedmiotu i nawyków systematycznego uczenia się, korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu, oraz przygotowania ucznia do uczenia się przez całe życie przez stymulowanie go do samodzielnej pracy.	1	1	2
E.1.U1	identyfikować typowe zadania szkolne z celami kształcenia, w szczególności z wymaganiami ogólnymi podstawy programowej, oraz z kompetencjami kluczowymi.	2	1	3
E.1.U2	przeanalizować rozkład materiału.	2	1	3
E.1.U3	identyfikować powiązania treści nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć z innymi treściami nauczania.	3	1	4
E.1.U4	dostosować sposób komunikacji do poziomu rozwojowego uczniów.	1	1	2
E.1.U5	kreować sytuacje dydaktyczne służące aktywności i rozwojowi zainteresowań uczniów oraz popularyzacji wiedzy.	1	1	2
E.1.U7	dobierać metody pracy klasy oraz środki dydaktyczne, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, aktywizujące uczniów i uwzględniające ich zróżnicowane potrzeby edukacyjne.	2	1	3
E.1.U8	merytorycznie, profesjonalnie i rzetelnie oceniać pracę uczniów wykonywaną w klasie i w domu.	1	1	2
E.1.U9	skonstruować sprawdzian służący ocenie danych umiejętności uczniów.	1	0	1
E.1.U10	rozpoznać typowe dla nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć błędy uczniowskie i wykorzystać je w procesie dydaktycznym.	1	1	2
E.1.K1	adaptowania metod pracy do potrzeb i różnych stylów uczenia się uczniów.	1	1	2
E.1.K2	popularyzowania wiedzy wśród uczniów i w środowisku szkolnym oraz pozaszkolnym.	1	1	2

Kod	Treść	Suma - O	Suma - F	Suma
E.1.K4	promowania odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej.	1	1	2
E.1.K5	kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym grupowego rozwiązywania problemów.	1	0	1
E.1.K7	rozwijania u uczniów ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej oraz logicznego i krytycznego myślenia.	1	1	2
E.1.K8	kształtowania nawyku systematycznego uczenia się i korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu.	1	1	2
E.2.W1	zadania dydaktyczne realizowane przez szkołę lub placówkę systemu oświaty.	2	1	3
E.2.W3	rodzaje dokumentacji działalności dydaktycznej prowadzonej w szkole lub placówce systemu oświaty.	0	1	1
E.2.U1	wyciągnąć wnioski z obserwacji pracy dydaktycznej nauczyciela, jego interakcji z uczniami oraz sposobu planowania i przeprowadzania zajęć dydaktycznych; aktywnie obserwować stosowane przez nauczyciela metody i formy pracy oraz wykorzystywane pomoce dydaktyczne, a także sposoby oceniania uczniów oraz zadawania i sprawdzania pracy domowej.	2	1	3
E.2.U2	zaplanować i przeprowadzić pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych serię lekcji lub zajęć.	1	1	2
E.2.U3	analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczane w czasie praktyk.	2	0	2
E.2.K1	skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy dydaktycznej oraz rozwijania umiejętności wychowawczych.	2	1	3

Matryca kierunkowych efektów uczenia się w odniesieniu do form zajęć i sposobu zaliczenia, które pozwalają na ich uzyskanie

Kierunek: historia

Specjalność: nauczycielska: historia i wiedza o społeczeństwie, antropologia historyczna

2026/27/N/M/HA/HIS/HWS

Nazwa modułu zajęć	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w ramach poszczególnych form zajęć i dla całego modułu zajęć	Odniesienia do KEU
Metodologia historii	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne	Egzamin pisemny, Sprawozdanie	K_W01, K_W02, K_W07, K_W08, K_W11, K_U06, K_U09, K_U12, K_U01, K_U04, K_U08, K_U02, K_U03, K_K01, K_K04, K_K02
Statystyka historyczna	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne	Egzamin pisemny, Projekt indywidualny, Aktywność, Udział w dyskusji	K_W01, K_W03, K_W04, K_W05, K_W10, K_W02, K_W11, K_W12, K_U01, K_U03, K_U02, K_U08, K_K01, K_K03, K_K05, K_K04
Historia historiografii	Wykład	Portfolio, Aktywność	K_W01, K_W03, K_W09, K_U04, K_K05
Historia ustroju Polski	Ćwiczenia audytoryjne, Wykład	Referat, Aktywność, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne), Udział w dyskusji	K_W01, K_W02, K_W03, K_W04, K_U02, K_U01, K_U06, K_K01, K_K04, K_K05
Translatorium z j. łacińskiego (poziom B2+)	Ćwiczenia konwersatoryjne, E-learning	Aktywność, E-learning	K_W09, K_W01, K_W02, K_W12, K_U10, K_U02, K_U07, K_K01, K_K05
Język obcy dla celów akademickich - B2+	Ćwiczenia konwersatoryjne	Projekt grupowy	K_W02, K_W10, K_U06, K_U11, K_U01, K_U02, K_K01, K_K05, K_K04
Metodyka badań w zakresie historii 1	Ćwiczenia audytoryjne	Projekt indywidualny, Aktywność	K_W01, K_W02, K_W05, K_U01, K_U02, K_U07, K_K03
Szkolenie BHK	E-learning	Prezentacja	K_W08, K_U03, K_K05
Szkolenie biblioteczne	E-learning	Test, E-learning	K_W01, K_U01
Emisja głosu	Ćwiczenia konwersatoryjne	Prezentacja, Udział w dyskusji, Praca pisemna (esej), Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne), Ćwiczenia praktyczne	C.W7, O.W13, C.U7, C.U8, O.U15, O.U16, C.K2

Nazwa modułu zajęć	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w ramach poszczególnych form zajęć i dla całego modułu zajęć	Odniesienia do KEU
Wprowadzenie do psychologii	Wykład	Test, Referat, Case study / Studium przypadku, Udział w dyskusji, Gry dydaktyczne, Praca pisemna (esej), Kolokwium	B.1.W1, B.1.W2, B.1.W3, B.1.W4, B.1.W5, O.W2, O.W12, O.W14, B.1.U1, B.1.U2, B.1.U3, B.1.U4, B.1.U5, B.1.U7, O.U1, O.U3, O.U18, B.1.K1, B.1.K2, O.K1, O.K2, O.K3
Dydaktyka ogólna	Wykład, Ćwiczenia konwersatoryjne	Egzamin pisemny, Udział w dyskusji, Projekt indywidualny, Projekt grupowy, Gry dydaktyczne, Praca pisemna (esej)	C.W1, C.W2, C.W3, C.W4, C.W5, C.W6, C.W7, O.W5, O.W6, C.U1, C.U2, C.U3, C.U4, C.U5, C.U6, C.U8, O.U11, O.U13, O.U18, C.K1, C.K2, O.K1, O.K2
Komunikacja interpersonalna	Ćwiczenia konwersatoryjne	Projekt indywidualny, Projekt grupowy, Prezentacja, Case study / Studium przypadku, Udział w dyskusji, Praca pisemna (esej), Kolokwium, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)	B.1.W1, B.1.W3, B.1.W4, B.1.W5, O.W1, O.W3, O.W4, O.W8, O.W12, O.W14, B.1.U2, B.1.U3, B.1.U4, B.1.U5, B.1.U6, B.1.U7, B.1.U8, O.U1, O.U2, O.U3, O.U5, O.U6, O.U7, O.U8, O.U9, O.U10, O.U15, O.U18, B.1.K1, B.1.K2, O.K1, O.K2, O.K3, O.K6, O.K7
Wprowadzenie do pedagogiki	Wykład, Ćwiczenia konwersatoryjne	Udział w dyskusji, E-learning, Prezentacja, Kolokwium, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)	B.2.W1, B.2.W2, B.2.W3, O.W1, O.W2, O.W3, O.W4, O.W8, O.W9, O.W14, O.W15, B.2.U3, B.2.U4, O.U1, O.U18, B.2.K1, B.2.K3, B.2.K4, O.K1, O.K5, O.K6, O.K7
Dydaktyka historii w szkole ponadpodstawowej: teoria i praktyka 1	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne	Egzamin ustny, Egzamin praktyczny, Projekt indywidualny, Portfolio, Prezentacja, Udział w dyskusji, Egzamin, Zaliczenie pisemne, Zaliczenie ustne, Projekt grupowy, Kolokwium	D.1.W1, D.1.W10, D.1.W2, D.1.W3, D.1.W5, D.1.W6, D.1.W7, D.1.W8, D.1.W9, K_W02, K_W03, K_W04, K_W05, K_W08, D.1.U1, D.1.U10, D.1.U11, D.1.U2, D.1.U3, D.1.U4, D.1.U5, D.1.U6, D.1.U9, K_U02, K_U03, K_U09, D.1.K1, D.1.K6, D.1.K7, D.1.K9, K_K02, K_K03, K_K05
E-szkola – projektowanie zajęć multimedialnych	Ćwiczenia audytoryjne	Projekt grupowy, Prezentacja, Aktywność, Udział w dyskusji	K_W01, K_W02, K_W03, K_U07, K_U08, K_U09, K_U01, K_U06, K_K05, K_K01
Konwersatorium dydaktyczne z historii	Ćwiczenia audytoryjne	Projekt indywidualny, Projekt grupowy, Portfolio, Poster, Prezentacja, Case study / Studium przypadku, Aktywność, Udział w dyskusji, Gry dydaktyczne, Zajęcia terenowe, Praca pisemna, Ćwiczenia praktyczne	D.1.W2, D.1.W5, K_W01, K_W03, K_W06, K_W11, D.1.U5, D.1.U7, K_U01, K_U06, K_U07, K_U09, D.1.K1, D.1.K2, D.1.K5, K_K01, K_K02, K_K03
Metodyka oprowadzania wycieczek edukacyjnych	Ćwiczenia audytoryjne	Projekt indywidualny, Projekt grupowy, Prezentacja, Udział w dyskusji	K_W01, K_W02, K_W06, K_W07, K_W08, K_W12, K_U02, K_U03, K_U06, K_U07, K_U09, K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05

Nazwa modułu zajęć	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w ramach poszczególnych form zajęć i dla całego modułu zajęć	Odniesienia do KEU
Wybrane problemy polityki publicznej w Rzeczypospolitej Polskiej – aspekty edukacyjne	Ćwiczenia audytoryjne	Prezentacja	K_W01, K_W02, K_W08, E.1.W15, E.1.W2, E.1.U1, E.1.U2, E.1.U3, K_U07, K_U08, K_U09, K_U02, K_K01, K_K02, K_K03
Praca nauczyciela - wychowawcy w szkole	Ćwiczenia konwersatoryjne	Egzamin pisemny, Case study / Studium przypadku, Udział w dyskusji, Gry dydaktyczne, Praca pisemna (esej), Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)	B.2.W1, B.2.W4, B.2.W7, O.W6, B.2.U1, B.2.U2, B.2.U3, B.2.U5, B.2.U7, O.U2, O.U6, O.U7, O.U8, O.U9, O.U10, O.U11, O.U13, B.2.K1, B.2.K2, B.2.K3, B.2.K4, O.K1, O.K2, O.K3, O.K5, O.K7
Dydaktyka historii w szkole podstawowej: teoria i praktyka	Wykład, Ćwiczenia konwersatoryjne, Praktyka zawodowa	Egzamin pisemny, Egzamin ustny, Egzamin praktyczny, Zaliczenie pisemne, Zaliczenie ustne, Portfolio, Prezentacja, Aktywność, Udział w dyskusji, Ćwiczenia w szkole, Hospitacje, Ćwiczenia praktyczne, Prowadzenie zajęć w szkole - symulacja	D.1.W14, D.1.W2, D.1.W4, D.1.W5, D.1.W6, D.1.U5, D.1.U7, D.1.U8, D.1.U9, D.1.K1, D.1.K3, D.1.K7, D.1.K8
Psychologia rozwojowa	Wykład, Ćwiczenia konwersatoryjne	Egzamin pisemny, Udział w dyskusji, Projekt indywidualny, Case study / Studium przypadku, Gry dydaktyczne, Ćwiczenia w szkole, Praca pisemna (esej), Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)	B.1.W1, B.1.W2, B.1.W3, O.W2, O.W3, O.W6, O.W7, O.W10, O.W12, B.1.U1, B.1.U2, B.1.U5, B.1.U6, O.U1, O.U3, O.U4, O.U7, O.U9, O.U10, O.U11, O.U12, O.U15, O.U18, B.1.K1, B.1.K2, O.K1, O.K2, O.K3, O.K4, O.K5, O.K6, O.K7
Dydaktyka historii w szkole podstawowej: teoria i praktyka	Wykład, Ćwiczenia konwersatoryjne, Praktyka zawodowa	Egzamin pisemny, Egzamin ustny, Egzamin praktyczny, Zaliczenie pisemne, Zaliczenie ustne, Portfolio, Prezentacja, Aktywność, Udział w dyskusji, Ćwiczenia w szkole, Hospitacje, Ćwiczenia praktyczne, Prowadzenie zajęć w szkole - symulacja	D.1.W14, D.1.W2, D.1.W4, D.1.W5, D.1.W6, D.1.U5, D.1.U7, D.1.U8, D.1.U9, D.1.K1, D.1.K3, D.1.K7, D.1.K8
Praktyka psychologiczno-pedagogiczna	Praktyka psychologiczno-pedagogiczna	Projekt indywidualny, Case study / Studium przypadku, Udział w dyskusji, Gry dydaktyczne, Ćwiczenia w szkole	B.3.W1, B.3.W2, B.3.W3, B.3.U1, B.3.U2, B.3.U3, B.3.U4, B.3.U5, B.3.U6, B.3.K1, O.K1, O.K2, O.K7
Dydaktyka historii w szkole ponadpodstawowej: teoria i praktyka 2	Praktyka zawodowa	Projekt indywidualny, Udział w dyskusji, Gry dydaktyczne, Ćwiczenia w szkole, Zajęcia terenowe	K_W01, K_W02, D.2.W1, K_W08, PN_W01, PN_W02, K_U02, K_U06, K_U07, D.2.U1, D.2.U2, D.2.U3, PN_U01, PN_U02, K_K01, K_K02, K_K04, D.2.K1
Dydaktyka wiedzy o społeczeństwie w szkole ponadpodstawowej: teoria i praktyka 1	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne	Egzamin ustny, Dzieło, Aktywność	E.1.W2, E.1.W3, E.1.W10, E.1.W14, E.1.W4, E.1.U1, E.1.U2, E.1.U3, E.1.U4, E.1.U5, E.1.U7, E.1.U8, E.1.U9, E.1.K1, E.1.K4, E.1.K8
Konwersatorium dydaktyczne z wiedzy o społeczeństwie	Ćwiczenia audytoryjne	Referat, Aktywność, Udział w dyskusji	E.1.W1, E.1.W2, E.1.W8, E.1.U7, E.1.U10, E.1.U3, E.1.K2, E.1.K5, E.1.K7

Nazwa modułu zajęć	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w ramach poszczególnych form zajęć i dla całego modułu zajęć	Odniesienia do KEU
Edukacja muzealna i kulturowa	Ćwiczenia audytoryjne, Wykład	Projekt indywidualny, Aktywność	K_W06, K_W12, PN_W01, K_U02, K_U03, PN_U01, K_K03, K_K05, PN_K01
Historia starożytna	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne	Egzamin ustny, Projekt indywidualny, Projekt grupowy, Udział w dyskusji	K_W03, K_W05, K_W07, K_W08, K_W09, K_W01, K_W02, K_W06, K_U01, K_U02, K_U05, K_U08, K_U04, K_U09, K_U07, K_K01, K_K03, K_K04, K_K05
Historia średniowieczna	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne	Egzamin, Referat, Udział w dyskusji	K_W05, K_W02, K_U01, K_U03, K_K04
Demografia historyczna	Ćwiczenia audytoryjne	Wyniki badań	K_W01, K_W02, K_W04, K_W11, K_W03, K_W05, K_U01, K_U08, K_K01, K_K04, K_K02, K_K05
Metody badań regionalnych	Ćwiczenia audytoryjne, Wykład	Aktywność, Udział w dyskusji	K_W01, K_W02, K_W03, K_W04, K_W05, K_W06, K_U02, K_U01, K_U06, K_U09, K_K01, K_K02, K_K03, K_K05
Prawo w Rzeczypospolitej Polskiej	Ćwiczenia audytoryjne	Aktywność, Udział w dyskusji, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)	K_W01, K_W02, K_W04, K_U01, K_U02, K_U03, K_U07, K_K01, K_K05
Metodyka badań naukowych w zakresie historii 2	Ćwiczenia audytoryjne	Projekt indywidualny, Prezentacja, Case study / Studium przypadku, Udział w dyskusji	K_W01, K_W05, K_W06, K_U01, K_U02, K_U04, K_K01, K_K05
Diagnoza edukacyjna	Ćwiczenia konwersatoryjne	Projekt indywidualny, Case study / Studium przypadku, Udział w dyskusji, Zajęcia terenowe, Kolokwium, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)	O.W7, B.2.W5, B.2.W6, B.2.U6, B.2.U7, B.2.U5, O.U14, B.2.K1, B.2.K2, B.2.K3, O.K5
Dydaktyka wiedzy o społeczeństwie w szkole podstawowej: teoria i praktyka	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne, Praktyka zawodowa	Egzamin, Prezentacja, Case study / Studium przypadku, Udział w dyskusji, Prowadzenie zajęć w szkole	E.1.W1, E.1.W2, E.1.W3, E.1.W4, E.1.W5, E.1.W6, E.1.W7, E.1.W8, E.1.W9, E.1.W10, E.1.W11, E.1.W12, E.1.W14, E.1.W15, K_W03, K_W12, E.1.U1, E.1.U2, E.1.U3, E.1.U4, E.1.U5, E.1.U7, E.1.U8, E.1.U10, E.1.K1, E.1.K2, E.1.K4, E.1.K7, E.1.K8
Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE)	Ćwiczenia konwersatoryjne	Egzamin pisemny, Case study / Studium przypadku, Udział w dyskusji, Praca pisemna (esej), Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)	B.2.W1, B.2.W4, B.2.W5, B.2.W6, O.W4, O.W5, O.W6, O.W10, O.W15, B.2.U5, B.2.U6, O.U1, O.U2, O.U3, O.U4, O.U12, B.2.K1, B.2.K2, B.2.K3, B.2.K4, O.K1, O.K2, O.K3, O.K4, O.K7
Dydaktyka wiedzy o społeczeństwie w szkole ponadpodstawowej: teoria i praktyka 2	Praktyka zawodowa	Projekt indywidualny, Prezentacja, Udział w dyskusji, Prowadzenie zajęć w szkole, Ćwiczenia w szkole, Ćwiczenia praktyczne	E.2.W1, K_W02, K_W03, K_W08, E.2.U1, E.2.U3, K_U02, K_U03, K_U07, E.2.K1, K_K03, K_K04

Nazwa modułu zajęć	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w ramach poszczególnych form zajęć i dla całego modułu zajęć	Odniesienia do KEU
Praktyka zawodowa w szkole podstawowej – nauczanie historii	Praktyka zawodowa	Projekt indywidualny, Udział w dyskusji, Ćwiczenia w szkole, Zajęcia terenowe, Ćwiczenia praktyczne, Prowadzenie zajęć w szkole - symulacja	D.2.W1, D.2.U1, D.2.U2, D.2.U3, D.2.K1
Psychologia kliniczna	Wykład, Ćwiczenia konwersatoryjne	Egzamin pisemny, Test, Prezentacja, Case study / Studium przypadku, Udział w dyskusji, Praca pisemna (esej)	B.1.W1, B.1.W2, B.1.W3, B.1.W5, O.W2, O.W3, O.W5, O.W6, O.W7, O.W10, O.W11, O.W12, O.W14, B.1.U1, B.1.U2, B.1.U5, B.1.U7, B.1.U8, O.U1, O.U3, O.U5, O.U6, O.U9, O.U11, O.U12, O.U14, O.U15, O.U18, B.1.K1, B.1.K2, O.K1, O.K3, O.K4, O.K6, O.K7
Pozaszkolna edukacja historyczna	Ćwiczenia audytoryjne	Projekt indywidualny, Projekt grupowy, Poster, Prezentacja, Aktywność, Udział w dyskusji, Gry dydaktyczne, Zajęcia terenowe	K_W02, K_W03, K_W04, K_W05, K_W09, K_U01, K_U03, K_U05, K_U09, D.1.K2, D.1.K4, K_K02, K_K03, K_K04
Sztuka autoprezentacji w zawodzie nauczyciela	Ćwiczenia audytoryjne	Projekt indywidualny, Aktywność	K_W02, K_W01, K_W04, PN_W02, K_U03, K_U04, K_U07, PN_U02, K_U01, K_U09, K_K01, K_K03, K_K04, K_K05
Praktyka zawodowa w szkole podstawowej – nauczanie wiedzy o społeczeństwie	Praktyka zawodowa	Projekt indywidualny, Prezentacja, Aktywność, Udział w dyskusji, Ćwiczenia w szkole, Ćwiczenia praktyczne, Prowadzenie zajęć w szkole - symulacja	E.2.W1, E.2.W3, E.2.U1, E.2.U2, E.2.K1
Samorząd terytorialny w Polsce po 1945 r.	Ćwiczenia audytoryjne, Wykład	Dzieło, Aktywność	O.W1, O.W8, O.W9, O.W15, O.W6, O.U18, O.U2, O.U4, O.U10, O.U13, O.U3, O.U8, O.K6, O.K1, O.K5
Praktyka zawodowa w szkole ponadpodstawowej – nauczanie historii	Praktyka zawodowa	Projekt indywidualny, Referat, Prowadzenie zajęć w szkole, Gry dydaktyczne, Ćwiczenia w szkole, Zajęcia terenowe, Hospitacje, Ćwiczenia praktyczne, Prowadzenie zajęć w szkole - symulacja	D.2.W1, D.2.W2, D.2.W3, K_W02, K_W05, K_U02, K_U06, K_U09, D.2.K1, K_K01, K_K03, K_K04, K_K05
Historia nowożytna	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne	Egzamin ustny, Test, Referat, Poster, Aktywność, Udział w dyskusji	K_W01, K_W02, K_W03, K_W04, K_W06, K_W07, K_W08, K_U01, K_U02, K_U03, K_U04, K_U06, K_U09, K_U11, K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05
Historia XIX wieku	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne	Egzamin ustny, Projekt grupowy, Udział w dyskusji	K_W03, K_W05, K_W01, K_W02, K_W06, K_W10, K_U01, K_U02, K_U03, K_U06, K_K01, K_K04, K_K05
Historia powszechna XX wieku	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne	Egzamin ustny, Referat, Prezentacja, Udział w dyskusji	K_W01, K_W02, K_W04, K_W05, K_U02, K_U03, K_U07, K_K01, K_K04

Nazwa modułu zajęć	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w ramach poszczególnych form zajęć i dla całego modułu zajęć	Odniesienia do KEU
Aktywność obywatelska i przedsiębiorczość w życiu publicznym	Wykład	Referat, Prezentacja, Aktywność, Udział w dyskusji	K_W04, K_W08, K_W12, K_U02, K_U03, K_U09, K_K02, K_K03, K_K05
Pierwsza pomoc przedmedyczna	Ćwiczenia konwersatoryjne	Sprawdzian, Projekt indywidualny, Projekt grupowy, Case study / Studium przypadku, Aktywność, Udział w dyskusji, Ćwiczenia praktyczne	O.W11, O.U17, O.K1
Praktyka zawodowa w szkole podstawowej – nauczanie wiedzy o społeczeństwie	Praktyka zawodowa	Projekt indywidualny, Prezentacja, Aktywność, Udział w dyskusji, Ćwiczenia w szkole, Ćwiczenia praktyczne, Prowadzenie zajęć w szkole - symulacja	D.1.W1, D.1.W2, D.1.U1, D.1.U2, D.1.U3, D.1.K5, D.1.K6
Historia w przestrzeni publicznej	Ćwiczenia audytoryjne	Projekt indywidualny, Projekt grupowy, Prezentacja, Udział w dyskusji, Praca pisemna (esej)	K_W01, K_W02, K_W03, K_W06, K_W07, K_W08, K_U02, K_U03, K_U04, K_U06, K_U07, K_U09, K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05
Pozaszkolna edukacja społeczna	Ćwiczenia audytoryjne	Projekt indywidualny	O.W14, O.W8, O.W9, O.W1, O.W4, O.W15, K_W12, O.U18, O.U2, O.U4, O.U1, O.U3, O.U9, PN_U01, O.K2, O.K4, O.K7, O.K3
Przemiany społeczne i gospodarcze w Polsce i na świecie – aspekty edukacyjne	Ćwiczenia audytoryjne	Prezentacja	O.W15, O.W4, O.W8, O.W14, O.W6, O.U14, O.U18, O.U4, O.U6, O.U2, O.U3, O.U7, O.U8, K_K02, O.K6
Zarys historii sztuki	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne	Aktywność, Udział w dyskusji, Projekt grupowy, Prezentacja	K_W02, K_W12, K_U02, K_K05
Praktyka zawodowa w szkole ponadpodstawowej – nauczanie przedmiotu wiedza o społeczeństwie	Praktyka zawodowa	Projekt indywidualny, Prowadzenie zajęć w szkole, Ćwiczenia w szkole, Zajęcia terenowe, Hospitacje, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne), Ćwiczenia praktyczne	E.2.W1, K_W02, K_W04, E.2.U1, E.2.U2, E.2.U3, K_U02, K_U03, K_U07, E.2.K1, K_K04, K_K05
Historia Polski XX wieku	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne	Egzamin ustny, Referat, Prezentacja	K_W01, K_W02, K_W03, K_W04, K_W05, K_W08, K_W11, K_W12, K_U06, K_U07, K_U09, K_U12, K_U01, K_U08, K_U11, K_U03, K_K01, K_K03, K_K04, K_K05, K_K02
Historia XXI wieku	Ćwiczenia audytoryjne	Referat, Prezentacja, Udział w dyskusji	K_W02, K_W03, K_U02, K_U09, K_K03, K_K04
Archiwa i biblioteki dla historyka	Ćwiczenia audytoryjne	Prezentacja, Aktywność, Udział w dyskusji, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)	K_W06, K_W01, K_U01, K_K01

Nazwa modułu zajęć	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w ramach poszczególnych form zajęć i dla całego modułu zajęć	Odniesienia do KEU
Historia doktryn politycznych i prawnych	Ćwiczenia audytoryjne, Wykład	Aktywność, Udział w dyskusji, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)	K_W03, K_W07, K_W02, K_W01, K_U01, K_U02, K_U03, K_U06, K_K01, K_K04, K_K05
Polska w strukturach międzynarodowych po 1945 r.	Ćwiczenia audytoryjne, Wykład	Referat, Udział w dyskusji, Aktywność	K_W01, K_W02, K_U02, K_U03, K_K01, K_K04
Egzamin dyplomowy (niewypełniony)	Egzamin dyplomowy		

2026/27/N/M/HA/HIS/ANT

Nazwa modułu zajęć	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w ramach poszczególnych form zajęć i dla całego modułu zajęć	Odniesienia do KEU
Metodologia historii	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne	Egzamin pisemny, Sprawozdanie	K_W01, K_W02, K_W07, K_W08, K_W11, K_U06, K_U09, K_U12, K_U01, K_U04, K_U08, K_U02, K_U03, K_K01, K_K04, K_K02
Statystyka historyczna	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne	Egzamin pisemny, Projekt indywidualny, Aktywność, Udział w dyskusji	K_W01, K_W03, K_W04, K_W05, K_W10, K_W02, K_W11, K_W12, K_U01, K_U03, K_U02, K_U08, K_K01, K_K03, K_K05, K_K04
Historia historiografii	Wykład	Portfolio, Aktywność	K_W01, K_W03, K_W09, K_U04, K_K05
Historia ustroju Polski	Ćwiczenia audytoryjne, Wykład	Referat, Aktywność, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne), Udział w dyskusji	K_W01, K_W02, K_W03, K_W04, K_U02, K_U01, K_U06, K_K01, K_K04, K_K05
Translatorium z j. łacińskiego (poziom B2+)	Ćwiczenia konwersatoryjne, E-learning	Aktywność, E-learning	K_W09, K_W01, K_W02, K_W12, K_U10, K_U02, K_U07, K_K01, K_K05
Język obcy dla celów akademickich - B2+	Ćwiczenia konwersatoryjne	Projekt grupowy	K_W02, K_W10, K_U06, K_U11, K_U01, K_U02, K_K01, K_K05, K_K04
Metodyka badań w zakresie historii 1	Ćwiczenia audytoryjne	Projekt indywidualny, Aktywność	K_W01, K_W02, K_W05, K_U01, K_U02, K_U07, K_K03
Szkolenie BHK	E-learning	Prezentacja	K_W08, K_U03, K_K05
Szkolenie biblioteczne	E-learning	Test, E-learning	K_W01, K_U01

Nazwa modułu zajęć	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w ramach poszczególnych form zajęć i dla całego modułu zajęć	Odniesienia do KEU
Wstęp do antropologii kulturowej	Ćwiczenia audytoryjne	Sprawdzian, Test, Sprawozdanie, Poster	K_W02, K_W03, K_W09, K_W04, K_W05, K_W06, K_W01, K_W11, K_U01, K_U08, K_U09, K_U10, K_K01, K_K04
Dziedzictwo kulturowe epok	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne	Egzamin pisemny, Egzamin ustny, Referat, Aktywność, Udział w dyskusji	K_W01, K_W03, K_W02, K_W09, K_W08, K_U01, K_U08, K_U09, K_U10, K_U02, K_U03, K_U05, K_K01, K_K03, K_K02, K_K04, K_K05
Historia społeczna	Ćwiczenia audytoryjne	Referat, Prezentacja, Udział w dyskusji	ANT_W01, ANT_W02, ANT_W03, ANT_W06, ANT_W09, K_W01, K_W04, ANT_W08, K_W03, ANT_U01, ANT_U07, K_U01, K_U02, K_U03, K_U07, K_U08, K_U09, K_U10, ANT_K01, ANT_K02, ANT_K04, K_K02, K_K03, K_K04, ANT_K03, K_K01, K_K05
Podstawy muzealnictwa	Ćwiczenia audytoryjne	Referat, Aktywność	ANT_W01, ANT_W02, ANT_W04, ANT_W06, ANT_W07, K_W02, K_W03, K_W04, K_W06, K_W08, ANT_U01, ANT_U07, K_U03, K_U07, K_U10, K_U01, ANT_K01, ANT_K02, ANT_K04, K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05
Zagospodarowanie obiektów dziedzictwa kulturowego w regionie	Ćwiczenia audytoryjne	Test, Aktywność	ANT_W04, ANT_W07, K_W01, K_W02, K_W05, K_W06, K_W07, K_W08, K_W09, K_W10, K_U02, K_U08, K_U10, K_U01, K_U03, K_K01, K_K02, K_K03, K_K04
Historia starożytna	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne	Egzamin ustny, Projekt indywidualny, Projekt grupowy, Udział w dyskusji	K_W03, K_W05, K_W07, K_W08, K_W09, K_W01, K_W02, K_W06, K_U01, K_U02, K_U05, K_U08, K_U04, K_U09, K_U07, K_K01, K_K03, K_K04, K_K05
Historia średniowieczna	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne	Egzamin, Referat, Udział w dyskusji	K_W05, K_W02, K_U01, K_U03, K_K04
Demografia historyczna	Ćwiczenia audytoryjne	Wyniki badań	K_W01, K_W02, K_W04, K_W11, K_W03, K_W05, K_U01, K_U08, K_K01, K_K04, K_K02, K_K05
Metody badań regionalnych	Ćwiczenia audytoryjne, Wykład	Aktywność, Udział w dyskusji	K_W01, K_W02, K_W03, K_W04, K_W05, K_W06, K_U02, K_U01, K_U06, K_U09, K_K01, K_K02, K_K03, K_K05
Prawo w Rzeczypospolitej Polskiej	Ćwiczenia audytoryjne	Aktywność, Udział w dyskusji, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)	K_W01, K_W02, K_W04, K_U01, K_U02, K_U03, K_U07, K_K01, K_K05
Metodyka badań naukowych w zakresie historii 2	Ćwiczenia audytoryjne	Projekt indywidualny, Prezentacja, Case study / Studium przypadku, Udział w dyskusji	K_W01, K_W05, K_W06, K_U01, K_U02, K_U04, K_K01, K_K05
Antropologia emocji – człowiek, kryzys, konflikt	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne	Zaliczenie pisemne, Projekt grupowy, Referat, Udział w dyskusji	K_W01, K_W05, K_W08, K_W09, K_W04, K_W10, K_U03, K_U04, K_U05, K_U01, K_U06, K_K03, K_K04, K_K05, K_K01, K_K02

Nazwa modułu zajęć	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w ramach poszczególnych form zajęć i dla całego modułu zajęć	Odniesienia do KEU
Dziedzictwo kulturowe wsi polskiej	Ćwiczenia audytoryjne	Referat, Prezentacja, Aktywność, Udział w dyskusji	K_W01, K_W02, K_W03, K_W05, K_U01, K_U08, K_U09, K_U03, K_U05, K_K01, K_K02, K_K03, K_K05
Muzeum jako instytucja kultury	Ćwiczenia audytoryjne	Egzamin ustny, Referat, Prezentacja, Aktywność	ANT_W04, ANT_W06, ANT_W07, K_W01, K_W04, K_W08, K_W05, K_W09, ANT_W09, K_W07, K_W11, K_W12, ANT_U05, ANT_U06, K_U06, K_U08, K_U11, ANT_U07, K_U09, K_U10, ANT_K01, ANT_K04, K_K03, K_K04, K_K05, K_K01, K_K02
Regulacje prawne i instytucje ochrony dóbr kultury	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne	Test, Projekt grupowy, Referat	K_W02, K_W04, K_W01, K_W07, K_W08, K_W10, K_W11, K_W12, ANT_U02, ANT_U06, K_U01, K_U08, ANT_U01, ANT_U03, K_U02, K_U09, ANT_K03, K_K03, K_K04, K_K01
Metodologia badań regionalistycznych	Ćwiczenia audytoryjne	Egzamin pisemny, Egzamin ustny, Aktywność	ANT_W05, K_W01, K_W02, K_W03, ANT_W03, K_W06, K_W04, K_W07, K_W08, ANT_U03, ANT_U04, ANT_U06, K_U01, K_U02, K_U03, K_U04, K_U06, ANT_K03, ANT_K04, K_K03, K_K04, K_K05, K_K01, K_K02
Antropologia państwa i władzy	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne	Egzamin ustny, Referat, Prezentacja	K_W01, K_W02, K_W03, K_W05, K_W08, K_W04, K_W09, K_U01, K_U04, K_U07, K_U05, K_U08, K_K01, K_K03, K_K05, K_K02, K_K04
Historia kulturowa miasta	Ćwiczenia audytoryjne	Zaliczenie pisemne, Test, Aktywność	K_W01, K_W03, K_W05, K_W06, K_W07, K_W12, K_U02, K_U08, K_U10, K_U12, K_U01, K_U04, K_U05, K_K01, K_K03, K_K04, K_K02, K_K05
Obiekty dziedzictwa kulturowego UNESCO	Ćwiczenia audytoryjne	Projekt indywidualny, Referat, Prezentacja	ANT_W07, K_W01, K_W02, K_W06, ANT_W06, ANT_W09, K_W03, K_W04, K_W05, ANT_U01, K_U03, K_U04, K_U05, K_U06, ANT_U05, ANT_U06, K_U01, K_U02, K_U08, ANT_K03, K_K01, K_K04, K_K02
Praktyka zawodowa w placówce kultury (np. muzea, lokalne ośrodki kultury, galerie sztuki, miejsca pamięci)	Praktyka zawodowa	Sprawozdanie, Raport, Referat, Aktywność	ANT_W04, ANT_W06, ANT_W07, K_W01, K_W02, K_W03, K_W12, ANT_W09, K_W08, K_W09, ANT_U04, ANT_U05, ANT_U06, ANT_U07, K_U02, K_U03, K_U04, K_U05, ANT_U01, ANT_U02, ANT_U03, K_U06, K_U07, K_U08, K_U09, ANT_K01, ANT_K04, K_K03, K_K04, K_K05, ANT_K02, ANT_K03, K_K01, K_K02
Historia nowożytna	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne	Egzamin ustny, Test, Referat, Poster, Aktywność, Udział w dyskusji	K_W01, K_W02, K_W03, K_W04, K_W06, K_W07, K_W08, K_U01, K_U02, K_U03, K_U04, K_U06, K_U09, K_U11, K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05
Historia XIX wieku	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne	Egzamin ustny, Projekt grupowy, Udział w dyskusji	K_W03, K_W05, K_W01, K_W02, K_W06, K_W10, K_U01, K_U02, K_U03, K_U06, K_K01, K_K04, K_K05
Historia powszechna XX wieku	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne	Egzamin ustny, Referat, Prezentacja, Udział w dyskusji	K_W01, K_W02, K_W04, K_W05, K_U02, K_U03, K_U07, K_K01, K_K04

Nazwa modułu zajęć	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w ramach poszczególnych form zajęć i dla całego modułu zajęć	Odniesienia do KEU
Aktywność obywatelska i przedsiębiorczość w życiu publicznym	Wykład	Referat, Prezentacja, Aktywność, Udział w dyskusji	K_W04, K_W08, K_W12, K_U02, K_U03, K_U09, K_K02, K_K03, K_K05
Historia Polski XX wieku	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne	Egzamin ustny, Referat, Prezentacja	K_W01, K_W02, K_W03, K_W04, K_W05, K_W08, K_W11, K_W12, K_U06, K_U07, K_U09, K_U12, K_U01, K_U08, K_U11, K_U03, K_K01, K_K03, K_K04, K_K05, K_K02
Historia XXI wieku	Ćwiczenia audytoryjne	Referat, Prezentacja, Udział w dyskusji	K_W02, K_W03, K_U02, K_U09, K_K03, K_K04
Archiwa i biblioteki dla historyka	Ćwiczenia audytoryjne	Prezentacja, Aktywność, Udział w dyskusji, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)	K_W06, K_W01, K_U01, K_K01
Historia doktryn politycznych i prawnych	Ćwiczenia audytoryjne, Wykład	Aktywność, Udział w dyskusji, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)	K_W03, K_W07, K_W02, K_W01, K_U01, K_U02, K_U03, K_U06, K_K01, K_K04, K_K05
Polska w strukturach międzynarodowych po 1945 r.	Ćwiczenia audytoryjne, Wykład	Referat, Udział w dyskusji, Aktywność	K_W01, K_W02, K_U02, K_U03, K_K01, K_K04
Egzamin dyplomowy (niewypełniony)	Egzamin dyplomowy		
Styloznawstwo	Ćwiczenia audytoryjne	Projekt grupowy, Referat, Aktywność	K_W01, K_W03, K_W05, K_W04, K_U04, K_U05, K_U06, K_U03, K_K03, K_K04, K_K05, K_K01, K_K02
Człowiek, gospodarka i przewrót techniczny	Ćwiczenia audytoryjne	Test, Referat	K_W01, K_W02, K_W03, K_W04, K_W06, K_W08, K_U01, K_U03, K_U07, K_U02, K_K01, K_K03, K_K04, K_K05
Turystyka i edukacja muzealna – muzea i galerie sztuki	Ćwiczenia audytoryjne	Referat, Prezentacja, Udział w dyskusji	ANT_W06, ANT_W07, K_W01, K_W02, K_W03, K_W07, ANT_W04, K_W09, K_W10, K_W11, ANT_U02, ANT_U03, K_U01, K_U07, K_U11, ANT_U06, K_U09, K_U10, K_K01, K_K02, K_K04, K_K05

Plan studiów

Semestr 1

Zajęcia	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia	Forma zaliczenia	Punkty ECTS	Obligatoryjność
Metodologia historii	Wykład: 10, Egzamin na ocenę Ćwiczenia audytoryjne: 10, Zaliczenie bez oceny	Egzamin na ocenę	4	Obowiązkowy
Statystyka historyczna	Wykład: 10, Egzamin na ocenę Ćwiczenia audytoryjne: 10, Zaliczenie bez oceny	Egzamin na ocenę	4	Obowiązkowy
Historia historiografii	Wykład: 10, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	1	Obowiązkowy
Historia ustroju Polski	Wykład: 5, Zaliczenie bez oceny Ćwiczenia audytoryjne: 10, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	2	Obowiązkowy
Translatorium z j. łacińskiego (poziom B2+)	Ćwiczenia konwersatoryjne: 10, Zaliczenie na ocenę E-learning: 10, Zaliczenie bez oceny; w tym zajęcia zdalne: • E-learning z odtworzenia: 10	Zaliczenie na ocenę	3	Obowiązkowy
Język obcy dla celów akademickich - B2+	Ćwiczenia konwersatoryjne: 15, Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	1	Obowiązkowy fakultatywny
Metodyka badań w zakresie historii 1	Ćwiczenia audytoryjne: 15, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	4	Obowiązkowy
Szkolenie BHK	E-learning: 4, Zaliczenie bez oceny; w tym zajęcia zdalne: • E-learning z odtworzenia: 4	Zaliczenie bez oceny	0	Obowiązkowy
Szkolenie biblioteczne	E-learning: 2, Zaliczenie bez oceny; w tym zajęcia zdalne: • E-learning z odtworzenia: 2	Zaliczenie bez oceny	0	Obowiązkowy
Suma	121		19	

Specjalność: antropologia historyczna

Zajęcia	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia	Forma zaliczenia	Punkty ECTS	Obligatoryjność
Wstęp do antropologii kulturowej	Ćwiczenia audytoryjne: 10, Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	2	Obowiązkowy

Zajęcia	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia	Forma zaliczenia	Punkty ECTS	Obligatoryjność
Dziedzictwo kulturowe epok	Wykład: 5, Egzamin na ocenę Ćwiczenia audytoryjne: 10, Zaliczenie bez oceny	Egzamin na ocenę	3	Obowiązkowy
Historia społeczna	Ćwiczenia audytoryjne: 15, Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	2	Obowiązkowy
Podstawy muzealnictwa	Ćwiczenia audytoryjne: 15, Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	2	Obowiązkowy
Zagospodarowanie obiektów dziedzictwa kulturowego w regionie	Ćwiczenia audytoryjne: 15, Egzamin na ocenę	Egzamin na ocenę	4	Obowiązkowy
Suma	70		13	

Specjalność: nauczycielska: historia i wiedza o społeczeństwie

Zajęcia	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia	Forma zaliczenia	Punkty ECTS	Obligatoryjność
Dydaktyka historii w szkole ponadpodstawowej: teoria i praktyka 1	Wykład: 15, Egzamin na ocenę Ćwiczenia audytoryjne: 30, Zaliczenie bez oceny	Egzamin na ocenę	4	Obowiązkowy
E-szkola – projektowanie zajęć multimedialnych	Ćwiczenia audytoryjne: 10, Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	2	Obowiązkowy
Konwersatorium dydaktyczne z historii	Ćwiczenia audytoryjne: 15, Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	2	Obowiązkowy
Metodyka oprowadzania wycieczek edukacyjnych	Ćwiczenia audytoryjne: 10, Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	2	Obowiązkowy
Wybrane problemy polityki publicznej w Rzeczypospolitej Polskiej – aspekty edukacyjne	Ćwiczenia audytoryjne: 10, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	1	Obowiązkowy
Kursy uzupełniające Moduł 1	Suma godzin kontaktowych: 120,	Egzamin na ocenę	8	Fakultatywna grupa

Dodatkowe kursy dydaktyczne dla osób, które na studiach pierwszego stopnia nie realizowały przygotowania w zakresie psychologiczno-pedagogicznym*.

*Zgodnie z obwieszczeniem Ministra Edukacji i Nauki roku z dnia 9 lutego 2024 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu (DZ.U. 2024 poz. 453 z dnia 27.03.2024).

Wszystkie zajęcia realizowane z II rokiem (III semestr) studiów I stopnia (niestacjonarnych) na kierunku: „Historia”

Wprowadzenie do psychologii	Wykład: 15, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	1	Fakultatywny
Dydaktyka ogólna	Wykład: 15, Egzamin na ocenę Ćwiczenia konwersatoryjne: 30, Zaliczenie bez oceny	Egzamin na ocenę	3	Fakultatywny
Komunikacja interpersonalna	Ćwiczenia konwersatoryjne: 15, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	1	Fakultatywny

Zajęcia	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia	Forma zaliczenia	Punkty ECTS	Obligatoryjność
Wprowadzenie do pedagogiki	Wykład: 15, Zaliczenie bez oceny Ćwiczenia konwersatoryjne: 15, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	2	Fakultatywny
Emisja głosu	Ćwiczenia konwersatoryjne: 15, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	1	Fakultatywny
Kursy uzupełniające Moduł 2	Suma godzin kontaktowych: 120, Egzamin na ocenę	Egzamin na ocenę	8	Fakultatywna grupa
Dodatkowe kursy dydaktyczne dla osób, które na studiach pierwszego stopnia nie realizowały przygotowania w zakresie psychologiczno-pedagogicznym oraz z dydaktyki szczegółowej (w zakresie przedmiotów historia i wiedza o społeczeństwie)* *Zgodnie z obwieszczeniem Ministra Edukacji i Nauki roku z dnia 9 lutego 2024 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu (DZ.U. 2024 poz. 453 z dnia 27.03.2024). Wszystkie zajęcia realizowane z II rokiem (III semestr) studiów I stopnia (niestacjonarnych) na kierunku: „Historia”				
Emisja głosu	Ćwiczenia konwersatoryjne: 15, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	1	Fakultatywny
Komunikacja interpersonalna	Ćwiczenia konwersatoryjne: 15, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	1	Fakultatywny
Wprowadzenie do psychologii	Wykład: 15, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	1	Fakultatywny
Wprowadzenie do pedagogiki	Wykład: 15, Zaliczenie bez oceny Ćwiczenia konwersatoryjne: 15, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	2	Fakultatywny
Dydaktyka ogólna	Wykład: 15, Egzamin na ocenę Ćwiczenia konwersatoryjne: 30, Zaliczenie bez oceny	Egzamin na ocenę	3	Fakultatywny
Suma	330		27	

Semestr 2

Zajęcia	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia	Forma zaliczenia	Punkty ECTS	Obligatoryjność
Historia starożytna	Wykład: 10, Egzamin na ocenę Ćwiczenia audytoryjne: 20, Zaliczenie bez oceny	Egzamin na ocenę	6	Obowiązkowy
Historia średniowieczna	Wykład: 10, Egzamin na ocenę Ćwiczenia audytoryjne: 20, Zaliczenie bez oceny	Egzamin na ocenę	6	Obowiązkowy
Demografia historyczna	Ćwiczenia audytoryjne: 10, Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	2	Obowiązkowy

Zajęcia	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia	Forma zaliczenia	Punkty ECTS	Obligatoryjność
Metody badań regionalnych	Ćwiczenia audytoryjne: 5, Zaliczenie bez oceny Wykład: 5, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	1	Obowiązkowy
Prawo w Rzeczypospolitej Polskiej	Ćwiczenia audytoryjne: 10, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	1	Obowiązkowy
Metodyka badań naukowych w zakresie historii 2	Ćwiczenia audytoryjne: 15, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	5	Fakultatywny
Suma	105		21	

Specjalność: antropologia historyczna

Zajęcia	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia	Forma zaliczenia	Punkty ECTS	Obligatoryjność
Antropologia emocji – człowiek, kryzys, konflikt	Wykład: 5, Zaliczenie na ocenę Ćwiczenia audytoryjne: 10, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie na ocenę	3	Obowiązkowy
Dziedzictwo kulturowe wsi polskiej	Ćwiczenia audytoryjne: 10, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	1	Obowiązkowy
Muzeum jako instytucja kultury	Ćwiczenia audytoryjne: 20, Egzamin na ocenę	Egzamin na ocenę	3	Obowiązkowy
Regulacje prawne i instytucje ochrony dóbr kultury	Wykład: 5, Zaliczenie bez oceny Ćwiczenia audytoryjne: 10, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	2	Obowiązkowy
Suma	60		9	

Specjalność: nauczycielska: historia i wiedza o społeczeństwie

Zajęcia	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia	Forma zaliczenia	Punkty ECTS	Obligatoryjność
Dydaktyka historii w szkole ponadpodstawowej: teoria i praktyka 2	Praktyka zawodowa: 30, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	2	Obowiązkowy
Dydaktyka wiedzy o społeczeństwie w szkole ponadpodstawowej: teoria i praktyka 1	Wykład: 15, Egzamin na ocenę Ćwiczenia audytoryjne: 15, Zaliczenie bez oceny	Egzamin na ocenę	3	Obowiązkowy
Konwersatorium dydaktyczne z wiedzy o społeczeństwie	Ćwiczenia audytoryjne: 15, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	1	Obowiązkowy
Edukacja muzealna i kulturowa	Ćwiczenia audytoryjne: 5, Zaliczenie bez oceny Wykład: 5, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	1	Obowiązkowy
Kursy uzupełniające Moduł 1	Suma godzin kontaktowych: 90, Egzamin na ocenę	Egzamin na ocenę	6	Fakultatywna grupa

Zajęcia	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia	Forma zaliczenia	Punkty ECTS	Obligatoryjność
Dodatkowe kursy dydaktyczne dla osób, które na studiach pierwszego stopnia nie realizowały przygotowania w zakresie psychologiczno-pedagogicznym.				
Wszystkie zajęcia realizowane z II rokiem (IV semestr) studiów I stopnia (niestacjonarnych) na kierunku: „Historia”. Praktyka realizowana wraz II rokiem (IV semestr) studiów I (niestacjonarnych) na kierunku: „Historia”.				
Praca nauczyciela - wychowawcy w szkole	Ćwiczenia konwersatoryjne: 30, Egzamin na ocenę	Egzamin na ocenę	2	Fakultatywny
Psychologia rozwojowa	Wykład: 15, Egzamin na ocenę Ćwiczenia konwersatoryjne: 15, Zaliczenie bez oceny	Egzamin na ocenę	2	Fakultatywny
Praktyka psychologiczno-pedagogiczna	Praktyka psychologiczno-pedagogiczna: 30, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	2	Fakultatywny
Kursy uzupełniające Moduł 2	Suma godzin kontaktowych: 165, Egzamin na ocenę	Egzamin na ocenę	11	Fakultatywna grupa
Dodatkowe kursy dydaktyczne dla osób, które na studiach pierwszego stopnia nie realizowały przygotowania w zakresie psychologiczno-pedagogicznym oraz z dydaktyki szczegółowej (w zakresie przedmiotów historia i wiedza o społeczeństwie)				
Wszystkie zajęcia realizowane z II rokiem (IV semestr) studiów I stopnia (niestacjonarnych) na kierunku: „Historia”.				
Praca nauczyciela - wychowawcy w szkole	Ćwiczenia konwersatoryjne: 30, Egzamin na ocenę	Egzamin na ocenę	2	Fakultatywny
Psychologia rozwojowa	Wykład: 15, Egzamin na ocenę Ćwiczenia konwersatoryjne: 15, Zaliczenie bez oceny	Egzamin na ocenę	2	Fakultatywny
Dydaktyka historii w szkole podstawowej: teoria i praktyka	Wykład: 15, Egzamin na ocenę Ćwiczenia konwersatoryjne: 30, Zaliczenie bez oceny Praktyka zawodowa: 30, Zaliczenie bez oceny	Egzamin na ocenę	5	Fakultatywny
Praktyka psychologiczno-pedagogiczna	Praktyka psychologiczno-pedagogiczna: 30, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	2	Fakultatywny
Kursy uzupełniające Moduł 3	Suma godzin kontaktowych: 75, Egzamin na ocenę	Egzamin na ocenę	5	Fakultatywna grupa
Dodatkowe kursy dydaktyczne dla osób, które na studiach pierwszego stopnia nie realizowały dydaktyki szczegółowej (w zakresie przedmiotów historia i wiedza o społeczeństwie)* *Zgodnie z obwieszczeniem Ministra Edukacji i Nauki roku z dnia 9 lutego 2024 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu (DZ.U. 2024 poz. 453 z dnia 27.03.2024). Wszystkie zajęcia realizowane z II rokiem (IV semestr) studiów I stopnia (niestacjonarnych) na kierunku: „Historia”.				

Zajęcia	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia	Forma zaliczenia	Punkty ECTS	Obligatoryjność
Dydaktyka historii w szkole podstawowej: teoria i praktyka	Wykład: 15, Egzamin na ocenę Ćwiczenia konwersatoryjne: 30, Zaliczenie bez oceny Praktyka zawodowa: 30, Zaliczenie bez oceny	Egzamin na ocenę	5	Fakultatywny
Suma	415		29	

Semestr 3

Zajęcia	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia	Forma zaliczenia	Punkty ECTS	Obligatoryjność
Historia nowożytna	Wykład: 10, Egzamin na ocenę Ćwiczenia audytoryjne: 20, Zaliczenie bez oceny	Egzamin na ocenę	6	Obowiązkowy
Historia XIX wieku	Wykład: 10, Egzamin na ocenę Ćwiczenia audytoryjne: 20, Zaliczenie bez oceny	Egzamin na ocenę	6	Obowiązkowy
Historia powszechna XX wieku	Wykład: 10, Egzamin na ocenę Ćwiczenia audytoryjne: 20, Zaliczenie bez oceny	Egzamin na ocenę	6	Obowiązkowy
Aktywność obywatelska i przedsiębiorczość w życiu publicznym	Wykład: 15, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	1	Obowiązkowy
Seminarium magisterskie 1	Seminarium: 15, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	3	Obowiązkowa grupa
Student wybiera 1 seminarium				
Suma	120		22	

Specjalność: antropologia historyczna

Zajęcia	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia	Forma zaliczenia	Punkty ECTS	Obligatoryjność
Metodologia badań regionalistycznych	Ćwiczenia audytoryjne: 15, Egzamin na ocenę	Egzamin na ocenę	2	Obowiązkowy
Antropologia państwa i władzy	Wykład: 5, Egzamin na ocenę Ćwiczenia audytoryjne: 10, Zaliczenie bez oceny	Egzamin na ocenę	2	Obowiązkowy
Historia kulturowa miasta	Ćwiczenia audytoryjne: 15, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	2	Obowiązkowy

Zajęcia	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia	Forma zaliczenia	Punkty ECTS	Obligatoryjność
Obiekty dziedzictwa kulturowego UNESCO	Ćwiczenia audytoryjne: 10, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	1	Obowiązkowy
Praktyka zawodowa w placówce kultury (np. muzea, lokalne ośrodki kultury, galerie sztuki, miejsca pamięci)	Praktyka zawodowa: 60, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	2	Obowiązkowy
Suma	115		9	

Specjalność: nauczycielska: historia i wiedza o społeczeństwie

Zajęcia	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia	Forma zaliczenia	Punkty ECTS	Obligatoryjność
Dydaktyka wiedzy o społeczeństwie w szkole ponadpodstawowej: teoria i praktyka 2	Praktyka zawodowa: 30, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	2	Obowiązkowy
Pozaszkolna edukacja historyczna	Ćwiczenia audytoryjne: 15, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	1	Obowiązkowy
Sztuka autoprezentacji w zawodzie nauczyciela	Ćwiczenia audytoryjne: 10, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	1	Obowiązkowy
Samorząd terytorialny w Polsce po 1945 r.	Ćwiczenia audytoryjne: 5, Zaliczenie bez oceny Wykład: 5, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	1	Obowiązkowy
Praktyka zawodowa w szkole ponadpodstawowej - nauczanie historii	Praktyka zawodowa: 60, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	3	Obowiązkowy
Kursy uzupełniające Moduł 1	Suma godzin kontaktowych: 60, Egzamin na ocenę	Egzamin na ocenę	4	Fakultatywna grupa

Dodatkowe kursy dydaktyczne dla osób, które na studiach pierwszego stopnia nie realizowały przygotowania w zakresie psychologiczno-pedagogicznym.
Wszystkie Zajęcia realizowane z III rokiem (V semestr) studiów I stopnia (niestacjonarnych) na kierunku: „Historia”

Diagnoza edukacyjna	Ćwiczenia konwersatoryjne: 15, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	1	Fakultatywny
Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE)	Ćwiczenia konwersatoryjne: 15, Egzamin na ocenę	Egzamin na ocenę	1	Fakultatywny
Psychologia kliniczna	Wykład: 15, Egzamin na ocenę Ćwiczenia konwersatoryjne: 15, Zaliczenie bez oceny	Egzamin na ocenę	2	Fakultatywny
Kursy uzupełniające Moduł 2	Suma godzin kontaktowych: 120, Egzamin na ocenę	Egzamin na ocenę	11	Fakultatywna grupa

Zajęcia	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia	Forma zaliczenia	Punkty ECTS	Obligatoryjność
Dodatkowe kursy dydaktyczne dla osób, które na studiach pierwszego stopnia nie realizowały przygotowania w zakresie psychologiczno-pedagogicznym oraz z dydaktyki szczegółowej (w zakresie przedmiotów historia i wiedza o społeczeństwie) Wszystkie zajęcia realizowane z III rokiem (V semestr) studiów I stopnia (niestacjonarnych) na kierunku: „Historia”				
Diagnoza edukacyjna	Ćwiczenia konwersatoryjne: 15, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	1	Fakultatywny
Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE)	Ćwiczenia konwersatoryjne: 15, Egzamin na ocenę	Egzamin na ocenę	1	Fakultatywny
Psychologia kliniczna	Wykład: 15, Egzamin na ocenę Ćwiczenia konwersatoryjne: 15, Zaliczenie bez oceny	Egzamin na ocenę	2	Fakultatywny
Dydaktyka wiedzy o społeczeństwie w szkole podstawowej: teoria i praktyka	Wykład: 15, Egzamin na ocenę Ćwiczenia audytoryjne: 15, Zaliczenie bez oceny Praktyka zawodowa: 30, Zaliczenie bez oceny	Egzamin na ocenę	5	Fakultatywny
Praktyka zawodowa w szkole podstawowej – nauczanie wiedzy o społeczeństwie	Praktyka zawodowa: 60,	Zaliczenie bez oceny	2	Fakultatywny
Kursy uzupełniające Moduł 3	Suma godzin kontaktowych: 120, Egzamin na ocenę	Egzamin na ocenę	7	Fakultatywna grupa
Dodatkowe kursy dydaktyczne dla osób, które na studiach pierwszego stopnia nie realizowały dydaktyki szczegółowej (w zakresie przedmiotów historia i wiedza o społeczeństwie). Wszystkie zajęcia realizowane z III rokiem (V semestr) studiów I stopnia (niestacjonarnych) na kierunku: „Historia”.				
Dydaktyka wiedzy o społeczeństwie w szkole podstawowej: teoria i praktyka	Wykład: 15, Egzamin na ocenę Ćwiczenia audytoryjne: 15, Zaliczenie bez oceny Praktyka zawodowa: 30, Zaliczenie bez oceny	Egzamin na ocenę	5	Fakultatywny
Praktyka zawodowa w szkole podstawowej – nauczanie historii	Praktyka zawodowa: 60, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	2	Fakultatywny
Suma	425		30	

Semestr 4

Zajęcia	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia	Forma zaliczenia	Punkty ECTS	Obligatoryjność
Historia Polski XX wieku	Wykład: 10, Egzamin na ocenę Ćwiczenia audytoryjne: 20, Zaliczenie bez oceny	Egzamin na ocenę	5	Obowiązkowy

Zajęcia	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia	Forma zaliczenia	Punkty ECTS	Obligatoryjność
Historia XXI wieku	Ćwiczenia audytoryjne: 20, Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	3	Obowiązkowy
Archiwa i biblioteki dla historyka	Ćwiczenia audytoryjne: 10, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	1	Obowiązkowy
Historia doktryn politycznych i prawnych	Ćwiczenia audytoryjne: 5, Zaliczenie bez oceny Wykład: 5, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	1	Obowiązkowy
Polska w strukturach międzynarodowych po 1945 r.	Ćwiczenia audytoryjne: 5, Zaliczenie bez oceny Wykład: 5, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	1	Obowiązkowy
Seminarium magisterskie 2	Seminarium: 15, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	4	Obowiązkowa grupa
Student wybiera 1 seminarium				
Egzamin dyplomowy	Egzamin dyplomowy: 0, Egzamin na ocenę	Egzamin na ocenę	8	Obowiązkowy
Suma	95		23	

Specjalność: antropologia historyczna

Zajęcia	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia	Forma zaliczenia	Punkty ECTS	Obligatoryjność
Styloznawstwo	Ćwiczenia audytoryjne: 15, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	1	Obowiązkowy
Człowiek, gospodarka i przewrót techniczny	Ćwiczenia audytoryjne: 15, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	1	Obowiązkowy
Turystyka i edukacja muzealna – muzea i galerie sztuki	Ćwiczenia audytoryjne: 15, Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	2	Obowiązkowy
Praktyka zawodowa w placówce kultury (np. muzea, lokalne ośrodki kultury, galerie sztuki, miejsca pamięci)	Praktyka zawodowa: 60, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	2	Obowiązkowy
Suma	105		6	

Specjalność: nauczycielska: historia i wiedza o społeczeństwie

Zajęcia	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia	Forma zaliczenia	Punkty ECTS	Obligatoryjność
Historia w przestrzeni publicznej	Ćwiczenia audytoryjne: 10, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	1	Obowiązkowy
Pozaszkolna edukacja społeczna	Ćwiczenia audytoryjne: 15, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	1	Obowiązkowy

Zajęcia	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia	Forma zaliczenia	Punkty ECTS	Obligatoryjność
Przemiany społeczne i gospodarcze w Polsce i na świecie – aspekty edukacyjne	Ćwiczenia audytoryjne: 10, Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	2	Obowiązkowy
Zarys historii sztuki	Wykład: 5, Zaliczenie bez oceny Ćwiczenia audytoryjne: 5, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	1	Obowiązkowy
Praktyka zawodowa w szkole ponadpodstawowej – nauczanie przedmiotu wiedza o społeczeństwie	Praktyka zawodowa: 60, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	2	Obowiązkowy
Kursy uzupełniające Moduł 1	Ćwiczenia konwersatoryjne: 15, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	1	Fakultatywna grupa
Dodatkowe kursy dydaktyczne dla osób, które na studiach pierwszego stopnia nie realizowały przygotowania w zakresie psychologiczno-pedagogicznym.				
Wszystkie Zajęcia realizowane z III rokiem (VI semestr) studiów I stopnia (niestacjonarnych) na kierunku: „Historia”				
Pierwsza pomoc przedmedyczna	Ćwiczenia konwersatoryjne: 15, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	1	Fakultatywny
Kursy uzupełniające Moduł 2	Suma godzin kontaktowych: 60, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	3	Fakultatywna grupa
Dodatkowe kursy dydaktyczne dla osób, które na studiach pierwszego stopnia nie realizowały przygotowania w zakresie psychologiczno-pedagogicznym oraz z dydaktyki szczegółowej (w zakresie przedmiotów historia i wiedza o społeczeństwie) Wszystkie Zajęcia realizowane z III rokiem (VI semestr) studiów I stopnia (niestacjonarnych) na kierunku: „Historia”. Praktyka realizowana z III rokiem (VI semestr) studiów I stopnia (niestacjonarnych) na kierunku: „Historia”.				
Pierwsza pomoc przedmedyczna	Ćwiczenia konwersatoryjne: 15, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	1	Fakultatywny
Praktyka zawodowa w szkole podstawowej – nauczanie wiedzy o społeczeństwie	Praktyka zawodowa: 30, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	2	Fakultatywny
Kursy uzupełniające Moduł 3	Praktyka zawodowa: 30, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	2	Fakultatywna grupa
Dodatkowe kursy dydaktyczne dla osób, które na studiach pierwszego stopnia nie realizowały dydaktyki szczegółowej (w zakresie przedmiotów historia i wiedza o społeczeństwie). Praktyka realizowana z III rokiem (VI semestr) studiów I stopnia (niestacjonarnych) na kierunku: „Historia”.				
Praktyka zawodowa w szkole podstawowej – nauczanie wiedzy o społeczeństwie	Praktyka zawodowa: 30, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	2	Fakultatywny
Suma	210		13	

O - Obowiązkowy
FG - Fakultatywna grupa
F - Fakultatywny
G - Obowiązkowa grupa
OF - Obowiązkowy fakultatywny
OS - Obowiązkowy specjalnościowy

historia

[II stopnia, studia niestacjonarne]

Efekty uczenia się i treści programowe zajęć

Nazwa zajęć: **Metodologia historii**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student zna i rozumie różnice między różnymi znaczeniami terminu historia/dzieje.
2. Student zna i rozumie różnice między klasycznym i konsensualnym podejściem do prawdy, a także wynikające z nich różnice między faktem a faktem historycznym.
3. Student zna bieżące nurty metodologiczne oraz ich genezę.

w zakresie umiejętności:

1. Student potrafi dyskutować nie tylko o dziejach, ale i o historii, narracji historycznej i metodach przyjętych przez badaczy.
2. Student potrafi stawiać pytania badawcze i dobierać do nich odpowiednie metody badawcze.
3. Student potrafi analizować narrację historyczną pod kątem teorii, źródeł, metod, celów i konstrukcji pracy.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student jest gotów do uszanowania różnic w narracji i dyskusji historycznej wynikłych z różnic światopoglądowych, etnicznych i społecznych.
2. Student przyjmuje, że mimo niemożności pełnej rekonstrukcji przeszłości istnieją bardziej i mniej wiarygodne metody pracy historyka.

Treści programowe dla zajęć:

Główne nurty we współczesnej nauce historycznej.

Źródła historyczne.

Narracja historyczna.

Metody ilościowe

Metoda porównawcza

Prozopografia i metoda genealogiczna

Socjotopografia i metoda geograficzna

Historia lokalna i regionalna

W poszukiwaniu metafory – sztuka przekazywania wiedzy historycznej

Między modą a metodą

Historyk a media

Metody badawcze a historia użytkowa (szkoła, regionalizm, urzędy)

Historia społeczna i interdyscyplinarność

Czytanie źródła głębiej

Czytanie literatury głębiej

Nazwa zajęć: **Statystyka historyczna**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Ma wiedzę o metodach i problemach badań statystyki historycznej.
2. Przyswoił podstawową terminologię statystyczną, z zakresu statystyki historycznej.
3. Opanował i rozumie diachroniczną strukturę przeszłości, a także metody jej statystycznego badania.
4. Opanował różne metody badawcze i narzędzia warsztatu historyka właściwe dla badań nad wybranymi zjawiskami masowymi w historii.
5. Rozumie powiązania interdyscyplinarne historii i nauk pokrewnych z innymi naukami i obszarami nauk.

w zakresie umiejętności:

1. Samodzielnie zdobywa i pogłębia wiedzę w zakresie statystyki historycznej.
2. Dobiera świadomie metody i narzędzia badawcze właściwe dla wybranej dziedziny historii, pozwalające na rozwiązywanie różnorodnych zadań i problemów
3. Umie zastosować różnorodne, nowoczesne metody i techniki prezentacji wyników badań
4. Potrafi właściwie dobrać techniki narzędzia badawcze do badań nad zjawiskami masowymi w historii.
5. Korzysta z technologii informacyjnej, multimediów i zasobów Internetu. Potrafi oceniać i opracowywać
6. Analizuje, interpretuje i prezentuje zebrane informacje w przejrzystej, usystematyzowanej i przemyślanej formie

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Rozumie konieczność przestrzegania norm etycznych w pracy historyka i popularyzacji wiedzy historycznej.
2. Rozwija swoje zainteresowania fachowe, społeczne i kulturalne.
3. Potrafi pracować w zespole na różnych stanowiskach. Podejmuje się kierowanie małym zespołem i przyjmuje odpowiedzialność za efekty pracy.

Treści programowe dla zajęć:

Zadania, przedmiot, działy statystyki, podstawowe pojęcia statystyczne.

Historia statystyki.

Źródła statystyczne w badaniach historycznych.

Ankieta w warsztacie historyka: rodzaje ankiet, metody ich tworzenia, prowadzenie obserwacji statystycznej za pomocą ankiety, gromadzenie, przetwarzanie i interpretacja danych.

Formy prezentacji danych statystycznych.

Etapy badania statystycznego

Podstawowe pojęcia w statystyce historycznej: Opis statystyczny, wnioskowanie statystyczne, szereg statystyczny, szereg statystyczny, kulminacja szeregu.

Analiza struktury cz. 1 (klasyczne miary średnie).

Analiza struktury cz. 1 (kontynuacja).

Analiza struktury cz. 2 (pozycyjne miary średnie).

Analiza struktury cz. 2 (kontynuacja).

Analiza struktury cz. 3 (miary rozproszenia i miary koncentracji).

Analiza dynamiki zjawisk.

Analiza współzależności zjawisk (miary korelacji).

Problematyzacja zjawisk masowych w historii (dobór metod i narzędzi statystycznych w warsztacie historyka).

Nazwa zajęć: **Wstęp do antropologii kulturowej**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student zna podstawowe pojęcia antropologii kulturowej (kultura, tradycja, rytuał, tożsamość, relatywizm kulturowy).
2. Student rozumie specyfikę antropologicznego spojrzenia na kulturę i społeczeństwo.
3. Student zna wybrane klasyczne i współczesne kierunki antropologii kulturowej.

w zakresie umiejętności:

1. Student potrafi interpretować zjawiska kulturowe przy użyciu podstawowych kategorii antropologicznych.
2. Student potrafi analizować teksty kultury i krótkie teksty antropologiczne.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student jest otwarty na różnorodność kulturową i odmienne perspektywy interpretacyjne.
2. Student rozumie znaczenie kompetencji międzykulturowych w pracy z dziedzictwem i w turystyce kulturowej.

Treści programowe dla zajęć:

1. Antropologia kulturowa jako dyscyplina naukowa – zakres i metody.
2. Pojęcie kultury i relatywizm kulturowy.
3. Tradycja, rytuał i symbol w perspektywie antropologicznej.
4. Tożsamość, pamięć i wspólnota.
5. Zajęcia podsumowujące.

Nazwa zajęć: **Historia historiografii**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. W01: Student zna różne kierunki badań historycznych, w takich obszarach jak historia polityczna, gospodarcza, społeczna, wojskowości, szeroko pojęte nauki o człowieku, w tym zwłaszcza kulturoznawstwo, literaturoznawstwo, jak też główne kierunki i szkoły historyczne i metodologiczne.

w zakresie umiejętności:

1. U01: Student potrafi wskazać, udowodnić i omówić wzajemne relacje różnych kierunków badań, poglądów i szkół historiograficznych, dostrzega zasadnicze różnice w poglądach badawczy, prawidłowo definiuje zjawiska historyczne.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. K01: Student rozumie konieczność przestrzegania norm etycznych w pracy historyka, w tym przeciwdziałanie instrumentalizacji historii i wykorzystywania jej w polityce

Treści programowe dla zajęć:

1. Pojęcie i zakres tematyczny historii historiografii oraz pojęć pokrewnych
2. Paradygmat w historiografii. Thomas Kuhn i jego koncepcja
3. Historiografia starożytna i średniowieczna
4. Początki naukowej historiografii – powstanie nauk pomocniczych historii
5. Historiografia polska doby nowożytnej
6. Historiografia XIX w. (historyzm, historiografia romantyczna, szkoła pozytywistyczna i jej recepcja)
7. Historiografia XX w. Szkoła Annales i jej recepcja w historiografii polskiej
8. Historiografia współczesna

Nazwa zajęć: **Dziedzictwo kulturowe epok**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student zna podstawowe pojęcia związane z dziedzictwem kulturowym.
2. Student rozumie zróżnicowanie form dziedzictwa kulturowego w kolejnych epokach historycznych.
3. Student zna przykłady kluczowych obiektów i zjawisk dziedzictwa kulturowego różnych epok.

w zakresie umiejętności:

1. Student potrafi analizować dziedzictwo kulturowe w kontekście epoki, w której powstało.
2. Student potrafi porównywać sposoby funkcjonowania dziedzictwa w różnych okresach historycznych.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student dostrzega znaczenie historycznej ciągłości i zmiany w ochronie dziedzictwa kulturowego.
2. Student wykazuje wrażliwość na różnorodność dziedzictwa kulturowego epok.

Treści programowe dla zajęć:

Wykład (5 godzin): 1. Pojęcie dziedzictwa kulturowego – definicje i zakres 2. Dziedzictwo kultur starożytnych 3. Dziedzictwo średniowiecza 4. Dziedzictwo epoki nowożytnej 5. Dziedzictwo XIX i XX wieku

Ćwiczenia audytoryjne (10 godzin) 1. Dziedzictwo materialne i niematerialne – kategorie i przykłady 2. Architektura i urbanistyka jako dziedzictwo epok 3. Dziedzictwo religijne i świeckie 4. Sztuka i rzemiosło artystyczne jako element dziedzictwa 5. Dziedzictwo codzienności i kultury materialnej 6. Pamięć kulturowa a dziedzictwo epok 7. - 8. Dziedzictwo epok w muzeach i narracjach wystawienniczych 9. - 10. Dziedzictwo epok a turystyka kulturowa

Nazwa zajęć: **Historia ustroju Polski**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Absolwent/ka uzyskał wiedzę o najważniejszych zagadnieniach z zakresu historii ustroju Polski.
2. Absolwent/ka poprawnie posługuje się fachową terminologią z zakresu wiedzy o funkcjonowaniu ustroju Polski.
3. Absolwent/ka rozpoznaje i zna związki oraz konteksty występujące w historii Polski odnośnie różnych systemów ustrojowych, które były na terenie państwa polskiego.
4. Absolwent/ka zna związki i różnice w systemach ustrojowych obowiązujących na ziemiach polskich w poszczególnych okresach dziejów.

w zakresie umiejętności:

1. Absolwent/ka samodzielnie zdobywa i utrzuca wiedzę w sposób uporządkowany i systematyczny oraz potrafi zinterpretować zalety i wady poszczególnych systemów ustrojowych.
2. Absolwent/ka rozpoznaje, wykorzystuje i analizuje wybrane źródła ustrojotwórcze i potrafi pokazać ich funkcjonowanie na podstawie wiedzy z najnowszej historii Polski.
3. Absolwent/ka formułuje tezy i argumentuje z wykorzystaniem poglądów różnych autorów w zakresie znanej mu literatury fachowej z wybranych tematów dotyczących teorii i praktyki funkcjonowania systemów ustrojowych w historii Polski.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Absolwent/ka rozumie konieczność przestrzegania norm prawnych w życiu i pracy oraz znaczenie państwa prawa w życiu politycznym, społecznym i gospodarczym.
2. Absolwent/ka uznaje i szanuje różnice punktów widzenia determinowane różnym podłożem narodowym, etnicznym i kulturowym.
3. Absolwent/ka rozumie potrzebę podnoszenia poziomu wykształcenia, poszerzania swoich kompetencji oraz krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści.

Treści programowe dla zajęć:

Od monarchii patrymonialnej do Rzeczypospolitej szlacheckiej.

Konstytucja 3 Maja i konstytucje na ziemiach polskich w dobie zaborów.

Ziemie polskie pod zaborami i okres I wojny światowej.

Ustrój polityczny II RP.

Polska w latach wojny i okupacji (1939 - 1945).

Ustrój Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Droga do okrągłego stołu oraz przemiany ustrojowe III RP.

Przemiany ustrojowe w Polsce po obradach „okrągłego stołu”. Mała konstytucja z 1992 r. i Ustawa zasadnicza z 1997 r.

Nazwa zajęć: **Historia społeczna**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student zna podstawowe pojęcia i zakres badań historii społecznej.
2. Student rozumie społeczne uwarunkowania procesów historycznych w XIX i XX wieku.

w zakresie umiejętności:

1. Student potrafi analizować zjawiska historyczne z perspektywy społecznej.
2. Student potrafi interpretować wybrane źródła narracyjne i statystyczne.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student dostrzega znaczenie perspektywy społecznej w badaniach historycznych.
2. Student wykazuje wrażliwość na różnicowanie doświadczeń historycznych różnych grup społecznych.

Treści programowe dla zajęć:

1) Historia społeczna – definicja, zakres badań i źródła 2) Społeczeństwo tradycyjne i nowoczesne – podstawowe różnice 3) Praca, zawody i życie codzienne w XIX i XX wieku 4) Rodzina i role społeczne w perspektywie historycznej 5) Płeć i relacje społeczne 6) Miasto i wieś jako przestrzeń doświadczenia społecznego 7) Historia społeczna w badaniach lokalnych i muzealnych

Nazwa zajęć: **Dydaktyka historii w szkole ponadpodstawowej: teoria i praktyka 1**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student zna: - zagadnienia z dydaktyki historii i HiT na poziomie wystarczającym do pracy w szkole ponadpodstawowej; zasady pracy z uczniem wykazującym trudności w uczeniu się; potrafi znaleźć ich przyczyny, uwarunkowania psychologiczne na bazie merytorycznej literatury pozwalającej mu opracować procedurę pracy z uczniem z dysfunkcjami; - zadania typowe dla szkoły, wynikające z potrzeb środowiska, w której ona działa. Ma wiedzę o możliwości wykorzystania treści historycznych dla zaspokajania potrzeb intelektualnych i rozrywkowych społeczeństwa lokalnego szkoły; zna organizacje i instytucje edukacyjne funkcjonujące w środowiskach szkolnych. - podstawę programową z historii oraz HiT dla szkół ponadpodstawowych (LO, technikum i szkoły branżowej II stopnia) oraz cele, metody, formy i środki nauczania historii, programy i podręczniki oraz sposoby oceniania uczniów na tym etapie edukacyjnym. Wie, że ich dobór uzależniony jest także od możliwości percepcyjnych ucznia i wykorzystania w nowych sytuacjach poznawczych - pozwala to nauczycielowi dostrzec skuteczność zastosowanych procedur; - Student posiada zaawansowaną, uporządkowaną chronologicznie i problemowo wiedzę o historii ziem polskich oraz dziejów powszechnych. Wiedza ta jest ukierunkowana na praktyczne zastosowanie. Student posługuje się fachową terminologią z tej problematyki. - zna i rozumie uwarunkowania ed. hist. w szkole ponadpodstawowej ze względu na różne kierunki badań hist. i umie je łączyć podczas lekcji prowadzonych w kolejnym semestrze studiów. Zna różnorodne źródła informacji i ich wpływ na przyswajanie wiedzy o przeszłości przez uczniów i konfabulacyjnego przedstawiania dziejów współczesnych dla przyjmowania określonych postaw poznawczych i wychowawczych uczniów. Rozumie ich przydatność w badaniach historycznych oraz w praktycznych zastosowaniach podczas prowadzonej i hospitowanej lekcji historii.

w zakresie umiejętności:

1. Student potrafi: - na bazie obserwacji, literatury fachowej i bezpośrednich kontaktów z uczniem diagnozować potrzeby edukacyjne ucznia szkoły ponadpodstawowej i projektować dla niego odpowiednie wsparcie kompatybilne z wymaganiami podstaw programowych: historii oraz historii i teraźniejszości i odpowiadającymi im podręcznikami oraz potrafi dostosować go do potrzeb edukacyjnych i możliwości poznawczych uczniów szkoły ponadpodstawowej. Dostrzega potencjał historii, historii i teraźniejszości dla kształtowania umiejętności logicznego myślenia uczniów, przyczynowo-skutkowego, integracyjnego i globalnego. Potrafi uświadomić uczniom znaczenie pojedynczych wydarzeń dla kreowania zjawisk historycznych i aktualnych społecznych; - zdobyć i utrwalą wiedzę w sposób systematyczny, przy zastosowaniu nowoczesnych technik pozyskiwania, organizacji, selekcji, analizy, krytyki i interpretacji informacji. Umie wskazać różnice między warsztatem pracy nauczyciela historii szkoły podstawowej i szkoły ponadpodstawowej; - potrafi definiować, objaśniać i stosować poprawnie w mowie i w piśmie podstawowe terminy fachowe - właściwe dla nauk humanistycznych i społecznych, zarówno w pracy nad wybranymi tematami, jak i w kolejnym semestrze podczas przeprowadzanych i hospitowanych lekcji historii; dostrzega zmienność pojęć historycznych i potrafi wyjaśnić przyczyny tego zjawiska uczniom - rozpoznać, analizować i wykorzystać materiały źródłowe dotyczące historii. Potrafi uzyskane informacje zorganizować, streścić, i umieścić w odpowiednim kontekście dla tematu konstruowanej lekcji historii oraz HiT; analizować, zinterpretować i zaprezentować zebrane informacje w przejrzystej i przemyślanej formie oraz wskazać jak można je wykorzystać do własnych badań. - zaprezentować efekty swojej pracy w postaci poprawnie skonstruowanego konspektu lekcji historii, z zastosowaniem różnorodnych, nowoczesnych metod i technik, dostosowanego do wymagań programowych, ale też różnych środowisk.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. - właściwie i skutecznie rozwiązywać konflikty w klasie szkolnej lub grupie wychowawczej na poziomie szkoły ponadpodstawowej mogące pojawić się w związku z różnym interpretowaniem dziejów, opinii o nich i sposobów ich wykorzystania w teraźniejszości; docenić

znaczenie dziejów dla kształtowania regionalnych i narodowych więzi. - skutecznie animować i monitorować realizację działań indywidualnych i zespołowych uczniów na tym etapie edukacyjnym, wyzwać w nich potrzebę współpracy na bazie wspólnej przeszłości i ukształtowanych w niej tradycji oraz systemie wartości; - wykazywać odpowiedzialność i odwagę cywilną w przedstawianiu faktów zgodnie z aktualnym stanem wiedzy naukowej; uświadomić uczniom skutki mitologizacji narracji historycznej dla utrwalenia negatywnych sądów o przeszłości i teraźniejszości; - dostrzec i uzasadnić konieczność przestrzegania norm etycznych w pracy nauczyciela historii, historii i teraźniejszości, zwłaszcza w zakresie konstruowania kanonu aksjologicznego w szkole w oparciu o historię Polski, własną i powszechną; - ocenić zakres swojej wiedzy i umiejętności warsztatowych oraz akceptuje potrzebę ciągłego rozwoju kompetencji w zakresie przygotowania się do wykonywania zawodu nauczyciela, jak też kompetencji personalnych i społecznych; - pracować w zespole na różnych stanowiskach, podczas prowadzonej lekcji umiejętnie kieruje zespołem klasowym i przyjmuje odpowiedzialność za efekty pracy; .potrafi też wskazać uczniom i im uświadomić odmienną celów edukacyjnych instytucji pozaszkolnych wykorzystujących historię do argumentacji ich działalności.

Treści programowe dla zajęć:

Podstawa programowa, programy nauczania historii oraz historii i teraźniejszości na poziomie szkoły ponadpodstawowej (w tym także dla szkoły branżowej !!!!) -

Cele edukacji historycznej oraz historii i teraźniejszości na poziomie szkoły ponadpodstawowej - kryteria podziału celów (czas, obszar zmiany w osobowości ucznia, z punktu widzenia przedmiotowego, edukacyjne i pozaedukacyjne źródła celów)-

Metody nauczania

Warsztat pracy nauczyciela historii (baza literatury, portale internetowe) -

Środki dydaktyczne (literatura piękna, popularnonaukowa, środki obrazowe, film fabularny i dokumentalny) - i ich współczesne przykłady -

Podręczniki do nauczania historii oraz historii i teraźniejszości

Planowanie pracy nauczyciela, przygotowanie scenariusza lekcji, konspektu - dr hab. Agnieszka Laszczak - Słaby

Przygotowanie prezentacji do lekcji historii

Praca z uczniem zdolnym i z dysfunkcjami -

Znaczenie edukacji regionalnej w edukacji historycznej, myślenie projektowe -

Historia i teraźniejszość - charakterystyka przedmiotu i treści nauczania z uwzględnieniem opinii medialnych i naukowych wobec wdrażanych treści nauczania-

Niekonwencjonalne metody poznawania historii oraz historii i teraźniejszości i ich znaczenie dla edukacji historycznej w szkole ponadpodstawowej - wykorzystanie pamięci historycznej jako źródła do tworzenia kanonu faktograficznego historii -

Globalizacja i indywidualizacja poznania historycznego - ich rola w konstruowaniu wiedzy historycznej uczniów oraz z zakresu historii i teraźniejszości -

Etno i eurocentryzm w edukacji historycznej - konsekwencje poznawcze, kształcące i wychowawcze - przykłady -

Niekonwencjonalne metody poznawania historii i ich znaczenie dla edukacji historycznej w szkole ponadpodstawowej - intuicja w poznawaniu naukowym i edukacyjnym przeszłości -

Milczenie i przemilczanie w ed. hist. na poziomie szkoły ponadpodstawowej - historia i teraźniejszość -

Charakterystyka treści nauczania historii oraz historii i teraźniejszości w szkole ponadpodstawowej - dziedziny historii - ze szczególnym zwróceniem uwagi na dzieje najnowsze - cezury, idea poznawcza i interpretacyjna -

Źródła do historii najnowszej - problem ich wykorzystania w nauce historycznej i edukacji -

Gatunki przekazu historycznego i ich znaczenie w procesie poznawania historii przez uczniów szkoły ponadpodstawowej - publicystyka, esej, artykuł prasowy itd. -

Polityka historyczna Polski i odzwierciedlenie w niej reakcji na politykę historyczną państw znaczących dla relacji Polski z nimi oraz

obrazu Polski w świecie współczesnym. Konsekwencje edukacyjne – treści w nauczaniu historii – podręczniki w szkole ponadpodstawowej -

Nazwa zajęć: **Translatorium z j. łacińskiego (poziom B2+)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student opanował omówione na zajęciach zagadnienia fleksyjne i składniowe.
2. Student opanował najważniejszą terminologię umożliwiającą nazwanie zjawisk kulturowych występujących w cywilizacji grecko-rzymskiej.

w zakresie umiejętności:

1. Student potrafi samodzielnie przetłumaczyć tekst drukowany w języku łacińskim o pogłębionym poziomie trudności.
2. Student, pod kierunkiem wykładowcy, potrafi przetłumaczyć i zinterpretować źródło historyczne pisane w języku łacińskim i osadzić go w określonym kontekście historyczno-kulturowym.
3. Student potrafi skorzystać z zasobów multimedialnych udostępnionych przez oraz innych zasobów otwartych w Internecie.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student rozwija swoje zainteresowania fachowe, kulturalne i społeczne.
2. Student ma świadomość zakresu swojej wiedzy i dostrzega korzyści z dalszego jej poszerzania.

Treści programowe dla zajęć:

Zajęcia organizacyjne. Technika tłumaczenia tekstów łacińskich. Wykorzystanie zasobów pomocniczych w Internecie.

Cezar, Bellum Gallicum

Sallustius, Bellum Iugurthinum

Kolędy łacińskie, Adeste fideles oraz Veni, veni Emmanuel

Kroniki późnoantyczne: Marcellinus Comes

Łacina średniowieczna i nowożytna – wybrane przykłady (Księgi sądowe)

Łacina średniowieczna i nowożytna – wybrane przykłady (Miracula)

Łacina średniowieczna i nowożytna – wybrane przykłady (Klątwy kodeksów średniowiecznych)

Łacina średniowieczna i nowożytna – wybrane przykłady (Carmina figurata)

Tradycja goliardyczna - Carmina Burana

Nazwa zajęć: **Podstawy muzealnictwa**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student zna podstawowe pojęcia muzealnictwa.
2. Student rozumie funkcje muzeów w systemie ochrony i upowszechniania dziedzictwa kulturowego.

w zakresie umiejętności:

1. Student potrafi opisać podstawowe formy działalności muzeów.
2. Student potrafi analizować rolę muzeum jako instytucji kultury i edukacji.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student rozumie znaczenie muzeów dla ochrony dóbr kultury.
2. Student wykazuje odpowiedzialne podejście do dziedzictwa kulturowego.

Treści programowe dla zajęć:

Treści programowe (15 godzin) 1. Muzeum jako instytucja kultury – definicje i geneza 2. Rodzaje muzeów i ich specyfika 3. Funkcje muzeum: gromadzenie, opracowywanie, ochrona i udostępnianie zbiorów 4. Zbiory muzealne i ich dokumentacja 5. Ochrona i konserwacja zbiorów – podstawowe zasady 6. Wystawa muzealna jako forma komunikacji 7. Edukacja muzealna – podstawowe zadania i

Nazwa zajęć: **E-szkoła - projektowanie zajęć multimedialnych**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student opanował wiedzę dotyczącą rozwoju technologii komunikacyjno informacyjnych w kontekście nauczania historii i wiedzy o społeczeństwie.
2. Student zna informacje na temat warsztatu pracy nauczyciela historii i wiedzy o społeczeństwie, w którym ważne jest wykorzystanie multimedialnych środków dydaktycznych
3. Student zna narzędzia technologii informacyjno-komunikacyjnej, które służą do opanowywania i upowszechniania wiedzy historycznej i społecznej

w zakresie umiejętności:

1. Student potrafi efektywnie wykorzystywać technologie informacyjne w nauczaniu historii i wiedzy o społeczeństwie
2. Student stosuje fachową terminologię z zakresu edukacji multimedialnej i za jej pomocą prezentuje efekty swojej pracy.
3. Samodzielne zaprojektowanie kompletnej jednostki lekcyjnej z wykorzystaniem elementów grywalizacji (np. quizów interaktywnych).

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student wdraża nowopoznane technologie informacyjne do swojego warsztatu dydaktycznego oraz potrafi obligować uczniów do wdrażania rozwiązań multimedialnych we własnym procesie dydaktycznym.
2. Student rozumie konieczność przestrzegania norm etycznych podczas pracy z wykorzystaniem technologii komunikacyjno-informacyjnej.

Treści programowe dla zajęć:

Kształcenia multimedialne w edukacji historycznej i społecznej.

Media tradycyjne a media społeczne.

Od scenariusza do realizacji: Jak zaplanować strukturę lekcji multimedialnej?

Mechanizmy grywalizacji i storytellingu w nauczaniu historii i wiedzy o społeczeństwie.

Nowoczesne aplikacje internetowe i gry dydaktyczne.

Wykorzystanie AI do szybkiego generowania materiałów dydaktycznych

Nazwa zajęć: **Język obcy dla celów akademickich - B2+**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Rozumie obcojęzyczną terminologię akademicką z zakresu nauk humanistycznych stosowaną w artykułach naukowych, aplikacjach grantowych i innych tekstach.

w zakresie umiejętności:

1. Student potrafi płynnie i spontanicznie komunikować się w języku obcym nowożytnym.
2. Student stosuje obcojęzyczną terminologię właściwą dla celów akademickich
3. Student samodzielnie poszukuje informacji w źródłach obcojęzycznych i potrafi dokonać analizy pozyskanych treści.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student rozumie potrzebę dalszego doskonalenia kompetencji językowych i ciągłego aktualizowania zasobu obcojęzycznej terminologii branżowej w duchu etyki zawodowej.
2. Student szanuje i stara się zrozumieć wymowę i akcent innych studentów.

Treści programowe dla zajęć:

Zajęcia organizacyjne. Omówienie zasad projektu zaliczeniowego.

Omówienie poszczególnych zagadnień:

Różnica między British i American English; Żargon akademicki – często używane zwroty i słownictwo; Konferencje naukowe i public speaking; Abstrakty vs streszczenia; Analiza tekstów humanistycznych – język i struktura

Nazwa zajęć: **Zagospodarowanie obiektów dziedzictwa kulturowego w regionie**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student zna podstawowe pojęcia związane z dziedzictwem kulturowym i jego zagospodarowaniem.
2. Student rozumie specyfikę regionalnych zasobów dziedzictwa kulturowego.
3. Student zna główne modele adaptacji i użytkowania obiektów dziedzictwa kulturowego.

w zakresie umiejętności:

1. Student potrafi analizować funkcjonowanie obiektów dziedzictwa kulturowego w regionie.
2. Student potrafi oceniać potencjał turystyczny i edukacyjny zabytków oraz instytucji dziedzictwa.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student dostrzega znaczenie dziedzictwa kulturowego dla rozwoju regionalnego.
2. Student rozumie potrzebę odpowiedzialnego i zrównoważonego korzystania z zasobów dziedzictwa.

Treści programowe dla zajęć:

1. Dziedzictwo kulturowe regionu – pojęcia, definicje, kategorie 2. Region jako przestrzeń dziedzictwa kulturowego 3. Zabytki nieruchome – ochrona i użytkowanie 4. Adaptacja obiektów zabytkowych do nowych funkcji 5. Dziedzictwo poprzemysłowe w regionie 6. Muzea regionalne i lokalne jako forma zagospodarowania dziedzictwa 7. Szlaki kulturowe i tematyczne 8. Dziedzictwo a turystyka kulturowa

Nazwa zajęć: **Konwersatorium dydaktyczne z historii**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student: - posiada podstawy wiedzy historycznej obejmującej całość historii Polski od starożytności do współczesności, zna w stopniu podstawowym elementy warsztatu pracy badacza przeszłości. Zna przykłady najbardziej głośniejszych biografii i ujęć indywidualnych wątków personalnych w opisie przeszłości (przykładowo zna też sposoby eksponowania tych wątków w naukowej i pozanaukowej biografii – np. Anna Solidarność – S. Cenckiewicz czy Skazy na pancerzach – P. Żychowicza - zna różne (naukowe i pozanaukowe) narracje historyczne przedstawiające wątki biograficzne w dziejach. Zna także ich odwzorowanie w obowiązujących: podstawach programowych, programach nauczania i podręcznikach: historii, wiedzy o społeczeństwie w szkole podstawowej, a także w szkole ponadpodstawowej: historii w I klasie szkoły średniej i branżowej oraz historii i teraźniejszości - opanował i poprawnie posługuje się fachową terminologią z zakresu warsztatu pracy historyka biografisty, w tym przede wszystkim zna współczesne polskie i powszechne tendencje badania roli wielkich ludzi w przeszłości, np. z zakresu tzw. psychohistorii, psychobiografii i historii dzieciństwa - zdaje sobie sprawę z diachronicznej struktury przeszłości i rozpoznaje jej wpływ na opis dziejów w kontekście roli wielkich postaci, albo też postaci uznanych za wielkie, ewentualnie postaci stanowiących symbol zjawisk i procesów historycznych - rozpoznaje i zna różnice w ujęciach historiograficznych na przykładzie podjętej przez niego tematyki biograficznej (przykładowo – Anna Solidarność czy Anna szuka raju o postaci Anny Walentynowicz) - zna relacje i zależności między przeszłością a teraźniejszością w kontekście podjętego problemu personalnego, widzi jego wpływ na postawy społeczne - zna podstawowe metody badawcze i narzędzia pracy warsztatu historyka biografisty, umie korzystać ze źródeł bezpośrednio nawiązujących do człowieka (w tym przede wszystkim różnego rodzaju ujęć pamiątnikarskich), dostrzega ich subiektywny charakter i wynikające z tego ograniczenia

w zakresie umiejętności:

1. Student: - opanował umiejętności związane z gromadzeniem i przetwarzaniem informacji pozyskiwanych ze źródeł i literatury przedmiotu (poszukiwanie, organizacja, selekcja, analiza, krytyka i interpretacja zawartych w nich informacji), dostrzega i rozróżnia różne formy przedstawiania treści biograficznych w narracji historycznej (literatura naukowa, literatura popularnonaukowa, artystyczne formy kreacji roli ludzi w dziejach, np. w odniesieniu do socrealizmu, sposoby przedstawiania wielkich postaci lub uznanych za wielkie – np. Jana Pawła II). Rozumie znaczenie badań biograficznych dla kultury i edukacji i aktywności obywatelskiej - zdobywa wiedzę samodzielnie, dokonuje jej strukturyzacji ze względu na przydatność dla podjętej tematyki biograficznej. Korzysta przy tym z inspiracji, odpowiedzi swojego naukowego opiekuna - potrafi wskazać i wykorzystać różne źródła w celu rekonstrukcji dziejów podjętego problemu, zna znaczenie poszczególnych źródeł dla kreowania obrazu postaci historycznej – zwłaszcza jej wytwory - poprawnie formułuje problem projektu dydaktycznego i wykorzystuje właściwe dla niego metody – w tym przede wszystkim dla opracowania: zagadnień z biografistyki podstawowe elementy warsztatu psychohistorii, metodę genealogiczną - wykorzystuje i analizuje zebrane informacje z literatury i źródeł oraz podręczników historii w celu opracowania i prezentacji wątków personalnych w szkolnej i pozaszkolnej edukacji historycznej - we właściwy sposób komunikuje swoje ustalenia się w języku ojczystym z zastosowaniem

profesjonalnej terminologii właściwej dla biografistyki – wykorzystuje przy tym także pozatekstowe nośniki informacji o danej postaci: obrazy, filmy, pomniki – itd. – określa i potrafi rzetelnie ocenić stan wyników badań, które podjął, ich niedostatek. Poprawnie formułuje wynikające z ustaleń badawczych wnioski co do przydatności wielkich postaci dla kreowania obrazu dziejów lokalnych, polskich i powszechnych oraz dla konstytuowania ogólnej wizji bohatera narodowego. Zna kryteria tej operacji z uwzględnieniem różnych kręgów kulturowych (inne dla Polski, inne dla świata)

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student: - uznaje i szanuje różnice punktów widzenia na bohaterów dziejów, determinowane odmiennym podłożem narodowym, kulturowym i społecznym - wykazuje odpowiedzialność i odwagę cywilną w przedstawianiu zgodnego z aktualnym stanem wiedzy historycznej i wydobytych ze źródeł informacji obrazu wielkich postaci. Konfrontuje go z popularyzowanym w nauczaniu historii. Dostrzega w nim uwarunkowania wynikające z przesłanek narodowych, społecznych, religijnych i politycznych, ale ma odwagę kreślić jego rzetelny faktograficznie i obiektywny wartościująco obraz, mając świadomość jego wychowawczej i poznawczej użyteczności - ma świadomość zakresu swojej wiedzy historycznej i umiejętności warsztatowych badacza dziejów jednostek, elit i mas społecznych. Rozumie też potrzebę dalszego, ciągłego rozwoju kompetencji w zakresie fachowym, komunikacyjnym, narracyjnym - docenia rolę nauk historycznych i pokrewnych dla kształtowania więzi społecznych na poziomie lokalnym i ponadlokalnym w oparciu o przykłady biografii - wykazuje niezależność i samodzielność myśli, szanując jednocześnie prawo innych osób do wykazywania tych samych postaw w ocenie konkretnych postaci, ich znaczenia w dziejach i wzorca do naśladowania w teraźniejszości - jest zdolny do okazywania zrozumienia dla świata wartości i postaw ludzi w różnych okresach i kontekstach historycznych, uwzględnionych w narracji źródeł, literaturze historycznej i książkach wykorzystywanych w szkole

Treści programowe dla zajęć:

Rola bohaterów w dziejach - pojęcie bohaterstwa. Rola jednostek, grup społecznych i mas w dziejach. Model bohatera narodowego w edukacji historycznej - problemy metodologiczne i poznawcze. Rola czynników psychicznych w budowaniu biografii historycznej postaci (wybór perspektywy psychologicznej - teorii psychiatrycznej lub psychologicznej, sposoby wykorzystania źródła, różne wizje psychobiografistyki, dzieje psychohistorii i jej metodologia). Bohaterowie przeszłości - z dziejów polskich i odzwierciedlenie ich wizerunków w edukacji historycznej - bohater: indywidualny, bohater narodowy w polskiej edukacji historycznej czasów komunizmu, wzorzec kobiety obraz bohaterów niepolskich narodowych w polskiej świadomości historycznej i w nauczaniu historii. Kreowanie aktywności patriotycznej, społecznej i obywatelskiej przez upowszechnianie wątków biograficznych w szkole.

Nazwa zajęć: **Metodyka badań w zakresie historii 1**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Posiada wiedzę dotyczącą podstawowych obszarów badawczych, właściwych dla dyscypliny historia
2. Zna terminologię właściwą dla dyscypliny historia i zna możliwe zastosowania różnorodnych metod badawczych w zależności od opracowywanego tematu
3. Zna terminologię fachową z zakresu Dyscypliny historia i wie w jaki sposób pracować z materiałami źródłowymi właściwymi dla epoki, której dotyczą prowadzone badania

w zakresie umiejętności:

1. Potrafi poprawnie operować terminologią właściwą dla opracowań z zakresu badań historycznych
2. Umie opracowywać różnorodne materiały źródłowe, właściwe dla specyfiki prowadzonych badań naukowych
3. Za pomocą nowoczesnych narzędzi potrafi pozyskiwać, opracowywać i wizualizować dane dotyczące opracowywanych zagadnień

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Zna zasady postępowania zgodne z etyką zawodową i rozumie odpowiedzialność wynikającą z konstruowania i publikowania wniosków wynikających z analizy materiałów źródłowych

Treści programowe dla zajęć:

Zajęcia organizacyjne. Struktura pracy dyplomowej - wymagania

Zasady prowadzenia badań - tematyka, zakres treści, wybór źródeł

Źródła informacji - poszukiwanie, wybór, ocena, analiza. Literaturowe bazy danych

Archiwa i biblioteki cyfrowe

Narzędzia AI w poszukiwaniu i opracowywaniu danych

Graficzne formy opracowywania danych

Nazwa zajęć: **Metodyka oprowadzania wycieczek edukacyjnych**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student/studentka posiada sztukę wykładania w specyficznych warunkach wycieczki edukacyjnej (w tym w mieście, w otoczeniu muzealnym, w autobusie, na terenie miejsca pamięci).
2. Student/studentka posiada wiedzę na temat metod aktywizacyjnych, które można zastosować w warunkach wycieczki o charakterze edukacyjnym.
3. Student/studentka wie, jak dostosować plan wycieczki oraz przekaz merytoryczny do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

w zakresie umiejętności:

1. Student/studentka potrafi posługiwać się zgodnie z zasadami aparatem emisji głosu oraz językiem polskim w warunkach wycieczki edukacyjnej.
2. Student/studentka potrafi przygotować dokumentację wycieczki

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student/studentka potrafi samodzielnie poszerzać wiedzę pedagogiczną związaną z organizacją i prowadzeniem wycieczek o charakterze edukacyjnym, w tym w szczególności wycieczek szkolnych.
2. Student/studentka jest nastawiony na współpracę ze specjalistami, np. wyspecjalizowanymi w oprowadzaniu wycieczek szkolnych przewodnikami turystycznymi, w zakresie doskonalenia warsztatu nauczyciela oraz edukatora.
3. Student/studentka nastawiony jest na ciągłe doskonalenie swoich umiejętności w zakresie emisji głosu oraz korygowania błędów językowych, które mogą wystąpić w specyficznych warunkach wycieczki edukacyjnej.

Treści programowe dla zajęć:

Zajęcia wprowadzające

Wycieczka - pojęcie, typologia, walory dydaktyczne

Dokumentacja wycieczek

Oprowadzanie wycieczek po muzeach

Oprowadzanie wycieczek po archiwach

Zajęcia terenowe 1

Zajęcia terenowe 2

Prezentacja i omówienie prac studenckich

Nazwa zajęć: **Szkolenie BHK**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. zasady promocji zdrowia i profilaktyki chorób

w zakresie umiejętności:

1. udzielać pierwszej pomocy i podejmować działania ratownicze w ramach resuscytacji krążeniowo-oddechowej

w zakresie kompetencji społecznych:

1. dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych

Treści programowe dla zajęć:

Wybrane regulacje prawne:

- podstawy prawne bezpieczeństwa i higieny kształcenia

- prawa i obowiązki studenta oraz Rektora w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy
- podstawowe zasady bezpieczeństwa obowiązujące studenta podczas zajęć organizowanych przez Uczelnię.

Warunki bezpieczeństwa i higieny kształcenia w pomieszczeniach Uczelni:

- drogi i przejścia
- pomieszczenia Uczelni
- oświetlenie, ogrzewanie, wentylacja
- apteczka pierwszej pomocy
- stanowisko wyposażone w monitor ekranowy.

Czynniki środowiska kształcenia oraz ich zagrożenia i profilaktyka

- czynniki niebezpieczne
- czynniki szkodliwe
- czynniki uciążliwe.

Wypadki, którym mogą ulec studenci w trakcie zajęć organizowanych przez Uczelnię

- zasady postępowania w razie wypadków i w sytuacjach zagrożeń i awarii.

Zasady korzystania z domów studenckich.

Zasady udzielania pierwszej pomocy:

- system ratownictwa medycznego w Polsce
- pierwsza pomoc w aktach prawnych
- łańcuch przeżycia
- bezpieczeństwo ratownika
- ocena stanu poszkodowanego (ABC) i wezwanie pomocy
- pozycja bezpieczna
- resuscytacja krążeniowo-oddechowa
- resuscytacja krążeniowo-oddechowa z wykorzystaniem automatycznego defibrylatora

zewnętrznego AED

- postępowanie w stanach nagłych.

Ochrona przeciwpożarowa

- podstawy prawne ochrony przeciwpożarowej
- obowiązki Uczelni, studentów i doktorantów w zakresie ochrony przeciwpożarowej
- definicja pożaru
- grupy pożarów
- przyczyny pożarów
- sposoby gaszenia pożarów

- podręczny sprzęt gaśniczy – zasady użycia i działania
- zasady zachowania się podczas pożaru
- zasady zachowania się podczas ewakuacji.

Zagrożenia czynnikami biologicznymi w środowisku kształcenia

- środki ochrony indywidualnej przed zagrożeniami biologicznymi
- problemu ochrony środowiska.

Zagrożenia czynnikami chemicznymi w środowisku kształcenia

- środki ochrony indywidualnej przed zagrożeniami chemicznymi.
- problemu ochrony środowiska.

Nazwa zajęć: **Wybrane problemy polityki publicznej w Rzeczypospolitej Polskiej - aspekty edukacyjne**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student posiada wiedzę historyczną, która umożliwia mu dalsze kształtowanie kompetencji do zawodu nauczyciela.
2. Student zna terminologię historii i potrafi ją powiązać z naukami społecznymi.
3. Student umie dostrzec różne nawiązania historyczne we współczesności.

w zakresie umiejętności:

1. Student na podstawie różnych stron internetowych potrafi gromadzić i wykorzystywać informacje niezbędne do pracy.
2. Student potrafi znaleźć źródła niezbędne do zajęć (Konstytucja III RP, ustawy: systemie ubezpieczeń społecznych, o prawie oświatowym, o promocji zatrudnienia instytucjach rynku pracy, programy rządowe, IPN, Muzeach)

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student jest świadomy etyki zawodowej, a także świadomość swojej i cudzej pracy.
2. Student dostrzega rolę historii w optyce makro i mikro.
3. W ramach nabytych kompetencji student w przyszłości jest gotów do aktywnego uczestniczenia w różnych wydarzeniach dotyczących kwestii społecznej.

Treści programowe dla zajęć:

Zajęcia organizacyjne - omówienie karty kursu, zasad zaliczenia, wprowadzenie do kursu.

Rola polityki publicznej.

Ubezpieczenia społeczne w III RP.

System szkolnictwa.

Polityka historyczna w przestrzeni publicznej.

Nazwa zajęć: **Szkolenie biblioteczne**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. zna podstawowe zasady wyszukiwania informacji naukowej w Internecie.
2. rozumie strukturę i funkcje zagranicznych baz danych udostępnianych przez Bibliotekę.
3. zna rodzaje narzędzi wyszukiwawczych: katalogi biblioteczne, bibliograficzne bazy danych, katalogi centralne, biblioteki cyfrowe.
4. rozumie znaczenie krytycznego podejścia do elektronicznych źródeł informacji.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi planować i realizować proces wyszukiwania informacji naukowej w sposób celowy i uporządkowany.
2. potrafi samodzielnie wyszukiwać informacje bibliograficzne i literaturę na określony temat.
3. potrafi efektywnie korzystać z katalogów bibliotecznych, baz danych i innych narzędzi wyszukiwawczych.

4. potrafi oceniać wiarygodność i przydatność elektronicznych źródeł informacji.

Treści programowe dla zajęć:

Wprowadzenie do wyszukiwania informacji naukowej w Internecie.

Zagraniczne bazy danych udostępniane przez Bibliotekę Główną UKEN.

Zasoby otwartego dostępu (Open Access).

Narzędzia wyszukiwawcze: katalogi biblioteczne (np. OPAC), bibliograficzne bazy danych, katalogi centralne (np. NUKAT), biblioteki cyfrowe i repozytoria.

Techniki samodzielnego wyszukiwania informacji: formułowanie zapytań, filtrowanie i zawężanie wyników, ocena trafności i jakości źródeł.

Krytyczne podejście do źródeł elektronicznych - ocena wiarygodności i aktualności informacji.

Ćwiczenie praktyczne na platformie Moodle: zastosowanie zdobytej wiedzy w praktyce, wyszukiwanie informacji na zadany temat.

Nazwa zajęć: **Wprowadzenie do psychologii**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. podstawowe pojęcia psychologii: procesy poznawcze, spostrzeganie, odbiór i przetwarzanie informacji, mowę i język, myślenie i rozumowanie, uczenie się i pamięć, rolę uwagi, emocje i motywacje w procesach regulacji zachowania, zdolności i uzdolnienia, psychologię różnic indywidualnych – różnice w zakresie inteligencji, temperamentu, osobowości i stylu poznawczego
2. proces rozwoju ucznia w okresie dzieciństwa, adolescencji i wczesnej dorosłości: rozwój fizyczny, motoryczny i psychoseksualny, rozwój procesów poznawczych (myślenie, mowa, spostrzeganie, uwaga i pamięć), rozwój społeczno-emocjonalny i moralny, zmiany fizyczne i psychiczne w okresie dojrzewania, rozwój wybranych funkcji psychicznych, normę rozwojową, rozwój i kształtowanie osobowości, rozwój w kontekście wychowania, zaburzenia w rozwoju podstawowych procesów psychicznych, teorie integralnego rozwoju ucznia, dysharmonie i zaburzenia rozwojowe u uczniów, zaburzenia zachowania, zagadnienia: nieśmiałości i nadpobudliwości, szczególnych uzdolnień, zaburzeń funkcjonowania w okresie dorastania, obniżenia nastroju, depresji, krystalizowania się tożsamości, dorosłości, identyfikacji z nowymi rolami społecznymi, a także kształtowania się stylu życia
3. teorię spostrzegania społecznego i komunikacji: zachowania społeczne i ich uwarunkowania, sytuację interpersonalną, empatię, zachowania asertywne, agresywne i uległe, postawy, stereotypy, uprzedzenia, stres i radzenie sobie z nim, porozumiewanie się ludzi w instytucjach, reguły współdziałania, procesy komunikowania się, bariery w komunikowaniu się, media i ich wpływ wychowawczy, style komunikowania się uczniów i nauczyciela, bariery w komunikowaniu się w klasie, różne formy komunikacji – autoprezentację, aktywne słuchanie, efektywne nadawanie, komunikację niewerbalną, porozumiewanie się emocjonalne w klasie, porozumiewanie się w sytuacjach konfliktowych
4. proces uczenia się: modele uczenia się, w tym koncepcje klasyczne i współczesne ujęcia w oparciu o wyniki badań neuropsychologicznych, metody i techniki uczenia się z uwzględnieniem rozwijania metapoznania, trudności w uczeniu się, ich przyczyny i strategie ich przezwyciężania, metody i techniki identyfikacji oraz wspomagania rozwoju uzdolnień i zainteresowań, bariery i trudności w procesie komunikowania się, techniki i metody usprawniania komunikacji z uczniem oraz między uczniami
5. zagadnienia autorefleksji i samorozwoju: zasoby własne w pracy nauczyciela – identyfikacja i rozwój, indywidualne strategie radzenia sobie z trudnościami, stres i nauczycielskie wypalenie zawodowe
6. klasyczne i współczesne teorie rozwoju człowieka, wychowania, uczenia się i nauczania lub kształcenia oraz ich wartości aplikacyjne
7. procesy komunikowania interpersonalnego i społecznego oraz ich prawidłowości i zakłócenia
8. treści nauczania i typowe trudności uczniów związane z ich opanowaniem

w zakresie umiejętności:

1. obserwować procesy rozwojowe uczniów
2. obserwować zachowania społeczne i ich uwarunkowania
3. skutecznie i świadomie komunikować się
4. porozumieć się w sytuacji konfliktowej
5. rozpoznawać bariery i trudności uczniów w procesie uczenia się
6. radzić sobie ze stresem i stosować strategie radzenia sobie z trudnościami
7. obserwować sytuacje i zdarzenia pedagogiczne, analizować je z wykorzystaniem wiedzy pedagogiczno-psychologicznej oraz proponować rozwiązania problemów
8. rozpoznawać potrzeby, możliwości i uzdolnienia uczniów oraz projektować i prowadzić działania wspierające integralny rozwój

uczniów, ich aktywność i uczestnictwo w procesie kształcenia i wychowania oraz w życiu społecznym

9. samodzielnie rozwijać wiedzę i umiejętności pedagogiczne z wykorzystaniem różnych źródeł, w tym obcojęzycznych, i technologii

w zakresie kompetencji społecznych:

1. autorefleksji nad własnym rozwojem zawodowym
2. wykorzystania zdobytej wiedzy psychologicznej do analizy zdarzeń pedagogicznych
3. posługiwania się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w działalności zawodowej, kierując się szacunkiem dla każdego człowieka
4. budowania relacji opartej na wzajemnym zaufaniu między wszystkimi podmiotami procesu wychowania i kształcenia, w tym rodzicami lub opiekunami ucznia, oraz włączania ich w działania sprzyjające efektywności edukacyjnej
5. porozumiewania się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk i o różnej kondycji emocjonalnej, dialogowego rozwiązywania konfliktów oraz tworzenia dobrej atmosfery dla komunikacji w klasie szkolnej i poza nią

Treści programowe dla zajęć:

Przedmiot i zadania psychologii. Podstawowe kierunki i teorie psychologiczne (1h)

Metody badań psychologicznych (1h)

Psychologia rozwoju człowieka – rozwój poznawczy, emocjonalny, społeczny (2h)

Osobowość, temperament, różnice indywidualne (1h)

Motywacja i emocje – znaczenie w regulacji zachowania (1h)

Postawy, wartości, zachowania społeczne, komunikacja społeczna (1h)

Psychologia grupy – dynamika klasy szkolnej (1h)

Uczenie się i pamięć – wybrane modele i strategie wspierania (1h)

Zdrowie psychiczne nauczyciela – autorefleksja i samorozwój (1h)

ćwiczenia zintegrowane z realizacją praktyk zawodowych:

Obserwacja rozwoju i zachowań uczniów w środowisku klasy (2h)

ćwiczenia zintegrowane z realizacją praktyk zawodowych:

Analiza sytuacji komunikacyjnych i konfliktowych w klasie (2h)

ćwiczenia zintegrowane z realizacją praktyk zawodowych:

Refleksja nad rolą nauczyciela, autorefleksja i radzenie sobie ze stresem (1h)

Nazwa zajęć: **Dydaktyka ogólna**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. usytuowanie dydaktyki w zakresie pedagogiki, a także przedmiot i zadania współczesnej dydaktyki oraz relację dydaktyki ogólnej do dydaktyk szczegółowych
2. zagadnienie klasy szkolnej jako środowiska edukacyjnego: style kierowania klasą, problem ładu i dyscypliny, procesy społeczne w klasie, integrację klasy szkolnej, tworzenie środowiska sprzyjającego postępom w nauce oraz sposób nauczania w klasie zróżnicowanej pod względem poznawczym, kulturowym, statusu społecznego lub materialnego
3. współczesne koncepcje nauczania i cele kształcenia – źródła, sposoby ich formułowania oraz ich rodzaje; zasady dydaktyki, metody nauczania, treści nauczania i organizację procesu kształcenia oraz pracy uczniów
4. zagadnienie lekcji jako jednostki dydaktycznej oraz jej budowę, modele lekcji i sztukę prowadzenia lekcji, a także style i techniki pracy z uczniami; interakcje w klasie; środki dydaktyczne
5. konieczność projektowania działań edukacyjnych dostosowanych do zróżnicowanych potrzeb i możliwości uczniów, w szczególności możliwości psychofizycznych oraz tempa uczenia się, a także potrzebę i sposoby wyrównywania szans edukacyjnych, znaczenie odkrywania oraz rozwijania predyspozycji i uzdolnień oraz zagadnienia związane z przygotowaniem uczniów do udziału w konkursach i olimpiadach przedmiotowych; autonomię dydaktyczną nauczyciela

6. sposoby i znaczenie oceniania osiągnięć szkolnych uczniów: ocenianie kształtujące w kontekście efektywności nauczania, wewnątrzszkolny system oceniania, rodzaje i sposoby przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów zewnętrznych; tematykę oceny efektywności dydaktycznej nauczyciela i jakości działalności szkoły oraz edukacyjną wartość dodaną
7. znaczenie języka jako narzędzia pracy nauczyciela: problematykę pracy z uczniami z ograniczoną znajomością języka polskiego lub zaburzeniami komunikacji językowej, metody porozumiewania się w celach dydaktycznych – sztukę wykładania i zadawania pytań, sposoby zwiększania aktywności komunikacyjnej uczniów, praktyczne aspekty wystąpień publicznych – poprawność językową, etykę języka, etykietę korespondencji tradycyjnej i elektronicznej oraz zagadnienia związane z emisją głosu – budowę, działanie i ochronę narządu mowy i zasady emisji głosu
8. zagadnienie edukacji włączającej, a także sposoby realizacji zasady inkluzji
9. zróżnicowanie potrzeb edukacyjnych uczniów i wynikające z nich zadania szkoły dotyczące dostosowania organizacji procesu kształcenia i wychowania

w zakresie umiejętności:

1. zidentyfikować potrzeby dostosowania metod pracy do klasy zróżnicowanej pod względem poznawczym, kulturowym, statusu społecznego lub materialnego
2. zaprojektować działania służące integracji klasy szkolnej
3. dobierać metody nauczania do nauczanych treści i zorganizować pracę uczniów
4. wybrać model lekcji i zaprojektować jej strukturę
5. zaplanować pracę z uczniem zdolnym, przygotowującą go do udziału w konkursie przedmiotowym
6. dokonać oceny pracy ucznia i zaprezentować ją w formie oceny kształtującej
7. poprawnie posługuje się językiem ojczystym, wykazując troskę o kulturę i etykę wypowiedzi własnej i uczniów
8. monitorować postępy uczniów, ich aktywność i uczestnictwo w życiu społecznym szkoły
9. odpowiedzialnie organizować pracę szkolną oraz pozaszkolną ucznia, z poszanowaniem jego prawa do odpoczynku
10. samodzielnie rozwijać wiedzę i umiejętności pedagogiczne z wykorzystaniem różnych źródeł, w tym obcojęzycznych, i technologii

w zakresie kompetencji społecznych:

1. twórczego poszukiwania najlepszych rozwiązań dydaktycznych sprzyjających postępom uczniów
2. skutecznego korygowania swoich błędów językowych i doskonalenia aparatu emisji głosu
3. posługiwania się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w działalności zawodowej, kierując się szacunkiem dla każdego człowieka
4. budowania relacji opartej na wzajemnym zaufaniu między wszystkimi podmiotami procesu wychowania i kształcenia, w tym rodzicami lub opiekunami ucznia, oraz włączania ich w działania sprzyjające efektywności edukacyjnej

Treści programowe dla zajęć:

Dydaktyka jako subdyscyplina pedagogiczna. Przedmiot i zadania współczesnej dydaktyki. Dydaktyka ogólna a dydaktyki szczegółowe. Główne nurty myślenia o edukacji szkolnej i szkole. (1h)

Współczesne koncepcje nauczania. Cele kształcenia – źródła, sposoby ich formułowania i ich rodzaje; zasady dydaktyki; metody nauczania; treści nauczania - program nauczania a podstawa programowa; organizacja procesu kształcenia i pracy uczniów. (2h)

Lekcja jako jednostka dydaktyczna. Budowa, modele lekcji i ich struktura; sztuka prowadzenia lekcji; style i techniki pracy z uczniami; środki dydaktyczne, korzystanie z otwartych zasobów edukacyjnych, samodzielne tworzenie narzędzi dydaktycznych. (3h)

Projektowanie działań edukacyjnych dostosowanych do potrzeb i możliwości ucznia, w szczególności możliwości psychofizycznych i tempa uczenia się; wyrównywanie szans edukacyjnych; odkrywanie i rozwijanie predyspozycji i uzdolnień; indywidualizacja i personalizacja pracy z uczniem (projektowanie indywidualnych ścieżek kształcenia i ich realizacja), nauczanie w klasie zróżnicowanej; przygotowania uczniów do udziału w konkursach i olimpiadach przedmiotowych; autonomia dydaktyczna nauczyciela. (3h)

Ocenianie osiągnięć szkolnych uczniów; ocenianie kształtujące w kontekście efektywności nauczania; wewnątrzszkolny system oceniania; rodzaje i sposoby przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów zewnętrznych; ocena efektywności dydaktycznej nauczyciela i jakości działań szkoły; edukacyjna wartość dodana. (3h)

Język jako narzędzie pracy nauczyciela; praca z uczniami z ograniczoną znajomością języka polskiego; metody porozumiewania się w celach dydaktycznych: wykładanie i zadawanie pytań, stymulowanie aktywności komunikacyjnej uczniów; praktyczne aspekty wystąpień publicznych; etykieta korespondencji tradycyjnej i elektronicznej. (3h)

Klasa szkolna jako środowisko edukacyjne. Style kierowania klasą; ład i dyscyplina; procesy społeczne w klasie; metody integracji klasy szkolnej; tworzenie środowiska sprzyjającego postępom w nauce; sposób nauczania w klasie zróżnicowanej pod względem poznawczym, kulturowym, statusu społecznego lub materialnego. (2h)

Cele i treści nauczania. Klasyfikacja celów: poznawcze, emocjonalno-wychowawcze, działaniowe. Dobór treści nauczania adekwatnych

do poziomu edukacyjnego uczniów. Zróżnicowanie treści w kontekście indywidualizacji i inkluzji. Współpraca interdyscyplinarna na rzecz ucznia. (2h)

Metody, środki i formy pracy. Metody kształcenia: wykład, dyskusja, praca projektowa, problemowa. Środki dydaktyczne (wizualne, audiowizualne, ICT). Organizacja procesu nauczania (praca indywidualna, grupowa). (3h)

Organizacja i planowanie dydaktyki. Etapy lekcji / zajęć – fazy planowania i realizacji. Konstruowanie planów dydaktycznych i konspektów. Harmonogramowanie i realizacja procesów dydaktycznych. Metody indywidualizacji i personalizacji pracy z uczniem o różnych potrzebach edukacyjnych. (3h)

Praktyczne umiejętności komunikacji głosowej. Zasady pracy głosem i profilaktyka przeciążenia głosu. Techniki efektywnego porozumiewania się (intonacja, artykulacja). Adaptacja głosu do warunków dydaktycznych: przestrzeń lekcyjna, duże grupy. Kultura języka i etyka zawodowa nauczyciela. (2h)

ćwiczenia zintegrowane z realizacją praktyk zawodowych:

Cele, środki dydaktyczne, metody, ewaluacja. Odpowiedzialność, etyka, relacje w zespole nauczycielskim, w grupie uczniów. Zarządzanie klasą i budowanie autorytetu. Integracja klasy szkolnej. Praca z dokumentacją nauczycielską. Dziennik lekcyjny, arkusz obserwacji, scenariusze. (4h)

ćwiczenia zintegrowane z realizacją praktyk zawodowych:

Wprowadzenie do obserwacji pedagogicznej. Rozpoznawanie stylów uczenia się, różnic indywidualnych. Praca indywidualna, grupowa, metody aktywizujące. Dostosowanie form do warunków szkoły. Dobór metod nauczania a poziom edukacyjny uczniów. Praktyczne przykłady metod aktywizujących. Planowanie strategii dostosowanych do grupy. (5h)

ćwiczenia zintegrowane z realizacją praktyk zawodowych:

Tworzenie konspektu lekcji zgodnego z podstawą programową. Przygotowanie i prowadzenie lekcji próbnej. Komunikacja nauczyciel-uczeń: sytuacje trudne i wspierające. Ćwiczenia w komunikatach wspierających. Informacja zwrotna i analiza stylu pracy. Ewaluacja pracy ucznia i samoocena nauczyciela. Ocenianie kształtujące vs. sumujące. Jak zbierać informacje zwrotne od uczniów i nauczycieli-opiekunów. Planowanie rozwoju kompetencji dydaktycznych studenta. (6h)

Nazwa zajęć: **Komunikacja interpersonalna**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. podstawowe pojęcia psychologii: procesy poznawcze, spostrzeganie, odbiór i przetwarzanie informacji, mowę i język, myślenie i rozumowanie, uczenie się i pamięć, rolę uwagi, emocje i motywacje w procesach regulacji zachowania, zdolności i uzdolnienia, psychologię różnic indywidualnych – różnice w zakresie inteligencji, temperamentu, osobowości i stylu poznawczego;
2. teorię spostrzegania społecznego i komunikacji: zachowania społeczne i ich uwarunkowania, sytuację interpersonalną, empatię, zachowania asertywne, agresywne i uległe, postawy, stereotypy, uprzedzenia, stres i radzenie sobie z nim, porozumiewanie się ludzi w instytucjach, reguły współdziałania, procesy komunikowania się, bariery w komunikowaniu się, media i ich wpływ wychowawczy, style komunikowania się uczniów i nauczyciela, bariery w komunikowaniu się w klasie, różne formy komunikacji – autoprezentację, aktywne słuchanie, efektywne nadawanie, komunikację niewerbalną, porozumiewanie się emocjonalne w klasie, porozumiewanie się w sytuacjach konfliktowych;
3. proces uczenia się: modele uczenia się, w tym koncepcje klasyczne i współczesne ujęcia w oparciu o wyniki badań neuropsychologicznych, metody i techniki uczenia się z uwzględnieniem rozwijania metapoznania, trudności w uczeniu się, ich przyczyny i strategie ich przezwyciężania, metody i techniki identyfikacji oraz wspomagania rozwoju uzdolnień i zainteresowań, bariery i trudności w procesie komunikowania się, techniki i metody usprawniania komunikacji z uczniem oraz między uczniami;
4. zagadnienia autorefleksji i samorozwoju: zasoby własne w pracy nauczyciela – identyfikacja i rozwój, indywidualne strategie radzenia sobie z trudnościami, stres i nauczycielskie wypalenie zawodowe.
5. podstawy filozofii wychowania i aksjologii pedagogicznej, specyfikę głównych środowisk wychowawczych i procesów w nich zachodzących
6. rolę nauczyciela lub wychowawcy w modelowaniu postaw i zachowań uczniów
7. normy, procedury i dobre praktyki stosowane w działalności pedagogicznej (wychowanie przedszkolne, nauczanie w szkołach podstawowych i średnich ogólnokształcących, technikach i szkołach branżowych, szkołach specjalnych i oddziałach specjalnych oraz integracyjnych, w różnego typu ośrodkach wychowawczych oraz kształceniu ustawicznym)

8. strukturę i funkcje systemu oświaty – cele, podstawy prawne, organizację i funkcjonowanie instytucji edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych, a także alternatywne formy edukacji
9. procesy komunikowania interpersonalnego i społecznego oraz ich prawidłowości i zakłócenia
10. treści nauczania i typowe trudności uczniów związane z ich opanowaniem

w zakresie umiejętności:

1. obserwować zachowania społeczne i ich uwarunkowania
2. skutecznie i świadomie komunikować się
3. porozumieć się w sytuacji konfliktowej
4. rozpoznawać bariery i trudności uczniów w procesie uczenia się
5. identyfikować potrzeby uczniów w rozwoju uzdolnień i zainteresowań
6. radzić sobie ze stresem i stosować strategie radzenia sobie z trudnościami;
7. zaplanować działania na rzecz rozwoju zawodowego na podstawie świadomej autorefleksji i informacji zwrotnej od innych osób
8. obserwować sytuacje i zdarzenia pedagogiczne, analizować je z wykorzystaniem wiedzy pedagogiczno-psychologicznej oraz proponować rozwiązania problemów
9. adekwatnie dobierać, tworzyć i dostosowywać do zróżnicowanych potrzeb uczniów materiały i środki, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, oraz metody pracy w celu samodzielnego projektowania i efektywnego realizowania działań pedagogicznych, dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych
10. rozpoznawać potrzeby, możliwości i uzdolnienia uczniów oraz projektować i prowadzić działania wspierające integralny rozwój uczniów, ich aktywność i uczestnictwo w procesie kształcenia i wychowania oraz w życiu społecznym
11. projektować i realizować programy wychowawczo-profilaktyczne w zakresie treści i działań wychowawczych i profilaktycznych skierowanych do uczniów, ich rodziców lub opiekunów i nauczycieli
12. tworzyć sytuacje wychowawczo-dydaktyczne motywujące uczniów do nauki i pracy nad sobą, analizować ich skuteczność oraz modyfikować działania w celu uzyskania pożądanych efektów wychowania i kształcenia;
13. podejmować pracę z uczniami rozbudzającą ich zainteresowania i rozwijającą ich uzdolnienia, właściwie dobierać treści nauczania, zadania i formy pracy w ramach samokształcenia oraz promować osiągnięcia uczniów
14. rozwijać kreatywność i umiejętność samodzielnego, krytycznego myślenia uczniów
15. skutecznie animować i monitorować realizację zespołowych działań edukacyjnych uczniów
16. wykorzystywać proces oceniania i udzielania informacji zwrotnych do stymulowania uczniów w ich pracy nad własnym rozwojem
17. poprawnie posługiwać się językiem polskim i poprawnie oraz adekwatnie do wieku uczniów posługiwać się terminologią przedmiotu
18. samodzielnie rozwijać wiedzę i umiejętności pedagogiczne z wykorzystaniem różnych źródeł, w tym obcojęzycznych, i technologii.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. autorefleksji nad własnym rozwojem zawodowym
2. wykorzystania zdobytej wiedzy psychologicznej do analizy zdarzeń pedagogicznych
3. posługiwania się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w działalności zawodowej, kierując się szacunkiem dla każdego człowieka
4. budowania relacji opartej na wzajemnym zaufaniu między wszystkimi podmiotami procesu wychowania i kształcenia, w tym rodzicami lub opiekunami ucznia, oraz włączania ich w działania sprzyjające efektywności edukacyjnej
5. porozumiewania się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk i o różnej kondycji emocjonalnej, dialogowego rozwiązywania konfliktów oraz tworzenia dobrej atmosfery dla komunikacji w klasie szkolnej i poza nią
6. projektowania działań zmierzających do rozwoju szkoły lub placówki systemu oświaty oraz stymulowania poprawy jakości pracy tych instytucji
7. pracy w zespole, pełnienia w nim różnych ról oraz współpracy z nauczycielami, pedagogami, specjalistami, rodzicami lub opiekunami uczniów i innymi członkami społeczności szkolnej i lokalnej

Treści programowe dla zajęć:

Wprowadzenie do komunikacji interpersonalnej (2h)

Bariery i trudności w komunikacji (2h)

Aktywne słuchanie i techniki skutecznej komunikacji (2h)

Komunikacja w sytuacjach konfliktowych (2h)

Empatia i spostrzeganie społeczne (2h)

ćwiczenia zintegrowane z realizacją praktyk zawodowych:

Autorefleksja i samorozwój nauczyciela (2h)

ćwiczenia zintegrowane z realizacją praktyk zawodowych:

Komunikacja w zespołach edukacyjnych i współpraca z rodzicami (3h)

Nazwa zajęć: **Wprowadzenie do pedagogiki**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. system oświaty: organizację i funkcjonowanie systemu oświaty, znaczenie pozycji szkoły jako instytucji edukacyjnej, funkcje i cele edukacji szkolnej, modele współczesnej szkoły, pojęcie ukrytego programu szkoły, alternatywne formy edukacji, podstawę programową w kontekście programu nauczania oraz działania wychowawczo-profilaktycznej; podstawowe zagadnienia prawa oświatowego, krajowe i międzynarodowe regulacje dotyczące praw człowieka, dziecka, ucznia oraz osób z niepełnosprawnościami, zagadnienie prawa wewnątrzszkolnego, tematykę oceny jakości działalności szkoły lub placówki systemu oświaty
2. nauczycielską pragmatykę zawodową – prawa i obowiązki nauczycieli, zasady odpowiedzialności prawnej opiekuna, nauczyciela, wychowawcy i za bezpieczeństwo oraz ochronę zdrowia uczniów, tematykę oceny jakości pracy nauczyciela, zasady projektowania ścieżki własnego rozwoju zawodowego, rolę początkującego nauczyciela w szkolnej rzeczywistości, uwarunkowania sukcesu w pracy nauczyciela oraz choroby związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela
3. wychowanie w kontekście rozwoju: ontologiczne, aksjologiczne i antropologiczne podstawy wychowania; istotę i funkcje wychowania oraz proces wychowania, jego strukturę, właściwości i dynamikę; formy i zasady udzielania wsparcia w placówkach systemu oświaty, a także znaczenie współpracy rodziny ucznia i szkoły oraz szkoły ze środowiskiem pozaszkolnym; pomoc psychologiczno-pedagogiczną w szkole – regulacje prawne
4. podstawy filozofii wychowania i aksjologii pedagogicznej, specyfikę głównych środowisk wychowawczych i procesów w nich zachodzących;
5. klasyczne i współczesne teorie rozwoju człowieka, wychowania, uczenia się i nauczania lub kształcenia oraz ich wartości aplikacyjne;
6. rolę nauczyciela lub wychowawcy w modelowaniu postaw i zachowań uczniów;
7. normy, procedury i dobre praktyki stosowane w działalności pedagogicznej (wychowanie przedszkolne, nauczanie w szkołach podstawowych i średnich ogólnokształcących, technikach i szkołach branżowych, szkołach specjalnych i oddziałach specjalnych oraz integracyjnych, w różnego typu ośrodkach wychowawczych oraz kształceniu ustawicznym);
8. strukturę i funkcje systemu oświaty – cele, podstawy prawne, organizację i funkcjonowanie instytucji edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych, a także alternatywne formy edukacji
9. podstawy prawne systemu oświaty niezbędne do prawidłowego realizowania prowadzonych działań edukacyjnych
10. treści nauczania i typowe trudności uczniów związane z ich opanowaniem;
11. metody nauczania i doboru efektywnych środków dydaktycznych, w tym zasobów internetowych, wspomagających nauczanie przedmiotu lub prowadzenie zajęć, z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych uczniów

w zakresie umiejętności:

1. formułować oceny etyczne związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela
2. nawiązywać współpracę z nauczycielami oraz ze środowiskiem pozaszkolnym
3. obserwować sytuacje i zdarzenia pedagogiczne, analizować je z wykorzystaniem wiedzy pedagogiczno-psychologicznej oraz proponować rozwiązania problemów
4. samodzielnie rozwijać wiedzę i umiejętności pedagogiczne z wykorzystaniem różnych źródeł, w tym obcojęzycznych, i technologii

w zakresie kompetencji społecznych:

1. okazywania empatii uczniom oraz zapewniania im wsparcia i pomocy
2. samodzielnego pogłębiania wiedzy pedagogicznej
3. współpracy z nauczycielami i specjalistami w celu doskonalenia swojego warsztatu pracy
4. posługiwania się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w działalności zawodowej, kierując się szacunkiem dla każdego człowieka;
5. rozpoznawania specyfiki środowiska lokalnego i podejmowania współpracy na rzecz dobra uczniów i tego środowiska
6. projektowania działań zmierzających do rozwoju szkoły lub placówki systemu oświaty oraz stymulowania poprawy jakości pracy tych instytucji
7. pracy w zespole, pełnienia w nim różnych ról oraz współpracy z nauczycielami, pedagogami, specjalistami, rodzicami lub opiekunami uczniów i innymi członkami społeczności szkolnej i lokalnej

Treści programowe dla zajęć:

Wprowadzenie do pedagogiki jako nauki (1h)

Historia i nurty pedagogiczne (1h)

Szkoła jako instytucja społeczna (2h)

Wychowanie i jego konteksty (2h)

Wartości w edukacji (2h)

Rola nauczyciela – pedeutologia (2h)

Szkoła alternatywna i przyszłość edukacji (2h)

Kryteria różnicowania subdyscyplin pedagogicznych. Uzasadnienia potrzeby zachowania inter- i transdyscyplinarnego charakteru wiedzy pedagogicznej. Procedury metodologiczne (3h)

Podstawowe pojęcia i terminy służące do opisu i rozumienia zjawisk pedagogicznych (1h)

Komunikacja edukacyjna i jej zakłócenia (2h)

Przedmiot pedagogiki oraz potrzeba interdyscyplinarności pedagogicznej wiedzy służącej profesjonalizacji praktyki. Kryteria subdyscyplinarnego różnicowania przedmiotu (1h)

Obserwacja i analiza zachowań edukacyjnych (2h)

Studium przypadku – bariery w uczeniu się (2h)

Grupy rówieśnicze i struktury socjometryczne (1h)

Podstawowe metody badań pedagogicznych (1h)

ćwiczenia zintegrowane z realizacją praktyk zawodowych:

Przełamywanie barier. Jak rozwijać swoje talenty i osiągać sukcesy w edukacji? (2h)

ćwiczenia zintegrowane z realizacją praktyk zawodowych:

Człowiek i algorytm – wykorzystanie sztucznej inteligencji w pracy z uczniami o zróżnicowanych potrzebach (3h)

Nazwa zajęć: **Emisja głosu**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. znaczenie języka jako narzędzia pracy nauczyciela: problematykę pracy z uczniami z ograniczoną znajomością języka polskiego lub zaburzeniami komunikacji językowej, metody porozumiewania się w celach dydaktycznych – sztukę wykładania i zadawania pytań, sposoby zwiększania aktywności komunikacyjnej uczniów, praktyczne aspekty wystąpień publicznych – poprawność językową, etykę języka, etykietę korespondencji tradycyjnej i elektronicznej oraz zagadnienia związane z emisją głosu – budowę, działanie i ochronę narządu mowy i zasady emisji głosu
2. podstawy funkcjonowania i patologie aparatu mowy, zasady emisji głosu, podstawy funkcjonowania narządu wzroku i równowagi

w zakresie umiejętności:

1. posługiwać się zgodnie z zasadami aparatem emisji głosu
2. poprawnie posługiwać się językiem polskim
3. poprawnie posługiwać się językiem polskim i poprawnie oraz adekwatnie do wieku uczniów posługiwać się terminologią przedmiotu
4. posługiwać się aparatem mowy zgodnie z zasadami emisji głosu

w zakresie kompetencji społecznych:

1. skutecznego korygowania swoich błędów językowych i doskonalenia aparatu emisji głosu

Treści programowe dla zajęć:

Wprowadzenie do emisji głosu. Znaczenie głosu w pracy nauczyciela. Higiena głosu – profilaktyka przeciążeń. Anatomiczne uwarunkowania wydobywania głosu. (1h)

Prawidłowy oddech. Oddychanie przeponowo-żebrowe. Cele ćwiczeń oddechowych, relaksacyjnych, sposoby poprawiania koncentracji.

Związek między oddechem a brzmieniem głosu. (1h)

Fonacja – artykulacja – dykcja. Ćwiczenia na wyrazistość mowy. Redukcja błędów wymowy. Praktyka płynnej wypowiedzi. (2h)

Umiejętność samoobserwacji i nawyk notowania spostrzeżeń na temat roli emocji wspierających lub blokujących proces porozumiewania się; rola swobody ruchu i efektywnego oddechu w komunikowaniu się. Pojęcia neurocepcji i koregulacji jako mechanizmów wspomagających procesy komunikacyjne. (3h)

Głos w sytuacjach dydaktycznych. Mówienie w przestrzeni klasy – projekcja głosu. Głos jako narzędzie komunikacji i autorytetu. Interpretacja tekstów dydaktycznych z uwzględnieniem nastawienia emocjonalnego. (3h)

ćwiczenia zintegrowane z realizacją praktyk zawodowych:

Prawidłowy oddech. Oddychanie przeponowo-żebrowe. Ćwiczenia oddechowe, relaksacyjne, sposoby poprawiania koncentracji. (1h)

ćwiczenia zintegrowane z realizacją praktyk zawodowych:

Fonacja – artykulacja – dykcja. Ćwiczenia na wyrazistość mowy. Redukcja błędów wymowy. Praktyka płynnej wypowiedzi. (2h)

ćwiczenia zintegrowane z realizacją praktyk zawodowych:

Praca nad kształtowaniem samoobserwacji i wytworzeniem nawyku notowania spostrzeżeń na temat roli emocji wspierających lub blokujących proces porozumiewania się, wypracowaniem swobody ruchu i efektywnego oddechu w komunikowaniu się. (1h)

ćwiczenia zintegrowane z realizacją praktyk zawodowych:

Mówienie w przestrzeni klasy – projekcja głosu. Ćwiczenia ekspresji emocjonalnej i akcentu logicznego. Czytanie tekstów dydaktycznych z różnym nastawieniem emocjonalnym. (1h)

Nazwa zajęć: **Historia starożytna**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. student posiada pogłębioną wiedzę na temat wybranych zagadnień cywilizacji starożytnego Bliskiego Wschodu i obszaru Morza Śródziemnego oraz „Barbaricum” europejskiego
2. rozpoznaje elementy historii i kultury antycznej obecne w następnych okresach rozwoju cywilizacji, a szczególnie w cywilizacji współczesnej w aspekcie przekrojów tematycznych, historii kultury, gospodarki, militariów, i antropologii historycznej
3. ma pogłębioną wiedzę o różnych sposobach wykorzystania źródeł dla kultury antycznej, przeprowadza analizę i krytykę źródeł antycznych i wie o możliwościach wykorzystania wyników badań dyscyplin pokrewnych np. archeologii, historii sztuki, filozofii, socjologii, kulturoznawstwa itp.

w zakresie umiejętności:

1. student analizuje, ocenia i wykorzystuje źródła w języku łacińskim i w przekładzie w zakresie zastosowania właściwych narzędzi badawczego warsztatu historyka antyku, Wykorzystuje w ramach realizacji zadań badawczych zgromadzone dane źródłowe
2. posługuje się odpowiednimi do prowadzonych badań metodami badań historycznych, stosuje terminologię fachową związaną z badaniami historii antyku w języku polskim, łacińskim i jednym języku obcym nowożytnym
3. dokonuje krytyki zebranego materiału źródłowego. korzystając z nowoczesnych technik audiowizualnych, prowadzi argumentację naukową. Prezentuje wyniki badań w mowie oraz redagując teksty z aparatem naukowym

w zakresie kompetencji społecznych:

1. student pracując w zespole w różnych rolach lub indywidualnie przyjmuje odpowiedzialność za efekty pracy z zachowaniem zasad etyki ogólnej i zawodowej i poszanowania poglądów innych. Respektuje prawa własności intelektualnej
2. wykazuje szacunek i empatię w stosunku do dorobku ludzi epoki antycznej, rozumie ich mentalność i propaguje wiedzę o cywilizacjach starożytnych
3. samodzielnie zdobywa wiedzę i prowadzi badania pod kierunkiem. Planuje własną karierę zawodową i naukową

Treści programowe dla zajęć:

Wykład wprowadzający. Obecne zapotrzebowanie na wiedzę historyczną. Jak zmienia się nauczanie historii w szkole – podstawa programowa a wiedza z zakresu historii starożytnej.

Małżeństwo i rodzina na starożytnym Bliskim Wschodzie oraz w Grecji i Rzymie.

Narodziny, wychowanie, starość i śmierć w starożytnej Grecji i Rzymie.

Życie codzienne ludów starożytnych.

Ustroje państwowe ludów starożytnych.

Systemy prawne starożytności – ich dziedzictwo w epokach późniejszych.

Dziedzictwo cywilizacyjne świata antycznego.

Gospodarka ludów starożytnych.

Sztuka kulinarna i uczty w świecie klasycznego antyku.

Recepcja antyku w późniejszych epokach.

Świat cywilizowany i barbarzyńcy. Swoi i obcy.

Rodzina, pozycja społeczna i prawna kobiety i mężczyzny w starożytnej Mezopotamii.

Rodzina i role społeczne kobiet i mężczyzn w starożytnym Egipcie.

Rodzina biblijna.

Pozycja kobiet i wychowanie dzieci w starożytnych Atenach i Sparcie.

Tradycyjna rodzina rzymska w okresie republiki.

Przemiany w postrzeganiu pozycji i praw kobiet oraz dzieci w dobie późnej republiki i w cesarstwie rzymskim.

Wpływ chrześcijaństwa na kształt rodziny antycznej.

Archeologia starożytnej Grecji - artefakty.

Archeologia starożytnego Rzymu.

Urbanistyka Grecji i Rzymu – zasady zakładania miast.

Sztuka starożytnej Grecji od epoki archaicznej do okresu klasycznego.

Architektura i sztuka hellenistyczna.

Architektura i sztuka rzymska.

Graffiti rzymskie – Pompeje i Hekulanum.

Życie rodzinne starożytnych Greków i Rzymian.

Przestrzeń miejska i wiejska.

Czas w starożytnej Grecji i Rzymie.

Religia w starożytnej Grecji i Rzymie.

Sfera sacrum w codzienności starożytnych Greków i Rzymian.

Komunikacja i przestrzeń w życiu Greków i Rzymian.

Narodziny i ewolucja pojęcia barbarzyńcy w starożytnej Grecji i Rzymie I.

Narodziny i ewolucja pojęcia barbarzyńcy w starożytnej Grecji i Rzymie II.

Wielka wędrówka ludów I Etap.

Wielka wędrówka ludów II Etap.

Persowie – rywalizacja i kohabitacja.

Religie Europejskiego Barbaricum.

Barbarzyńcy i chrześcijaństwo.

Ustrój państwowy w Grecji archaicznej.

Ustrój i prawa klasycznych Aten.

Ustrój Sparty.

Idea państwa i obywatela w królestwach hellenistycznych.

Ustrój republiki rzymskiej.

Zmiana roli obywatela w ustroju pryncypatu i dominatu cesarstwa rzymskiego.

Kodyfikacje prawa rzymskiego w późnym antyku.

Demokracja ateńska – recepcja w Rzeczypospolitej szlacheckiej.

Republika rzymska – recepcja w Rzeczypospolitej szlacheckiej.

Prawo rzymskie w kulturze polskiej.

Topos literatury antycznej – Monachomachia a Antymonachomachia.

Znajomość literatury antycznej w dawnej Polsce.

Wyobrażenia o antyku w dawnej Polsce.

Antyczne wzorce współcześnie w strukturach państwa polskiego.

Nazwa zajęć: **Antropologia emocji – człowiek, kryzys, konflikt**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student zna podstawowe pojęcia i koncepcje antropologii emocji.
2. Student rozumie kulturowe i społeczne uwarunkowania przeżywania emocji.
3. Student zna rolę emocji w sytuacjach kryzysu, konfliktu i przemocy.

w zakresie umiejętności:

1. Student potrafi analizować zjawiska społeczne z perspektywy emocji.
2. Student potrafi interpretować narracje i świadectwa odnoszące się do emocji w sytuacjach granicznych.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student wykazuje wrażliwość na emocjonalny wymiar doświadczeń jednostkowych i zbiorowych.
2. Student potrafi krytycznie odnosić się do instrumentalizacji emocji w dyskursach publicznych.

Treści programowe dla zajęć:

Wykład (5 godzin): 1. Antropologia emocji – geneza i główne kierunki badań (45 minut) 2. Emocje jako kategorie kulturowe i społeczne (45 minut) 3. Wstyd, gniew, strach, lęk – emocje w perspektywie antropologicznej (45 minut) 4. Emocje a władza i kontrola społeczna (45 minut) 5. Kryzys jako doświadczenie emocjonalne (45 minut)

Ćwiczenia audytoryjne (10 godzin): 1. Analiza tekstów antropologicznych dotyczących emocji 2. Emocje w relacjach świadków i ofiar konfliktów 3. Antropologiczne ujęcia traumy 4. Emocje w narracjach autobiograficznych i oral history 5. Rytuały, symbole i zarządzanie emocjami

Nazwa zajęć: **Historia średniowieczna**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student rozumie zachodzące procesy i zmiany w epoce średniowiecza, rozumie złożoność epoki.
2. Student zna właściwą terminologię z zakresu omawianego okresu.

w zakresie umiejętności:

1. Student potrafi samodzielnie wyszukiwać i opracowywać informacje pozyskane z materiałów bibliotecznych oraz źródłowych
2. Potrafi pracować i organizować pracę w grupie oraz indywidualnie.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student dostrzega odmienność realiów społecznych i kulturowych średniowiecza oraz unika oceniania epoki wyłącznie z perspektywy współczesnych wartości i norm.

Treści programowe dla zajęć:

Treści programowe obejmują wybrane zagadnienia z zakresu historii społecznej i kulturowej średniowiecza, ze szczególnym uwzględnieniem życia codziennego, religijności, mentalności oraz kultury materialnej. Kurs podejmuje również tematykę relacji między społeczeństwami osiadłymi a ludami koczowniczymi Eurazji, ukazując ich znaczenie polityczne, militarne i kulturowe w dziejach średniowiecznej Europy.

Nazwa zajęć: **Dziedzictwo kulturowe wsi polskiej**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student zna podstawowe pojęcia związane z dziedzictwem kulturowym wsi polskiej.
2. Student rozumie specyfikę wiejskiego krajobrazu kulturowego oraz jego przemiany.

w zakresie umiejętności:

1. Student potrafi analizować wybrane elementy dziedzictwa kulturowego wsi.
2. Student potrafi wskazać możliwości wykorzystania dziedzictwa wsi w działaniach edukacyjnych i turystycznych.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student dostrzega wartość dziedzictwa wsi jako elementu wspólnego dziedzictwa kulturowego.
2. Student wykazuje wrażliwość na problemy ochrony i zanikania tradycyjnej kultury wiejskiej.

Treści programowe dla zajęć:

1. Pojęcie dziedzictwa kulturowego wsi polskiej – wprowadzenie
2. Wieś jako przestrzeń kulturowa i społeczna
3. Tradycyjna kultura ludowa – obyczaje, wierzenia, rytuały
4. Architektura wiejska i zagospodarowanie przestrzeni
5. Krajobraz kulturowy wsi

Nazwa zajęć: **Dydaktyka historii w szkole ponadpodstawowej: teoria i praktyka 2**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student posiada wiedzę z zakresu uwarunkowań edukacji historycznej, z zakresu treści podstaw programowej w nauczaniu historii.
2. Student poprawie posługuje się fachową terminologią z zakresu dydaktyki historycznej, celów edukacji, środków dydaktycznych oraz metod i form nauczania - uczenia się w szkole ponadpodstawowej.
3. Student zna podstawowe metody badawcze i narzędzia pracy warsztatu naukowca badającego przeszłość współczesnych społeczeństw.
4. Student posiada wiedzę na temat metod nauczania, uwarunkowań ich doboru w zależności od możliwości poznawczych i kształtujących uczniów oraz procedury osiągania celów edukacji i treści nauczania oraz opracowuje na tej bazie scenariusze lekcji.
5. Student zna powiązania historii integracji europejskiej aktualnymi problemami społecznymi, gospodarczymi i politycznymi z uwzględnieniem wymagań właściwych dla wybranej sfery działalności kulturalnej, edukacyjnej, administracyjnej, gospodarczej i włączanie ich w edukację szkolną

w zakresie umiejętności:

1. Student zdobywa wiedzę samodzielnie, potrafi krytycznie oceniać stan swojej wiedzy i umiejętności z zakresu: przygotowania merytorycznego, wiedzy psychologiczno-pedagogicznej, stale ją pogłębia i wykorzystuje ją do rozwiązywania problemów wychowawczych w szkole.
2. Student korzysta z technologii informacyjnej, multimediów i zasobów Internetu, w celu wykorzystania ich w trakcie realizowania programu nauczania historii.
3. Student wykorzystuje podstawowe elementy warsztatu badań historii w celu budowania i pozytywnej sytuacji społecznej, przekazuje

uczniom jako elementy motywacji do nieustannego kształcenia się i zdobywania wiedzy

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student sam okazuje zrozumienie dla świata wartości postaw ludzi w różnych okresach oraz kontekstach historycznych uczyć jednocześnie tego uczniów.
2. Student potrafi pracować indywidualnie jak i w zespole na różnym poziomie, umie kreować taką pracę i jej przewodniczyć.
3. Student wykazuje niezależność i samodzielność myśli, szanując jednocześnie prawo innych osób do wykorzystania tych samych cech, oraz przekazuje tę postawę w procesie kształcenia.
4. Student akceptuje konieczność przestrzegania norm etycznych w pracy badacza przeszłości i popularyzacji wiedzy o niej.

Treści programowe dla zajęć:

Historia a struktura w edukacji na poziomie szkoły ponadpodstawowej.

Źródła wiedzy historycznej wykorzystywane przez młodzież szkolną, ich potencjał i praktyka korzystania.

Kryteria doboru treści z zakresu historii do szkolnego nauczania. Pragmatyczny charakter edukacji historycznej w szkole ponadpodstawowej. Analiza podstawy programowej.

Metodyka nauczania historii w szkole ponadpodstawowej (nauczanie polimetodyczne, metody autoprezentacji, wykorzystanie metod badawczych z zakresu historii w nauczaniu szkolnym, różne rodzaje dyskusji, w tym debata „za i przeciw”).

Formy organizacyjne nauczania historii –lekcje: tradycyjne, organizowane we współpracy z organizacjami pozarządowymi, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi – uwarunkowania merytoryczne miejsca i sposobu organizacji lekcji.

Podręczniki i inne środki dydaktyczne do nauczania historii w szk. ponadpodstawowej.

Prawda, ideologia, obiektywność w narracji o przeszłości.

Podmiotowy charakter wiedzy o dziejach.

Podmiotowość ucznia w nauczaniu historii w szkole ponadpodstawowej – podmiotowość edukacyjna i obywatelska.

Etyka zawodu nauczyciela historii.

Projektowanie zajęć z historii.

Intelektualne, warsztatowe i etyczne kompetencje nauczyciela historii w szkole ponadpodstawowej.

Nazwa zajęć: **Demografia historyczna**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Posiada wiedzę o przedmiocie demografii historycznej, rozwoju tej nauki i jej wiodących metodach oraz wykorzystywanych materiałach źródłowych.
2. Student opanował i poprawnie posługuje się terminologią dotyczącą źródeł i metod analizy demograficznej.
3. Student zapoznał się z zagadnieniami stanu zaludnienia, struktury ludności według płci, wieku i stanu cywilnego, rodziny i gospodarstwa domowego, ruchu naturalnego ludności, migracji, struktury społeczno-zawodowej ludności.

w zakresie umiejętności:

1. Umiejętność stosowania metod demografii historycznej w badaniach naukowych.
2. Wykorzystywanie elektronicznych baz danych przy opracowywaniu danych masowych.
3. Student analizuje uzyskane tą drogą wyniki i przygotowuje wnioski.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student rozumie konieczność przestrzegania norm etycznych w badaniach demografii historycznej.
2. Ma kompetencje w zakresie analizy i szacunku zjawisk demograficznych, w debatach nad rolą procesów ludnościowych.

Treści programowe dla zajęć:

Przedmiot demografii historycznej – od nauki pomocniczej historii do samodzielności.

Przegląd badań światowych i polskich.

Źródła i metody analizy demograficznej.

Stan zaludnienia.

Struktura ludności według płci, wieku i stanu cywilnego, struktura społeczno-zawodowa ludności.

Ruch naturalny ludności: śluby, urodzenia, zgony.

Rodzina i gospodarstwo domowe.

Migracje ludności.

Budowa bazy danych na podstawie źródeł archiwalnych.

Nazwa zajęć: **Muzeum jako instytucja kultury**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student zna podstawowe definicje muzeum oraz jego miejsce w systemie instytucji kultury.
2. Student rozumie funkcje muzeów oraz ich zmienność historyczną i kulturową.
3. Student zna współczesne wyzwania stojące przed muzeami.

w zakresie umiejętności:

1. Student potrafi analizować działalność muzeum jako instytucji kultury.
2. Student potrafi interpretować rolę muzeów w edukacji i turystyce kulturowej.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student dostrzega znaczenie muzeów w ochronie i przekazywaniu dziedzictwa kulturowego.
2. Student wykazuje odpowiedzialność kulturową w podejściu do zbiorów i narracji muzealnych.

Treści programowe dla zajęć:

Ćwiczenia (30 godzin):

1. Muzeum jako instytucja kultury – definicje i geneza
2. Historia muzeów europejskich i polskich
3. Muzeum w systemie instytucji publicznych
4. Rola muzeum w ochronie dziedzictwa kulturowego
5. Zbiory muzealne i ich społeczny wymiar
6. Muzeum a pamięć kulturowa
7. Muzeum jako przestrzeń narracji i interpretacji
8. Edukacyjna funkcja muzeum
9. Publiczność muzealna i strategie komunikacji
10. Muzeum a turystyka kulturowa

Nazwa zajęć: **Dydaktyka wiedzy o społeczeństwie w szkole ponadpodstawowej: teoria i praktyka 1**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student zna podstawę programową kształcenia ogólnego w zakresie wiedzy o społeczeństwie i edukacji obywatelskiej, a także kompetencje kluczowe i ich kształtowanie w ramach nauczania tych przedmiotów oraz miejsce wiedzy o społeczeństwie i edukacji obywatelskiej w ramowych planach nauczania
2. Student zna podstawę programową kształcenia ogólnego w zakresie wiedzy o społeczeństwie i edukacji obywatelskiej, a także kompetencje kluczowe i ich kształtowanie w ramach nauczania tych przedmiotów oraz miejsce wiedzy o społeczeństwie i edukacji obywatelskiej w ramowych planach nauczania

3. Student zna organizację pracy w klasie szkolnej i grupach: ma potrzebę indywidualizacji nauczania, zna zagadnienie nauczania interdyscyplinarnego, formy pracy specyficzne dla wo i eo: wycieczki, zajęcia terenowe, konkursy
4. Student zna rolę diagnozy, kontroli i oceniania w pracy dydaktycznej
5. Student zna warsztat pracy nauczyciela oraz zasady oceny własnej pracy
6. Student zna rodzaje dokumentacji działalności dydaktycznej prowadzonej w szkole

w zakresie umiejętności:

1. Student potrafi identyfikować typowe zadania szkolne z celami kształcenia
2. Student potrafi przeanalizować rozkład materiału dla przedmiotów wiedza o społeczeństwie oraz edukacja obywatelska
3. Student potrafi dostosować sposób komunikacji do poziomu rozwojowego uczniów
4. Student potrafi kreować sytuacje dydaktyczne służące aktywności i rozwojowi zainteresowań uczniów oraz popularyzacji wiedzy
5. Student potrafi dobierać metody pracy klasy oraz środki dydaktyczne uwzględniające zróżnicowane potrzeby edukacyjne
6. Student potrafi merytorycznie, profesjonalnie i rzetelnie oceniać pracę uczniów

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student jest gotów do adaptowania metod pracy do potrzeb i różnych stylów uczenia się uczniów
2. Student jest gotów do promowania odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualne
3. Student jest gotów do kształtowania nawyku systematycznego uczenia się i korzystania z różnych źródeł wiedzy

Treści programowe dla zajęć:

1. Charakterystyka semantyczna pojęcia wiedza o społeczeństwie oraz edukacja obywatelska. Ewolucja zmian nauczania – reformy programowe. 2. Świadomość społeczna, obywatelska i patriotyczno-narodowa. Globalizacja, cyfryzacja, kultura masowa i inne zmiany współczesnego świata. 3. Zagrożenia współczesnego świata. 4. Wybrane problemy edukacji społecznej i obywatelskiej. 5. Podstawa programowa – wiedza o społeczeństwie oraz edukacja obywatelska w szkole ponadpodstawowej. 6. Podręczniki i programy nauczania. 7. Lekcja wo i eo: ogniwa lekcji i ich znaczenie dla pracy uczniów i nauczyciela, typy lekcji. Struktura i konspekt lekcji. 8. Operacjonalizacja celów kształcenia oraz konkretyzacja treści nauczania. 9. Metody nauczania w kontekście zakładanych celów kształcenia, w tym metoda projektów. 10. Cyfryzacja w nauczaniu wo oraz eo. 11. Środki dydaktyczne i charakterystyka sposobów ich stosowania. 12. Formy i techniki kontroli wiedzy i umiejętności uczniów. 13. Warsztat pracy i dokumentacja nauczyciela. 14. Etyka zawodu nauczyciela. 15. Inicjatywy edukacyjne jednostek samorządu terytorialnego oraz innych podmiotów oraz możliwość ich wykorzystania w edukacji szkolnej.

Nazwa zajęć: **Metody badań regionalnych**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student zna i rozumie różnice między różnymi znaczeniami terminu historia/dzieje.
2. Student zna i rozumie różnice między klasycznym i konsensualnym podejściem do prawdy, a także wynikające z nich różnice między faktem a faktem historycznym.
3. Student zna bieżące nurty metodologiczne oraz ich genezę.

w zakresie umiejętności:

1. Student potrafi stawiać pytania badawcze i dobierać do nich odpowiednie metody badawcze.
2. Student potrafi dyskutować nie tylko o dziejach ale i o historii, narracji historycznej i metodach przyjętych przez badaczy.
3. Student potrafi analizować narrację historyczną pod kątem teorii, źródeł, metod, celów i konstrukcji pracy.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student jest gotów do uszanowania różnic w narracji i dyskusji historycznej wynikłych z różnic światopoglądowych, etnicznych i społecznych.
2. Student przyjmuje, że mimo niemożności pełnej rekonstrukcji przeszłości istnieją bardziej i mniej wiarygodne metody pracy historyka.

Treści programowe dla zajęć:

Zajęcia organizacyjne. Pomiedzy mikrohistorią, historią regionalną a antropologią historyczną.

Kulisy badań regionalistycznych cz. 1: Heurystyka.

Kulisy badań regionalistycznych cz. 2: Hermeneutyka.

Kulisy badań regionalistycznych cz. 3: Opracowanie.

Edycje źródłowe a metody badań regionalnych.

Nazwa zajęć: **Regulacje prawne i instytucje ochrony dóbr kultury**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student zna podstawowe pojęcia prawne związane z ochroną dóbr kultury.
2. Student zna główne akty prawne regulujące ochronę zabytków i dóbr kultury.
3. Student rozumie rolę instytucji krajowych i międzynarodowych w systemie ochrony dziedzictwa.

w zakresie umiejętności:

1. Student potrafi wskazać podstawowe obowiązki i odpowiedzialność instytucji kultury wynikające z przepisów prawa.
2. Student potrafi analizować proste przypadki związane z ochroną dóbr kultury.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student rozumie znaczenie prawnej ochrony dziedzictwa kulturowego.
2. Student wykazuje odpowiedzialność w podejściu do dóbr kultury jako wspólnego dziedzictwa.

Treści programowe dla zajęć:

Wykład (10 godzin): 1. Pojęcie dóbr kultury i zabytków w świetle prawa (45 minut) 2. System ochrony dziedzictwa kulturowego w Polsce (45 minut) 3. Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (45 minut) 4. Formy ochrony prawnej zabytków (45 minut) 5. Ochrona dóbr kultury w prawie międzynarodowym (45 minut)

Ćwiczenia audytoryjne (10 godzin): 1. Instytucje ochrony dóbr kultury w Polsce 2. Rola administracji publicznej w ochronie zabytków 3. UNESCO i międzynarodowe systemy ochrony dziedzictwa 4. Ochrona dóbr kultury a turystyka i udostępnianie 5. Analiza wybranych przypadków naruszeń ochrony dóbr kultury

Nazwa zajęć: **Konwersatorium dydaktyczne z wiedzy o społeczeństwie**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student zna miejsce, podstawę programową Wiedzy o społeczeństwie i Edukacji obywatelskiej.
2. Student posiada wiedzę o środkach dydaktycznych (w tym media i technologie informacyjno-komunikacyjne), właściwych metodach kształcenia dla przedmiotu Wiedzy o społeczeństwie.
3. Student zna metody kształcenia dla wiedzy o społeczeństwie oraz treści odnoszące się do edukacji międzykulturowej i wychowania dla tolerancji.

w zakresie umiejętności:

1. Student potrafi dobierać metody oraz środki dydaktyczne, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, które aktywizują uczniów i uwzględniają ich zróżnicowane potrzeby edukacyjne.
2. Student potrafi identyfikować powiązania treści kształcenia Wiedzy o społeczeństwie i edukacji obywatelskiej, które odnoszą się do edukacji międzykulturowej i wychowania dla tolerancji z innymi treściami nauczania i wykorzystuje je w procesie dydaktycznym.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student jest gotów do popularyzowania wiedzy wśród uczniów i rozwijania w nich ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej, logicznego i krytycznego myślenia.

Treści programowe dla zajęć:

Spotkanie organizacyjne. Rola wiedzy o społeczeństwie we współczesnym świecie.

Państwo i demokracja - system polityczny Rzeczypospolitej Polskiej.

Prawo i prawa człowieka na lekcjach wiedzy o społeczeństwie i edukacji obywatelskiej.

Samorząd terytorialny.

Aktywność obywatelska.

Polska w Europie i na świecie.

Metody aktywizujące na lekcjach wiedzy o społeczeństwie

Nazwa zajęć: **Prawo w Rzeczypospolitej Polskiej**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student posiada umiejętności porównawcze w zakresie głównych nurtów kształtowania się prawa Rzeczypospolitej Polskiej oraz źródeł prawa.
2. Student zna historyczne ujęcia prawa i uwarunkowania dyscypliny prawnej w rzeczywistości społecznej.

w zakresie umiejętności:

1. Student analizuje krytycznie dorobek dyscypliny prawa Rzeczypospolitej Polskiej
2. Student potrafi wskazać na problemy występujące w systemie prawa i korzystać z materiałów prawniczych .
3. Student potrafi działać indywidualnie i grupowo, posiada umiejętności wykorzystania technologii informacyjnych i przekazywania wiedzy zdobytej na temat prawa innym

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student samodzielnie wykorzystuje zdobytą wiedzę i krytycznie analizuje problemy z zakresu prawa.
2. Student uczestniczy w debacie i pracuje zespołowo oraz indywidualnie.

Treści programowe dla zajęć:

Czego uczyć o prawie w szkole średniej ? Podstawa programowa a rzeczywiste oczekiwania.

Konstytucja w systemie prawa III RP. Jak zachęcić ucznia do korzystania z Konstytucji ?

Proces legislacyjny. Czy każdy Polak powinien go znać ?

Jak uczyć o ustroju III RP ?

Elementy prawa cywilnego. Co uczeń o nim powinien wiedzieć ?

Elementy prawa karnego. Co uczeń o nim powinien wiedzieć ?

Prawo administracyjne – jak o nim uczyć ?

Gry dydaktyczne – czy mogą służyć dobrej edukacji prawnej ? Studium przypadku.

Nazwa zajęć: **Edukacja muzealna i kulturowa**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student charakteryzuje podstawowe pojęcia i kierunki edukacji muzealnej oraz kulturowej; wyjaśnia znaczenie dziedzictwa kulturowego w procesie edukacji formalnej i pozaformalnej; identyfikuje współczesne formy popularyzacji historii i kultury.

w zakresie umiejętności:

1. Student projektuje proste działania edukacyjne związane z historią i dziedzictwem kulturowym; dobiera odpowiednie metody pracy do potrzeb różnych grup odbiorców; przygotowuje scenariusz zajęć lub aktywności edukacyjnej o charakterze muzealnym i kulturowym.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student docenia znaczenie dziedzictwa kulturowego w budowaniu tożsamości społecznej i historycznej; uczestniczy w działaniach związanych z popularyzacją historii i kultury; dostrzega potrzebę rozwijania kompetencji kulturowych i edukacyjnych w pracy nauczyciela historii i wiedzy o społeczeństwie.

Treści programowe dla zajęć:

Wprowadzenie do edukacji muzealnej i kulturowej.

Od widza do uczestnika: edukacja oparta na doświadczeniu (experiential learning).

Opowieść zamiast wykładu: storytelling i narracje w edukacji kulturowej.

Edukacja partycypacyjna i współtworzenie wiedzy.

Nowe technologie w edukacji muzealnej: AR, AI, media cyfrowe.

Edukacja w przestrzeni publicznej i poza muzeum.

Nazwa zajęć: **Metodyka badań naukowych w zakresie historii 2**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student/ka zna w pogłębionym i uporządkowanym stopniu wiedzę z zakresu historii umożliwiającą specjalizację w wybranych obszarach badań historycznych.
2. Student/ka zna związki i konteksty występujące w historii Polski i powszechnej, od czasów najdawniejszych do współczesności, a także historii regionalnej.
3. Student/ka zna w pogłębionym i uporządkowanym zakresie metody analizy i interpretacji wytworów kultury materialnej i duchowej.

w zakresie umiejętności:

1. Student/ka potrafi w sposób zaawansowany gromadzić oraz opracowywać materiały archiwalne i biblioteczne z zakresu historii i wiedzy o społeczeństwie.
2. Student/ka potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę, rozwijać umiejętności badawcze pod kierunkiem opiekuna naukowego oraz planować własne uczenie się przez całe życie.
3. Student/ka potrafi przygotowywać profesjonalne teksty w języku ojczystym (szczególnie z poprawnym zastosowaniem różnorodnych typów pisarstwa historycznego) z zastosowaniem pogłębionego warsztatu badawczego historyka.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student/ka jest gotów stosować w życiu zasady etyki ogólnej, zawodowej i naukowej.
2. Student/ka jest gotów do stałego podnoszenia poziomu wykształcenia, ciągłego poszerzania swoich kompetencji, w celu przystosowania się do zmiennej rzeczywistości, a także krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści

Treści programowe dla zajęć:

Etyka w pracy historyka i badacza – zasady rzetelności naukowej, odpowiedzialność badawcza, problem plagiatu i praw autorskich.

Wybór problemu badawczego i formułowanie celów pracy magisterskiej.

Metody i organizacja badań historycznych – planowanie procesu badawczego oraz harmonogram przygotowań do napisania pracy magisterskiej.

Kwerendy tradycyjne i elektroniczne w badaniach historycznych – gromadzenie podstawy źródłowej do wybranego problemu badawczego, korzystanie z archiwów, bibliotek oraz cyfrowych repozytoriów źródeł.

Internetowe bazy danych i wyszukiwanie literatury naukowej – zasady korzystania z katalogów, baz bibliograficznych i naukowych zasobów internetowych.

Zasady konstruowania struktury pracy dyplomowej – opracowanie konspektu i planu wybranego problemu badawczego.

Bibliografia i przypisy w pracy magisterskiej – funkcje aparatu naukowego, zasady sporządzania przypisów i bibliografii oraz standardy cytowania.

Nazwa zajęć: **Praca nauczyciela - wychowawcy w szkole**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. system oświaty: organizację i funkcjonowanie systemu oświaty, podstawowe zagadnienia prawa oświatowego, krajowe i międzynarodowe regulacje dotyczące praw człowieka, dziecka, ucznia oraz osób z niepełnosprawnościami, znaczenie pozycji szkoły jako instytucji edukacyjnej, funkcje i cele edukacji szkolnej, modele współczesnej szkoły, pojęcie ukrytego programu szkoły, alternatywne formy edukacji, zagadnienie prawa wewnątrzszkolnego, podstawę programową w kontekście programu nauczania oraz działania wychowawczo-profilaktyczne, tematykę oceny jakości działalności szkoły lub placówki systemu oświaty
2. zasady pracy opiekuńczo-wychowawczej nauczyciela: obowiązki nauczyciela jako wychowawcy klasy, metodykę pracy wychowawczej, program pracy wychowawczej, style kierowania klasą, ład i dyscyplinę, poszanowanie godności dziecka, ucznia lub wychowanka, różnicowanie, indywidualizację i personalizację pracy z uczniami, funkcjonowanie klasy szkolnej jako grupy społecznej, procesy społeczne w klasie, rozwiązywanie konfliktów w klasie lub grupie wychowawczej, animowanie życia społeczno-kulturalnego klasy,

wspieranie samorządności i autonomii uczniów, rozwijanie u dzieci, uczniów lub wychowanków kompetencji komunikacyjnych i umiejętności społecznych niezbędnych do nawiązywania poprawnych relacji; pojęcia integracji i inkluzji; sytuację dziecka z niepełnosprawnością fizyczną i intelektualną w szkole ogólnodostępnej, problemy dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu i ich funkcjonowanie, problemy dzieci zaniedbanych i pozbawionych opieki oraz szkolną sytuację dzieci z doświadczeniem migracyjnym; problematykę dziecka w sytuacji kryzysowej lub traumatycznej; zagrożenia dzieci i młodzieży: zjawiska agresji i przemocy, w tym agresji elektronicznej, oraz uzależnień, w tym od środków psychoaktywnych i komputera, a także zagadnienia związane z grupami nieformalnymi, podkulturami młodzieżowymi i sektami

3. doradztwo zawodowe: wspomaganie ucznia w projektowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej, metody i techniki określania potencjału ucznia oraz potrzebę przygotowania uczniów do uczenia się przez całe życie

4. zróżnicowanie potrzeb edukacyjnych uczniów i wynikające z nich zadania szkoły dotyczące dostosowania organizacji procesu kształcenia i wychowania

w zakresie umiejętności:

1. wybrać program nauczania zgodny z wymaganiami podstawy programowej i dostosować go do potrzeb edukacyjnych uczniów

2. zaprojektować ścieżkę własnego rozwoju zawodowego

3. formułować oceny etyczne związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela

4. rozpoznawać sytuację zagrożeń i uzależnień uczniów

5. określić przybliżony potencjał ucznia i doradzić mu ścieżkę rozwoju

6. adekwatnie dobierać, tworzyć i dostosowywać do zróżnicowanych potrzeb uczniów materiały i środki, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej oraz metody pracy w celu samodzielnego projektowania i efektywnego realizowania działań pedagogicznych, dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych

7. tworzyć sytuacje wychowawczo-dydaktyczne motywujące uczniów do nauki i pracy nad sobą, analizować ich skuteczność oraz modyfikować działania w celu uzyskania pożądanych efektów wychowania i kształcenia

8. podejmować pracę z uczniami rozbudzającą ich zainteresowania i rozwijającą ich uzdolnienia, właściwie dobierać treści nauczania, zadania i formy pracy w ramach samokształcenia oraz promować osiągnięcia uczniów

9. rozwijać kreatywność i umiejętność samodzielnego, krytycznego myślenia uczniów

10. skutecznie animować i monitorować realizację zespołowych działań edukacyjnych uczniów

11. wykorzystywać proces oceniania i udzielania informacji zwrotnych do stymulowania uczniów w ich pracy nad własnym rozwojem

12. monitorować postępy uczniów, ich aktywność i uczestnictwo w życiu społecznym szkoły

13. odpowiedzialnie organizować pracę szkolną oraz pozaszkolną ucznia, z poszanowaniem jego prawa do odpoczynku

w zakresie kompetencji społecznych:

1. okazywania empatii uczniom oraz zapewniania im wsparcia i pomocy

2. profesjonalnego rozwiązywania konfliktów w klasie szkolnej lub grupie wychowawczej

3. samodzielnego pogłębiania wiedzy pedagogicznej

4. współpracy z nauczycielami i specjalistami w celu doskonalenia swojego warsztatu pracy

5. posługiwania się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w działalności zawodowej, kierując się szacunkiem dla każdego człowieka

6. budowania relacji opartej na wzajemnym zaufaniu między wszystkimi podmiotami procesu wychowania i kształcenia, w tym rodzicami lub opiekunami ucznia oraz włączania ich w działania sprzyjające efektywności edukacyjnej

7. porozumiewania się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk i o różnej kondycji emocjonalnej, dialogowego rozwiązywania konfliktów oraz tworzenia dobrej atmosfery dla komunikacji w klasie szkolnej i poza nią

8. rozpoznawania specyfiki środowiska lokalnego i podejmowania współpracy na rzecz dobra uczniów i tego środowiska

9. pracy w zespole, pełnienia w nim różnych ról oraz współpracy z nauczycielami, pedagogami, specjalistami, rodzicami lub opiekunami uczniów i innymi członkami społeczności szkolnej i lokalnej

Treści programowe dla zajęć:

Praca opiekuńczo-wychowawcza i profilaktyczna nauczyciela: program wychowawczo-profilaktyczny szkoły, zadania wychowawcy klasowego w świetle przepisów prawa oraz prawa wewnątrzszkolnego. Diagnoza potrzeb wychowawczych klasy. Planowanie działań wychowawczych, monitorowanie i ewaluacja (2h)

Metodyka pracy wychowawczej nauczyciela. Strategie rozmów z uczniem. Wychowanie jako proces kształtowania osobowości. Wczesna interwencja wychowawcza. Diagnoza potrzeb wychowawczych grupy uczniów. Ewaluacja zajęć wychowawczych (2h)

Specyfika funkcjonowania klasy szkolnej: organizacja pracy klasy (zasady pracy), style kierowania klasą; Animacja życia klasowego (integracja, samorządność, kreowanie życia klasy), prawa ucznia. Znaczenie wartości w wychowaniu. Scenariusze zajęć wychowawczych: integracja klasy, komunikacja, wartości, radzenie sobie ze stresem (3h)

Konflikt – mediacje, negocjacje, komunikowanie potrzeb – strategie rozmowy. Etapy rozwoju psychospołecznego dzieci i młodzieży. Problemy okresu dojrzewania i ich znaczenie dla działań wychowawczych. Rola relacji interpersonalnych w klasie szkolnej (2h)

Doradztwo edukacyjne i zawodowe w perspektywie projektu ścieżki rozwoju ucznia. Diagnozowanie potrzeb ucznia w perspektywie indywidualizacji procesu wychowania oraz potrzeb zespołu klasowego w odniesieniu do animacji życia klasy. Wspieranie samorządności i rozwoju odpowiedzialności uczniów (3h)

Zagrożenia dzieci i młodzieży. Sieć wsparcia dla ucznia, rodzica i nauczyciela. Współpraca z rodziną ucznia – formy i trudności. Współpraca ze specjalistami (psycholog, pedagog, kurator sądowy) (3h)

ćwiczenia zintegrowane z realizacją praktyk zawodowych:

Od diagnozy do działania – tworzenie programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły (5h)

ćwiczenia zintegrowane z realizacją praktyk zawodowych:

Jak rozmawiać, żeby usłyszeć i być usłyszanym – skuteczna komunikacja z uczniem (5h)

ćwiczenia zintegrowane z realizacją praktyk zawodowych:

„Uczniowie dla uczniów” – mediacje rówieśnicze jako sposób na rozwiązywanie konfliktów w szkole (5h)

Nazwa zajęć: **Psychologia rozwojowa**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. podstawowe pojęcia psychologii: procesy poznawcze, spostrzeganie, odbiór i przetwarzanie informacji, mowę i język, myślenie i rozumowanie, uczenie się i pamięć, rolę uwagi, emocje i motywacje w procesach regulacji zachowania, zdolności i uzdolnienia, psychologię różnic indywidualnych – różnice w zakresie inteligencji, temperamentu, osobowości i stylu poznawczego;
2. proces rozwoju ucznia w okresie dzieciństwa, adolescencji i wczesnej dorosłości: rozwój fizyczny, motoryczny i psychoseksualny, rozwój procesów poznawczych (myślenie, mowa, spostrzeganie, uwaga i pamięć), rozwój społeczno-emocjonalny i moralny, zmiany fizyczne i psychiczne w okresie dojrzewania, rozwój wybranych funkcji psychicznych, normę rozwojową, rozwój i kształtowanie osobowości, rozwój w kontekście wychowania, zaburzenia w rozwoju podstawowych procesów psychicznych, teorie integralnego rozwoju ucznia, dysharmonie i zaburzenia rozwojowe u uczniów, zaburzenia zachowania, zagadnienia: nieśmiałości i nadpobudliwości, szczególnych uzdolnień, zaburzeń funkcjonowania w okresie dorastania, obniżenia nastroju, depresji, krystalizowania się tożsamości, dorosłości, identyfikacji z nowymi rolami społecznymi, a także kształtowania się stylu życia
3. teorię spostrzegania społecznego i komunikacji: zachowania społeczne i ich uwarunkowania, sytuację interpersonalną, empatię, zachowania asertywne, agresywne i uległe, postawy, stereotypy, uprzedzenia, stres i radzenie sobie z nim, porozumiewanie się ludzi w instytucjach, reguły współdziałania, procesy komunikowania się, bariery w komunikowaniu się, media i ich wpływ wychowawczy, style komunikowania się uczniów i nauczyciela, bariery w komunikowaniu się w klasie, różne formy komunikacji – autoprezentację, aktywne słuchanie, efektywne nadawanie, komunikację niewerbalną, porozumiewanie się emocjonalne w klasie, porozumiewanie się w sytuacjach konfliktowych
4. klasyczne i współczesne teorie rozwoju człowieka, wychowania, uczenia się i nauczania lub kształcenia oraz ich wartości aplikacyjne
5. rolę nauczyciela lub wychowawcy w modelowaniu postaw i zachowań uczniów
6. zróżnicowanie potrzeb edukacyjnych uczniów i wynikające z nich zadania szkoły dotyczące dostosowania organizacji procesu kształcenia i wychowania;
7. sposoby projektowania i prowadzenia działań diagnostycznych w praktyce pedagogicznej
8. prawa dziecka i osoby z niepełnosprawnościami
9. procesy komunikowania interpersonalnego i społecznego oraz ich prawidłowości i zakłócenia

w zakresie umiejętności:

1. obserwować procesy rozwojowe uczniów
2. obserwować zachowania społeczne i ich uwarunkowania
3. rozpoznawać bariery i trudności uczniów w procesie uczenia się
4. identyfikować potrzeby uczniów w rozwoju uzdolnień i zainteresowań
5. obserwować sytuacje i zdarzenia pedagogiczne, analizować je z wykorzystaniem wiedzy pedagogiczno-psychologicznej oraz proponować rozwiązania problemów
6. rozpoznawać potrzeby, możliwości i uzdolnienia uczniów oraz projektować i prowadzić działania wspierające integralny rozwój uczniów, ich aktywność i uczestnictwo w procesie kształcenia i wychowania oraz w życiu społecznym
7. projektować i realizować programy nauczania z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych uczniów
8. podejmować pracę z uczniami rozbudzającą ich zainteresowania i rozwijającą ich uzdolnienia, właściwie dobierać treści nauczania, zadania i formy pracy w ramach samokształcenia oraz promować osiągnięcia uczniów

9. skutecznie animować i monitorować realizację zespołowych działań edukacyjnych uczniów
10. wykorzystywać proces oceniania i udzielania informacji zwrotnych do stymulowania uczniów w ich pracy nad własnym rozwojem
11. monitorować postępy uczniów, ich aktywność i uczestnictwo w życiu społecznym szkoły
12. pracować z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z dziećmi z trudnościami adaptacyjnymi związanymi z doświadczeniem migracyjnym, pochodzącymi ze środowisk zróżnicowanych pod względem kulturowym lub z ograniczoną znajomością języka polskiego
13. poprawnie posługiwać się językiem polskim i poprawnie oraz adekwatnie do wieku uczniów posługiwać się terminologią przedmiotu
14. samodzielnie rozwijać wiedzę i umiejętności pedagogiczne z wykorzystaniem różnych źródeł, w tym obcojęzycznych, i technologii

w zakresie kompetencji społecznych:

1. autorefleksji nad własnym rozwojem zawodowym
2. wykorzystania zdobytej wiedzy psychologicznej do analizy zdarzeń pedagogicznych
3. posługiwania się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w działalności zawodowej, kierując się szacunkiem dla każdego człowieka
4. budowania relacji opartej na wzajemnym zaufaniu między wszystkimi podmiotami procesu wychowania i kształcenia, w tym rodzicami lub opiekunami ucznia, oraz włączania ich w działania sprzyjające efektywności edukacyjnej
5. porozumiewania się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk i o różnej kondycji emocjonalnej, dialogowego rozwiązywania konfliktów oraz tworzenia dobrej atmosfery dla komunikacji w klasie szkolnej i poza nią
6. podejmowania decyzji związanych z organizacją procesu kształcenia w edukacji włączającej
7. rozpoznawania specyfiki środowiska lokalnego i podejmowania współpracy na rzecz dobra uczniów i tego środowiska
8. projektowania działań zmierzających do rozwoju szkoły lub placówki systemu oświaty oraz stymulowania poprawy jakości pracy tych instytucji
9. pracy w zespole, pełnienia w nim różnych ról oraz współpracy z nauczycielami, pedagogami, specjalistami, rodzicami lub opiekunami uczniów i innymi członkami społeczności szkolnej i lokalnej

Treści programowe dla zajęć:

Wprowadzenie do psychologii rozwojowej. (3h)

Teorie rozwoju człowieka: Piaget, Erikson, Vygotski, współczesne podejścia. (3h)

Rozwój poznawczy i emocjonalny – od niemowlęstwa do adolescencji. (3h)

Normy rozwojowe i dysharmonie – zaburzenia, specyficzne potrzeby uczniów. (3h)

Psychologia społeczna rozwoju i komunikacja interpersonalna. (3h)

Obserwacja i analiza zachowań uczniów. (2h)

Diagnoza potrzeb i trudności rozwojowych. (2h)

Zaburzenia i specyficzne potrzeby edukacyjne. (2h)

Komunikacja w pracy nauczyciela. (2h)

Autorefleksja i rozwój zawodowy nauczyciela. (2h)

Ćwiczenia zintegrowane z realizacją praktyk zawodowych:

Uczeń w rozwoju – rozpoznawanie i wspieranie potrzeb dzieci i uczniów w procesie wychowania i uczenia się. (5h)

Nazwa zajęć: **Praktyka psychologiczno-pedagogiczna**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. zadania charakterystyczne dla szkoły lub placówki systemu oświaty oraz środowisko, w jakim one działają
2. organizację, statut i plan pracy szkoły, program wychowawczo-profilaktyczny oraz program realizacji doradztwa zawodowego
3. zasady zapewniania bezpieczeństwa uczniom w szkole i poza nią

w zakresie umiejętności:

1. wyciągać wnioski z obserwacji pracy wychowawcy klasy, jego interakcji z uczniami oraz sposobu, w jaki planuje i przeprowadza zajęcia wychowawcze

- wyciągać wnioski z obserwacji sposobu integracji działań opiekuńczo-wychowawczych i dydaktycznych przez nauczycieli przedmiotów
- wyciągać wnioski, w miarę możliwości, z bezpośredniej obserwacji pracy rady pedagogicznej i zespołu wychowawców klas
- wyciągać wnioski z bezpośredniej obserwacji pozalekcyjnych działań opiekuńczo-wychowawczych nauczycieli, w tym podczas dyżurów na przerwach międzylekcyjnych i zorganizowanych wyjść grup uczniowskich
- zaplanować i przeprowadzić zajęcia wychowawcze pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych
- analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczane w czasie praktyk

w zakresie kompetencji społecznych:

- skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i z nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy oraz skutecznie współpracuje z uczniami
- posługiwania się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w działalności zawodowej, kierując się szacunkiem dla każdego człowieka
- budowania relacji opartej na wzajemnym zaufaniu między wszystkimi podmiotami procesu wychowania i kształcenia, w tym rodzicami lub opiekunami ucznia oraz włączania ich w działania sprzyjające efektywności edukacyjnej
- pracy w zespole, pełnienia w nim różnych ról oraz współpracy z nauczycielami, pedagogami, specjalistami, rodzicami lub opiekunami uczniów i innymi członkami społeczności szkolnej i lokalnej

Treści programowe dla zajęć:

Zapoznanie się ze specyfiką szkoły, w której praktyka jest odbywana i środowiskiem w jakim działa w szczególności poznanie realizowanych przez nią zadań opiekuńczo-wychowawczych, sposobu funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz dokumentami szkoły (statut, plan pracy szkoły, plany profilaktyczno-wychowawcze, program realizacji doradztwa zawodowego).

Zapoznanie się z dokumentacją prowadzoną przez psychologa i pedagoga szkolnego, w tym między innymi z: planami działań wspierających ucznia, kartami rozpoznawania indywidualnych potrzeb ucznia, arkuszami indywidualnych programów edukacyjnych, arkuszami indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych

Obserwowanie godzin do dyspozycji wychowawcy.

Obserwowanie zajęć w świetlicy szkolnej, zajęć dodatkowych, kółek zainteresowań, pozalekcyjnych działań opiekuńczo-wychowawczych nauczycieli, w tym podczas dyżurów na przerwach i zorganizowanych wyjść grup uczniów.

Obserwowanie zajęć pomocy psychologiczno-pedagogicznej wraz z analizą ich scenariuszy, np.: rozwijających uzdolnienia, dydaktyczno-wyrównawczych, specjalistycznych, np. korekcyjno-kompensacyjnych, logopedycznych, socjoterapeutycznych), innych zajęć o charakterze terapeutycznym (arteterapia: muzykoterapia, biblioterapia, teatroterapia), dogoterapia itp., zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu (opcjonalnie: uczestnicząca rady pedagogicznej i zespołu wychowawców

Asystowanie nauczycielowi wychowawcy w planowaniu i prowadzeniu godzin wychowawczych

Planowanie i samodzielne prowadzenie godzin wychowawczych/zajęć o charakterze opiekuńczo-wychowawczym pod nadzorem opiekuna praktyk

Analizowanie wspólnie z opiekunem praktyki i/lub nauczycielem akademickim prowadzącym zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, zdarzeń i sytuacji obserwowanych lub doświadczanych w czasie praktyk

Nazwa zajęć: **Dydaktyka historii w szkole podstawowej: teoria i praktyka**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student: - ma zaawansowaną wiedzę z zakresu uwarunkowań nauczania historii w szkole podstawowej, zna treść podstawy programowej kształcenia ogólnego i w szczególności nauczania przedmiotu: historia, Student zna także treści nauczania historii występujące na innych przedmiotach w szkole podstawowej – zwłaszcza z języka polskiego, plastyki, muzyki. Ma wiedzę o alternatywnych pozaszkolnych formach edukacji historycznej i ich skutkach. - zna różne narracje historyczne przedstawiające wyniki badań nad przeszłością Polski i powszechną, zna ich odwzorowanie w stosowanych programach nauczania i podręcznikach historii w szkole podstawowej; - zna i posługuje się fachową terminologią z zakresu dydaktyki historii, w szczególności zna zasady poprawnego definiowania celów edukacji historycznej w szkole podstawowej uzależnione od treści nauczania, możliwości percepcyjnych uczniów, społecznych potrzeb, instrumentalizacji zależnej od bieżącej polityki oświatowej władz; - posiada zaawansowaną wiedzę na temat metod nauczania historii w szkole podstawowej, uwarunkowań ich doboru w zależności od możliwości poznawczych i kształcących ucznia oraz

form organizacyjnych nauczania; Student zna procedury osiągania celów edukacji związane z charakterem treści nauczania. Zna różnorodne scenariusze lekcji historii dostępne w przestrzeni publicznej – publikowane tradycyjnie i w sieci elektronicznej; zna różnice w ujęciach historiograficznych na przykładzie dowolnej tematyki historycznej ujętej w podstawie nauczania – uczenia się historii w szkole podstawowej. Zwłaszcza zna najnowsze sposoby publikowania treści historycznych odnoszących się do dziejów najnowszych; - widzi relacje i zależności między przeszłością a aktualnymi wydarzeniami, dostrzega genezę współczesnych stosunków społecznych w przeszłości, zauważa wpływ wiedzy historycznej na postawy społeczne uczniów –szczególnie zna wpływ wojny na przemiany demograficzne, społeczne polityczne, gospodarcze i kulturowe na świecie; - zna podstawowe metody badawcze i narzędzia pracy warsztatu historyka przede wszystkim w zakresie odczytywania treści źródła i jego znaczenia dla rekonstrukcji przeszłości i tworzenia jej opisu

w zakresie umiejętności:

1. Student: - zdobywa wiedzę samodzielnie, dokonuje jej strukturyzacji ze względu na przydatność dla poszczególnych celów nauczania – uczenia się ucznia. Wykorzystuje przy tym wskazówki opiekuna dydaktycznego, - potrafi wskazać i omówić wpływ różnych dróg kształcenia historycznego na tworzenie się warstwy informacyjnej, perswazyjnej, normatywnej i metodologicznej wiedzy historycznej uczniów oraz na jej wykorzystanie bieżących sytuacjach poznawczych; personalizuje nauczanie historii - definiuje i poprawnie stosuje pojęcia historyczne oraz kreuje wynikające z nich sytuacje dydaktyczne. Przede wszystkim rozumie na czym polegają metody nauczania w szkole podstawowej, takie jak: opowiadanie, opis, pogadanka, dyskusja, tzw. metody aktywizujące, praca pod kierunkiem z wykorzystaniem różnorodnych środków dydaktycznych; - wykorzystuje i analizuje oraz opracowuje sytuacje dydaktyczne na lekcje w oparciu o wybrane źródła historyczne i teksty historiograficzne dotyczące wiedzy z zakresu historii przewidzianej do poznania przez uczniów w trakcie szkolnej nauki. Potrafi określić ich historyczny kontekst i wynikające z tego konsekwencje poznawcze i kształcące, dostrzega ich instrumentalny potencjał i jego skutki dla postawy zainteresowania przeszłością uczniów; - wykorzystuje podstawowe elementy warsztatu badań historyka w zakresie zapoznania z nimi uczniów, przede wszystkim wskazuje uczniom na znaczenie źródła dla opracowania naukowej narracji historycznej i dowolnej opowieści o przeszłości, wykorzystując przy tym dostępne uczniom z domu rodzinnego i środowiska przykłady źródeł: zdjęcia, pamiątki rodzinne, obiekty architektury, a nawet pamiątki i inne zapiski o charakterze narracyjnym. Jest w stanie przedstawić uczniom na czym polega genealogiczna metoda badań historycznych; - formułuje tezy i argumentuje je, wykorzystując przykłady wypowiedzi różnych historyków. Umie zająć stanowisko wobec występujących w obiegu społecznym i kulturowym odmiennych wizji przeszłości, dostrzega ich znaczenie dla kształtowania postaw aktywności publicznej; - komunikuje się w języku ojczystym z zastosowaniem profesjonalnej terminologii właściwej dla nauk historycznych. Przede wszystkim stosuje pojęcia historyczne w ich dziejowym znaczeniu i kontekście. Potrafi wskazać uczniom przyczynę ich zmienności wynikającą z historycznego kontekstu i współczesnych uwarunkowań (zwłaszcza zastosowanych badań); - określa i potrafi krytycznie ocenić stan swojej wiedzy i umiejętności fachowych z zakresu: przygotowania merytorycznego do nauczania historii, dydaktyki historii, wiedzy psychologiczno – pedagogicznej pozwalającej mu rozwiązywać podstawowe problemy wychowawcze w szkole, - potrafi wykorzystać mapę i oś czasu oraz inne formy chronologicznego i przestrzennego osadzenia w czasie zdarzeń historycznych oraz uświadomić ich znaczenie uczniom dla przestrzennej i chronologicznej orientacji w dziejach.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student: - rozumie i akceptuje konieczność przestrzegania norm etycznych w pracy historyka oraz popularyzacji wiedzy historycznej: przed wszystkim postawy rzetelności, obiektywizmu i sceptycyzmu wobec faktów historycznych oraz ich obrazu funkcjonującego w obiegu informacyjnym. Ma świadomość społecznego znaczenia pracy nauczyciela historii i ją kreuje; - uznaje i szanuje różnice punktów widzenia determinowane różnym podłożem narodowym i kulturowym oraz społecznym. Akceptuje odmienne interpretacje przeszłości wynikające z doświadczeń rodzinnych uczniów, przy jednoczesnym zachowaniu rzetelności faktograficznej i zgodności wartościowania przeszłości z uniwersalnym systemem wartości – zwłaszcza w odniesieniu do praw człowieka; - wykazuje odpowiedzialność i odwagę cywilną w przedstawianiu zgodnego z aktualnym stanem wiedzy historycznej obrazu dziejów i dostrzega instrumentalizację historii przez grupy narodowe, społeczne, religijne i polityczne, a także grupy profesjonalnych historyków oraz ich wpływ na postawy uczniów i całych społeczeństw. Wskazuje uczniom na przełomowe znaczenie ustaleń historyków w odniesieniu do współczesności, będących w opozycji wobec utrwalonych w oficjalnej historiografii poglądów; - ma świadomość zakresu swojej wiedzy historycznej i umiejętności warsztatowych nauczyciela historii w szkole podstawowej i rozumie potrzebę dalszego, ciągłego rozwoju kompetencji w zakresie fachowym, ogólnie humanistycznym, komunikacyjnym, dydaktycznym, pedagogicznym i psychologicznym, jak też kompetencji personalnych i społecznych; - wykazuje niezależność i samodzielność myśli, szanując jednocześnie prawo innych osób do wykazywania tych samych postaw, przede wszystkim podczas stosowanej w szkole podstawowej dyskusji stwarza warunki do ich zademonstrowania; - jest zdolny do okazywania zrozumienia dla świata wartości i postaw ludzi w różnych okresach i kontekstach historycznych. Uczy uczniów otwartości na nie. Wskazuje na niebezpieczeństwo wynikające z nietolerancji i nieposzanowania praw człowieka; - potrafi pracować w zespole na różnych stanowiskach, podejmuje się kierowanie małym zespołem i przyjmuje odpowiedzialność za efekty pracy. W tym celu wykorzystuje różne formy nauczania – uczenia się, w tym zespołowego.

Treści programowe dla zajęć:

Składniki historii i wiedzy historycznej: fakt (konstatacja faktograficzna), wydarzenie, zjawisko, proces),

Rola pozaźródłowej wiedzy w kreowaniu składników wiedzy o historii i jej wpływ na nauczanie historii. Historia jako obraz przeszłości.

Elementy opisu faktografii; czas i przestrzeń – przedstawienie tych elementów historii w treściach nauczania (podstawa programowa, podręcznik)

Pozafaktograficzne składniki wiedzy historycznej: mity i stereotypy oraz ich znaczenia dla konstruowania wiedzy uczniów oraz kształtowania ich postaw społecznych;

Ogólne zasady nauczania i ich przestrzeganie w edukacji historycznej;

Autonomiczne zasady kształcenia historycznego w szkolnej nauce historii;

Narracja historyczna jako efekt konstruowania obrazu historii przez historyka. Rola źródła w rekonstrukcji przeszłości. Pozahistoryczne narzędzia tworzenia narracji: logika, pojęcia, metafory, wnioskowanie dedukcyjne, redukcyjne i indukcyjne, generalizacja – znaczenie tych procedur w nauczaniu historii;

Kryteria doboru treści nauczania historii – historia naukowa a historia dydaktyczna. Pozanaukowe kryteria doboru treści nauczania w szkole podstawowej;

Pojęcia historyczne. Kształtowanie pojęć i ich rozwój w trakcie edukacji szkolnej. Rola pojęć w narracji historycznej. Klasyfikowanie i kategoryzowanie pojęć historycznych. Uzależnienie treści pojęć od czasu i przestrzeni;

Niektóre pojęcia wiążące narrację i ich historyczny rozwój: państwo, rewolucja, kultura, cywilizacja, naród, nacjonalizm, tolerancja;

Strategie kształcenia historycznego – nauczanie przez działanie, przeżywanie, odkrywanie i badanie – rola strategii nauczania historii w szkole podstawowej w zakresie planowania pracy nauczyciela;

Historia jako nauka, przedmiot nauczania w szkole, podział historii, kryteria podziału – egzemplifikacja i wyjaśnienie treści historycznych w nauczaniu – narzędzia tych działań w edukacji historycznej, zadania szkoły w prezentacji obrazu przeszłości;

Źródło historyczne w badaniu i nauczaniu;

Aktualne podręczniki historii dla szkoły podstawowej – budowa zewnętrzna i wewnętrzna, role i funkcje podręcznika;

Dydaktyka historii – definicja dydaktyki historii, przedmiot badań dydaktyki historii, perspektywy rozwoju dydaktyki historii;

Historia jako przedmiot szkolny. Aktualnie obowiązująca podstawa programowa do nauczania historii w szkole podstawowej – jej założenia, treść i wykładnia: ministerialna, publicystyczna i popularyzacyjna – szkolna, znaczenie podstawy dla organizacji pracy nauczyciela historii, nowa koncepcja podstawy programowej;

Cele edukacji historycznej w szkole podstawowej i ich zmienność - źródła formułowania celów: podstawa programowa, programy i podręczniki historii, osobowość ucznia, oczekiwania społeczne, polityczne i ideologiczne, stan nauki historycznej, możliwość ich osiągnięcia w wyniku procesu nauczania – cele operacyjne, etapowe, perspektywiczne i ogólne. Sposoby definiowania celów i ich instrumentalizacja;

Aktualne podręczniki historii dla szkoły podstawowej – budowa zewnętrzna i wewnętrzna podręcznika, analiza meritum i sposobów jego przedstawienia przez podręcznikowe nośniki treści nauczania;

Środki dydaktyczne w nauczaniu historii; podręcznik, środki symboliczne (mapa, diagramy), materiał ilustracyjny – jego znaczenie w kształtowaniu wiedzy i umiejętności uczniów (obrazy, karykatury, zdjęcia);

Standardowe i niestandardowe metody nauczania historii w szkole podstawowej: opis, opowiadanie, praca pod kierunkiem, rozmowa nauczająca (pogadanka), tzw. metody i techniki aktywne;

Praca ze źródłem historycznym;

Lekcja historii – budowa – ogniwa lekcji i ich znaczenie dla pracy uczniów i nauczyciela, typy lekcji, konspekt lekcji historii – różnorodność konspektów;

Planowanie pracy nauczyciela historii, kultura dydaktyczna i wiedza merytoryczna nauczyciela historii;

Formy utrwalania wiedzy. Kontrola i ocena osiągnięć uczniów;

Konspekty lekcji. Przygotowanie prezentacji do lekcji historii;

Wycieczka edukacyjna z historii;

Zróżnicowane potrzeby uczniów;

Warsztat nauczyciela historii.

Nazwa zajęć: **Dydaktyka historii w szkole podstawowej: teoria i praktyka**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student: - ma zaawansowaną wiedzę z zakresu uwarunkowań nauczania historii w szkole podstawowej, zna treść podstawy programowej kształcenia ogólnego i w szczególności nauczania przedmiotu: historia, Student zna także treści nauczania historii występujące na innych przedmiotach w szkole podstawowej – zwłaszcza z języka polskiego, plastyki, muzyki. Ma wiedzę o alternatywnych pozaszkolnych formach edukacji historycznej i ich skutkach. - zna różne narracje historyczne przedstawiające wyniki badań nad przeszłością Polski i powszechną, zna ich odwzorowanie w stosowanych programach nauczania i podręcznikach historii w szkole podstawowej; - zna i posługuje się fachową terminologią z zakresu dydaktyki historii, w szczególności zna zasady poprawnego definiowania celów edukacji historycznej w szkole podstawowej uzależnione od treści nauczania, możliwości percepcyjnych uczniów, społecznych potrzeb, instrumentalizacji zależnej od bieżącej polityki oświatowej władz; - posiada zaawansowaną wiedzę na temat metod nauczania historii w szkole podstawowej, uwarunkowań ich doboru w zależności od możliwości poznawczych i kształcących ucznia oraz form organizacyjnych nauczania; Student zna procedury osiągania celów edukacji związane z charakterem treści nauczania. Zna różnorodne scenariusze lekcji historii dostępne w przestrzeni publicznej – publikowane tradycyjnie i w sieci elektronicznej; zna różnice w ujęciach historiograficznych na przykładzie dowolnej tematyki historycznej ujętej w podstawie nauczania – uczenia się historii w szkole podstawowej. Zwłaszcza zna najnowsze sposoby publikowania treści historycznych odnoszących się do dziejów najnowszych; - widzi relacje i zależności między przeszłością a aktualnymi wydarzeniami, dostrzega genezę współczesnych stosunków społecznych w przeszłości, zauważa wpływ wiedzy historycznej na postawy społeczne uczniów –szczególnie zna wpływ wojny na przemiany demograficzne, społeczne polityczne, gospodarcze i kulturowe na świecie; - zna podstawowe metody badawcze i narzędzia pracy warsztatu historyka przede wszystkim w zakresie odczytywania treści źródła i jego znaczenia dla rekonstrukcji przeszłości i tworzenia jej opisu

w zakresie umiejętności:

1. Student: - zdobywa wiedzę samodzielnie, dokonuje jej strukturyzacji ze względu na przydatność dla poszczególnych celów nauczania – uczenia się ucznia. Wykorzystuje przy tym wskazówki opiekuna dydaktycznego, - potrafi wskazać i omówić wpływ różnych dróg kształcenia historycznego na tworzenie się warstwy informacyjnej, perswazyjnej, normatywnej i metodologicznej wiedzy historycznej uczniów oraz na jej wykorzystanie bieżących sytuacjach poznawczych; personalizuje nauczanie historii - definiuje i poprawnie stosuje pojęcia historyczne oraz kreuje wynikające z nich sytuacje dydaktyczne. Przede wszystkim rozumie na czym polegają metody nauczania w szkole podstawowej, takie jak: opowiadanie, opis, pogadanka, dyskusja, tzw. metody aktywizujące, praca pod kierunkiem z wykorzystaniem różnorodnych środków dydaktycznych; - wykorzystuje i analizuje oraz opracowuje sytuacje dydaktyczne na lekcje w oparciu o wybrane źródła historyczne i teksty historiograficzne dotyczące wiedzy z zakresu historii przewidzianej do poznania przez uczniów w trakcie szkolnej nauki. Potrafi określić ich historyczny kontekst i wynikające z tego konsekwencje poznawcze i kształtujące, dostrzega ich instrumentalny potencjał i jego skutki dla postawy zainteresowania przeszłością uczniów; - wykorzystuje podstawowe elementy warsztatu badań historyka w zakresie zapoznania z nimi uczniów, przede wszystkim wskazuje uczniom na znaczenie źródła dla opracowania naukowej narracji historycznej i dowolnej opowieści o przeszłości, wykorzystując przy tym dostępne uczniom z domu rodzinnego i środowiska przykłady źródeł: zdjęcia, pamiątki rodzinne, obiekty architektury, a nawet pamiątki i inne zapiski o charakterze narracyjnym. Jest w stanie przedstawić uczniom na czym polega genealogiczna metoda badań historycznych; - formułuje tezy i argumentuje je, wykorzystując przykłady wypowiedzi różnych historyków. Umie zająć stanowisko wobec występujących w obiegu społecznym i kulturowym odmiennych wizji przeszłości, dostrzega ich znaczenie dla kształtowania postaw aktywności publicznej; - komunikuje się w języku ojczystym z zastosowaniem profesjonalnej terminologii właściwej dla nauk historycznych. Przede wszystkim stosuje pojęcia historyczne w ich dziejowym znaczeniu i kontekście. Potrafi wskazać uczniom przyczynę ich zmienności wynikającą z historycznego kontekstu i współczesnych uwarunkowań (zwłaszcza zastosowanych badań); - określa i potrafi krytycznie ocenić stan swojej wiedzy i umiejętności fachowych z zakresu: przygotowania merytorycznego do nauczania historii, dydaktyki historii, wiedzy psychologiczno – pedagogicznej pozwalającej mu rozwiązywać podstawowe problemy wychowawcze w szkole, - potrafi wykorzystać mapę i oś czasu oraz inne formy chronologicznego i przestrzennego osadzenia w czasie zdarzeń historycznych oraz uświadomić ich znaczenie uczniom dla przestrzennej i chronologicznej orientacji w dziejach.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student: - rozumie i akceptuje konieczność przestrzegania norm etycznych w pracy historyka oraz popularyzacji wiedzy historycznej: przed wszystkim postawy rzetelności, obiektywizmu i sceptycyzmu wobec faktów historycznych oraz ich obrazu funkcjonującego w obiegu informacyjnym. Ma świadomość społecznego znaczenia pracy nauczyciela historii i ją kreuje; - uznaje i szanuje różnice

punktów widzenia determinowane różnym podłożem narodowym i kulturowym oraz społecznym. Akceptuje odmienne interpretacje przeszłości wynikające z doświadczeń rodzinnych uczniów, przy jednoczesnym zachowaniu rzetelności faktograficznej i zgodności wartościowania przeszłości z uniwersalnym systemem wartości – zwłaszcza w odniesieniu do praw człowieka; - wykazuje odpowiedzialność i odwagę cywilną w przedstawianiu zgodnego z aktualnym stanem wiedzy historycznej obrazu dziejów i dostrzega instrumentalizację historii przez grupy narodowe, społeczne, religijne i polityczne, a także grupy profesjonalnych historyków oraz ich wpływ na postawy uczniów i całych społeczeństw. Wskazuje uczniom na przełomowe znaczenie ustaleń historyków w odniesieniu do współczesności, będących w opozycji wobec utrwalonych w oficjalnej historiografii poglądów; - ma świadomość zakresu swojej wiedzy historycznej i umiejętności warsztatowych nauczyciela historii w szkole podstawowej i rozumie potrzebę dalszego, ciągłego rozwoju kompetencji w zakresie fachowym, ogólnie humanistycznym, komunikacyjnym, dydaktycznym, pedagogicznym i psychologicznym, jak też kompetencji personalnych i społecznych; - wykazuje niezależność i samodzielność myśli, szanując jednocześnie prawo innych osób do wykazywania tych samych postaw, przede wszystkim podczas stosowanej w szkole podstawowej dyskusji stwarza warunki do ich zademonstrowania; - jest zdolny do okazywania zrozumienia dla świata wartości i postaw ludzi w różnych okresach i kontekstach historycznych. Uczy uczniów otwartości na nie. Wskazuje na niebezpieczeństwo wynikające z nietolerancji i nieposzanowania praw człowieka; - potrafi pracować w zespole na różnych stanowiskach, podejmuje się kierowanie małym zespołem i przyjmuje odpowiedzialność za efekty pracy. W tym celu wykorzystuje różne formy nauczania – uczenia się, w tym zespołowego.

Treści programowe dla zajęć:

Składniki historii i wiedzy historycznej: fakt (konstatacja faktograficzna), wydarzenie, zjawisko, proces),

Rola pozaźródłowej wiedzy w kreowaniu składników wiedzy o historii i jej wpływ na nauczanie historii. Historia jako obraz przeszłości. Elementy opisu faktografii; czas i przestrzeń – przedstawienie tych elementów historii w treściach nauczania (podstawa programowa, podręcznik)

Pozafaktograficzne składniki wiedzy historycznej: mity i stereotypy oraz ich znaczenia dla konstruowania wiedzy uczniów oraz kształtowania ich postaw społecznych;

Ogólne zasady nauczania i ich przestrzeganie w edukacji historycznej;

Autonomiczne zasady kształcenia historycznego w szkolnej nauce historii;

Narracja historyczna jako efekt konstruowania obrazu historii przez historyka. Rola źródła w rekonstrukcji przeszłości. Pozahistoryczne narzędzia tworzenia narracji: logika, pojęcia, metafory, wnioskowanie dedukcyjne, redukcyjne i indukcyjne, generalizacja – znaczenie tych procedur w nauczaniu historii;

Kryteria doboru treści nauczania historii – historia naukowa a historia dydaktyczna. Pozanaukowe kryteria doboru treści nauczania w szkole podstawowej;

Pojęcia historyczne. Kształtowanie pojęć i ich rozwój w trakcie edukacji szkolnej. Rola pojęć w narracji historycznej. Klasyfikowanie i kategoryzowanie pojęć historycznych. Uzależnienie treści pojęć od czasu i przestrzeni;

Niektóre pojęcia wiążące narrację i ich historyczny rozwój: państwo, rewolucja, kultura, cywilizacja, naród, nacjonalizm, tolerancja;

Strategie kształcenia historycznego – nauczanie przez działanie, przeżywanie, odkrywanie i badanie – rola strategii nauczania historii w szkole podstawowej w zakresie planowania pracy nauczyciela;

Historia jako nauka, przedmiot nauczania w szkole, podział historii, kryteria podziału – egzemplifikacja i wyjaśnienie treści historycznych w nauczaniu – narzędzia tych działań w edukacji historycznej, zadania szkoły w prezentacji obrazu przeszłości;

Źródło historyczne w badaniu i nauczaniu;

Aktualne podręczniki historii dla szkoły podstawowej – budowa zewnętrzna i wewnętrzna, role i funkcje podręcznika;

Dydaktyka historii – definicja dydaktyki historii, przedmiot badań dydaktyki historii, perspektywy rozwoju dydaktyki historii;

Historia jako przedmiot szkolny. Aktualnie obowiązująca podstawa programowa do nauczania historii w szkole podstawowej – jej założenia, treść i wykładnia: ministerialna, publicystyczna i popularyzacyjna – szkolna, znaczenie podstawy dla organizacji pracy nauczyciela historii, nowa koncepcja podstawy programowej;

Cele edukacji historycznej w szkole podstawowej i ich zmienność – źródła formułowania celów: podstawa programowa, programy i podręczniki historii, osobowość ucznia, oczekiwania społeczne, polityczne i ideologiczne, stan nauki historycznej, możliwość ich

osiągnięcia w wyniku procesu nauczania – cele operacyjne, etapowe, perspektywiczne i ogólne. Sposoby definiowania celów i ich instrumentalizacja;

Aktualne podręczniki historii dla szkoły podstawowej – budowa zewnętrzna i wewnętrzna podręcznika, analiza meritum i sposobów jego przedstawienia przez podręcznikowe nośniki treści nauczania;

Środki dydaktyczne w nauczaniu historii; podręcznik, środki symboliczne (mapa, diagramy), materiał ilustracyjny – jego znaczenie w kształtowaniu wiedzy i umiejętności uczniów (obrazy, karykatury, zdjęcia);

Standardowe i niestandardowe metody nauczania historii w szkole podstawowej: opis, opowiadanie, praca pod kierunkiem, rozmowa nauczająca (pogadanka), tzw. metody i techniki aktywne;

Praca ze źródłem historycznym;

Lekcja historii – budowa – ogniwa lekcji i ich znaczenie dla pracy uczniów i nauczyciela, typy lekcji, konspekt lekcji historii – różnorodność konspektów;

Planowanie pracy nauczyciela historii, kultura dydaktyczna i wiedza merytoryczna nauczyciela historii;

Formy utrwalania wiedzy. Kontrola i ocena osiągnięć uczniów;

Konspekty lekcji. Przygotowanie prezentacji do lekcji historii;

Wycieczka edukacyjna z historii;

Zróżnicowane potrzeby uczniów;

Warsztat nauczyciela historii.

Nazwa zajęć: **Metodologia badań regionalistycznych**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student zna podstawowe założenia i metody badań regionalistycznych.
2. Student rozumie specyfikę badań lokalnych i ich relacje z historią ogólną.
3. Student zna podstawowe typy źródeł wykorzystywanych w badaniach regionalnych.

w zakresie umiejętności:

1. Student potrafi dobierać metody badawcze do problematyki regionalnej.
2. Student potrafi analizować i interpretować źródła do dziejów regionu.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student dostrzega znaczenie badań regionalistycznych dla ochrony dziedzictwa i tożsamości lokalnej.
2. Student wykazuje odpowiedzialność w pracy z lokalnym dziedzictwem i pamięcią społeczną.

Treści programowe dla zajęć:

Treści programowe (15 godzin): 1. Regionalistyka jako obszar badań – definicje i tradycje 2. Region, lokalność, „mała ojczyzna” – kategorie analityczne 3. Metodologia badań regionalnych a historiografia 4. Źródła do badań regionalistycznych – podział i charakterystyka 5. Archiwa, muzea i biblioteki w badaniach regionalnych 6. Prasa lokalna i regionalna jako źródło historyczne 7. Egodokumenty i oral history w badaniach regionalnych 8. Badania terenowe i obserwacja lokalna

Nazwa zajęć: **Dydaktyka wiedzy o społeczeństwie w szkole ponadpodstawowej: teoria i praktyka 2**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student: - posiada zaawansowaną wiedzę z zakresu uwarunkowań edukacji historycznej i wiedzy o społeczeństwie w szkole ponadpodstawowej, zna treść podstawy programowej kształcenia ogólnego i w szczególności nauczania przedmiotów: historia w szkole ponadpodstawowej i wiedza o społeczeństwie. Zna korelacje merytoryczne między nimi ze względu na nauczanie wos w szkole ponadpodstawowej. - zna różne narracje przedstawiające wyniki badań nad funkcjonowaniem społeczeństwa. Zna ich odwzorowanie w wykorzystywanych programach i podręcznikach wos w szkole ponadpodstawowej. - opanował i poprawnie posługuje się fachową

terminologią z zakresu dydaktyki wiedzy społeczeństwa, w szczególności poprawnie definiuje cele edukacji, środki dydaktyczne, metody i formy nauczania – uczenia się w szkole ponadpodstawowej. Zna sposoby i kryteria oceniania uczniów na tym etapie edukacyjnym. - zna powiązania historii integracji europejskiej z aktualnymi problemami społecznymi, gospodarczymi i politycznymi z uwzględnieniem wymagań właściwych dla wybranej sfery działalności kulturalnej i/lub edukacyjnej, i/lub administracyjnej, i/lub gospodarczej. Wie jak należy te związki wyeksponować w edukacji szkolnej. Rozpoznaje skutki aplikowania tej wiedzy. zna relacje i zależności między przeszłością a aktualnymi wydarzeniami, widzi genezę współczesnych stosunków społecznych w przeszłości. Widzi wpływ wiedzy historycznej na postawy społeczne uczniów. - Orientuje się w pozaszkolnych źródłach informacji o funkcjonowaniu społeczeństwa. Zna ich wpływ na wiedzę i postawy uczniów. Dostrzega często konfrontacyjny jej charakter z aplikowaną w szkole. Widzi potrzebę jej modyfikacji w szkolnym kursie, ale też jej uwzględnienia w programie nauczania wiedzy o społeczeństwie. - zna podstawowe metody badawcze i narzędzia pracy warsztatu naukowca badającego funkcjonowanie współczesnych społeczeństw. - posiada zaawansowaną wiedzę na temat metod nauczania, uwarunkowań ich doboru w zależności od możliwości poznawczych i kształcących ucznia oraz procedury osiągania celów edukacji, a także od treści nauczania. Potrafi na jej bazie opracować scenariusze lekcji.

w zakresie umiejętności:

1. Student: - zdobywa wiedzę samodzielnie, dokonuje jej strukturyzacji ze względu na przydatność dla formułowania poszczególnych celów nauczania (perspektywicznych, etapowych, operacyjnych, uniwersalnych i autonomicznych) – uczenia się wiedzy o społeczeństwie. Wykorzystuje przy tym wskazówki opiekuna naukowego. - formułuje tezy i argumentuje je wykorzystując przykłady wypowiedzi badaczy stosunków społecznych. Uczy uczniów zajmowania stanowiska wobec kursujących w obiegu społecznym i kulturowym odmiennych ich wizji oraz dostrzegania wpływu na rozumienie teraźniejszego życia społeczeństw, konstituowania przez nie celów politycznych, kulturowych i egzystencjalnych. - potrafi wskazać i omówić wpływ różnych dróg kształcenia społecznego (szkolnego i szeroko pojętego pozaszkolnego) na tworzenie się warstwy informacyjnej, perswazyjnej, normatywnej i metodologicznej wiedzy społecznej uczniów. - wykorzystuje i analizuje oraz opracowuje sytuacje dydaktyczne na lekcje w oparciu o wybrane źródła historyczne i teksty historiograficzne dotyczące wiedzy o społeczeństwie przewidzianej do poznania przez uczniów w trakcie szkolnej nauki. Potrafi określić ich dziejowy kontekst i wynikające z tego konsekwencje poznawcze i kształcące. - wykorzystuje podstawowe elementy warsztatu badań dyscyplin społecznych. Wskazuje uczniom na znaczenie charakterystycznych dla nich źródeł dla opracowania naukowej i na jej bazie powstałej szkolnej oraz popularnej narracji np. zestawień statystycznych, dokumentów publicznych. Rozpoznaje ich znaczenie dla budowania sytuacji społecznej ucznia i jego miejsca w środowisku społecznym. - komunikuje się w języku ojczystym z zastosowaniem profesjonalnej terminologii właściwej dla nauk społecznych. Przede wszystkim stosuje pojęcia społeczne w ich dziejowym znaczeniu i kontekście. Potrafi wskazać uczniom przyczynę ich zmienności wynikającą z historycznego kontekstu i współczesnych uwarunkowań. Dostrzega ich inspirujący charakter dla budowania relacji między ludźmi. - korzysta z technologii informacyjnej, multimediów i zasobów Internetu. Ocenia i opracowuje uzyskane tą drogą informacje dla zbudowania kanonu wiedzy społecznej ucznia. Dostrzega niebezpieczeństwa dla jej poprawności. Określa kryteria ich użyteczności. - określa i potrafi krytycznie ocenić stan swojej wiedzy i umiejętności fachowych z zakresu: przygotowania merytorycznego do nauczania wiedzy o społeczeństwie, wiedzy psychologiczno-pedagogicznej pozwalającej mu rozwiązywać podstawowe problemy wychowawcze w szkole, wynikające także z aplikowania wiedzy społecznej przez pozaszkolne źródła informacji społecznej.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student: - wykazuje odpowiedzialność i odwagę cywilną w przedstawianiu zgodnego z aktualnym stanem wiedzy społecznej obrazu współczesnych społeczeństw i ich elementów. Ustosunkowuje się do ich instrumentalizacji przez grupy narodowe, społeczne, religijne i polityczne. Wskazuje uczniom na przełomowe znaczenie ustaleń historyków w odniesieniu do współczesności, będących w opozycji wobec utrwalonych w oficjalnej historiografii poglądów. Szanuje ich znaczenie w kształtowaniu postaw i systemu wartości określonych grup społecznych. - wykazuje niezależność i samodzielność myśli, szanując jednocześnie prawo innych osób do wykazywania tych samych cech. Przede wszystkim podczas stosowanych w szkole procedur kształcenia stwarza warunki (sytuacje dydaktyczne) do ich zademonstrowania. - okazuje zrozumienie dla świata wartości i postaw ludzi w różnych okresach oraz kontekstach historycznych. Uczy uczniów otwartości na nie. Akceptuje ich wpływ na kanon aksjologiczny współczesnych grup społecznych. - potrafi pracować w zespole na różnych stanowiskach. podejmuje się kierowanie małym zespołem i przyjmuje odpowiedzialność za efekty pracy. W tym celu organizuje różne formy nauczania – uczenia się, w tym zespołowego. - akceptuje konieczność przestrzegania norm etycznych w pracy badacza stosunków społecznych i popularyzacji wiedzy społecznej (postawy rzetelności, obiektywizmu i sceptycyzmu wobec faktów historycznych i uniwersalnych norm kanonu wartości normujących obecne życie społeczne).

Treści programowe dla zajęć:

Historia a struktura wiedzy o społeczeństwie w edukacji na poziomie szkoły ponadpodstawowej. Integralny charakter wiedzy o społeczeństwie.

Źródła wiedzy społecznej wykorzystywane przez młodzież szkolną, ich potencjał i praktyka korzystania.

Kryteria doboru treści z zakresu wiedzy o społeczeństwie do szkolnego nauczania. Pragmatyczny charakter edukacji o społeczeństwie w szkole ponadpodstawowej. Analiza podstawy programowej.

Metodyka nauczania wiedzy o społeczeństwie w szkole ponadpodstawowej (nauczanie polimetodyczne, metody autoprezentacji,

wykorzystanie metod badawczych z zakresu wiedzy o społeczeństwie w nauczaniu szkolnym, różne rodzaje dyskusji, w tym debata „za i przeciw”.

Formy organizacyjne nauczania wiedzy o społeczeństwie –lekcje: tradycyjne, organizowane we współpracy z organizacjami pozarządowymi, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi – uwarunkowania merytoryczne miejsca i sposobu organizacji lekcji.

Podręczniki i inne środki dydaktyczne do nauczania wos w szk. ponadpodstawowej.

Wielokulturowość w edukacji o społeczeństwie – aspekty historyczne, relacje między różnymi wspólnotami, współczesne czynniki zmian w strukturze etnicznej i kulturowej, modele wielokulturowości – teoretyczne i faktyczne, pozytywne i negatywne aspekty wielokulturowości, wielokulturowość w Polsce. Etyka zawodu nauczyciela historii i wos. Projektowanie zajęć z wiedzy o społeczeństwie, ich symulacje, lekcje próbne.

Nazwa zajęć: **Historia nowożytna**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. W pogłębionym i uporządkowanym stopniu wiedzę z zakresu historii umożliwiającą specjalizację w wybranych obszarach badań historycznych oraz jej twórcze zastosowanie w działalności zawodowej
2. W pogłębionym i rozszerzonym stopniu terminologię z zakresu historii w jej powiązaniu z naukami humanistycznymi i społecznymi
3. W stopniu pogłębionym główne nurty obecne we współczesnej metodologii historii oraz historii historiografii

w zakresie umiejętności:

1. W sposób pogłębiony gromadzić oraz opracowywać materiały źródłowe, a następnie wykorzystywać je w prowadzonych badaniach
2. Przygotowywać profesjonalne teksty w języku ojczystym (szczególnie z poprawnym zastosowaniem różnorodnych typów pisarstwa historycznego) z zastosowaniem pogłębionego warsztatu badawczego historyka.
3. Przekazywać i propagować w środowisku lokalnym i regionie pogłębioną wiedzę z zakresu historii
4. Komunikować się w jednym języku nowożytnym (na poziomie B2+) w mowie i piśmie z wykorzystaniem pogłębionej terminologii z zakresu nauk historycznych i pokrewnych

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Doceniania roli nauk historycznych i pokrewnych dla kształtowania więzi społecznych na poziomie lokalnym i krajowym
2. Szanowania odmienności poglądów wynikających z różnym podłożem narodowym, etnicznym i kulturowym, a także wynikających z mentalności epoki oraz prowadzenia dyskusji i polemik w sposób etyczny i kulturalny.
3. Stałego podnoszenia poziomu wykształcenia, ciągłego poszerzania swoich kompetencji, w celu przystosowania się do zmiennej rzeczywistości, a także krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści.

Treści programowe dla zajęć:

Zajęcia organizacyjne

Prawo a rodzina w Rzeczypospolitej w epoce nowożytnej.

Podstawy prawne funkcjonowania rodziny w epoce nowożytnej.

Pozycja prawna i ekonomiczna kobiet w epoce nowożytnej.

Dziecko w dawnej Polsce – narodziny i chrzest w tradycji chrześcijańskiej.

1. Ceremoniały rodzinne – polityka matrymonialna i ceremoniał weselny

Ceremoniały rodzinne – śmierć i organizacja pogrzebu – sarmacka pompa funebris.

Testament i dziedziczenie beztestamentowe, prawo rodzinne w dawnej Polsce

Sarmatyzm – kultura i obyczaje.

Klientelizm – nieformalny system zależności w społeczeństwie nowożytnym.

Dwór królewski – dwór magnacki (folwark i latyfundium) jako formy organizacji życia społecznego

Kobiece dwory szlacheckie – dwór i salon towarzyski.

Kultura dworu szlacheckiego – księgozbiory - yslwy, poradniki, raptularze, archiwa rodzinne.

Kultura pokarmów w dawnej Rzeczypospolitej – przemiany obyczajowe na tle Europy i świata.

Kultura oświecenia w dawnej Rzeczypospolitej i świecie.

Nazwa zajęć: **Antropologia państwa i władzy**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student zna podstawowe pojęcia antropologii politycznej i antropologii państwa.
2. Student rozumie kulturowe i symboliczne aspekty władzy i państwowości.
3. Student zna wybrane klasyczne i współczesne koncepcje dotyczące władzy.

w zakresie umiejętności:

1. Student potrafi analizować zjawiska władzy w perspektywie antropologicznej.
2. Student potrafi interpretować rytuały, symbole i narracje związane z państwem i władzą.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student potrafi krytycznie odnosić się do naturalizowania władzy i instytucji państwowych.
2. Student wykazuje wrażliwość na kulturową zmienność form władzy i rządzenia.

Treści programowe dla zajęć:

Wykład (5 godzin): 1. Antropologia polityczna – zakres, metody, relacje z historią i socjologią (45 minut) 2. Państwo jako konstrukt kulturowy (45 minut) 3. Władza, autorytet, przemoc – perspektywa antropologiczna (45 minut) 4. Symbolika władzy i legitymizacja rządzenia (45 minut) 5. Rytuały polityczne i ceremoniał państwowy (45 minut)

Ćwiczenia audytoryjne (10 godzin): 1. Klasyczne teorie władzy w antropologii (45 minut) 2. Władza i prawo – perspektywa kulturowa (45 minut) 3. Biurokracja i instytucje państwowe jako przedmiot badań antropologicznych (45 minut) 4. Antropologia granic, terytorium i suwerenności (45 minut) 5. Nacjonalizm i tożsamość państwowa (45 minut) 6. Władza w ujęciu postkolonialnym (45 minut) 7. Mikropraktyki władzy i codzienne doświadczenie państwa (45 minut) 8. Analiza wybranych studiów przypadków cz. 1 (45 minut)

9. Analiza wybranych studiów przypadków cz. 2 (45 minut)

10. Zajęcia podsumowujące (45 minut)

Nazwa zajęć: **Pozaszkolna edukacja historyczna**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. W_01: Student zna różne narracje historyczne przedstawiające wyniki badań nad przeszłością Polski – zarówno te autorstwa polskich, jak też obcych historyków. Dostrzega ich wpływ na kreowanie wizerunku polskich bohaterów przeszłości w Polsce i na świecie W_02: Student opanował i poprawnie posługuje się fachową podstawową terminologią z zakresu dydaktyki historii. Zna narzędzia uwarunkowania efektywności pozaszkolnej edukacji historycznej W_03: Student posiada podstawową wiedzę na temat uwarunkowań nauczania uzależnioną od możliwości poznawczych i kształcących ucznia, a także dróg upowszechniania wiedzy historycznej W_04: Student zdaje sobie sprawę z diachronicznej struktury przeszłości. Dostrzega jej wielopłaszczyznowość. Widzi wpływ efektywności formy na trwałość wiedzy ucznia W_05: Orientuje się w źródłach informacji o przeszłości i wiedzy społecznej. Zna ich wpływ na wiedzę i postawy uczniów oraz znaczenie w zakresie kształtowania umiejętności posługiwania się wiedzą historyczną w szkole i poza nią.

w zakresie umiejętności:

1. U_1: Student zdobywa wiedzę samodzielnie, dokonuje jej strukturyzacji ze względu na przydatność dla poszczególnych celów nauczania – uczenia się ucznia z uwzględnieniem pozaszkolnych nośników informacji o przeszłości lokalnej, regionalnej i powszechnej (np. upamiętnienie obcej przeszłości w polskiej przestrzeni publicznej – formy upamiętnienia) – przyczyny tego upamiętnienia U_02: Student potrafi wskazać i omówić wpływ różnych dróg kształcenia historycznego (szkolnego i szeroko pojętego pozaszkolnego) na tworzenie się warstwy informacyjnej, perswazyjnej, normatywnej i metodologicznej wiedzy historycznej uczniów, dostrzega ich wieloaspektowy związek z możliwościami poznawczymi ucznia i postawą dydaktyczną nauczyciela U_03: Student kreuje sytuacje dydaktyczne w zależności od nośników wiedzy historycznej, biorąc pod uwagę przy tym poziom percepcji ucznia, ale także efektywność dydaktyczną tegoż nośnika U_04: Student wskazuje uczniom na znaczenie źródła wiedzy historycznej dla opracowania naukowej narracji historycznej i dowolnej opowieści o przeszłości, wykorzystując przy tym dostępne uczniom z domu rodzinnego i środowiska przykłady

źródeł: zdjęcia, pamiątki rodzinne, obiekty architektury. Dostrzega ich wpływ na jakość i trwałość wiedzy ucznia U_05: Student komunikuje się w języku ojczystym z zastosowaniem profesjonalnej terminologii właściwej dla nauk historycznych. Przede wszystkim stosuje pojęcia historyczne w ich dziejowym znaczeniu i kontekście. Potrafi wskazać uczniom przyczynę ich zmienności wynikającą z historycznego kontekstu i współczesnych uwarunkowań, a także określić możliwości ich przyswojenia na konkretnym poziomie kształcenia historycznego. Dostrzega znaczenie pozaszkolnej wiedzy do rozbudowania zakresu merytorycznego pojęcia. U_06: Student określa i potrafi krytycznie ocenić stan swojej wiedzy i umiejętności fachowych z dydaktyki historii, wiedzy psychologiczno – pedagogicznej pozwalającej mu rozwiązywać podstawowe problemy wychowawcze w szkole

w zakresie kompetencji społecznych:

1. K_01: Student rozumie konieczność przestrzegania norm etycznych w pracy historyka i popularyzacji wiedzy historycznej. Przede wszystkim akceptuje postawy rzetelności, obiektywizmu i sceptycyzmu wobec faktów historycznych i społecznych. Potrafi przedstawić przykłady nierzetelnego ujmowania dziejów i jego wpływu na aktywność publiczną ludzi K_02: Student uznaje wpływ doświadczeń rodzinnych i środowiskowych uczniów na ich wiedzę historyczną, przy jednoczesnym zachowaniu rzetelności faktograficznej i zgodności wartościowania przeszłości z uniwersalnym systemem wartości K_03: Student ma świadomość zakresu swojej wiedzy historycznej i umiejętności psychologiczno-pedagogicznych, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju kompetencji w zakresie fachowym: dydaktycznym, pedagogicznym i psychologicznym, jak też kompetencji personalnych i społecznych. K_04: Jest zdolny do okazywania zrozumienia dla świata wartości i postaw ludzi w różnych okresach i kontekstach historycznych. Uczy uczniów otwartości na nie. Wskazuje na ich skomplikowany charakter w związku z ich historyczną legitymizacją mającą odwzorowanie w przestrzeni historycznej.

Treści programowe dla zajęć:

Krótką historią pozaszkolnej edukacji historycznej – zasady organizacji projektu, Współczesne uwarunkowania funkcjonowania pozaszkolnej edukacji historycznej – facebookowa i za pośrednictwem portali internetowych kreowana historia, Polityka historyczna współczesnych polskich partii politycznych – do wyboru przez Studentów, Kreowanie historii przez ustawodawców – historia w uchwałach i ustawach polskiego Sejmu po 1989 roku, Prezydencki projekt „Niepodległa”, Krajobraz historyczny – wykorzystanie badawcze i edukacyjne. Obecność obcych dziejów w polskiej przestrzeni publicznej (dozwolona i niedozwolona) Historia rodzinna i jej znaczenie dla ogólnej uniwersalnej i subiektywnej historii, a może raczej narracji o przeszłości Konsekwencje pozaszkolnej edukacji historycznej – pozytywne i negatywne (na przykładzie działalności portalu silesia-schlesien) – tematyka, legitymizacja treści przez autorów, adresat, dobór i interpretacja przedstawianych zagadnień,

Proponowane zagadnienia dla osób realizujących kurs w ramach IOS – przede wszystkim dla Studentów studiów niemoconawczych –

Murale historyczne. Lokalne i ponadlokalne uroczystości patriotyczne – w Polsce np. ku czci księdza Władysława Gurgacza, ks. Michała Rapacza, ale także innych postaci – cykliczne działania edukacyjne.

- Przykładowa matryca opracowania i eksponowania zagadnienia – wg schematu:
-
- - konstrukcja formalna i merytoryczna może być różna, ale obejmująca te elementy, oczywiście ona uzależniona jest od kwestii merytorycznych, które trzeba przedstawić
- 1. zagadnienie – krótki rys tematu,
- 2. powody jego popularyzacji - znaczenie dla podmiotu popularyzującego fakt historyczny (np. legitymizacja istnienia, znaczenie dla uwiarygodnienia propagowanych programów ideowych, szansa na zdobycie popularności itd.)
- 3. znaczenie dla stanu wiedzy w ogóle i dla stanu wiedzy danego okresu – jak to jest przedstawiane z różnych perspektyw merytorycznych, ale też interpretacyjnych i światopoglądowych,
- 4. narzędzia współczesnego eksponowania (legislacje, różne artefakty i ich zmienność, itd.).

Nazwa zajęć: **Historia XIX wieku**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. W01: W zaawansowanym stopniu zna procesy, wydarzenia oraz zjawiska z zakresu historii politycznej oraz społecznej.
2. Zna właściwą, zaawansowaną terminologię z zakresu omawianego okresu
3. Student zna zaawansowane metody analizy i interpretacji dziewiętnastowiecznych tekstów źródłowych

w zakresie umiejętności:

1. Student zdobywa i utrwała wiedzę na temat wydarzeń i procesów historycznych zachodzących w epoce porzoborowej
2. Potrafi pracować i organizować pracę w grupie oraz indywidualnie

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student postępuje zgodnie z zasadami etyki zarówno w pracy naukowej jak i podczas popularyzacji wiedzy historycznej
2. Okazuje szacunek wobec wydarzeń i postaw ludzi w rozmaitych kontekstach historycznych w zakresie omawianej epoki
3. Rozumie potrzebę poszerzania wiedzy oraz podnoszenia zdobytych kompetencji w zależności od zmienności rynku pracy.

Treści programowe dla zajęć:

Wiek XIX. Wiek globalizacji i konsumpcjonizmu?

Centra i peryferia świata w XIX wieku.

Prądy ideowe, polityczne i kulturowe w XIX wieku.

Życie religijne.

Żydzi w Europie: od narodzin nowoczesnego antysemityzmu do syjonizmu.

Moderna – symbol epoki?

Przemiany struktur i hierarchii społecznych. Zmiany w modelach rodziny.

Wiek XIX wyrażony w sztuce. Idea muzeum.

„Sejsmograf Europy”. Monarchia habsburska w XIX wieku.

Wiek XIX wyrażony w muzyce.

Polaków portret własny i obcy.

Polskie drogi do niepodległości na tle europejskim i światowym.

Pierwsza wojna światowa i jej konsekwencje dla Europy.

Próba bilansu. Trwałość problemów i osiągnięć XIX wieku. Epoka z najlepszym PR-em?

Perspektywa rozwoju badań nad historią XIX wieku.

1. Zajęcia wprowadzające.

Kobieta w życiu społeczno-politycznym Polski przedrozbiorowej.

Działalność narodowowyzwoleńcza kobiet.

Emancypacja kobiet w życiu społeczno-gospodarczym.

Kobieta w świetle prawa austriackiego.

Emancypacja kulturalna chłopów.

Rodzina chłopska – mieszczańska – ziemiańska.

Proces „uobywatelnienia”.

Emigracja zarobkowa.

Nauka i szkolnictwo.

Walka z alkoholizmem.

W ziemiańskim dworze.

Życie towarzyskie w dużym mieście cz. I.

Życie towarzyskie w dużym mieście cz. II.

Filantropi wobec problemu ubóstwa.

Nazwa zajęć: **Historia kulturowa miasta**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student zna podstawowe pojęcia z zakresu historii kulturowej miasta (m.in. przestrzeń publiczna, krajobraz kulturowy, pamięć miejska, dziedzictwo materialne i niematerialne).
2. Student rozumie kluczowe procesy historyczne wpływające na rozwój kulturowy miast europejskich i polskich
3. Student zna przykłady miejskich narracji kulturowych zakorzenionych w architekturze, urbanistyce, sztuce, literaturze i praktykach społecznych.

w zakresie umiejętności:

1. Student potrafi analizować miasto jako złożone zjawisko kulturowe i interpretować wybrane elementy jego dziedzictwa.
2. Student potrafi samodzielnie wyszukiwać i krytycznie oceniać źródła dotyczące historii i kultury miasta

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student dostrzega znaczenie ochrony i świadomej interpretacji dziedzictwa miejskiego.
2. Student potrafi formułować własne opinie na temat przemian kulturowych miasta, szanując różnorodność perspektyw i doświadczeń.

Treści programowe dla zajęć:

1. Zajęcia organizacyjne
2. Miasto jako przedmiot badań historii kulturowej.
3. Przestrzeń publiczna i codzienność miejska.
4. Architektura i urbanistyka jako nośniki znaczeń kulturowych.
5. Pamięć miasta: miejsca pamięci, pomniki, narracje historyczne.
6. Miasto współczesne – dziedzictwo, tożsamość, turystyka kulturowa.
7. Zajęcia podsumowujące.

Nazwa zajęć: **Sztuka autoprezentacji w zawodzie nauczyciela**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student zna dylematy współczesnej cywilizacji oraz procesy historyczne występujące w dziejach Europy i świata, zjawiska integracji europejskiej w powiązaniu z aktualnymi problemami społecznymi, gospodarczymi i politycznymi.
2. Student rozumie specyfikę funkcjonowania współczesnej oświaty, a także instytucji kultury zajmujących się edukacją historyczną.
3. Student zna metody właściwego komunikowania się werbalnego oraz pozawerbalnego.

w zakresie umiejętności:

1. Student określa stan swojej wiedzy jak też samodzielnie zdobywa i utrzuca wiedzę w sposób uporządkowany i systematyczny, stosując nowoczesne techniki pozyskiwania, przetwarzania i wykorzystania informacji.
2. Student formułuje tezy i argumentuje z wykorzystaniem poglądów różnych autorów dla wsparcia własnych konkluzji, w mowie i piśmie w języku ojczystym i obcym.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student rozumie konieczność przestrzegania norm etycznych w pracy historyka i popularyzacji wiedzy historycznej.
2. Student wykazuje odpowiedzialność i odwagę cywilną w przedstawianiu, zgodnego aktualnym stanem wiedzy historycznej, obrazu dziejów i w sprzeciwianiu się instrumentalizacji historii przez grupy narodowe, społeczne, religijne i polityczne.
3. Student zna i szanuje różnice punktów widzenia i postaw determinowane różnym podłożem kulturowym.

Treści programowe dla zajęć:

Warsztat z autoprezentacji w zawodzie nauczyciela. Wstęp do problematyki kursu.

Sztuka autoprezentacji i przedstawiania projektów dydaktycznych. Podstawy teoretyczne.

Praktyczne umiejętności autoprezentacji oraz prezentacji projektów dydaktycznych cz. 1. Struktura prezentacji.

Praktyczne umiejętności autoprezentacji oraz prezentacji projektów dydaktycznych cz. 2: „Technology, Entertainment, Design Talks”.

Sztuka autoprezentacji w zawodzie nauczyciela (zaliczenie projektowe).

Nazwa zajęć: **Historia powszechna XX wieku**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Po ukończeniu kursu student zna: W01: związki i konteksty występujące w historii Polski i powszechnej w XX w. W02: fachową terminologię z zakresu historii powszechnej XX w.

w zakresie umiejętności:

1. Po ukończeniu kursu student potrafi: U01: samodzielnie zdobywać wiedzę w zakresie historii powszechnej XX w., rozwijać umiejętności badawcze oraz planować własne uczenie się przez całe życie. U02: planować, organizować i kierować pracą indywidualną i zespołową. U03: przekazywać i propagować w środowisku lokalnym i regionie zaawansowaną oraz pogłębioną wiedzę z zakresu historii i kultury.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Po ukończeniu kursu student jest gotów: K01: stosować w życiu zasady etyki ogólnej, zawodowej i naukowej. K02: prowadzić polemikę z poszanowaniem poglądów politycznych i religijnych swoich adwersarzy.

Treści programowe dla zajęć:

Wykład

1. Okres pauzy strategicznej (1919-1939). Przygotowania mocarstw do nowej wojny.
2. Strategia wojenna Niemiec w latach 1939-1940.
3. Strategia wojenna Niemiec w latach 1940-1941.
4. Wojna niemiecko-sowiecka - I faza: przyczyny niepowodzenia Fall Barbarossa.
5. Strategia wojenna Wielkiej Brytanii i USA na Europejskim Teatrze Wojny w latach 1942-1945.

Ćwiczenia - Systemy totalitarne w Europie w XX w.

1. Zajęcia organizacyjne.
2. Rosja Sowiecka (ZSRS) w okresie rządów Lenina (1917-1924).
3. ZSRS w okresie rządów Stalina (1924-1953).
4. ZSRS w okresie postalinowskim (1953-1991).
5. Niemcy w okresie rządów Hitlera (1933-1945).

Ćwiczenia - Życie codzienne w XX w.

1. Codzienność jako przedmiot badań - zajęcia wprowadzające.
2. Praca.
3. Rodzina.
4. Jedzenie i kuchnia.
5. Czas wolny - zajęcia podsumowujące.

Nazwa zajęć: **Obiekty dziedzictwa kulturowego UNESCO**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student zna ideę światowego dziedzictwa oraz cele działalności UNESCO.
2. Student zna kryteria wpisu obiektów kulturowych na Listę Światowego Dziedzictwa.
3. Student rozumie znaczenie obiektów UNESCO dla ochrony dziedzictwa i turystyki kulturowej.

w zakresie umiejętności:

1. Student potrafi analizować przykłady obiektów kulturowych wpisanych na Listę UNESCO.
2. Student potrafi wskazać problemy i wyzwania związane z ochroną i użytkowaniem obiektów UNESCO.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student dostrzega znaczenie międzynarodowej ochrony dziedzictwa kulturowego.
2. Student rozumie potrzebę odpowiedzialnego korzystania z obiektów światowego dziedzictwa.

Treści programowe dla zajęć:

1. Idea światowego dziedzictwa kulturowego – geneza i cele UNESCO
2. Konwencja UNESCO z 1972 roku – podstawowe założenia
3. Kryteria wpisu obiektów kulturowych na Listę Światowego Dziedzictwa
4. Typy obiektów dziedzictwa kulturowego UNESCO
5. Obiekty dziedzictwa kulturowego UNESCO w Polsce i w Europie

Nazwa zajęć: **Samorząd terytorialny w Polsce po 1945 r.**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. W01: Student zna podstawę programową kształcenia ogólnego w zakresie wiedzy o społeczeństwie dla szkoły ponadpodstawowej (zakres podstawowy i rozszerzony) oraz zagadnienia związane z samorządem terytorialnym w ramowych planach nauczania w szkole ponadpodstawowej
2. W02: Student zna konwencjonalne i niekonwencjonalne metody nauczania w odniesieniu do samorządu terytorialnego

w zakresie umiejętności:

1. U01: Student potrafi identyfikować typowe zadania szkolne w odniesieniu do samorządu terytorialnego po 1945 r. z celami kształcenia
2. U02: Student potrafi dobierać metody pracy klasy oraz środki dydaktyczne, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, aktywizujące uczniów szkoły ponadpodstawowej i uwzględniające ich zróżnicowane potrzeby edukacyjne

w zakresie kompetencji społecznych:

1. K01: Student jest zdolny do adaptowania metod pracy do potrzeb i różnych stylów uczenia się uczniów szkoły ponadpodstawowej
2. K02: Student jest zdolny do kształtowania umiejętności współpracy uczniów szkoły ponadpodstawowej, w tym grupowego rozwiązywania problemów dotyczących samorządu terytorialnego po 1945 r.

Treści programowe dla zajęć:

- 1) Samorząd terytorialny – historyczna ewolucja ustroju Polski.
- 2) Szczegółowe samorządu terytorialnego (gmina, powiat, województwo) i prawne podstawy ich funkcjonowania.
- 3) Charakterystyka samorządu terytorialnego (cechy, funkcje, kompetencje, zadania, organy, źródła dochodów).
- 4) Kontrola działalności samorządu terytorialnego (administracja zespolona na szczeblu powiatu, administracja rządowa w województwie).
- 5) Współpraca samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami publicznymi.

Jak uczyć o samorządzie terytorialnym na lekcjach wos.

Nazwa zajęć: **Aktywność obywatelska i przedsiębiorczość w życiu publicznym**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. [K_W04] Student zna w pogłębionym stopniu związki między zdarzeniami a procesami politycznymi, społecznymi, gospodarczymi i kulturowymi w danej epoce. [K_W08] Student posiada możliwości zastosowania wyników badań historycznych do zrozumienia

problemów współczesnego świata. [K_W12] Student zna wybrane zagadnienia dotyczące historii i kultury (w tym sztuki) oraz tożsamości mniejszości etnicznych, narodowych i kulturowych w Polsce i na świecie.

w zakresie umiejętności:

1. [K_U02] Student potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę, rozwijać umiejętności badawcze oraz planować własne uczenie się przez całe życie. [K_U03] Student umie planować, organizować i kierować pracą indywidualną i zespołową. K_U09] Student potrafi przekazywać i propagować w środowisku lokalnym i regionie pogłębiłą wiedzę z zakresu historii.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. [K_K02] Student docenia rolę nauk historycznych i pokrewnych dla kształtowania więzi społecznych na poziomie lokalnym i krajowym. [K_K03] Student jest przygotowany do aktywnego uczestniczenia w życiu kulturalnym Polski i regionu oraz w dyskusjach i debatach i przekazywanie w ten sposób wiedzy historycznej osobom zainteresowanym historią. [K_K05] Student jest gotowy do stałego podnoszenia poziomu wykształcenia, ciągłego poszerzania swoich kompetencji, w celu przystosowania się do zmiennej rzeczywistości, a także krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści.

Treści programowe dla zajęć:

I. Aktywność obywatelska i przedsiębiorczość w życiu publicznym na ziemiach polskich przed odzyskaniem niepodległości (od drugiej poł. XIX wieku do 1918 roku).

II. Aktywność obywatelska i przedsiębiorczość w życiu publicznym w międzywojennej Polsce

III. Aktywność obywatelska i przedsiębiorczość w życiu publicznym w okupowanej Polsce podczas II wojny światowej

IV. Aktywność obywatelska i przedsiębiorczość w życiu publicznym w Polsce Ludowej

V. Aktywność obywatelska i przedsiębiorczość w życiu publicznym w Polsce po 1989 roku

Nazwa zajęć: **Praktyka zawodowa w placówce kultury (np. muzea, lokalne ośrodki kultury, galerie sztuki, miejsca pamięci)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student zna strukturę organizacyjną i podstawowe zadania instytucji kultury.
2. Student rozumie rolę placówek kultury w ochronie, interpretacji i upowszechnianiu dziedzictwa kulturowego.

w zakresie umiejętności:

1. Student potrafi wykonywać podstawowe zadania powierzane w instytucjach kultury.
2. Student potrafi współpracować z zespołem instytucji kultury i dostosować się do zasad organizacyjnych miejsca praktyk.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student wykazuje odpowiedzialność za powierzone zadania i obowiązki.
2. Student rozumie znaczenie etyki zawodowej i kultury pracy w instytucjach publicznych.

Treści programowe dla zajęć:

Zakres czynności realizowanych w trakcie praktyk (przykładowy).

1. Zapoznanie się ze strukturą organizacyjną i regulaminem placówki kultury (10h)
2. Udział w bieżącej pracy instytucji (np. muzeum, galerii, ośrodka kultury, miejsca pamięci) (30h)
3. pomoc w organizacji wydarzeń kulturalnych, edukacyjnych lub wystawienniczych (30h)
4. współpraca przy obsłudze odwiedzających / odbiorców (20h)
5. wsparcie działań dokumentacyjnych, informacyjnych lub promocyjnych (20h)
6. realizacja zadań powierzonych przez opiekuna praktyk w danej instytucji (10h)

Zakres zadań może być dostosowany do specyfiki placówki i możliwości organizacyjnych.

Nazwa zajęć: **Praktyka zawodowa w szkole ponadpodstawowej - nauczanie historii**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. student: - zna podstawę programową z historii dla szkół ponadpodstawowych (LO, technikum i szkoły branżowej II stopnia) oraz cele, metody, formy i środki nauczania historii, programy i podręczniki oraz sposoby oceniania uczniów na tym etapie edukacyjnym. Wie, że ich dobór uzależniony jest także od możliwości percepcyjnych ucznia i wykorzystania w nowych sytuacjach poznawczych - pozwala to

nauczycielowi dostrzec skuteczność zastosowanych procedur; - posiada zaawansowaną, uporządkowaną chronologicznie i problemowo wiedzę o historii ziem polskich oraz dziejów powszechnych. Wiedza ta jest ukierunkowana na praktyczne zastosowanie. Student posługuje się fachową terminologią z tej problematyki. - zna i rozumie uwarunkowania ed. hist. w szkole ponadpodstawowej ze względu na różne kierunki badań hist. i umie je łączyć podczas prowadzonych przez niego lekcji. - zna różnorodne źródła informacji i ich wpływ na przyswajanie wiedzy o przeszłości przez uczniów i konfabulacyjnego przedstawiania dziejów współczesnych dla przyjmowania określonych postaw poznawczych i wychowawczych uczniów. Rozumie ich przydatność w badaniach historycznych

w zakresie umiejętności:

1. student umie: - rozpoznać, analizować i wykorzystać materiały źródłowe dotyczące historii. Potrafi uzyskane informacje zorganizować, streścić, i umieścić w odpowiednim kontekście dla tematu konstruowanej lekcji historii; analizować, zinterpretować i zaprezentować zebrane informacje w przejrzystej i przemyślanej formie oraz wskazać jak można je wykorzystać do własnych badań . - zaprezentować efekty swojej pracy w postaci poprawnie skonstruowanego konspektu lekcji historii, z zastosowaniem różnorodnych, nowoczesnych metod i technik, dostosowanego do wymagań programowych, ale też różnych środowisk oraz przeprowadzić lekcję.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. student potrafi: - właściwie i skutecznie rozwiązywać konflikty w klasie szkolnej lub grupie wychowawczej na poziomie szkoły ponadpodstawowej mogące pojawić się w związku z różnym interpretowaniem dziejów, opinii o nich i sposobów ich wykorzystania w teraźniejszości; docenić znaczenie dziejów dla kształtowania regionalnych i narodowych więzi, - skutecznie animować i monitorować realizację działań indywidualnych i zespołowych uczniów na tym etapie edukacyjnym, wyzwać w nich potrzebę współpracy na bazie wspólnej przeszłości i ukształtowanych w niej tradycji oraz systemie wartości, - pracować w zespole na różnych stanowiskach, podczas prowadzonej lekcji umiejętnie kieruje zespołem klasowym i przyjmuje odpowiedzialność za efekty pracy; - potrafi też wskazać uczniom i im uświadomić odmiennosć celów edukacyjnych instytucji pozaszkolnych wykorzystujących historię do argumentacji ich działalności.

Treści programowe dla zajęć:

1. Podstawa programowa, programy nauczania historii na poziomie szkoły ponadpodstawowej (w tym także dla szkoły branżowej !!!),
2. Cele edukacji historycznej na poziomie szkoły ponadpodstawowej – kryteria podziału celów (czas, obszar zmiany w osobowości ucznia, z punktu widzenia przedmiotowego, edukacyjne i pozaedukacyjne źródła celów),
3. Metody nauczania,
4. warsztat pracy nauczyciela historii (baza literatury, portale internetowe),
5. Środki dydaktyczne (literatura piękna, popularnonaukowa, środki obrazowe, film fabularny i dokumentalny) – i ich współczesne przykłady,
6. Podręczniki do nauczania historii,
7. Planowanie pracy nauczyciela, przygotowanie scenariusza lekcji, konspektu,
8. Przygotowanie prezentacji do lekcji historii,
9. Praca z uczniem zdolnym i z dysfunkcjami,
10. Znaczenie edukacji regionalnej w edukacji historycznej, myślenie projektowe.

Nazwa zajęć: **Diagnoza edukacyjna**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. sposoby projektowania i prowadzenia działań diagnostycznych w praktyce pedagogicznej
2. sytuację uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi: specjalne potrzeby edukacyjne uczniów i ich uwarunkowania (zakres diagnozy funkcjonalnej, metody i narzędzia stosowane w diagnozie), konieczność dostosowywania procesu kształcenia do specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów (projektowanie wsparcia, konstruowanie indywidualnych programów) oraz tematykę oceny skuteczności wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
3. zasady pracy z uczniem z trudnościami w uczeniu się, przyczyny i przejawy trudności w uczeniu się, zapobieganie trudnościom w uczeniu się i ich wczesne wykrywanie, specyficzne trudności w uczeniu się – dysleksja, dysgrafia, dysortografia i dyskalkulia oraz trudności w uczeniu się wynikające z dysfunkcji sfery percepcyjno-motorycznej oraz zaburzeń rozwoju zdolności, w tym językowych

i arytmetycznych i sposoby ich przewyższania; zasady dokonywania diagnozy nauczycielskiej i techniki diagnostyczne w pedagogice
w zakresie umiejętności:

1. zdiagnozować potrzeby, możliwości, zdolności i trudności ucznia i zaprojektować dla niego odpowiednie wsparcie; potrafi zastosować techniki poznawania ucznia w praktyce
2. określić przybliżony potencjał ucznia
3. rozpoznawać sytuację zagrożeń u uczniów
4. skutecznie realizować działania wspomagające uczniów w świadomym i odpowiedzialnym podejmowaniu decyzji edukacyjnych

w zakresie kompetencji społecznych:

1. okazywania empatii uczniom oraz zapewniania im wsparcia i pomocy
2. profesjonalnego rozwiązywania konfliktów w klasie szkolnej lub grupie wychowawczej
3. samodzielnego pogłębiania wiedzy
4. rozpoznawania specyfiki środowiska lokalnego i podejmowania współpracy na rzecz dobra uczniów i tego środowiska

Treści programowe dla zajęć:

Pojęcie i znaczenie funkcjonalnej diagnozy edukacyjnej. Typologie i składniki systemu edukacyjnego. Warunki wpływające na przebieg oraz skuteczność uczenia się i funkcjonowania ucznia; środowisko społeczno-wychowawcze; metody i techniki wspomagające uczenie się (1h)

Zasady i metody dokonywania diagnozy nauczycielskiej i określania potencjału ucznia; praca z uczniem zdolnym; techniki diagnostyczne w pedagogice: obserwacja, analiza dokumentów, metody kwestionariuszowe: wywiad, ankieta, dyferencjał semantyczny; socjometria; pomiar dydaktyczny; analiza dokumentów. Trafność oceniania szkolnego jako proces wspierania edukacyjnego rozwoju ucznia i cel diagnozy edukacyjnej (2h)

Specyficzne trudności w uczeniu się – dysleksja, dysgrafia, dysortografia i dyskalkulia oraz trudności w uczeniu się: zapobieganie, wczesne wykrywanie, działania wspierające (2h)

ćwiczenia zintegrowane z realizacją praktyk zawodowych:

Techniki diagnozy w szkole – praktyczny warsztat nauczycielski (5h)

ćwiczenia zintegrowane z realizacją praktyk zawodowych:

„Nie tylko literki i cyferki” – jak rozpoznawać specyficzne trudnościami w uczeniu się (5h)

Nazwa zajęć: **Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. system oświaty: organizację i funkcjonowanie systemu oświaty, znaczenie pozycji szkoły jako instytucji edukacyjnej, funkcje i cele edukacji szkolnej, modele współczesnej szkoły, pojęcie ukrytego programu szkoły, alternatywne formy edukacji, podstawę programową w kontekście programu nauczania oraz działania wychowawczo-profilaktycznej; podstawowe zagadnienia prawa oświatowego, krajowe i międzynarodowe regulacje dotyczące praw człowieka, dziecka, ucznia oraz osób z niepełnosprawnościami, zagadnienie prawa wewnątrzszkolnego, tematykę oceny jakości działalności szkoły lub placówki systemu oświaty
2. zasady pracy opiekuńczo-wychowawczej nauczyciela: obowiązki nauczyciela jako wychowawcy klasy, metodykę pracy wychowawczej, program pracy wychowawczej, style kierowania klasą, ład i dyscyplinę, poszanowanie godności dziecka, ucznia lub wychowanka, różnicowanie, indywidualizację i personalizację pracy z uczniami, funkcjonowanie klasy szkolnej jako grupy społecznej, procesy społeczne w klasie, rozwiązywanie konfliktów w klasie lub grupie wychowawczej, animowanie życia społeczno-kulturalnego klasy, wspieranie samorządności i autonomii uczniów, rozwijanie u dzieci, uczniów lub wychowanków kompetencji komunikacyjnych i umiejętności społecznych niezbędnych do nawiązywania poprawnych relacji; pojęcia integracji i inkluzji; sytuację dziecka z niepełnosprawnością fizyczną i intelektualną w szkole ogólnodostępnej, problemy dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu i ich funkcjonowanie, problemy dzieci zaniedbanych i pozbawionych opieki oraz szkolną sytuację dzieci z doświadczeniem migracyjnym; problematykę dziecka w sytuacji kryzysowej lub traumatycznej; zagrożenia dzieci i młodzieży: zjawiska agresji i przemocy, w tym agresji elektronicznej, oraz uzależnień, w tym od środków psychoaktywnych i komputera, a także zagadnienia związane z grupami nieformalnymi, podkulturami młodzieżowymi i sektami
3. sytuację uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi: specjalne potrzeby edukacyjne uczniów i ich uwarunkowania (zakres diagnozy funkcjonalnej, metody i narzędzia stosowane w diagnozie), konieczność dostosowywania procesu kształcenia do specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów (projektowanie wsparcia, konstruowanie indywidualnych programów) oraz tematykę oceny skuteczności wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnym

4. zasady pracy z uczniem z trudnościami w uczeniu się; przyczyny i przejawy trudności w uczeniu się, zapobieganie trudnościami w uczeniu się i ich wczesne wykrywanie, specyficzne trudności w uczeniu się – dysleksja, dysgrafia, dysortografia i dyskalkulia oraz trudności w uczeniu się wynikające z dysfunkcji sfery percepcyjno-motorycznej oraz zaburzeń rozwoju zdolności, w tym językowych i arytmetycznych, i sposoby ich przezwyciężania; zasady dokonywania diagnozy nauczycielskiej i techniki diagnostyczne w pedagogice
5. normy, procedury i dobre praktyki stosowane w działalności pedagogicznej (wychowanie przedszkolne, nauczanie w szkołach podstawowych i średnich ogólnokształcących, technikach i szkołach branżowych, szkołach specjalnych i oddziałach specjalnych oraz integracyjnych, w różnego typu ośrodkach wychowawczych oraz kształceniu ustawicznym)
6. zagadnienie edukacji włączającej, a także sposoby realizacji zasady inkluzji
7. zróżnicowanie potrzeb edukacyjnych uczniów i wynikające z nich zadania szkoły dotyczące dostosowania organizacji procesu kształcenia i wychowania
8. prawa dziecka i osoby z niepełnosprawnością
9. metody nauczania i doboru efektywnych środków dydaktycznych, w tym zasobów internetowych, wspomagających nauczanie przedmiotu lub prowadzenie zajęć, z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych uczniów

w zakresie umiejętności:

1. potrafi rozpoznawać sytuację zagrożeń i uzależnień uczniów
2. potrafi zdiagnozować potrzeby edukacyjne ucznia i zaprojektować dla niego odpowiednie wsparcie
3. obserwować sytuacje i zdarzenia pedagogiczne, analizować je z wykorzystaniem wiedzy pedagogiczno-psychologicznej oraz proponować rozwiązania problemów
4. adekwatnie dobierać, tworzyć i dostosowywać do zróżnicowanych potrzeb uczniów materiały i środki, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, oraz metody pracy w celu samodzielnego projektowania i efektywnego realizowania działań pedagogicznych, dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych
5. rozpoznawać potrzeby, możliwości i uzdolnienia uczniów oraz projektować i prowadzić działania wspierające integralny rozwój uczniów, ich aktywność i uczestnictwo w procesie kształcenia i wychowania oraz w życiu społecznym
6. projektować i realizować programy nauczania z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych uczniów
7. pracować z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z dziećmi z trudnościami adaptacyjnymi związanymi z doświadczeniem migracyjnym, pochodzącymi ze środowisk zróżnicowanych pod względem kulturowym lub z ograniczoną znajomością języka polskiego

w zakresie kompetencji społecznych:

1. okazywania empatii uczniom oraz zapewnianie im wsparcia i pomocy
2. profesjonalnego rozwiązywania konfliktów w klasie szkolnej lub grupie wychowawczej
3. samodzielnego pogłębiania wiedzy pedagogicznej
4. współpracy z nauczycielami i specjalistami w celu doskonalenia swojego warsztatu pracy
5. posługiwania się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w działalności zawodowej, kierując się szacunkiem dla każdego człowieka
6. budowania relacji opartej na wzajemnym zaufaniu między wszystkimi podmiotami procesu wychowania i kształcenia, w tym rodzicami lub opiekunami ucznia, oraz włączania ich w działania sprzyjające efektywności edukacyjnej
7. porozumiewania się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk i o różnej kondycji emocjonalnej, dialogowego rozwiązywania konfliktów oraz tworzenia dobrej atmosfery dla komunikacji w klasie szkolnej i poza nią
8. podejmowania decyzji związanych z organizacją procesu kształcenia w edukacji włączającej
9. pracy w zespole, pełnienia w nim różnych ról oraz współpracy z nauczycielami, pedagogami, specjalistami, rodzicami lub opiekunami uczniów i innymi członkami społeczności szkolnej i lokalnej

Treści programowe dla zajęć:

Podstawy prawne funkcjonowania szkoły i znajomość obowiązków nauczyciela wynikających z zapisów prawa, szczególnie zaś Ustawy o systemie oświaty, Karty Nauczyciela, Kodeksu Pracy oraz rozporządzeń MEiN związanych z pracą z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych, pojęcia integracji i inkluzji (1h)

Poznanie specyficznych trudności w uczeniu się i zachowaniu u uczniów z różnymi problemami rozwojowymi, neurorozwojowymi, szczególnie najczęściej występującymi (ADHD, zaburzeniem ze spektrum autyzmu, dysleksją, dyskalkulią), zaburzeniami odżywiania oraz uczniów ze szczególnymi uzdolnieniami, z zespołem Tourette'a, a także z uczniem wybitnie zdolnym (1h)

Obowiązki nauczyciela wynikające z opieki nad grupą uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, poznanie technik i metody pracy z takimi uczniami, planowanie pracy nauczyciela, interwencje (1h)

Uczeń o specjalnych potrzebach edukacyjnych w klasie szkolnej. Uczeń ze środowisk zaniedbanych społecznie i kulturowo oraz z doświadczeniem migracyjnym. Uczeń w sytuacji kryzysowej i traumatycznej. Projektowanie działań edukacyjnych dla uczniów z SPE (1h)

Edukacja włączająca – wprowadzenie. Indywidualizacja procesu nauczania. Współpraca interdyscyplinarna - współdziałanie nauczycieli,

pedagogów specjalnych, psychologów, terapeutów, asystentów oraz rodziców na rzecz ucznia (1h)

ćwiczenia zintegrowane z realizacją praktyk zawodowych:

Jak pracować z uczniem o zróżnicowanych potrzebach? - projektowanie działań edukacyjno-terapeutyczno-wpierających (10h)

Nazwa zajęć: **Psychologia kliniczna**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. podstawowe pojęcia psychologii: procesy poznawcze, spostrzeganie, odbiór i przetwarzanie informacji, mowę i język, myślenie i rozumowanie, uczenie się i pamięć, rolę uwagi, emocje i motywacje w procesach regulacji zachowania, zdolności i uzdolnienia, psychologię różnic indywidualnych – różnice w zakresie inteligencji, temperamentu, osobowości i stylu poznawczego
2. proces rozwoju ucznia w okresie dzieciństwa, adolescencji i wczesnej dorosłości: rozwój fizyczny, motoryczny i psychoseksualny, rozwój procesów poznawczych (myślenie, mowa, spostrzeganie, uwaga i pamięć), rozwój społeczno-emocjonalny i moralny, zmiany fizyczne i psychiczne w okresie dojrzewania, rozwój wybranych funkcji psychicznych, normę rozwojową, rozwój i kształtowanie osobowości, rozwój w kontekście wychowania, zaburzenia w rozwoju podstawowych procesów psychicznych, teorie integralnego rozwoju ucznia, dysharmonie i zaburzenia rozwojowe u uczniów, zaburzenia zachowania, zagadnienia: nieśmiałości i nadpobudliwości, szczególnych uzdolnień, zaburzeń funkcjonowania w okresie dorastania, obniżenia nastroju, depresji, krystalizowania się tożsamości, dorosłości, identyfikacji z nowymi rolami społecznymi, a także kształtowania się stylu życia
3. teorię spostrzegania społecznego i komunikacji: zachowania społeczne i ich uwarunkowania, sytuację interpersonalną, empatię, zachowania asertywne, agresywne i uległe, postawy, stereotypy, uprzedzenia, stres i radzenie sobie z nim, porozumiewanie się ludzi w instytucjach, reguły współdziałania, procesy komunikowania się, bariery w komunikowaniu się, media i ich wpływ wychowawczy, style komunikowania się uczniów i nauczyciela, bariery w komunikowaniu się w klasie, różne formy komunikacji – autoprezentację, aktywne słuchanie, efektywne nadawanie, komunikację niewerbalną, porozumiewanie się emocjonalne w klasie, porozumiewanie się w sytuacjach konfliktowych
4. zagadnienia autorefleksji i samorozwoju: zasoby własne w pracy nauczyciela – identyfikacja i rozwój, indywidualne strategie radzenia sobie z trudnościami, stres i nauczycielskie wypalenie zawodowe
5. klasyczne i współczesne teorie rozwoju człowieka, wychowania, uczenia się i nauczania lub kształcenia oraz ich wartości aplikacyjne
6. rolę nauczyciela lub wychowawcy w modelowaniu postaw i zachowań uczniów
7. zagadnienie edukacji włączającej, a także sposoby realizacji zasady inkluzji
8. zróżnicowanie potrzeb edukacyjnych uczniów i wynikające z nich zadania szkoły dotyczące dostosowania organizacji procesu kształcenia i wychowania
9. sposoby projektowania i prowadzenia działań diagnostycznych w praktyce pedagogicznej
10. prawa dziecka i osoby z niepełnosprawnością
11. zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych oraz odpowiedzialności prawnej nauczyciela w tym zakresie, a także zasady udzielania pierwszej pomocy
12. procesy komunikowania interpersonalnego i społecznego oraz ich prawidłowości i zakłócenia
13. treści nauczania i typowe trudności uczniów związane z ich opanowaniem

w zakresie umiejętności:

1. obserwować procesy rozwojowe uczniów
2. obserwować zachowania społeczne i ich uwarunkowania
3. rozpoznawać bariery i trudności uczniów w procesie uczenia się
4. radzić sobie ze stresem i stosować strategie radzenia sobie z trudnościami
5. zaplanować działania na rzecz rozwoju zawodowego na podstawie świadomej autorefleksji i informacji zwrotnej od innych osób
6. obserwować sytuacje i zdarzenia pedagogiczne, analizować je z wykorzystaniem wiedzy pedagogiczno-psychologicznej oraz proponować rozwiązania problemów
7. rozpoznawać potrzeby, możliwości i uzdolnienia uczniów oraz projektować i prowadzić działania wspierające integralny rozwój uczniów, ich aktywność i uczestnictwo w procesie kształcenia i wychowania oraz w życiu społecznym
8. projektować i realizować programy wychowawczo-profilaktyczne w zakresie treści i działań wychowawczych i profilaktycznych skierowanych do uczniów, ich rodziców lub opiekunów i nauczycieli
9. tworzyć sytuacje wychowawczo-dydaktyczne motywujące uczniów do nauki i pracy nad sobą, analizować ich skuteczność oraz modyfikować działania w celu uzyskania pożądanych efektów wychowania i kształcenia
10. skutecznie animować i monitorować realizację zespołowych działań edukacyjnych uczniów
11. monitorować postępy uczniów, ich aktywność i uczestnictwo w życiu społecznym szkoły
12. pracować z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z dziećmi z trudnościami adaptacyjnymi związanymi

z doświadczeniem migracyjnym, pochodzącymi ze środowisk zróżnicowanych pod względem kulturowym lub z ograniczoną znajomością języka polskiego

13. skutecznie realizować działania wspomagające uczniów w świadomym i odpowiedzialnym podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych

14. poprawnie posługiwać się językiem polskim i poprawnie oraz adekwatnie do wieku uczniów posługiwać się terminologią przedmiotu

15. samodzielnie rozwijać wiedzę i umiejętności pedagogiczne z wykorzystaniem różnych źródeł, w tym obcojęzycznych, i technologii

w zakresie kompetencji społecznych:

1. autorefleksji nad rozwojem zawodowym

2. potrafi wykorzystać zdobytą wiedzę psychologiczną do analizy zdarzeń pedagogicznych

3. posługiwania się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w działalności zawodowej, kierując się szacunkiem dla każdego człowieka

4. porozumiewania się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk i o różnej kondycji emocjonalnej, dialogowego rozwiązywania konfliktów oraz tworzenia dobrej atmosfery dla komunikacji w klasie szkolnej i poza nią

5. podejmowania decyzji związanych z organizacją procesu kształcenia w edukacji włączającej

6. projektowania działań zmierzających do rozwoju szkoły lub placówki systemu oświaty oraz stymulowania poprawy jakości pracy tych instytucji

7. pracy w zespole, pełnienia w nim różnych ról oraz współpracy z nauczycielami, pedagogami, specjalistami, rodzicami lub opiekunami uczniów i innymi członkami społeczności szkolnej i lokalnej

Treści programowe dla zajęć:

Wprowadzenie do psychologii klinicznej (1h)

Klasyfikacja zaburzeń psychicznych: ICD-11, DSM-5 (2h)

Zaburzenia emocjonalne i zachowania u dzieci i młodzieży (2h)

Depresja, ADHD, spektrum autyzmu (2h)

Diagnoza psychologiczna – metody, narzędzia (2h)

Kryzys psychiczny, interwencja, pomoc (2h)

Stres i wypalenie zawodowe nauczyciela (2h)

Etyczne aspekty pracy nauczyciela z uczniem w kryzysie (2h)

Obserwacja zachowań i objawów klinicznych (2h)

Analiza przypadków klinicznych – praca grupowa (2h)

Komunikacja z uczniem w kryzysie (2h)

Strategie radzenia sobie ze stresem (2h)

Autorefleksja nauczyciela i rozwój zawodowy (2h)

ćwiczenia zintegrowane z realizacją praktyk zawodowych:

„Zobaczyć, zrozumieć, zareagować” – identyfikowanie zaburzeń rozwojowych u uczniów (studia przypadków) Sytuacje trudne w klasie – ćwiczenia symulacyjne (5h)

Nazwa zajęć: **Dydaktyka wiedzy o społeczeństwie w szkole podstawowej: teoria i praktyka**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. W01: Student zna programową kształcenia ogólnego w zakresie wiedzy o społeczeństwie dla szkoły podstawowej oraz miejsce wiedzy o społeczeństwie w ramowych planach nauczania
2. W02: Student zna integrację wewnątrz- i międzyprzedmiotową oraz zagadnienia związane z programem nauczania.
3. W03: Student zna kompetencje merytoryczne, dydaktyczne i wychowawcze nauczyciela, a także dostosowuje sposób komunikowania się w zakresie wiedzy o społeczeństwie do poziomu rozwoju uczniów, moderuje interakcje między nimi; realizuje rolę nauczyciela jako popularyzatora wiedzy oraz zna znaczenie współpracy ze środowiskiem pozaszkolnym.
4. W04: Student zna różne metody nauczania oraz sposób ich doboru
5. W05: Student zna metodykę realizacji treści kształcenia dotyczących wos w szkole podstawowej.
6. W06: Student zna organizację pracy w klasie szkolnej.
7. W07: Student zna sposoby organizowania przestrzeni klasy w szkole podstawowej: środki i pomoce dydaktyczne, zastosowanie mediów i technologii informacyjno-komunikacyjnej w nauczaniu wos, a myślenie komputacyjne w rozwiązywaniu problemów.
8. W08: Student zna metody kształcenia, a także zasady krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych.
9. W9: Student zna rolę diagnozy, kontroli i oceniania w nauczaniu wos.
10. W10: Student zna sposoby konstruowania testów i sprawdzianów.
11. W11: Student zna sposoby wspomagania rozwoju poznawczego uczniów – pojęć dotyczących wos, postaw, umiejętności praktycznych, konieczność ich powtarzania i utrwalania.
12. W12: Student zna znaczenie rozwijania umiejętności społeczno-emocjonalnych uczniów, a także potrzebę kształtowania umiejętności współpracy, w tym grupowego rozwiązywania problemów dotyczących wos w szkole podstawowej.
13. W13: Student zna warsztat pracy nauczyciela szkoły podstawowej; właściwe wykorzystanie czasu lekcji; zagadnienia związane z ocenianiem, a także analizą i oceny własnej pracy dydaktyczno-wychowawczej.
14. W14: Student ma potrzebę kształtowania u ucznia pozytywnego stosunku do nauki, rozwijania ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej, logicznego i krytycznego myślenia, kształtowania motywacji do uczenia się wos i nawyków systematycznego uczenia się, korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu.
15. W15: Student zna zasady edukacji antydyskryminacyjnej
16. W16: Student zna zadania dydaktyczne realizowane przez szkołę.
17. W17: Student zna sposób funkcjonowania oraz organizację pracy dydaktycznej szkoły.
18. W18: Student zna rodzaje dokumentacji działalności dydaktycznej prowadzonej w szkole.

w zakresie umiejętności:

1. U1: Student potrafi identyfikować typowe zadania szkolne z celami kształcenia, w szczególności z wymaganiami ogólnymi podstawy programowej, oraz z kompetencjami kluczowymi
2. U2: Student potrafi przeanalizować rozkład materiału
3. U3: Student potrafi wiązać treści wiedzy o społeczeństwie z innymi treściami nauczania
4. U4: Student potrafi dostosować sposób komunikacji do poziomu rozwojowego uczniów szkoły podstawowej
5. U5: Student potrafi kreować sytuacje dydaktyczne służące aktywności i rozwojowi zainteresowań uczniów
6. U6: Student potrafi dobierać metody pracy klasy oraz środki dydaktyczne aktywizujące uczniów podczas lekcji wos uwzględniające ich zróżnicowane potrzeby edukacyjne
7. U7: Student potrafi merytorycznie, profesjonalnie i rzetelnie oceniać pracę uczniów wykonywaną w klasie
8. U8: Student potrafi skonstruować sprawdzian służący ocenie danych umiejętności uczniów odnośnie wos
9. U9: Student potrafi rozpoznać typowe dla wiedzy o społeczeństwie błędy uczniowskie i wykorzystać je w procesie dydaktycznym
10. U12: Student potrafi wyciągnąć wnioski z obserwacji pracy dydaktycznej nauczyciela, jego interakcji z uczniami oraz sposobu planowania i przeprowadzania zajęć dydaktycznych; aktywnie obserwować stosowane przez nauczyciela metody i formy pracy oraz wykorzystywane pomoce dydaktyczne, a także sposoby oceniania uczniów
11. U13: Student potrafi zaplanować i przeprowadzić pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych serię lekcji lub zajęć
12. U14: Student potrafi analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczane w czasie praktyk

w zakresie kompetencji społecznych:

1. K1: Student jest gotów do adaptowania metod pracy do potrzeb i różnych stylów uczenia się wos uczniów szkoły podstawowej
2. K2: Student jest gotów do popularyzowania wiedzy wśród uczniów szkoły podstawowej
3. K3: Student jest gotów do promowania odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej

4. K4: Student jest gotów do rozwijania u uczniów szkoły podstawowej ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej oraz logicznego i krytycznego myślenia
5. K5: Student jest gotów do kształtowania nawyku korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu
6. K6: Student jest gotów do skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy dydaktycznej oraz rozwijania umiejętności wychowawczych

Treści programowe dla zajęć:

1. Charakterystyka semantyczna pojęcia wiedza o społeczeństwie. Aksjologiczne ujęcie jego tematu i zakresu badawczego.
2. Ukazanie metodologicznej i historycznej ewolucji przedmiotu szkolnego wiedza o społeczeństwie. Wybrane problemy edukacji obywatelskiej – dawniej i współcześnie.
3. Wiedza o społeczeństwie jako przestrzeń kształtowania kompetencji obywatelskich.
4. Interdyscyplinarność w nauczaniu wiedzy o społeczeństwie.
5. Inicjatywy edukacyjne jednostek samorządu terytorialnego – możliwość wykorzystania na lekcjach wos.
6. Świadomość społeczna, obywatelska i patriotyczno – narodowa. Globalizacja, cyfryzacja i inne zmiany współczesnego świata.
7. Podstawa programowa.
8. Podręczniki i programy nauczania.
9. Lekcja wos. Struktura i konspekt lekcji.
10. Operacjonalizacja celów kształcenia oraz konkretyzacja treści nauczania.
11. Metody nauczania w kontekście zakładanych celów kształcenia, w tym metoda projektów.
12. Środki dydaktyczne i charakterystyka sposobów ich stosowania.
13. Cyfryzacja w nauczaniu wos.
14. Formy i techniki kontroli wiedzy i umiejętności uczniów.
15. Warsztat pracy i dokumentacja nauczyciela.
16. Etyka zawodu nauczyciela.

Wos w działaniu, czyli współpraca ze środowiskiem lokalnym

Nazwa zajęć: **Praktyka zawodowa w szkole podstawowej - nauczanie wiedzy o społeczeństwie**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student: - posiada podstawową wiedzę dotyczącą uwarunkowań nauczania przedmiotu wiedza o społeczeństwie w szkole podstawowej, zna treść podstawy programowej kształcenia ogólnego i w szczególności w odniesieniu nauczania przedmiotu: wos w szkole podstawowej. - zna różne narracje przedstawiające wyniki badań nad funkcjonowaniem społeczeństwa. Także te o charakterze symbolicznym – np. różnego rodzaju diagramy. - posiada zaawansowaną wiedzę na temat metod nauczania, uwarunkowań ich doboru w zależności od możliwości poznawczych i kształcących ucznia, procedur osiągania celów edukacji, od treści nauczania. Opracowuje scenariusze lekcji; - zna relacje i zależności między przeszłością a aktualnymi wydarzeniami, zna genezę współczesnych stosunków społecznych w przeszłości. Zna wpływ wiedzy historycznej na postawy społeczne uczniów.

w zakresie umiejętności:

1. Student: zdobywa wiedzę samodzielnie, dokonuje jej strukturyzacji ze względu na przydatność dla formułowania celów nauczania – uczenia się ucznia (perspektywicznych, etapowych, operacyjnych, uniwersalnych i autonomicznych) przedmiotu wiedza o społeczeństwie. Wykorzystuje przy tym wskazówki opiekuna naukowego. - definiuje i poprawnie stosuje pojęcia społeczne oraz kreuje wynikające z nich sytuacje dydaktyczne. Rozumie na czym polegają metody nauczania w szkole podstawowej jak: opis, dyskusja, tzw. metody aktywizujące, praca pod kierunkiem z wykorzystaniem środków dydaktycznych, metoda problemowa. - wykorzystuje i analizuje oraz opracowuje sytuacje dydaktyczne na lekcje w oparciu o wybrane źródła dotyczące wiedzy o społeczeństwie. Potrafi określić ich

historyczny kontekst i wynikające z tego konsekwencje poznawcze i kształcące. Dostrzega wpływ sposobu przekazywania wiedzy o społeczeństwie na konstytuowanie się wiedzy o nim ze względu na ewolucję wzorców społecznych zachowań wyeksponowaną w szkolnym kursie historii

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student: - uznaje i szanuje różne punkty widzenia determinowane odmiennym podłożem narodowym i kulturowym oraz społecznym. Uznaje ich faktyczny wpływ na konstytuowanie się relacji międzyludzkich. - pracuje w zespole na różnych stanowiskach. podejmuje się kierowania małym zespołem i przyjmuje odpowiedzialność za efekty pracy. W tym celu organizuje różne formy nauczania – uczenia się, w tym zespołowego.

Treści programowe dla zajęć:

Kryteria doboru szkolnych treści nauczania z zakresu wiedzy o społeczeństwie. Pragmatyczny charakter edukacji o społeczeństwie w szkole podstawowej (uczeń członkiem społeczeństwa – prawa i obowiązki, ugruntowanie stosunku do dziedzictwa narodowego i ogólnosięwiatowego, postawy otwartości, możliwość autoprezentacji i zachowania podmiotowości – aktywny udział w życiu publicznym, umiejętności społeczne). Metodyka nauczania wiedzy o społeczeństwie w szkole podstawowej (nauczanie polimetodyczne, metody autoprezentacji, twórczego rozwiązywania problemów i współdecydowania, różne formy dyskusji, metody decyzyjne i kształcące umiejętności społeczne, projekt). Formy organizacyjne nauczania wiedzy o społeczeństwie –lekcje: tradycyjne, organizowane we współpracy z organizacjami pozarządowymi, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi – uwarunkowania merytoryczne miejsca i sposobu organizacji lekcji. Podręczniki i inne środki dydaktyczne do nauczania wos w szk. podstawowej (różne internetowe narzędzia wspomagające proces nauczania wos, platforma edukacyjna MEiN – e-podręczniki. Podmiotowość ucznia w nauczaniu wos w szkole podstawowej – podmiotowość edukacyjna i obywatelska. Etyka zawodu nauczyciela historii i wos w szkole podstawowej i w ogóle. Projektowanie zajęć z wiedzy o społeczeństwie - symulacje lekcji WOS, lub ich fragmentów, samodzielne ich przeprowadzenie - analiza i ocena oraz ewaluacja umiejętności dydaktycznych i stanu wiedzy merytorycznej, analiza i ocena hospitowanych zajęć z wiedzy o społeczeństwie innych studentów.

Nazwa zajęć: **Praktyka zawodowa w szkole podstawowej - nauczanie historii**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student: - zna i posługuje się fachową terminologią z zakresu dydaktyki historii, w szczególności zna zasady poprawnego definiowania celów edukacji historycznej w szkole podstawowej uzależnione od treści nauczania, możliwości percepcyjnych uczniów, społecznych potrzeb, instrumentalizacji zależnej od bieżącej polityki oświatowej władz; - posiada zaawansowaną wiedzę na temat metod nauczania historii w szkole podstawowej, uwarunkowań ich doboru w zależności od możliwości poznawczych i kształcących ucznia oraz form organizacyjnych nauczania; Student zna procedury osiągania celów edukacji związane z charakterem treści nauczania. Zna różnorodne scenariusze lekcji historii dostępne w przestrzeni publicznej – publikowane tradycyjnie i w sieci elektronicznej; - zna różnice w ujęciach historiograficznych na przykładzie dowolnej tematyki historycznej ujętej w podstawie nauczania – uczenia się historii w szkole podstawowej. Zwłaszcza zna najnowsze sposoby publikowania treści historycznych odnoszących się do dziejów najnowszych; - widzi relacje i zależności między przeszłością a aktualnymi wydarzeniami, dostrzega genezę współczesnych stosunków społecznych w przeszłości, zauważa wpływ wiedzy historycznej na postawy społeczne uczniów –szczególnie zna wpływ wojny na przemiany demograficzne, społeczne polityczne, gospodarcze i kulturowe na świecie.

w zakresie umiejętności:

1. Student: - wykorzystuje i analizuje oraz opracowuje sytuacje dydaktyczne na lekcje w oparciu o wybrane źródła historyczne i teksty historiograficzne dotyczące wiedzy z zakresu historii przewidzianej do poznania przez uczniów w trakcie szkolnej nauki. Potrafi określić ich historyczny kontekst i wynikające z tego konsekwencje poznawcze i kształcące, dostrzega ich instrumentalny potencjał i jego skutki dla postawy zainteresowania przeszłością uczniów; - wykorzystuje podstawowe elementy warsztatu badań historyka w zakresie zapoznania z nimi uczniów, przede wszystkim wskazuje uczniom na znaczenie źródła dla opracowania naukowej narracji historycznej i dowolnej opowieści o przeszłości, wykorzystując przy tym dostępne uczniom z domu rodzinnego i środowiska przykłady źródeł: zdjęcia, pamiątki rodzinne, obiekty architektury, a nawet pamiętniki i inne zapiski o charakterze narracyjnym. Jest w stanie przedstawić uczniom na czym polega genealogiczna metoda badań historycznych; - komunikuje się w języku ojczystym z zastosowaniem profesjonalnej terminologii właściwej dla nauk historycznych. Przede wszystkim stosuje pojęcia historyczne w ich dziejowym znaczeniu i kontekście. Potrafi wskazać uczniom przyczynę ich zmienności wynikającą z historycznego kontekstu i współczesnych uwarunkowań (zwłaszcza zastosowanych badań); - określa i potrafi krytycznie ocenić stan swojej wiedzy i umiejętności fachowych z zakresu: przygotowania merytorycznego do nauczania historii, dydaktyki historii, wiedzy psychologiczno-pedagogicznej pozwalającej mu rozwiązywać podstawowe problemy wychowawcze w szkole; - potrafi wykorzystać mapę i oś czasu oraz inne formy chronologicznego i przestrzennego osadzenia w czasie zdarzeń historycznych oraz uświadomić ich znaczenie uczniom dla przestrzennej i chronologicznej orientacji w dziejach.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student: - ma świadomość zakresu swojej wiedzy historycznej i umiejętności warsztatowych nauczyciela historii w szkole podstawowej i rozumie potrzebę dalszego, ciągłego rozwoju kompetencji w zakresie fachowym, ogólnie humanistycznym, komunikacyjnym, dydaktycznym, pedagogicznym i psychologicznym, jak też kompetencji personalnych i społecznych; - wykazuje niezależność i samodzielność myśli, szanując jednocześnie prawo innych osób do wykazywania tych samych postaw, przede wszystkim podczas stosowanej w szkole podstawowej dyskusji stwarza warunki do ich zademonstrowania; - jest zdolny do okazywania zrozumienia dla świata wartości i postaw ludzi w różnych okresach i kontekstach historycznych. Uczy uczniów otwartości na nie. Wskazuje na niebezpieczeństwo wynikające z nietolerancji i nieposzanowania praw człowieka; - potrafi pracować w zespole na różnych stanowiskach, podejmuje się kierowanie małym zespołem i przyjmuje odpowiedzialność za efekty pracy. W tym celu wykorzystuje różne formy nauczania - uczenia się, w tym zespołowego.

Treści programowe dla zajęć:

Składniki historii i wiedzy historycznej: fakt (konstatacja faktograficzna), wydarzenie, zjawisko, proces. Rola pozaźródłowej wiedzy w kreowaniu składników wiedzy o historii i jej wpływ na nauczanie historii. Historia jako obraz przeszłości. Elementy opisu faktografii; czas i przestrzeń - przedstawienie tych elementów historii w treściach nauczania (podstawa programowa, podręcznik),

Ogólne i autonomiczne zasady nauczania i ich przestrzeganie w edukacji historycznej,

Historia jako nauka, przedmiot nauczania w szkole, podział historii, kryteria podziału - egzemplifikacja i wyjaśnienie treści historycznych w nauczaniu - narzędzia tych działań w edukacji historycznej, zadania szkoły w prezentacji obrazu przeszłości.

Aktualne podręczniki historii dla szkoły podstawowej - budowa zewnętrzna i wewnętrzna, role i funkcje podręcznika.

Aktualnie obowiązująca podstawa programowa do nauczania historii w szkole podstawowej - jej założenia, treść i wykładnia: ministerialna, publicystyczna i popularyzacyjna - szkolna, znaczenie podstawy dla organizacji pracy nauczyciela historii.

Cele edukacji historycznej w szkole podstawowej i ich zmienność - źródła formułowania celów: podstawa programowa, programy i podręczniki historii, osobowość ucznia, oczekiwania społeczne, polityczne i ideologiczne, stan nauki historycznej, możliwość ich osiągnięcia w wyniku procesu nauczania - cele operacyjne, etapowe, perspektywiczne i ogólne. Sposoby definiowania celów i ich instrumentalizacja.

Środki dydaktyczne w nauczaniu historii; podręcznik, środki symboliczne (mapa, diagramy), materiał ilustracyjny - jego znaczenie w kształtowaniu wiedzy i umiejętności uczniów (obrazy, karykatury, zdjęcia).

Standardowe i niestandardowe metody nauczania historii w szkole podstawowej: opis, opowiadanie, praca pod kierunkiem, rozmowa nauczająca (pogadanka), tzw. metody i techniki aktywne.

Lekcja historii - budowa - ogniwa lekcji i ich znaczenie dla pracy uczniów i nauczyciela, typy lekcji, konspekt lekcji historii - różnorodność konspektów.

Nazwa zajęć: **Historia w przestrzeni publicznej**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student/studentka posiada wiedzę na temat historii w przestrzeni publicznej, jej genezy, różnych trendów
2. Student/studentka posiada wiedzę na temat miejsc i sposobów upowszechniania historii

w zakresie umiejętności:

1. Student/studentka potrafi wykorzystywać działania osadzone w public history w edukacji historycznej

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student/studentka potrafi współpracować z instytucjami kultury, organizacjami i różnymi podmiotami popularyzującymi historię

Treści programowe dla zajęć:

Zajęcia wprowadzające i organizacyjne - zapoznanie studentek i studentów z kartą kursu, z efektami kształcenia, z warunkami uzyskania zaliczenia, treściami zajęć oraz literaturą przedmiotu

Historia w przestrzeni publicznej (Public history) - zagadnienie teoretyczne

Muzea i miejsca pamięci w przestrzeni publicznej

Archiwa w przestrzeni publicznej

Filmy historyczne, historia w muzyce oraz radiowe i telewizyjne programy historyczne

Książki i komiksy historyczne

Gry historyczne i podcasty historyczne

Rekonstrukcje historycznej i turystyka historyczna

Nazwa zajęć: **Styloznawstwo**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student zna podstawowe pojęcia styloznawstwa (styl, funkcja stylowa, środki stylistyczne).
2. Student rozumie zależność stylu od kontekstu historycznego, społecznego i gatunkowego.

w zakresie umiejętności:

1. Student potrafi przeprowadzić prostą analizę stylistyczną tekstu.
2. Student potrafi rozpoznawać cechy stylowe różnych typów wypowiedzi.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student wykazuje świadomość kulturowej i historycznej zmienności stylów wypowiedzi.
2. Student rozumie znaczenie stylu w komunikacji publicznej i kulturowej.

Treści programowe dla zajęć:

Treści programowe (15 godzin): 1. Stylistyka / styloznawstwo – definicje, zakres badań 2. Styl jako kategoria językowa i kulturowa 3. Funkcje stylu w komunikacji 5. Środki stylistyczne i ich funkcje 6. Styl a gatunek tekstu 7. Styl wypowiedzi narracyjnych i opisowych 8. Styl tekstów historycznych i źródłowych

Nazwa zajęć: **Historia Polski XX wieku**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. student zna i rozumie procesy oraz wydarzenia historyczne, a także związki zjawisk politycznych z szeroko pojętym kontekstem cywilizacyjnym (gospodarka, ideologia, kultura, sztuka, zmiany społeczne).
2. student zna i rozumie zagadnienia dotyczące historii i kultury (w tym sztuki) oraz stosunków narodowościowych w Polsce w latach 1945-1989.
3. student zna terminologię z zakresu najnowszej historii Polski w jej powiązaniu z naukami humanistycznymi i społecznymi.
4. student zna związki i konteksty występujące w najnowszej historii Polski i powszechnej

w zakresie umiejętności:

1. student potrafi wyszukiwać informacje historyczne, a także korzystać z różnorodnych źródeł wiedzy.
2. student potrafi opracowywać i krytycznie analizować teksty historyczne.
3. student potrafi formułować wnioski i prezentować zdobytą wiedzę w sposób logiczny, spójny oraz z zastosowaniem nowoczesnych środków audiowizualnych

w zakresie kompetencji społecznych:

1. student posiada umiejętność prowadzenia dyskusji w oparciu o przyjęte zasady etyki naukowej, w tym przekazywania w ten sposób wiedzy historycznej osobom zainteresowanym historią.
2. student potrafi pracować w grupie i z szacunkiem odnosi się do różnorodności występujących postaw, poglądów oraz punktów widzenia.
3. student rozumie wagę zachowania dziedzictwa historycznego Polski na poziomie lokalnym i krajowym, w tym docenia rolę nauk historycznych w kontekście kształtowania więzi społecznych.

Treści programowe dla zajęć:

1-2. Problem granic Polski

3-4. Integracja terytorialna i społeczna po II wojnie światowej.

5-6. Problemy gospodarki PRL

7-8. Kryzys lat 80. XX w. w polityce wewnętrznej i zagranicznej Polski

9. Relacje polsko-czechosłowackie
 - 10-11. Relacje Polski z Niemcami
 - 12.-13. Odszkodowania i reparacje wojenne
 14. Polska w relacjach międzynarodowych (1945-1989)
 15. Podsumowanie zajęć i dyskusja końcowa.
- Moduł I. Kościoły i życie religijne w PRL – mgr Cezary Ruchała

Nazwa zajęć: **Pozaszkolna edukacja społeczna**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. W01: Student zna podstawę programową wiedzy o społeczeństwie dla szkoły ponadpodstawowej.
2. W02: Student zna zagadnienia związane z programem nauczania.
3. W03: Student zna konwencjonalne i niekonwencjonalne metody nauczania, w tym metody aktywizujące i metodę projektów.
4. W04: Student zna sposoby włączania do nauczania edukacji muzealnej i kulturowej oraz związanej z popularyzacją wiedzy.

w zakresie umiejętności:

1. U01: Student potrafi identyfikować typowe zadania szkolne z celami kształcenia, w szczególności z wymaganiami ogólnymi podstawy programowej oraz z kompetencjami kluczowymi.
2. U02: Student potrafi dobierać metody pracy klasy oraz środki dydaktyczne, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, aktywizujące uczniów i uwzględniające ich zróżnicowane potrzeby edukacyjne.
3. U03: Student potrafi współpracować z muzeami i innymi instytucjami kultury oraz popularyzującymi wiedzę.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. K01: Student jest gotów do kształtowania umiejętności współpracy uczniów.
2. K02: Student jest gotów do rozwijania u uczniów aktywności i samodzielności poznawczej oraz logicznego i krytycznego myślenia.

Treści programowe dla zajęć:

1. Pojęcie i realizacja zajęć metodą projektów.

Zagadnienia z podstawy programowej do nauczania wos i eo. Pozaszkolna edukacja społeczna – podstawowe zagadnienia. Wybór oraz realizacja wybranych tematów lekcji wos metodą projektów w oparciu o działalność instytucji prowadzących działalność badawczą, naukową lub edukacyjną.

Nazwa zajęć: **Człowiek, gospodarka i przewrót techniczny**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student zna podstawowe etapy rozwoju techniki w epoce nowoczesnej.
2. Student rozumie związki między zmianami technologicznymi a przemianami gospodarczymi.
3. Student zna społeczne konsekwencje przewrotów technicznych.

w zakresie umiejętności:

1. Student potrafi analizować wpływ technologii na życie społeczne i gospodarcze.
2. Student potrafi formułować proste wnioski dotyczące relacji człowiek-technika-gospodarka.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student dostrzega ambiwalentny charakter postępu technicznego.
2. Student potrafi krytycznie odnosić się do narracji o nieuchronności rozwoju technologicznego.

Treści programowe dla zajęć:

1. Wprowadzenie: pojęcie przewrotu technicznego i jego znaczenie historyczne
2. Rewolucja przemysłowa i narodziny nowoczesnej gospodarki
3. Maszyna parowa i mechanizacja produkcji
4. Praca, fabryka i nowe formy organizacji pracy
5. Urbanizacja i zmiany w strukturze społecznej
6. Transport i komunikacja jako czynniki rozwoju gospodarczego
7. Elektryczność i druga rewolucja przemysłowa
8. Konsumpcja, masowa produkcja i społeczeństwo przemysłowe

Nazwa zajęć: **Historia XXI wieku**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student zna teorie oraz metodologię i terminologię z zakresu nauk humanistycznych, w szczególności w odniesieniu do problemów współczesnego świata.
2. Student zna związki i konteksty występujące we współczesnej historii świata. Student potrafi łączyć wydarzenia polityczne ze zjawiskami o charakterze społecznym, gospodarczym oraz kulturowym.

w zakresie umiejętności:

1. Student potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę na temat problemów współczesnego świata. Widzi potrzebę oraz posiada umiejętności, aby pogłębiać ją przez całe życie.
2. Student potrafi przekazywać i propagować w środowisku lokalnym zaawansowaną oraz pogłębianą wiedzę z zakresu historii XXI (w mowie lub w piśmie).

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Posiadając wiedzę na temat zjawisk kulturowych w XXI w. student jest w stanie uczestniczyć w życiu kulturalnym Polski oraz świadomie wykorzystywać różnorodne formy i przejawy kultury w pracy zawodowej oraz życiu społecznym.
2. Będąc świadomym różnorodności współczesnych zjawisk koncepcji politycznych, religijnych i gospodarczych, student szanuje różnice poglądów determinowanych różnym podłożem narodowym, etnicznym i kulturowym.

Treści programowe dla zajęć:

Wprowadzenie do tematu Historii XXI w.

Rozpad Jugosławii i konflikty na Bałkanach

Zagrożenia asymetryczne państw obszaru transatlantyckiego

Proliferacja broni masowego rażenia w XXI w.

Balkany światowe w polityce USA po zimnej wojnie

Bliski Wschód i Kaukaz w polityce i strategii Turcji po zimnej wojnie

Bliski Wschód w polityce i strategii Iranu po zimnej wojnie

Próby rekonstrukcji imperium rosyjskiego - uwarunkowania geopolityczne i ideologiczne

Pełnoskalowa wojna rosyjsko-ukraińska

USA wobec wyzwania chińskiego w XXI w.

Arktyka w polityce i strategii mocarstw w XXI w.

Wyzwania stojące przed światem euroatlantyckim w XXI w.

Zajęcia podsumowujące

Nazwa zajęć: **Przemiany społeczne i gospodarcze w Polsce i na świecie - aspekty edukacyjne**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. W01: Student zna i rozumie podstawę programową wiedzy o społeczeństwie oraz edukacji obywatelskiej
2. W02: Student zna i rozumie zagadnienia związane z programem nauczania - tworzenie i modyfikację
3. W03: Student zna i rozumie konwencjonalne i niekonwencjonalne metody nauczania

w zakresie umiejętności:

1. U01: Student potrafi identyfikować typowe zadania szkolne z celami kształcenia
2. U02: Student potrafi identyfikować powiązania treści wos oraz eo z innymi treściami nauczania
3. U03: Student potrafi dobierać metody pracy klasy oraz środki dydaktyczne aktywizujące uczniów

w zakresie kompetencji społecznych:

1. K01: Student jest gotów do popularyzowania wiedzy wśród uczniów
2. K02: Student jest gotów do rozwijania u uczniów ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej oraz logicznego i krytycznego

myślenia

Treści programowe dla zajęć:

1. Przemiany gospodarcze po II wojnie światowej w Polsce i na świecie i ich wpływ na strukturę społeczną.
2. Transformacja ustrojowa po 1989 r. w krajach Europy Środkowo-Wschodniej – zmiana modelu gospodarki społeczeństwa i systemu edukacji.
3. Przemiany społeczne XX wieku, a narodziny nowoczesnego systemu edukacji.
4. Społeczeństwo masowe XX wieku.
5. Globalizacja i społeczeństwo informacyjne – wyzwania dla edukacji historycznej.
6. Rewolucja cyfrowa jako przełom cywilizacyjny – konsekwencje społeczne i edukacyjne.

Edukacja wobec współczesnych kryzysów społeczno-gospodarczych (pandemia, migracje, kryzys klimatyczny).

Nazwa zajęć: **Turystyka i edukacja muzealna - muzea i galerie sztuki**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student zna podstawowe zadania muzeów i galerii sztuki w obszarze edukacji i turystyki.
2. Student rozumie znaczenie edukacji muzealnej w popularyzacji dziedzictwa kulturowego.
3. Student zna główne formy i narzędzia pracy edukacyjnej w muzeach i galeriach.

w zakresie umiejętności:

1. Student potrafi analizować ofertę edukacyjną muzeów i galerii sztuki.
2. Student potrafi oceniać potencjał muzeów i galerii jako atrakcji turystyki kulturowej.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student dostrzega znaczenie muzeów i galerii w kształtowaniu kompetencji kulturowych odbiorców.
2. Student wykazuje wrażliwość na potrzeby różnych grup uczestników edukacji muzealnej.

Treści programowe dla zajęć:

1. Muzeum i galeria sztuki jako instytucje kultury – wprowadzenie 2. Muzea i galerie w kontekście turystyki kulturowej 3. Edukacja muzealna – cele, definicje, modele 4. Odbiorcy muzeów i galerii sztuki – różnicowanie grup 5. Edukacja muzealna dorosłych i turystów 6. Edukacja muzealna dzieci i młodzieży 7. Formy zajęć edukacyjnych w muzeach i galeriach 8. Wystawa jako narzędzie edukacji i narracji 9. Galeria sztuki jako przestrzeń edukacyjna 10. Muzea narracyjne i interaktywne 11. Muzea sztuki a interpretacja dzieła sztuki 12. Współpraca muzeów z sektorem turystyki 13. Promocja oferty edukacyjnej muzeów i galerii 14. Dobre praktyki edukacji muzealnej w Polsce i Europie 15. Podsumowanie kursu i przygotowanie do zaliczenia

Nazwa zajęć: **Archiwa i biblioteki dla historyka**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student/ka w pogłębionym i uporządkowanym stopniu zna metody analizy i interpretacji wytworów kultury materialnej i duchowej znajdujących się w archiwach i bibliotekach.
2. Student/ka zna znaczenie archiwów i bibliotek polskich, zasoby najważniejszych z nich i ich kluczowe powiązanie ze zdobywaniem wiedzy z zakresu historii.

w zakresie umiejętności:

1. Student/ka potrafi w sposób pogłębiony gromadzić oraz opracowywać materiały źródłowe z wybranych archiwów i bibliotek.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student/ka gotów jest do stosowania w życiu zawodowym oraz w popularyzacji historii zasady etyki naukowej, w tym poszanowania cudzej własności intelektualnej.

Treści programowe dla zajęć:

Źródła historyczne w warsztacie historyka. Źródła archiwalne a źródła biblioteczne.

Archiwa w Polsce: rodzaje, struktura, zasób archiwalny.

Archiwa społeczne i ośrodki dokumentacyjne.

Największe archiwa zagraniczne.

Biblioteki w warsztacie historyka.

Rodzaje bibliotek w Polsce i ich zbiory.

Kwerenda biblioteczna. Biblioteczne bazy danych i bibliografie.

Cyfrowe zbiory biblioteczne.

Nazwa zajęć: **Zarys historii sztuki**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Posiada podstawową wiedzę z zakresu historii sztuki i architektury w ujęciu chronologicznym.
2. Zna sposoby włączania do nauczania edukacji muzealnej i kulturowej.

w zakresie umiejętności:

1. Student potrafi identyfikować powiązania treści historii oraz wiedzy o społeczeństwie ze zjawiskami z obszaru historii sztuki.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student jest gotów do kształtowania nawyku systematycznego uczenia się i korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu.

Treści programowe dla zajęć:

Wstęp do historii sztuki i architektury.

W kręgach sztuki średniowiecznej.

Renesans. Od idealnego miasta po idealny portret.

W świecie barokowych kontrastów.

Klasycyzm, czyli człowiek w centrum zainteresowania.

Modernizm. Forma podąża za funkcją.

Star – architekci i ich wpływ na kształt współczesnego miasta.

O designie. Dialog formy z funkcją.

Nazwa zajęć: **Historia doktryn politycznych i prawnych**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student posiada zaawansowaną wiedzę ogólną z zakresu historii doktryn politycznych i prawnych.
2. Student opanował i poprawnie posługuje się fachową terminologią z zakresu doktryn politycznych i prawnych.
3. Posiada zaawansowaną wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację źródeł filozoficznych i traktatów politycznych koniecznych do poznania najważniejszych osiągnięć doktrynerów politycznych i prawnych od czasów starożytnych do współczesności.
4. Rozumie i objaśnia pozycję historii doktryn politycznych i prawnych w obszarze nauk humanistycznych i społecznych.

w zakresie umiejętności:

1. Samodzielnie zdobywa i utrwała wiedzę w sposób uporządkowany i systematyczny przy zastosowaniu nowoczesnych technik gromadzenia, klasyfikowania i analizowania informacji, zgodnie ze wskazówkami opiekuna naukowego.
2. Prowadzi krytyczną analizę źródeł historycznych, filozoficznych i traktatów politycznych. Potrafi je interpretować przy użyciu zdobytej wiedzy oraz rozpoznaje, wykorzystuje i analizuje teksty historiograficzne oraz teksty źródłowe. Streszcza, zapisuje i kataloguje uzyskane tą drogą informacje
3. Komunikuje się w języku ojczystym z zastosowaniem profesjonalnej terminologii właściwej dla nauk o polityce i prawie.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Rozumie konieczność przestrzegania norm etycznych w pracy historyka i popularyzacji wiedzy historycznej.
2. Okazuje zrozumienie wobec świata zewnętrznego oraz innych poglądów filozoficznych i politycznych, których różnorodność jest wynikiem pochodzenia z odmiennych kręgów kulturowych i cywilizacyjnych
3. Potrafi wskazać filozoficzne doktryny oraz postawy przeciwdziałające zachowaniom aspołecznym
4. Współpracując z różnego rodzaju instytucjami wykazuje niezależność i samodzielność myśli, szanując jednocześnie prawo innych osób do wykazywania tych samych cech

Treści programowe dla zajęć:

Zajęcia wprowadzające. Rola i znaczenie doktryn politycznych i prawnychZajęcia wprowadzające. Rola i znaczenie doktryn politycznych i prawnych

Od Saint-Simona do Kropotkina – „socjalizm utopijny” i doktryny anarchistyczne w XIX i XX wieku.

„Socjalizm naukowy” – marksizm – leninizm.

Doktryny katolickie w XIX i w pierwszej połowie XX wieku.

Socjaldemokracja a „państwo dobrobytu”.

Korzenie totalitaryzmów.

Doktryny polityki gospodarczej i ich korelacja z doktrynami politycznymi i prawnym w XIX wieku.

Max Weber – Henri Bergson – Karl Popper i ich wkład w nowoczesne pojmowanie historii.

„Nowe społeczeństwo” i teoria konwergencji.

Polski wkład w rozwój doktryn politycznych i prawnych w XIX i na początku XX wieku.

Nazwa zajęć: **Praktyka zawodowa w szkole ponadpodstawowej – nauczanie przedmiotu wiedza o społeczeństwie**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student: - opanował i poprawnie posługuje się fachową terminologią z zakresu dydaktyki wiedzy społeczeństwa, w szczególności poprawnie definiuje cele edukacji, środki dydaktyczne, metody i formy nauczania – uczenia się w szkole ponadpodstawowej. Zna sposoby i kryteria oceniania uczniów na tym etapie edukacyjnym. - zna powiązania historii integracji europejskiej z aktualnymi problemami społecznymi, gospodarczymi i politycznymi z uwzględnieniem wymagań właściwych dla wybranej sfery działalności kulturalnej i/lub edukacyjnej, i/lub administracyjnej, i/lub gospodarczej. Wie jak należy te związki wyeksponować w edukacji szkolnej. Rozpoznaje skutki aplikowania tej wiedzy. - zna relacje i zależności między przeszłością a aktualnymi wydarzeniami, widzi genezę współczesnych stosunków społecznych w przeszłości. Widzi wpływ wiedzy historycznej na postawy społeczne uczniów - orientuje się w pozaszkolnych źródłach informacji o funkcjonowaniu społeczeństwa. Zna ich wpływ na wiedzę i postawy uczniów. Dostrzega często konfrontacyjny jej charakter z aplikowaną w szkole. Widzi potrzebę jej modyfikacji w szkolnym kursie, ale też jej uwzględnienia w programie nauczania wiedzy o społeczeństwie. - zna podstawowe metody badawcze i narzędzia pracy warsztatu naukowca badającego funkcjonowanie współczesnych społeczeństw. - posiada zaawansowaną wiedzę na temat metod nauczania, uwarunkowań ich doboru w zależności od możliwości poznawczych i kształcących ucznia, procedury osiągania celów edukacji, od treści nauczania. Potrafi na jej bazie opracować scenariusze lekcji.

w zakresie umiejętności:

1. Student: - wykorzystuje podstawowe elementy warsztatu badań dyscyplin społecznych. Wskazuje uczniom na znaczenie charakterystycznych dla nich źródeł dla opracowania naukowej i na jej bazie powstałej szkolnej oraz popularnej narracji np. zestawień statystycznych, dokumentów publicznych. Rozpoznaje ich znaczenie dla budowania sytuacji społecznej ucznia i jego miejsca w środowisku społecznym. - komunikuje się w języku ojczystym z zastosowaniem profesjonalnej terminologii właściwej dla nauk historycznych. Przede wszystkim stosuje pojęcia historyczne w ich dziejowym znaczeniu i kontekście. Potrafi wskazać uczniom przyczynę ich zmienności wynikającą z historycznego kontekstu i współczesnych uwarunkowań. Dostrzega ich inspirujący charakter dla budowania relacji między ludźmi. - korzysta z technologii informacyjnej, multimediów i zasobów Internetu. Ocenia i opracowuje uzyskane tą drogą informacje dla zbudowania kanonu wiedzy historycznej i społecznej ucznia. Dostrzega niebezpieczeństwa dla jej poprawności. Określa kryteria ich użyteczności. - określa i potrafi krytycznie ocenić stan swojej wiedzy i umiejętności fachowych z zakresu: przygotowania merytorycznego do nauczania historii i społeczeństwa, dydaktyki historii i wiedzy o społeczeństwie, wiedzy

psychologiczno – pedagogicznej pozwalającej mu rozwiązywać podstawowe problemy wychowawcze w szkole, wynikające także z aplikowania wiedzy historycznej i społecznej przez pozaszkolne źródła informacji społecznej i historycznej.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student: - okazuje zrozumienie dla świata wartości i postaw ludzi w różnych okresach oraz kontekstach historycznych. Uczy uczniów otwartości na nie. Akceptuje ich wpływ na kanon aksjologiczny współczesnych grup społecznych. - potrafi pracować w zespole na różnych stanowiskach. podejmuje się kierowanie małym zespołem i przyjmuje odpowiedzialność za efekty pracy. W tym celu organizuje różne formy nauczania – uczenia się, w tym zespołowego - akceptuje konieczność przestrzegania norm etycznych w pracy badacza stosunków społecznych i popularyzacji wiedzy historycznej oraz społecznej (postawy rzetelności, obiektywizmu i sceptycyzmu wobec faktów historycznych i uniwersalnych norm kanonu wartości normujących życie społeczne).

Treści programowe dla zajęć:

Historia a struktura wiedzy o społeczeństwie w edukacji na poziomie szkoły ponadpodstawowej. Integralny charakter wiedzy o społeczeństwie.

Źródła wiedzy społecznej wykorzystywane przez młodzież szkolną, ich potencjał i praktyka korzystania.

Kryteria doboru treści z zakresu wiedzy o społeczeństwie do szkolnego nauczania. Pragmatyczny charakter edukacji o społeczeństwie w szkole ponadpodstawowej. Metodyka nauczania wiedzy o społeczeństwie w szkole ponadpodstawowej (nauczanie polimetodyczne, metody autoprezentacji, wykorzystanie metod badawczych z zakresu wiedzy o społeczeństwie w nauczaniu szkolnym, różne rodzaje dyskusji, w tym debata „za i przeciw”. Formy organizacyjne nauczania wiedzy o społeczeństwie –lekcje: tradycyjne, organizowane we współpracy z organizacjami pozarządowymi, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi – uwarunkowania merytoryczne miejsca i sposobu organizacji lekcji. Podręczniki i inne środki dydaktyczne do nauczania wos w szk. ponadpodstawowej. Inicjatywy edukacyjne jednostek samorządu terytorialnego – możliwość wykorzystania w edukacji szkolnej na lekcjach wos.

Nazwa zajęć: **Polska w strukturach międzynarodowych po 1945 r.**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student zna i rozumie: W01 – przyczyny i skalę aktywności Polski w strukturach międzynarodowych w okresie po 1945 r. W02 – problemy współczesnego świata

w zakresie umiejętności:

1. Student potrafi: U01 - gromadzić i opracowywać materiały pozyskane z różnych źródeł. U02 – samodzielnie zdobywać wiedzę, a także rozwijać umiejętności badawcze.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student jest gotów: K01 – stosować zasady etyki w życiu zawodowym i prywatnym K02 - szanować różnice poglądów różnych grup społecznych i narodowościowych

Treści programowe dla zajęć:

1. Zajęcia organizacyjne.

2 - 3. Polska w Organizacji Narodów Zjednoczonych.

4 - 5. Polska w Układzie Warszawskim (1955-1991).

6. Polska w Radzie Wzajemnej Pomocy Gospodarczej (1949-1991).

7. Polska w NATO.

8. Polska w Grupie Wyszehradzkiej i Trójkącie Weimarskim.

9. Polska w Inii Europejskiej.

10 . Zajęcia podsumowujące.

Nazwa zajęć: **Pierwsza pomoc przedmedyczna**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych oraz odpowiedzialności prawnej nauczyciela w tym zakresie, a także zasady udzielania pierwszej pomocy

w zakresie umiejętności:

1. udzielać pierwszej pomocy

w zakresie kompetencji społecznych:

1. posługiwania się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w działalności

Treści programowe dla zajęć:

Podstawowe pojęcia i akty prawne funkcjonujące w medycynie ratunkowej i katastrof, zarządzaniu kryzysowym oraz ratownictwie medycznym.

Organizacja systemu ratownictwa medycznego w Polsce i Świecie.

Wyposażenie ambulansu oraz leki stosowane w ratownictwie medycznym na poziomie opieki przedszpitalnej.

Zdarzenia masowe i mnogie oraz wybrane sytuacje szczególne – procedury postępowania, rekomendacje oraz obowiązujące akty prawne.

Ocena miejsca zdarzenia oraz postępowanie z poszkodowanym nieprzytomnym na poziomie BLS z elementami KPP.

Badanie pacjenta w schemacie ABCDE oraz akronimy i skale wykorzystywane w ratownictwie medycznym (m.in. SAMPLE, OLD CART, CHEST PAIN, OPQRST).

Podstawy utrzymywania drożności dróg oddechowych oraz tlenoterapii (poziom KPP) u pacjentów. Utrzymanie/przywrócenie drożności dróg oddechowych i podstawy tlenoterapii.

Resuscytacja Krążeniowo - Oddechowa z wykorzystaniem AED i bez u dzieci i dorosłych (poziom BLS/AED). Resuscytacja Krążeniowo - Oddechowa z elementami ALS.

Badanie urazowe.

Postępowanie w urazach kostno-stawowych.

Postępowanie w krwawieniu i krwotokach.

Wybrane stany zagrożenia życia i zdrowia u dzieci i seniorów.

Wybrane sytuacje szczególne: ciąża, porażenie prądem, tonięcie, oparzenia, zdarzenia CBRNiE, choroby zakaźne.

Procedury i techniki ewakuacji poszkodowanych z miejsca zdarzenia.

Indywidualne Pakiety Ochrony Biologicznej - ćwiczenia.

Psychologiczne i socjologiczne aspekty ratownictwa medycznego – kontakt z pacjentem, psychologia tłumu.

Dokumentacja medyczna stosowana w systemie PRM.

Nazwa zajęć: **Praktyka zawodowa w szkole podstawowej - nauczanie wiedzy o społeczeństwie**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student: - posiada podstawową wiedzę dotyczącą uwarunkowań nauczania przedmiotu wiedza o społeczeństwie w szkole podstawowej, zna treść podstawy programowej kształcenia ogólnego i w szczególności w odniesieniu nauczania przedmiotu: wos w szkole podstawowej. - zna różne narracje przedstawiające wyniki badań nad funkcjonowaniem społeczeństwa. Także te o charakterze symbolicznym – np. różnego rodzaju diagramy. - posiada zaawansowaną wiedzę na temat metod nauczania, uwarunkowań ich doboru w zależności od możliwości poznawczych i kształcących ucznia, procedur osiągania celów edukacji, od treści nauczania. Opracowuje scenariusze lekcji; - zna relacje i zależności między przeszłością a aktualnymi wydarzeniami, zna genezę współczesnych stosunków społecznych w przeszłości. Zna wpływ wiedzy historycznej na postawy społeczne uczniów.

w zakresie umiejętności:

1. Student: zdobywa wiedzę samodzielnie, dokonuje jej strukturyzacji ze względu na przydatność dla formułowania celów nauczania – uczenia się ucznia (perspektywicznych, etapowych, operacyjnych, uniwersalnych i autonomicznych) przedmiotu wiedza o społeczeństwie. Wykorzystuje przy tym wskazówki opiekuna naukowego. - definiuje i poprawnie stosuje pojęcia społeczne oraz kreuje wynikające z nich sytuacje dydaktyczne. Rozumie na czym polegają metody nauczania w szkole podstawowej jak: opis, dyskusja, tzw. metody aktywizujące, praca pod kierunkiem z wykorzystaniem środków dydaktycznych, metoda problemowa. - wykorzystuje i analizuje oraz opracowuje sytuacje dydaktyczne na lekcje w oparciu o wybrane źródła dotyczące wiedzy o społeczeństwie. Potrafi określić ich historyczny kontekst i wynikające z tego konsekwencje poznawcze i kształtujące. Dostrzega wpływ sposobu przekazywania wiedzy o społeczeństwie na konstituowanie się wiedzy o nim ze względu na ewolucję wzorców społecznych zachowań wyeksponowaną w szkolnym kursie historii

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student: - uznaje i szanuje różne punkty widzenia determinowane odmiennym podłożem narodowym i kulturowym oraz społecznym. Uznaje ich faktyczny wpływ na konstituowanie się relacji międzyludzkich. - pracuje w zespole na różnych stanowiskach. podejmuje się kierowania małym zespołem i przyjmuje odpowiedzialność za efekty pracy. W tym celu organizuje różne formy nauczania – uczenia się, w tym zespołowego.

Treści programowe dla zajęć:

Kryteria doboru szkolnych treści nauczania z zakresu wiedzy o społeczeństwie. Pragmatyczny charakter edukacji o społeczeństwie w szkole podstawowej (uczeń członkiem społeczeństwa – prawa i obowiązki, ugruntowanie stosunku do dziedzictwa narodowego i ogólnosięwiatowego, postawy otwartości, możliwość autoprezentacji i zachowania podmiotowości – aktywny udział w życiu publicznym, umiejętności społeczne). Metodyka nauczania wiedzy o społeczeństwie w szkole podstawowej (nauczanie polimetodyczne, metody autoprezentacji, twórczego rozwiązywania problemów i współdecydowania, różne formy dyskusji, metody decyzyjne i kształtujące umiejętności społeczne, projekt). Formy organizacyjne nauczania wiedzy o społeczeństwie –lekcje: tradycyjne, organizowane we współpracy z organizacjami pozarządowymi, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi – uwarunkowania merytoryczne miejsca i sposobu organizacji lekcji. Podręczniki i inne środki dydaktyczne do nauczania wos w szk. podstawowej (różne internetowe narzędzia wspomagające proces nauczania wos, platforma edukacyjna MEiN – e-podręczniki. Podmiotowość ucznia w nauczaniu wos w szkole podstawowej – podmiotowość edukacyjna i obywatelska. Etyka zawodu nauczyciela historii i wos w szkole podstawowej i w ogóle. Projektowanie zajęć z wiedzy o społeczeństwie - symulacje lekcji WOS, lub ich fragmentów, samodzielne ich przeprowadzenie - analiza i ocena oraz ewaluacja umiejętności dydaktycznych i stanu wiedzy merytorycznej, analiza i ocena hospitowanych zajęć z wiedzy o społeczeństwie innych studentów.

Nazwa zajęć: **Egzamin dyplomowy**

Kraków, dn. 3 czerwca 2026 r.

Uchwała nr 38/2026
z głosowania Rady Instytutu Historii i Archiwistyki
Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej
w Krakowie z dnia 3 czerwca 2026 r.

Członkowie Rady Instytutu Historii i Archiwistyki w głosowaniu jawnym jednomyślnie zatwierdzili program i plan studiów dla kierunku **Historia**, studia niestacjonarne II stopnia dla toku rozpoczynającego się w roku akademickim 2026/2027.

Z-ca DYREKTORA
Instytutu Historii i Archiwistyki

dr Mateusz Drozdowski

Kraków, dnia 2 czerwca 2026 r.

UCHWAŁA
INSTYTUTOWEJ RADY DS. JAKOŚCI KSZTAŁCENIA
INSTYTUTU HISTORII I ARCHIWISTYKI
UNIWERSYTETU KOMISJI EDUKACJI NARODOWEJ W KRAKOWIE

w sprawie przyjęcia projektu programów studiów na rok akademicki 2026/2027 na kierunku „Historia” (studia I stopnia niestacjonarne oraz studia II stopnia niestacjonarne)

Na posiedzeniu w dniu 2 czerwca 2026 r. Instytutowa Rada ds. Jakości Kształcenia obradowała nad projektem programu studiów na kierunku „Historia” (studia I stopnia niestacjonarne oraz studia II stopnia niestacjonarne) na rok akademicki 2026/2027. Projekt przedłożony przez koordynatora kierunku (panią dr Kamilę Łabno-Hajduk) został przez Radę ds. Jakości Kształcenia jednogłośnie zaaprobowany i zarekomendowany do przyjęcia przez Radę Instytutu Historii i Archiwistyki.

prof. dr hab. Jerzy Rajman

Przewodniczący Instytutowej Rady ds. Jakości Kształcenia Instytutu Historii i Archiwistyki

Kraków, 01, czerwca, 2026 roku

Opinia Instytutowej Rady Samorządu Studentów
Instytutu Historii i Archiwistyki
Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

w sprawie wprowadzenia zmian w programach studiów na kierunkach:

Archiwistyka, zarządzanie informacją i infobrokerstwo; Archiwistyka, biurowość i cyfryzacja; Turystyka historyczna i muzealnictwo; Dziedzictwo kulturowe w biznesie i muzealnictwie; Historia; Studia niemcoznawcze i środkowoeuropejskie, prowadzonych w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim.

Na podstawie dostępnych źródeł Instytutowa Rada Samorządu Studentów Instytutu Historii i Archiwistyki Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie dokonała oceny nowych programów studiów w formie stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim.

Nawiązując do dokonanej analizy stanu faktycznego wyraża pozytywną opinię na temat proponowanych programów studiów.

Szczegółowe uzasadnienie wraz z przyjętymi kryteriami oceny i ich uzasadnieniem stanowi załącznik do tego pisma.

Krystian Piwowar

Przewodniczący Instytutowej Rady Samorządu Studentów

Instytut Historii i Archiwistyki

Podpis:

Załącznik 1.

Karta studenckiej oceny programu studiów

Kryterium:	Ocena spełnienia: Spełnione/ Częściowo spełnione/ Niespełnione	Uzasadnienie:
Prawidłowość przyporządkowania punktów ECTS do poszczególnych przedmiotów uwzględniając nakład pracy studenta.	Spełnione	Wprowadzone zmiany, w tym korekty punktów ECTS na kierunkach Turystyka historyczna i muzealnictwo oraz Historia, zachowują właściwe odzwierciedlenie nakładu pracy studenta. Rozłożenie obciążeń pomiędzy semestrami pozostaje zrównoważone i zgodne z założonymi efektami uczenia się.
Adekwatność formy zajęć względem treści programowych realizowanych w ramach przedmiotów	Spełnione	Przeniesienie wybranych kursów między semestrami, aktualizacja nazw przedmiotów oraz modyfikacja oferty zajęć do wyboru nie wpływają na adekwatność stosowanych form dydaktycznych. Formy zajęć pozostają dostosowane do charakteru przekazywanych treści i zakładanych efektów kształcenia.

Modułowe i kierunkowe efekty uczenia się są sformułowane w sposób zrozumiały i adekwatny do specyfiki kierunku studiów.	Spełnione	Wprowadzone zmiany nie naruszają spójności efektów uczenia się. Pozytywnie należy ocenić ujednolicenie efektów uczenia się na kierunku Historia oraz aktualizację modułów nauczycielskich zgodnie z obowiązującymi standardami kształcenia nauczycieli.
Treści programowe realizowane w ramach przedmiotów są zgodne ze specyfiką kierunku studiów oraz efektami uczenia się.	Spełnione	Zmiany programowe mają charakter aktualizujący i porządkujący. Przeniesienie kursów pomiędzy semestrami, modyfikacja oferty przedmiotów fakultatywnych oraz dostosowanie treści do aktualnych potrzeb dydaktycznych wzmacniają spójność programów studiów i pozostają zgodne z profilem poszczególnych kierunków.
Adekwatność i zrozumiałość form egzaminowania, zarówno zaliczeń etapowych, jak i procesu dyplomowania.	Spełnione	Wprowadzone zmiany nie wpływają na zasady weryfikacji efektów uczenia się. Metody zaliczania przedmiotów oraz proces dyplomowania pozostają przejrzyste, adekwatne do

		realizowanych treści oraz zgodne z obowiązującymi regulacjami.
Wymiar, zasady i forma realizowanych praktyk zawodowych.	Spełnione	Proponowane modyfikacje programów studiów nie dotyczą organizacji praktyk zawodowych. Dotychczasowe rozwiązania w zakresie ich wymiaru, zasad realizacji i osiągania efektów uczenia się pozostają zachowane i zapewniają możliwość praktycznego wykorzystania zdobytej wiedzy.
Możliwość realizacji przedmiotów do wyboru, w łącznym wymiarze nie mniej niż 30% spośród wszystkich punktów ECTS wymaganych do ukończenia studiów oraz atrakcyjność oferty.	Spełnione	Pomimo zmian w katalogu przedmiotów fakultatywnych, studenci nadal mają możliwość realizacji przedmiotów do wyboru w wymaganym wymiarze. Wprowadzone modyfikacje zwiększają aktualność i atrakcyjność oferty dydaktycznej, zachowując jednocześnie odpowiedni udział zajęć wybieralnych w programach studiów.

Dodatkowe uwagi, nieprzyporządkowane do kryteriów:

Brak uwag.

Źródła, na podstawie których została wydana opinia, oraz informacja o przebiegu współpracy z władzami Uczelni w procesie:

Program studiów wyższych rozpoczynających się w roku akademickim 2026/2027.

Kompleksowe uzasadnienie w oparciu o przyjęte kryteria:

Po przeanalizowaniu przedstawionych zmian w programach studiów Komisja pozytywnie opiniuje proponowane modyfikacje. Wprowadzone korekty mają charakter porządkujący, aktualizujący i dostosowujący ofertę dydaktyczną do aktualnych potrzeb studentów, wymagań rynku pracy oraz organizacji procesu kształcenia. Zmiany polegające na przeniesieniu wybranych kursów pomiędzy semestrami, aktualizacji nazw przedmiotów, modyfikacji oferty przedmiotów do wyboru oraz dostosowaniu treści kształcenia nie wpływają negatywnie na zakładane efekty uczenia się.

Komisja stwierdza, że przyporządkowanie punktów ECTS do poszczególnych przedmiotów pozostaje prawidłowe i odzwierciedla rzeczywisty nakład pracy studenta. Wprowadzone korekty punktacji ECTS zachowują równowagę obciążeń pomiędzy semestrami oraz zapewniają zgodność z obowiązującymi standardami kształcenia. Formy zajęć dydaktycznych są adekwatne do realizowanych treści programowych, a modułowe i kierunkowe efekty uczenia się pozostają sformułowane w sposób zrozumiały, spójny i odpowiadający specyfice poszczególnych kierunków.

W przypadku kierunku Historia pozytywnie ocenia się ujednolicenie efektów uczenia się pomiędzy studiami stacjonarnymi i niestacjonarnymi oraz dostosowanie modułów nauczycielskich do aktualnie obowiązujących standardów kształcenia nauczycieli. Treści programowe realizowane w ramach przedmiotów pozostają zgodne z profilem i specyfiką kierunków studiów. Na szczególne podkreślenie zasługuje wzbogacenie oferty przedmiotów fakultatywnych, zwiększające atrakcyjność kształcenia oraz umożliwiające studentom lepsze dostosowanie ścieżki edukacyjnej do własnych zainteresowań.

Komisja ocenia również, że proponowane zmiany nie wpływają negatywnie na przejrzystość zasad zaliczania przedmiotów, egzaminowania i procesu dyplomowania. Zachowane zostają także dotychczasowe standardy dotyczące organizacji i realizacji praktyk zawodowych. Jednocześnie stwierdza się, że programy studiów nadal zapewniają możliwość realizacji przedmiotów do wyboru w wymiarze przekraczającym 30% ogólnej liczby punktów ECTS wymaganych do ukończenia studiów, a oferta fakultatywna pozostaje atrakcyjna i zróżnicowana. W związku z powyższym Komisja uznaje, że przedstawione zmiany spełniają wymagania jakości kształcenia i rekomenduje ich przyjęcie.